Poštnina plačana v gotovini

Leto XX., št. 43 — Ljubljana, nedelja 19. februarja 1939 — Cena 2 Din

Upravništvo: Ljubljana, Knaflijeva 5 — Telefon št. 3122 3123, 3124, 3125 3126
Inseratni oddelek: Ljubljana Šelenburgova ul. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor Grajski trg 7. Telefon št. 2455
Podružnica Celje Kocenova ulica 2. — Telefon št. 190
Računi pri poštni ček. zavodih: Ljubljana št. 11 842 Praga číslo 78 180 Wien št. 105 241

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka. Naročnina znaša mesečno Din 25.—, Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo: Ljubljana, Knaflijeva ulica 5 telefon 3122 3123 3124 3125 3126 Maribor, Grajski trg št. 7. telefon št. 2455, Celje, Strossmayerjeva ulica štev. 1, telefon št. 65

Rokopisi se ne vračajo

Vladna deklaracija

Vladna deklaracija je predmet živahnega studija in razpravljanja v vseh krogih našega političnega življenja. Ako je kdo od nje pričakoval, da bo konkretno naznačila nova pota naše državne politike, je seveda razočaran ker preko načelnih ugotovitev tudi izjava predsednika Cvetkovića ne gre. Toda bilo bi napačno videti v deklaraciji nove vlade le splošne besede, ki nikogar ne obvezujejo. Besede predsednika vlade je treba tehtati po vsebini in jo meriti tudi ob prejšnji politiki, ki je končno vodila do znanega demisijskega pisma gg. Cvetkovića in njegovih tovarišev. V tem pismu je bilo odkrito rečeno, da pot dr. Stojadinovića ni vodila k pozitivnim uspehom. Kakšna je bila ta pot?

Dr. Milan Stojadinović je smatral hrvatsko vprašanje predvsem kot problem medstrankarskega pogajanja in kompromisa o obsegu udeležbe Hrvatov na trenutni oblasti. Predstavljal si je rešitev hrvatskega vprašanja v glavnem kot sporazum med JRZ in HSS ali morda še bolj stvarno povedano kot razdelitev oblasti med seboj in dr. Mačkom. To naziranje je moralo voditi državni voz v vedno večje težave, nasprotja pa še poostriti. Volitve 11. decembra so pokazale, da je skrajni čas prenehati s tako politiko in taktiko. Vlada g. Cvetkovića je prvi izraz tega spoznanja.

Deklaracija novega ministrskega predsednika z moško odločnostjo to spoznanje potrjuje. Na jasen način postavlja hrvatsko vprašanje v ospredje naše notranje državne politike in označuje njegovo rešitev kot osnovni pogoj za našo notranjo konsolidacijo. V tem si je torej sedaj vsa jugoslovenska javnost edina. Kako si zamišlja g. Cvetković rešitev, tega deklaracija ni povedala, kar je seveda razumljivo in naravno. Vendar tudi v tem oziru lahko beležimo važno pozitivno dejstvo: predsednik Cvetković odklanja metode preteklosti ki so s taktiziranjem hotele doseči navidezne rešitve, v stvari pa so problem le oddaljile od njegove prave ureditve. To načelo, da je doba taktičnih eksperimentov končnoveljavno zaključena sprejema celokupna naša javnost z zadoščenjem.

Razumljivo je, da deklaracija ne naznačuje vsebinskih smernic za rešitev hrvatskega vprašanja, saj predstavlja samo delovni program sedanje vlade, ta program pa je v glavnem pripravljalnega značaja. Predsednik Cvetković izrecno označuje kot posebno poslanstvo svoje vlade, da se »loti našega notranjega problema in da pripravi njegovo ureditev«. Priprave naj predvsem omogočijo, da se zberejo vse pozitivne narodne sile, ki bodo le v skupnem naporu mogle rešiti najtežje in za vso našo bodočnost najbolj važno vprašanje: končno ureditev medsebojnih odnošajev v naši državi. Da more ta ureditev biti samo na podlagi popolne enakosti in enakopravnosti ter v spoznanju vrednosti zgodovinskih pridobitev državne celine in vseh njenih delov, to je v vladni deklaraciji dobro podčrtano. Z obema rokama lahko tudi podpišemo ugotovitev, da se politika sporazuma da izvesti samo v ozračju vzajemnega bratskega razumevanja in onega notranjega miru, ki daje vsem zdravim strujam v narodnem življenju možnost svobodnega razmaha in uveljavljenja.

Vlada g. Cvetkovića stoji na vseh poljih praktične državne politike pred nalogami, ki spadajo neposredno med pripravljalna dela. Na čisto političnem polju je tudi že pred revizijo tozadevnih zakonov mogoče uvesti režim zagotovljenih državljanskih svoboščin in potrebne svobode govorjene in tiskane besede, da se s stvarnim gledanjem na naše probleme omogočita uveljavljanje in razčiščenje v pozitivni razpravi. Če smo deklaracijo dobro razumeli, potem je ona tudi izraz spoznanja, da je rešitev našega notranjega problema dosegljiva le, če jo iščemo izven pri nas običajnega sistema, da država govori in posluje samo potom stranke, ki je v tem ali onem trenutku na oblasti.

Tudi na upravnem polju in na terenu naše gospodarske politike so se v zadnjih letih nakopičile bariere, ki jih je treba energično in hitro podirati. Tu daje vladi že sedaj veljavni finančni zakon široko možnost za stvarne in praktične uspehe. Demontaža centralističnih ustanov, ki so v zadnjih letih tako občutno omejevale naše gospodarsko in s tem tudi socialno ravnotežje, spada med glavne pripravljalne naloge za konsolidacijo naših notranjih razmer. Hrvatsko vprašanje in ž njim problem nove ureditve našega državnega življenja namreč ni samo politično, temveč v enaki meri tudi gospodarsko in socialno.

Vladna deklaracija je vzbudila v vseh političnih krogih živahne komentarje ki so, kakor je razumljivo dosti rezervirani. Glasila dr. Mačka razpravljajo o njej pod geslom da je treba počakati na dela ki bodo sledila besedam. Prvo in glavno je sedaj gotovo da se čimprej pripravi ona atmosfera medsebojnega razumevanja in medsebojne strpnosti o kateri deklaracija s poudarkom govori.

Zelo zanimiva so tudi izvajanja deklaracije o zunanji politiki Jugoslavije. Tu se podčrtava štiri in pol letna smer ki jo je začrtalo kraljevsko namestništvo. Politika dobrega sosedstva in prijateljstva z vsemi velesilami in zlasti z našimi sosedami je pravilna pot za naš narod v teh kritičnih časih. Ta politika se ne veže enostransko ter ne zanemarja niti novih, niti starih stikov. Ugleden švicarski list je nedavno označil našo zunanjo politiko kot prehod iz dinamičnega v statistično stanje, ki vidi v iskreni nevtralnosti največjo korist za državo. Izgleda, da besedilo vladne deklaracije potrjuje to naziranje.

METAXAS V BEOGRADU

Pred sestankom držav Balkanske zveze v Bukarešti — Razgovori predsednika grške vlade s predsednikom naše vlade Cvetkovićem in zunanjim ministrom dr. Cincar-Markovićem

Beograd, 18. febr. p. Na svojem potu na zasedanje stalnega sveta držav Balkanske zveze je prispel danes ob 9 dopoldne v Beograd grški min. predsednik in zunanji minister Metaxas. Z njim so prispeli grški poslanik na našem dvoru Bibico Roseti, ki se mu je peljal naproti do Djevdjelije direktor kabineta grškega zunanjega ministrstva in bivši poslanik v Beogradu Leon Mellas direktor za tisk Papadakis trije načelniki grškega zunanjega ministrstva in osebni adjutant Metaxasa. Grškega min. predsednika je v Djevdjeliji sprejel zastopnik našega zunanjega ministrstva Šaponić ki mu je dodeljen za čas bivanja pri nas v službo.

Na kolodvoru v Beogradu so sprejeli Metaxasa predsednik vlade Dragiša Cvetković, zunanji minister dr. Cincar Marković, rumunski veleposlanik Cadere turški poslanik Hajdar Aktaj pomočnik zunanjega ministra dr. Ivo Andrić vojaški atašeji držav Balkanske zveze ter višji uradniki zunanjega ministrstva. Po sprejemu na postaji ki je bila okrašena z grškimi in našimi zastavami, se je min predsednik Metaxas odpeljal s spremstvom v hotel »Majestic«, kjer so pripravili zanj sobe.

Ob 10.30 se je grški min. predsednik odpeljal s svojim spremstvom na Avalo kjer je položil na grob Neznanega junaka venec. Tam mu je izkazala čast častna četa pehote. Po povratku v Beograd se je vpisal v dvorno knjigo, nato pa je odšel v zunanje ministrstvo, kjer je imel prvi razgovor z zunanjim ministrom dr. Cincar Markovićem.

Opoldne je predsednika grške vlade sprejel v avdienci Nj. Vis knez namestnik Pavle, ki ga je pridržal nato pri obedu.

Ob 17.30 se je Metaxas sestal s predsednikom vlade Dragišo Cvetkovićem na to pa drugič z zunanjim ministrom dr. Cincar-Markovićem.

Ob 19 je Metaxas v prostorih grškega poslaništva sprejel novinarje in jim izjavil o svojem obisku v Jugoslaviji.

Razgovori ki sem jih imel s predsednikom vlade Dragišo Cvetkovićem in zunanjim ministrom dr. Cincarjem Markovićem, so bili prežeti z največjo prisrčnostjo. Ugotovili smo, da se naša naziranja v vsem skladajo ne le glede vprašanj ki se tičejo Grčije in Jugoslavije, obeh prijateljskih in zavezniških držav, nego tudi najtesnejšega sodelovanja z našima ostalima dvema prijateljskima in zavezniškima državama Rumunijo in Turčijo. Zagotovim vam lahko da bo konferenca Balkanske zveze ki se bo pojutrišnjem pričela v Bukarešti ponovno potrdila resnično solidarnost in dovršeno zajednico naših štirih prijateljskih in zavezniških držav.

Odhajam nad vse zadovoljen in odnašam najlepše vtise o svojem kratkem bivanju v vaši lepi prestolnici. Srečen sem ker sem mogel ugotoviti njen velik napredek. Končno sporočam najprisrčnejše pozdrave plemenitemu jugoslovenskemu narodu v svojem in v imenu vse Grčije. Ponavljam pri tem da sem globoko prepričan o našem neomajnem prijateljstvu.

Zvečer ob 20. mu je zunanji minister dr. Cincar Marković priredil v zunanjem ministrstvu večerjo, ki so se je udeležili tudi predsednik vlade Cvetković, rumunski, turški in grški poslanik, minister pravde dr. Ružić, vojni minister general Nedić itd.

V noči od petka na soboto, ob 4. zjutraj, je predsednik grške vlade nadaljeval vožnjo v Bukarešto.

V današnji številki začenjamo priobčevati

naš novi roman

Gospod iz Konopišta

Roman slika življenje in spletke na dvoru zadnjega habsburškega prestolonaslednika pred svetovno vojno, nadvojvode Franca Ferdinanda in njegove žene Sofije.

Opozorite na začetek romana svoje znance!

Priporočite onim med njimi, ki še niso naročniki »Jutra«, naj se takoj priglasijo, da bodo v redu prejemali vsa nadaljevanja. Do konca tega meseca bodo dobivali list brezplačno, ako sporoče upravi »Jutra« v Ljubljani, da se priglašajo za naročnike.

Tri armade pred Madridom

General Franco se z vso naglico pripravlja za odločilni spopad z generalom Miajo

Pariz, 18. febr. b. Po poročilih iz Burgosa so priprave generala Franca za osredotočenje nacionalistične vojske v srednji Španiji v polnem razvoju. Vse ceste ki vodijo k odsekom bojišč pri Madridu, Valenciji in Teruelu, so polne čet in transportov. Na tisoče ton municije in drugega vojnega materiala se stalno prevaža v te smeri. Med priprave za novo ofenzivo spada tudi oprema letališč v Teruelu in Segoviji, dočim bodo letališča v Leridi, Saragosi, Burgosu in Valadolidu pripravljena kot rezervna letališča za nacionalistična letala. V poučenih pariških krogih sodijo da razpolaga general Miaja z okoli 400 letali katerim bo stalo nasproti 800—900 nacionalističnih letal. Kot šef generalnega štaba v pripravljajoči se ofenzivi na madridskem bojišču bo pomagal generalu Francu general Moreno. Osemnajst armadnih zborov ki bodo zaposleni v vojnih operacijah bo razdeljenih v tri armadne povelstva: južno armado pod vodstvom generala Queipa de Llana, srednjo armado pod vodstvom generala Saliqueta ter vzhodno armado pod vodstvom generala Daville. I? teh dispozicij bi se dalo sklepati da bo taktika nacionalistov pri napadih na madridskem in valencijskem bojišču precej podobna taktiki na katalonskem bojišču.

Obstreljevanje Madrida in Alicanta

Alicante, 18. febr. br. Danes je 12 nacionalističnih letal srdito bombardiralo Madrid in luko v Alicantu. Bombe so razdejale celo vrsto pristaniških naprav. 60 ljudi je bilo ubitih, 150 ranjenih.

Azanov ultimat Negrinovi vladi

London, 18. febr. h. Kakor poroča »Daily Mail« iz Pariza, je predsednik španske republike Azana izročil zunanjemu ministru del Vavu ultimat za ministrskega predsednika Negrina, v katerem zahteva takojšnjo sklenitev premirja z generalom Francom, ker bo v nasprotnem primeru odstopil, s čimer bi izginil tudi razlog za nadaljnji obstoj španske republikanske vlade. Zunanji minister del Vayo je predsedniku republike obljubil, da mu bo sporočil odgovor v dveh dneh.

Pariz, 18. febr. h. Stališče, ki ga zavzemata francoska in angleška vlada glede priznanja Francove vlade v Burgosu, pripisujejo v političnih krogih še nerazčiščenemu razmerju, ki je nastalo med predsednikom španske republike Azano, ministrskim predsednikom Negrinom in generalom Francom. Obe vladi čakata sedaj, kakšna bo usoda Azanovega ultimata Negrinu, v katerem zahteva zaključitev premirja. Če bo Negrin sprejel njegovo zahtevo, bosta Anglija in Francija tudi de jure priznali Francovo vlado.

Del Vayo odpotoval zopet v Madrid

Pariz, 18. febr. br. Španski republikanski zunanji minister del Vayo je snoči odpotoval z avtomobilom iz Pariza v Toulouse in odletel od tam danes dopoldne spet nazaj v Madrid. Kakor danes zatrjujejo tukajšnji politični krogi je predsednik Španije Azana vendarle spremenil svoje stališče ter se bo baje že v najkrajšem času vrnil iz Pariza v Madrid.

Berardovi razgovori v Burgosu

Pariz, 18. febr. w. Senator Berard je danes prekoračil francosko-špansko mejo ter odpotoval z avtomobilom v Burgos, kjer se je že zvečer sestal z zunanjim ministrom Francove vlade generalom Jordanom.

London, 18. febr. w. V londonskih političnih krogih pripisujejo razgovorom angleškega zastopnika v nacionalistični Španiji Hodgesona in francoskega senatorja Berarda z zunanjim ministrom Francove vlade generalom Jordanom v Burgosu velik pomen. Obenem skuša angleška vlada uveljaviti svoj vpliv v republikanski Španiji, da bi pregovorila ministrskega predsednika Negrina k zaključitvi premirja. Dopoldne se je zglasil zastopnik republikanske Španije v Londonu v zunanjem ministrstvu, kjer je imel razgovor z namestnikom državnega tajnika Mauseyem. Čeprav z vladne strani ni bilo o razgovoru ničesar objavljenega, trdijo v diplomatskih krogih, da je bilo tudi ob tej priliki pojasnjeno zastopniku republikanske Španije da nadaljnje prelivanje krvi ne bi imelo nobenega smisla več.

Seja nacionalistične vlade

Burgos, 18. febr. w. Nocoj je imela vlada nacionalistične Španije sejo pod predsedstvom gen. Franca, na kateri so razpravljali predvsem o zunanjepolitičnem položaju v zvezi z mednarodnim priznanjem nacionalistične Španije. Zunanji minister Jordano je poročal, katere države so že priznale nacionalistično Španijo. Republika Peru namerava preosnovati svoje veleposlaništvo v poslaništvo. Na seji so bili sprejeti tudi sklepi o prilagoditvi uprave v osvojeni Kataloniji z upravo ostale nacionalistične Španije.

Sestanek Franca, Hitlerja in Mussolinija?

London, 18. febr. o. »Daily Telegraph« poroča, da je španski nacionalistični poslanik v Berlinu markiz Marga, predlagal nemški vladi sestanek Hitlerja, Mussolinija in generala Franca. Na sestanku naj bi se meritorno obravnavali španski problemi.

Poljska priznala Francovo vlado

Varšava, 18. februarja. AA. Pat: Zunanje ministrstvo je izdalo uradno sporočilo, da je poljska vlada pravno priznala špansko nacionalistično vlado.

Ameriki se nič ne mudi

Washington, 18. febr. br. Ameriški državni podtajnik za zunanje zadeve Weels je včeraj izjavil novinarjem, da ameriška vlada še ne namerava skleniti ničesar definitivnega glede priznanja španske nacionalistične vlade. Za Zedinjene države to vprašanje ni tako pomembno kakor za evropske države.

Rusko-japonska napetost

London, 18. febr. o. Japonske grožnje da bodo ribiški spor z Rusijo uredili v danem primeru tudi z vojaško silo, so vzbudile v Londonu znatno pozornost. V Londonu so prepričani, da Rusija naravnost želi, da bi Japonci izzvali oborožen spopad. Anglija bi v tem primeru spočetka zavzela položaj opazovalca.

Sprememba prilik v Evropi

Demokratske države vedno bolj samozavestne — Solidarnost Anglije, Francije in Amerike

Pariz, 18. febr. o. Veliki napori Anglije, da ojači svojo vojno silo, francoska naročila vojnih letal v Ameriki ter oboroževanje Amerike so silno pomirili vso francosko in angleško politično javnost, ki sedaj z vse večjim zaupanjem gleda v bodočnost. Vsekakor je nevarnost vojne ki so jo pesimisti napovedali že za marec, če že ne odpravljena, pa vsaj odgodena. Zapadni velesili sta mnogo pridobili na času. Spremembe v Vatikanu so prav tako dale priliko odgovornim državnikom avtoritarnih držav, da so postali zmernejši v svojih zahtevah, ker bi drugače sleherna njihova ofenzivna akcija mogla neugodno vplivati na konklave. Tudi general Franco kaže, da bi rad Španiji zares zagotovil popolno neodvisnost in nevtralnost ki je bila za njo značilna tudi v vsej eri Društva narodov.

O obči spremembi prilik v Evropi pišejo danes »Times«: Pridobitev časa je demokratskim državam omogočila, da bodo svojo oborožitev tako izpopolnile da se bodo lahko zares enakopravno pogajale s totalitarnimi silami. Solidarnost Anglije in Francije, oprta na ameriško politiko, bo tedaj lažje premagala vse nove kritične vrhunce mednarodnega političnega razvoja.

Roosevelt odločno za pomoč Franciji

Washington, 18. febr. h. V vlaku iz Washingtona na Florido je prezident Roosevelt sprejel novinarje, ki jim je dal pomembno izjavo o borbi demokracije za ohranitev miru v Evropi. Poudaril je uvodoma, da je moral pristati na prodajo Douglasovih bombnikov Franciji, čeprav sta proti temu protestirala vojni minister in šef generalnega štaba, ki se bojita, da bi s prodajo najboljših ameriških letal ne bila oškodovana vojna sila Zedinjenih držav. Roosevelt je poudaril, da zastavlja vso svojo osebno avtoriteto za prodajo teh letal. Francija je država, ki take podpore sedaj najbolj potrebuje. Prodaja ameriških letal Franciji ni naperjena proti nikomur. Ameriška letala bodo služila onim državam, ki ne zahtevajo novih teritorijev, nego hočejo braniti le to, kar imajo.

Skupni državni proračun ČSR

Praga, 18. febr. AA. ČTK.: Osrednja vlada je sprejela celotni proračun za vso češkoslovaško državo in deželni proračun za Češko, Moravsko in Šlezijo. Slovaški proračun je, kakor je znano, sprejel finančni odbor slovaškega deželnega zbora že 14. t. m. Proračun Podkarpatske Rusije še ni objavljen. Celotni izdatki po skupnem proračunu za vso državo znašajo 3 191 milijonov kron, koliko pa znašajo proračuni avtonomnih vlad, še ni objavljeno.

Tesnejše sodelovanje treh pokrajin ČSR

Praga, 18. febr. h. Današnji listi objavljajo obširna poročila o včerajšnjem posvetovanju ministrskega predsednika Berana z zastopniki slovaške in karpatsko-ruske vlade. Pri tem poudarjajo, da je pri teh razgovorih prišlo do popolnega soglasja v gospodarskih zadevah. Ker je za to soglasje pogoj tudi politično soglasje, smatrajo listi za dokaz, da je bilo doseženo tudi popolno politično soglasje, kar jamči tesnejše sožitje in sodelovanje češke, slovaške in karpatsko-ruske avtonomne pokrajine ter nadaljni obstoj vlade ministrskega predsednika Berana.

Nemško-francoska trgovinska pogajanja

Pariz, 18. febr. AA. (Havas). Ravnatelj oddelka za mednarodne trgovinske pogodbe Alphand se je vrnil iz Berlina. Po dobljenih informacijah potekajo francosko-nemška pogajanja ugodno in gre samo še za turistični sporazum in gotova trošarinska vprašanja, ki so nastala zaradi priključitve sudetskih pokrajin k Nemčiji.

Nova Schachtova funkcija

London, 18. febr. h. Berlinski dopisnik »Daily Expressa« poroča, da se bo dr. Schacht, ki je pred mesecem odstopil kot predsednik nemške državne banke, vrnil v Berlin in prevzel posle podpredsednika državne banke dr. Brigmana, ki je obolel. Dr. Schacht bo opustil svoje nameravano potovanje okoli sveta.

Odkritje nove zarote Železne garde

Bukarešta, 18. febr. br. Policija je odkrila novo zaroto Železne garde, ki je nameravala zažgati vsa glavna poslopja v Bukarešti in se polastiti glavnih vojaških postojank. V zvezi z zaroto je bilo danes aretiranih pet oseb, ki so svoje zločine že priznale. Vsi pridejo pred vojaško sodišče.

Šef čsl. generalnega štaba upokojen

Praga, 18. februarja. AA. ČTK. Načelnik generalnega štaba general Krejči je na lastno prošnjo iz zdravstvenih vzrokov upokojen. Predsednik republike Hacha se je zahvalil generalu Krejčiju za njegove velike zasluge, ki si jih je pridobil kot načelnik generalnega štaba.

Hitlerjevska izpoved čeških Nemcev

Praga, 18. febr. AA.: O priliki otvoritve novega nemškega kulturnega središča v Pragi je govoril poslanec Kundt, ki je med drugim dejal, da Nemci na Češkoslovaškem niso nemški Čehi, temveč pravi Nemci, ki pripadajo z dušo nemškemu rajhu, narodnosocialistični stranki in ideologiji ter spoštujejo načela, ki jih izvaja vodja rajha Adolf Hitler.

Brodi se je preselil na Madžarsko

Praga, 18. febr. AA. Bivši predsednik karpatsko-ukrajinske vlade Andrej Brodi, ki je bil, kakor je znano, obtožen veleizdaje, a so ga pred kratkim amnestirali, se je danes odpeljal na Madžarsko.

Manjšinski sporazum med ČSR in Madžarsko

Budimpešta, 18. februarja. AA. Predsednika madžarsko-češkoslovaške komisije, ki se je sestala na podlagi dunajske razsodbe, sta podpisala danes sporazum glede rešitve narodnostnega vprašanja ter dve konvenciji glede vrnitve čeških, slovaških in ukrajinskih naseljencev, nastanjenih na ozemlju, ki je bilo priključeno Madžarski.

Japonska vojna naročila na Češkem

Praga, 18. febr. br. Te dni se je mudila v Pragi in Brnu večja misija japonske vlade. Kakor poročajo nocojšnji listi, so Japonci naročili pri tovarnah orožja v Brnu velike množine protiletalskih topov, strojnic in drugih vojnih potrebščin.

Vrednost oglasov v dnevnikih najbolje presodite po številu malih oglasov — Današnje »Jutro« ima

405

malih oglasov v dvojno

Proračunsko zasedanje banskega sveta je končano

Včeraj so bili na razpravi še banovinski dohodki ter pravilnik bednostnega sklada

Ljubljana 18. februarja

Po šestdnevnem zasedanju je banski svet včeraj zaključil razpravo o proračunu ki je bila edina točka na dnevnem redu sedanjega zasedanja. Dopoldne se je zaključila razprava o trgovinskih, obrtnih in industrijskih zadevah banovine, popoldne so obravnavili še dohodke ter pravilnik o njih ter proračun in pravilnik bednostnega sklada. Celokupni izdatki banovine v prihodnji poslovni dobi bodo znašali 199 milijonov 791.720 din.

Gospodarski položaj Slovenije

Poročilo, ki ga je za uvod v razpravo o proračunu oddelka za trgovino, obrt in industrijo podal že na snočnji seji banskega sveta načelnik tega oddelka dr Ratej, slika najprej splošni gospodarski položaj v Sloveniji. Zboljšanje, ki se je pokazalo po daljšem presledku v letu 1937 se v preteklem letu ni stopnjevalo ter je bilo v nekaterih gospodarskih panogah zabeležiti celo rahlo nazadovanje. Dvigu cen kmetijskih pridelkov ni sledilo povečanje kupne moči širokih plasti prebivalstva. Med industrijami je po pomembnosti in številu zaposlenih delavcev na prvem mestu tekstilna industrija. Njen položaj je bil vobče zadovoljiv, v lesni stroki, ki ji po pomenu sledi, pa je nastopila zopet stagnacija, ne toliko v domačem prometu kakor pri izvozu v Italijo, Nemčijo in Anglijo. Tudi v železarski in usnjarski industriji se je pojavilo nazadovanje. Premogovniki so bili v letu 1938 dobro zaposleni.

Stanje obrtništva se je popravilo v nekaterih strokah vobče je pa v neugodnem položaju zaradi velike industrijske in medsebojne konkurence, zaradi obremenitve z javnimi dajatvami in radi pomanjkanja cenenih kreditov ki bi omogočali izboljšanje obratov. To velja zlasti tudi za gostinstvo.

Trgovina se je morala v preteklem letu boriti s težkočami iz istih razlogov kakor obrt vobče. Izvozna trgovina s hmeljem in sadjem je trpela zaradi manjšega in slabšega pridelka, trgovina z živino pa radi živinskih bolezni.

Leta 1936 je bilo v Sloveniji še več obrtnih odjav kakor prijav. L. 1937 je bilo 197 obrtnih prijav več kakor odjav, v letu 1938 pa 864 prijav več kakor odjav. Leta 1937 je bilo v dravski banovini 42 konkurzov in 54 prisilnih poravnav, v letu 1938 pa 16 konkurzov in 38 prisilnih poravnav. Lani je vzdrževalo promet 52 avtobusnih podjetij na 75 progah v dolžini 2131 km. Prilike pri teh podjetjih se sicer zboljšujejo, kar se kaže v napredujoči obnovitvi in modernizaciji vozil, vendar ne povsod enako. V bivši mariborski oblasti, kjer obratujejo na glavnih progah avtobusi mestnih podjetij Maribora in Celja, je v tem pogledu bolje urejeno kakor v bivši ljubljanski oblasti, kjer obratuje veliko preveč malih zasebnih podjetij, ki nimajo sredstev za nabavo ustreznih vozil. Število delniških družb je ostalo isto, namreč 89, od teh je 14 denarnih zavodov, 75 pa je industrijskih trgovskih in prometnih družb. Poleg banovinske hranilnice imamo v banovini 27 občinskih in okrajnih hranilnic, od katerih jih je 15 pod zaščito. Nova uredba o občinskih hranilnicah vsebuje nekaj določb ki bodo v kvar našim hranilnicam. Zato je banska uprava predložila ministrstvu za trgovino in industrijo predstavko, da se uredba spremeni, kakor je to predlagala Zveza hranilnic v Ljubljani.

Državne strokovne šole so v banovini: tehnična srednja šola v Ljubljani, tekstilna šola v Kranju, osrednji zavod za ženski domači obrt v Ljubljani, moška obrtna šola za pletarstvo v Ptuju, trgovski akademiji v Ljubljani in Mariboru in dvorazredni trgovski šoli v Ljubljani in Celju. Vse te šole je obiskovalo lani 1885 učencev. Strokovnih nadaljevalnih šol je 80 s 7385 učenci in 614 učitelji.

Tujski promet beleži v letu 1938 majhen napredek čeprav mednarodna politična napetost ni ugodno vplivala na turistično sezono. Lani je obiskalo Slovenijo tuzemcev 137.377 inozemcev 60.410, skupaj vseh gostov 197 787. Nočnin je bilo pri tuzemcih 769.622 pri inozemcih 297.525 skupaj 1,067 147. Računa se, da je prinesel turizem Sloveniji lani okroglo 1000 milijonov dinarjev.

Debata o proračunu oddelka za trgovino obrt in industrijo je izpolnila večino današnje dopoldanske seje ki se je začela ob 9.30. Precejšen del debate je bil posvečen novi uredbi o regulativnih hranilnicah ki bo zlasti slovenske zavode hudo zadela ako bo obveljala. Predložene so bile resolucije ki zahtevajo spremembo uredbe. Dalje so govorniki razpravljali o tujskem prometu o obrtno-nadaljevalnih šolah, o krošnjarstvu in obrtnem šušmarstvu itd.

Banovinski dohodki

Po končani debati o trgovskem oddelku je načelnik finančnega oddelka dr Orel pojasnil postavke v proračunu banovinskih dohodkov zlasti določbe o trošarinah in taksah in nato še pravilnik o bednostnem skladu. Dohodki in izdatki tega sklada so proračunani v enakem znesku din 6.850.000. Od tega naj gre za javna dela 3.850 000 za podpiranje brezposelnih izšolancev 650 000, za podpore ob elementarnih nezgodah 400 000 za prehrano onemoglih in brezposelnih 1.100 000 za podpore javnim kuhinjam 450 000 za rezervni sklad za brezposelne 250 000 in za podporo borzi dela 150 000. Izredna davščina za brezposelni sklad ostane enaka kakor doslej.

Ob 13 je ban prekinil sejo in odredil nadaljevanje za popoldne ob 17. K debati se je javilo 6 članov banskega sveta. Skoro vsi govorniki so izražali željo, naj bi čim prej dobili obljubljene samouprave, na koncu pa se je član banskega sveta Ferdo Novak zahvalil banu za vodstvo banskega sveta. Ko so bile sprejete vse predložene resolucije, razen ene, je ban dr Natlačen reasumiral delo banskega sveta ter se zahvalil njegovim članom za sodelovanje. Ob pol 20 je zaključil sejo in s tem letošnje proračunsko zasedanje.

Kdaj se bo začela volitev papeža

Rim, 18. febr. br. Ako parniki, s katerimi potujejo v Evropo ameriški kardinali, ne bodo imeli večjih zakasnitev bodo vsi kardinali zbrani v Rimu že 26 ali 27 t. m. V tem primeru se bodo kardinali umaknili v konklave k izvolitvi novega papeža že v torek, 28. t. m., najkasneje pa v sredo, 1. marca. Koliko dni bo volitev trajala, ni mogoče naprej vedeti. V najugodnejšem primeru pa se lahko zgodi, da bo katoliška cerkev dobila novega poglavarja že 1. marca.

Vatikan, 18. februarja. AA. Današnje zadušnice za papežem Pijem XI so se udeležili vsi kardinali, člani splošne kardinalske kongregacije, ki so že prispeli v Rim. Zadušnici so prisostvovali tudi člani diplomatskega zbora, veliki mojster malteškega reda, člani rimske aristokracije in velikanska množica vernikov.

Bogoslovna fakulteta v Monakovu zaprta

München, 18. febr. AA. Prosvetni minister Rust je v sporazumu z ministrom za cerkvene zadeve odredil, da se zapre katoliška teološka fakulteta na univerzi v Monakovu. Ta sklep je bil sprejet zaradi tega, ker je nemški prosvetni minister imenoval za profesorja teološke fakultete v Monakovu nekega profesorja z drugega nemškega vseučilišča, proti čemur je cerkveni poglavar v Monakovu protestiral ter prepovedal dijakom teološke fakultete obiskovati predavanja tega profesorja.

Hitler v Celovcu

Dunaj, 18. febr. AA. Državni kancelar Hitler je ob 13 prispel v Celovec na pogreb ministra Klausnerja, pokrajinskega vodje Koroške. S Hitlerjem sta prispela tudi dr. Göbbels in šef nemškega tiskovnega urada Dietrich. Na postaji so sprejeli Hitlerja njegov namestnik Hess, Bürckel, Seyss-Inquart in general Bodensack.

Odnoslanstvo profesorjev pri prosvetnem ministru

Beograd, 18 febr. p. Včeraj je zasedal centralni upravni odbor jugoslovenskega profesorskega društva. Ob zaključku so sprejeli resolucijo v kateri so dali izraz stališču profesorskega društva glede perečih stanovskih vprašanj. Danes ob 13 so bili pri prosvetnem ministru Čiriču in mu resolucijo izročili.

Angleški trgovinski minister obišče Berlin

Berlin, 18 febr. br. Tu so se razširile vesti, da bo prišel prihodnji mesec v Berlin poleg zastopnika angleških industrijcev tudi angleški trgovinski minister Stanley ki bo sodeloval pri razgovorih industrijskih delegacij obeh držav.

Odmor v sejah senata in skupščine

Beograd, 18. febr. p. Narodna skupščina in senat sta se konstituirala in izvolila svoje stalne odbore. S tem sta dovršila pripravljalna dela za svojo prihodnjo poslovno dobo. V ponedeljek bo začel proučevati državni proračun finančni odbor narodne skupščine. Razpravo bo otvoril finančni minister Vojin Djuričić z ekspozejem o proračunu in finančnem zakonu. Zasedanje odbora bo trajalo kakih 10 dni in dotlej plenum skupščine ne bo zasedal. Zato se je danes večina poslancev, ki niso člani finančnega odbora odpravila iz Beograda domov. Prihodnja seja skupščine bo sklicana pismeno, čim bo odbor gotov, senat pa se bo sestal najbrž šele potem, ko bo proračun sprejet tudi v plenumu narodne skupščine.

Poslaniki pri predsedniku vlade

Beograd, 18 februarja AA. Predsednik vlade in notranji minister Cvetković je sprejel danes dopoldne v kabinetu predsedstva vlade poljskega poslanika Romana Dembickega in čilskega poslanika Carcio Silvo.

Novinarsko penzijsko zavarovanje

Beograd, 18 februarja AA. Predsednik vlade in notranji minister Cvetković je sprejel včeraj dopoldne predsednika centralne uprave JNU dr Branka Sokolića, ki je predsedniku vlade razložil željo novinarjev glede njihovega pokojninskega zavarovanja. Predsednik vlade Cvetković je ljubeznivo poslušal dr Sokolića in obljubil da se bo potrudil, da bo prav v kratkem ustreženo željam novinarjev.

Beograd, 18 februarja. AA. Minister za socialno politiko Miloje Rajaković je sprejel včeraj dopoldne predsednika centralne uprave JNU dr Branka Sokolića ki ga je prosil kot resornega ministra, naj se zavzame za to, da se čimprej uredi vprašanje pokojninskega zavarovanja novinarjev. Minister Rajaković je obljubil vso svojo podporo glede tega vprašanja.

Odlikovanja

Beograd, 18 febr. p. Odlikovani so bili z redom sv Save IV stopnje: dr Ivan Prijatelj, ravnatelj na mešani realni gimnaziji v Mariboru, dr Karel Cepuder, ravnatelj na I. realni gimnaziji v Ljubljani ter profesorji Rudolf Pregelj, Peter Holeček in Franc Stopar na III. realni, dr Angela Piscernik na II. realni gimnaziji v Ljubljani, Ivan Mravljak na moški realni, Janez Bogović na ženski realni gimnaziji ter Gustav Šilič na učiteljišču v Mariboru.

Z redom sv. Save I. stopnje je odlikovan bivši beograjski župan in strokovnjak za hidravlične gradnje prof. Milan Nešić. Odlikovanje je prejel za veliki jez, ki ga je zgradil pri Kragujevcu.

Beležke

„Hrvatski dnevnik" o vladni deklaraciji

»Hrvatski dnevnik« posveča deklaraciji Cvetkovićeve vlade uvodnik, v katerem najprej opozarja na njen razmeroma kratki obseg. Pravi pa, da »to nič ne moti, ker se lahko tudi z malo besed mnogo pove.« Nato list nadaljuje:

»Deklaracija sama se giblje v okviru splošnih črt. V njej so izražena nekatera načela deloma bolj, deloma manj jasno. Praznine bo mogoče izpolniti še naknadno, šele potem bomo lahko dobili jasno sliko, kako gleda Cvetkovićeva vlada na reševanje hrvatskega problema. V kolikor nam te slike ne bodo nudile nadaljne izjave odgovornih političnih činiteljev, nam jo bodo dala njihova dela, ki so najzvestejše ogledalo vsake prave namere.«

Večeslav Vilder o nalogah vlade

Zagrebški novinarji so posetili prvega podpredsednika Kmetsko demokratske koalicije Večeslava Vilderja ter ga naprosili za izjavo o vladni deklaraciji. Kakor posnemamo po beograjski »Politiki« je g. Vilder najprej opozoril, da lahko daje o hrvatskem vprašanju merodajne izjave samo dr Maček, o deklaraciji sami pa je med drugim dejal:

»V ostavki petorice ministrov bivše dr. Stojadinovićeve vlade je bilo nekaj ugotovitev ki so nas vse zadovoljile. Tako je bil v tej izjavi označen dr Stojadinović kot zapreka na poti k rešitvi hrvatskega vprašanja. Ker je sestavil novo vlago g. Cvetković, se splošno misli, da bo njegova vlada izvršila to, kar je dr Stojadinović sicer obljubljal, a ne izvršil. Deklaracija vlade se kreta v okviru splošnih izrazov in ne navaja programa ukrepov ki jih misli prevzeti nova vlada. Po vsem izgleda da smatra Cvetkovićeva vlada za svojo glavno nalogo pripraviti atmosfero vzajemnega bratskega sporazumevanja. Vsekakor bo izvršila veliko zgodovinsko nalogo, če bo res likvidirala, česar dr Stojadinović ni likvidiral. Časi, v katerih živimo, so tako resni in izpostavljeni nevarnostim nepričakovanih pretresljajev, da je treba čim bolj pospešiti izvršitev naloge ki jo je prevzela vlada g. Cvetkovića.

Zakaj je moral iti dr. Stojadinović

»Slovenski dom« objavlja pod gornjim naslovom poročilo zagrebškega »Jutarnjega lista« o vzrokih Stojadinovićevega pada. Zagrebški list zatrjuje, da je dobil svoje informacije »od merodajne strani« in da so torej zanesljive.

Po omenjenih informacijah je dr. Stojadinović brez vednosti gg. Cvetkovića, Korošca in Spaha vstavil v finančni zakon nekatere določbe, ki so te tri politike prisile k nagli akciji, izvršeni z izstopom iz Stojadinovićeve vlade. Drugi ustavni faktor je v svoji politični daljnovidnosti odobril utemeljitev demisije, sprejel demisijo vse Stojadinovićeve vlade in s tem pokopal Stojadinovićeve načrte. Ti so šli za tem, da bi se v Jugoslaviji uvedel totalitarni režim pod vodstvom dr Stojadinovića. On in njegovi najožji zaupniki bi imeli v rokah vso oblast brez odgovornosti navzdol in navzgor. Ko bi to dosegel, bi se z lahkoto izvršil tudi svojih dovčerajšnjih zaveznikov v strankini vladi.

Od dr Stojadinovića v finančni zakon vnešene določbe bi prenesle vso državno oblast na vlado, izločile skoro v celoti upravno sodstvo, odpravile občinsko samoupravo itd. S temi in še drugimi določbami so »ljudske sloje preračunano hoteli zavesti na področje čustev ter izzvati njihov odpor, da bi s tem dobili povod za vlado močne roke. Toda ponovilo se je staro pravilo, da se nasilniki ničesar ne nauče od zgodovine. Zgodovinske sile pa so močnejše od teženj poedincev; njim pripada končna zmaga.«

„Za preosnovo šolstva"

»Slovenec« objavlja pod tem naslovom resolucijo, ki je bila sprejeta po vzgojnem tednu podružnice Slomškove družbe v Novem mestu. Resolucija zahteva med drugim: »Vzgoja v vseh šolah mora biti v duhu narodne preteklosti, slovenske katoliške skupnosti in na tak način prispevati k skupni jugoslovanski misli.« Dalje zahteva resolucija, med drugim še, da »se mladini dovoljuje katoliške telesne in duhovnovzgojne organizacije, ki bistveno dopolnjujejo domačo in šolsko vzgojo.«

Gospodinjski tečaji na Koroškem prepovedani

Glasilo naše narodne manjšine v Nemčiji »Koroški Slovenec« poroča, da je deželna vlada v Celovcu prepovedala nadaljnje prirejanje gospodinjskih tečajev za slovenska kmečka dekleta, ki jih je koroška Slovenska prosvetna zveza tudi letos napovedala in prijavila oblastem. List priobčuje dobesedno tudi odlok o prepovedi. Odlok pravi, da se napovedani tečaji ne smejo vršiti, »ker je v svrho pravilne izvedbe štiriletke na področju ljudske prehrane prevzela vodstvo zasebnih kuhinjskih tečajev državna kmečka organizacija in jih ona sama prireja«.

Na koncu pravi odlok, »da morejo zasebne kuharske tečaje prirejati samo državna kmečka organizacija in njene podorganizacije voditi pa samo učiteljice, ki so od državne kmečke organizacije za to poverjene. Zasebnih kuhinjskih tečajev, ki ne izpolnijo teh pogojev, oblast doslej ne jemlje več na znanje. V kolikor bi se njihovo prirejanje utemeljevalo s prejšnjimi odloki, so ti razveljavljeni.«

Dva nova docenta na ljubljanski tehniki

Beograd, 18. februarja. AA. V imenu Nj. Vel. kralja in z ukazom kr. namestnikov sta na predlog prosvetnega ministra postavljena na tehniški fakulteti univerze kralja Aleksandra v Ljubljani za docenta geodezije inž. Josip Črnec, asistent iste fakultete in za docenta v rudarskem oddelku dr. inž. Josip Baturić, asistent iste fakultete.

Iz carinske službe

Beograd, 18. feb. p. Premeščen je carinski kontrolor Luka Popović z Rakeka na Jesenice, upokojen pa višji kontrolor Franjo Hanzliček.

Ali so pljučne bolezni ozdravljive?

To nad vse važno vprašanje zanima očitno vse, ki trpe na astmi, katarju pljučnih vrhov, zastarelem kašlju, zasluženosti, dolgotrajni hripavosti in hripi, a doslej še niso našli zdravila. Vsi taki bolniki dobe pri nas POPOLNOMA BREZPLAČNO KNJIGO S SLIKAMI izpod peresa gosp. drja. med. Gutmanna. — Treba je pisati samo karto (frankirano z 2 din) s točnim naslovom na:

PUHLMANN & Co., Berlin 614, Muggelstrasse Nr. 25-25a.

Odobreno od min. soc. pol. sanitetske oddeljenje S. br. 2416 od 12. XII. 1938

FIS tekme 1939

Franc Smolej — prvak Srednje Evrope

Prvič v zgodovini FIS tekem je tekač iz Srednje Evrope zasedel mesto do 10., in sicer Jeseničan Smolej, ki je prišel na 9. mesto in najboljše med nesevernjaki

ZAKOPANE, 18. februarja. AA. DNB: V današnjih tekmah v vztrajnostnem teku na 50 km je zmagal Norvežan Lars Bergendahl v času 2:57:43, drugi je bil Finec Karppinen v 3:00:22, tretji Norvežan Gjöslien s 3:05:42. Deveto mesto in najboljše med Srednjeevropci je dosegel Jugosloven Fran Smolej s časom 3:16:06.

Zakopane, 18 februarja

Predzadnji dan tekem za svetovno smučarsko prvenstvo je bila na sporedu najtežja smučarska disciplina vztrajnostni tek na 50 km ali smuški maraton. Vremenske in snežne razmere ves čas tekmovanja niso bile posebno dobre in so imeli i tekmovalci, i prireditelji zaradi tega mnogo neprilik. Med tekmovalci je bilo celo nekaj takih, ki so prav zaradi tega pobrali šila in kopita in se odrekli nadaljnjemu nastopanju. Tako je prišlo da **je za današnji tek na 50 km od 68 prijavljenih tekmovalcev nastopilo samo še 50, od katerih jih je na cilj prispelo 41.**

Proga ki je merila 2× 25 km in se je po prvi polovici spet vrnila v cilj, je bila brez dvoma lahka in je imela najtežja mesta v dveh vzponih med 8 in 12 ter 18 in 22 km. Sneg je bil na nepokritem terenu gladek, po gozdnatem pa popolnoma leden. Tekma se je začela ob 9 zjutraj in je trajala do pol 15 popoldne.

O poteku na splošno

V današnji konkurenci so nastopili vsi najmočnejši skandinavski »kanoni«, razen tega precej močno zastopstvo odličnih Poljakov in pa vsi srednjeevropski specialisti za to progo ter slednjič sedem Jugoslovenov. Kakor se je v naprej pričakovalo, se je glavna borba za današnjo zmago razvila med severnjaki, za najboljše mesto med Srednjeevropci pa so se zagrizli v boj predvsem Italijani in Poljaki posebno taktično in z velikim uspehom pa je dobojeval to bitko jugoslovenski »kralj smučarjev« Franc Smolej. Vodstvo so od vsega početka z Bergendahlom prevzeli Norvežani in ga kljub silovitemu pritisku najboljšega Finca Karppinena niso izpustili iz rok do cilja. Med Srednjeevropci so bili v prvi polovici proge najboljši Italijani in Poljaki, potem pa je od kilometra do kilometra senzacionalno napredo al Jugosloven Smolej, ki je do cilja pustil vso srednje-evropsko elito za seboj. S skromnimi mesti so se morali v tem teku zadovoljiti Nemci, ki so s svojim najboljšim zastopnikom zasedli komaj 30. mesto za štirimi Jugosloveni.

Kako so tekli naši

Pri 6 km, kjer je bila prva kontrola, ki jo prvi pasiral Norvežan Bergendahl, je bil najboljši Petrič s časom 14:30 nato pa so sledili Mrak s 14:40, Knap s 15:16, in šele kot četrti Smolej s 15:20. Za njim sta prišla še skoraj istočasno Lojz Klančnik in Knific s 15:30 ter kot poslednji Crnobori s 16:50.

Pri naslednji kontroli (12.5 km) se je Smolej že prerinil v ospredje in kot najboljši Jugosloven potreboval 42:34. Za njim so se zvrstili Mrak s 42:44, Klančnik s 43:42, Knap s 43:54, Knific s 44 in Petrič s 44:30. Crnobori je med tem že odstopil, ker je zlomil smučko.

Pri naslednji kontroli in na polovici proge (25 km), je bil sicer Smolej še zmerom najboljši Jugosloven, toda po vrstnem redu šele 16. od vseh tekmovalcev in komaj 6. od vseh Srednjeevropcev. Pred njim so presmučali ta del proge Italijan Scalet, Švicar Borgi, Italijan Demetz, Poljak Zubek in Italijan Compagnoni.

Zdaj pa je prišla velika Smolejeva ofenziva, ki se je končala s senzacionalno zmago nad vsemi srednjeevropskimi favoriti. V drugem delu proge je Smolej pustil za seboj najmanj 20 tekmovalcev ter presmučal drugih 25 km samo s 3 in pol minute slabšim časom kakor prvi del proge. To je bil taktični tek, kakršnega ni danes pokazal noben udeleženec te borbe. Saj je celo zmagovalec Bergendahl potreboval za drugih 25 km 7 minut več kakor za prvih in prav tako in še z večjimi razlikami so absolvirali drugi del proge tudi vsi ostali favoriti s severa. Neposredne žrtve Smolejeve taktike pa so postali vsi njegovi srednjeevropski konkurenti, med njimi Poljak Zubek, ki je za drugih 25 km potreboval 9 minut več kakor prej, Italijan Demetz 11 minut in še vsi ostali. Zagrešili so temeljno napako, da so preostro začeli in postali tako žrtve svojega lastnega tempa.

Največji uspeh našega smučarstva

Nadvse častno in z uspehi, kakršnih Jugoslavija na mednarodni tekmi v tej disciplini še ni dosegla nikoli, so se držali tudi ostali člani jugoslovenske ekipe. Med njimi velja v prvi vrsti omeniti Franca Mraka, ki je kot drugi najboljši Jugosloven zasedel 25. mesto, dalje Leona Knapa, ki je kot tretji najboljši zasedel 27. in Antona Petriča, ki je kot četrti najboljši dosegel 29. mesto pred vsemi Nemci in še več močnimi zastopniki ostalih držav. Kot peti Jugosloven se je plasiral še Jože Knific na 34. mesto, medtem ko je moral razen Crnoborega, ki smo ga omenili že prej, zaradi nezgode s smučko po približno 15 km odstopiti tudi Lojz Klančnik.

Izidi

Podrobni rezultati so bili naslednji:

1. Lars Bergendahl (Norveška) 2:57.43,
2. Claes Karppinen (Finska) 3:00.27,
3. Oskar Gjöslien (Norveška) 3:05.42,
4. Pekka Vanninen (Finska) 3:05.56,
5. Pekka Niemi (Finska) 3:06.48,
6. Alvar Hägglund (Švedska) 3:08.56,
7. Clarence Atterday (Švedska) 3:11.55,
8. Herbert Nensen (Švedska) 3:12.17,
9. **Smolej Franc (Jugoslavija) 3:16.06,**
10. Kristian Lillegjeton (Norveška),
11. Josip Zubek (Poljska) 3:19.49, 12. Vincenzo Demetz (Italija) 3:19.50, 13. Freiburghaus (Švica) . . . . 16. Hoffsbakken (Norveška) . . . . 23. Tianinen (Finska) . . . 25. **Franc Mrak (J) 3:29.39,** . . . . . **27. Leon Knap (J) 3:30.13,** . . . . **29. Petrič Anton (J) 3:35.52,** . . . . **34. Knific Jože (J) 3:38.30.**

Če bi z današnjega tekmovanja izločili vse severnjake in ocenili ta tek za prvenstvo Srednje Evrope, bi bil vrstni red naslednji:

1. **Smolej**, 2. Zubek, 3. Demetz, 4. Freiburghaus, 5. Scalet, 6. Compagnoni (I), 7. Borgi (Švica), 8. Sonderegger (Š), 9. Confortola (I), 10. in 11. Poljaka, 12. **Mrak**, 13. Švicar, 14. **Knap**, 15. Poljak, 16. **Petrič**, 17. in 18. Nemca, 19. in 20. Poljaka, 21. **Knific.**

Če bi ocenjevali današnje uspehe po moštvih (za tri najboljše tekmovalce), bi dobili rezultat, po katerem bi se v celotni oceni Finska plasirala pred Norveško, čeprav je v teku tekmovanja zaradi defektov izgubila dva velika favorita Kurikkalo in Jalkanena, ki so ju splošno smatrali za najmočnejša pretendenta za zmago. Zanimivo je, da sta bila proti plasmaju zmagovalca Bergendahla vložena od finske strani dva protesta, in sicer zaradi zamenjave smučke in zaradi tuje pomoči pri mazanju, toda sodniški zbor je protesta zavrnil in Bergendahla proglasil za letošnjega svetovnega prvaka v smučarskem maratonu.

Razumljivo senzacijo in splošno pozornost je vzbudila v Zakopanem do zadnjega nepričakovana zmaga jugoslov. olimpijca Franca Smoleja, ki je svojemu lanskemu uspehu iz Lahtija, ko je zasedel 30. mesto med vsemi tekmovalci, drugo najboljše mesto med Srednjeevropci za Čehom Musilom, ki je bil takrat 24., priključil letos še nov in še lepši uspeh — naslov najboljšega smučarja na daljevo v vsej Srednji Evropi z 9. mestom v splošni oceni in 1. mestom pred nesevernjaki. Tudi ostali del jugoslovenske smučarske ekipe je z današnjim plasmajem vzbudil pozornost vseh tukaj zbranih smučarskih strokovnjakov.

Jutri bo zaključni dan letošnjih FIS tekem, ko bodo na sporedu še skakalne tekme. Razen velikega števila severnjakov, med njimi favoriziranih Norvežanov z bratoma Ruudoma na čelu, bodo v tej tekmi nastopili tudi številni močni zastopniki iz Srednje Evrope. Od teh imajo razen Nemcev letos zelo močne tekmovalce Poljaki sami, med katerimi bo jutri startal tudi komaj 17letni skakač Kula, ki je že pri treningih dosegel za tri metre daljše skoke od sedanjega rekorda zakopanske skakalnice, tako da ni izključeno, da bodo morali jutri Norvežani odstopiti prestol, ki ga zavzemajo, odkar obstojajo smuške skakalnice in odkar se goji skakalni sport na njih. Na tej tekmi bodo startali tudi trije Jugosloveni.

Imenovanja pri ljubljanskem gledališču

Beograd, 18. februarja. AA. V imenu Nj. Vel. kralja in z ukazom kr. namestnikov so na predlog prosvetnega ministra napredovali pri narodnem gledališču v Ljubljani: za uradnika 5. položajne skup. Skrbinšek Milan, član istega gledališča; za člane s pravicami uradnikov 6. polož. skup. Drago Zupan, Edo Gregorin in Štefanija Polič, člani istega gledališča.

Otvoritev razstave dveh tržaških umetnikov

Snoči je bila v Ljubljani v Jakopičevem paviljonu otvorjena razstava, ki sta jo skupno priredila slikar A. Černigoj in kipar Ugo Cara iz Trsta. K otvoritvi se je zbralo lepo število ljubljanskih upodabljajočih umetnikov, ki so si z zanimanjem ogledovali dela svojih tržaških tovarišev. Prišli so tudi italijanski generalni konzul ter zastopniki banske uprave, Narodne galerije in stanovskih organizacij upodabljajočih umetnikov. Predsednik Društva likovnih umetnikov g. Ivan Vavpotič je pozdravil oba razstavljalca ter poudaril zbližavajoči pomen takih medsebojnih razstav. Predstavil je zatem zbranim gostom slikarja Černigoja in kiparja Caro ter kratko orisal njuno delo, nato pa v njuni družbi povedel goste po razstavi.

Vremenska napoved

Zemunska: Toplejše vreme, večja oblačnost posebno v zapadni polovici kjer utegne tudi ponekod deževati. Snežilo bo morda v visokih gorah na severozapadu.

Dunajska: Naraščajoča oblačnost, ponekod deževno.

NEKDANJE VESELE NEDELJE

Spomini na pustni korzo pred desetletji v Ljubljani

Pustno veseljačenje modernega človeka nima dandanes nič skupnega z radostjo ubogega divjaka, ki je hrepeneče čakal, kdaj bo bog sonca na nebesnem svodu jel naznanjati novo življenje bližnje pomladi. Nadalje tudi nima več takega namena, kakor ga je imelo v srednjem veku, ko je kulturni človek iskal zabave v blazni objestnosti in razkošnem razveseljevanju, da bi laže utrpel tisto, kar si bo moral pritrgati od ust v dolgem postnem času.

Dandanašnje kurentovo praznovanje je milejše, a na zunaj finejše. Res je tudi, da se sedanje pustovanje od onega iz polpretekle dobe znatno razlikuje in to spričo naraščajoče potratnosti, ki prihaja naposled v korist mnogim pridobitnikom

Po zgledu velikih mest, zlasti laških in francoskih, namerjamo prirediti v Ljubljani pustni korzo v nedeljo dne 19. t. m. Ali so bile v Ljubljani že kdaj enake zabave? Poglejmo!

Po poročilih starejših časnikov vemo, da je bil v Ljubljani na pustni torek l. 1854 prvi pustni korzo. Udeležilo se ga je petdeset ovenčanih kočij, ki jih je velika množica ljudstva radovedno ogledovala. Sprevod je obšel večkrat Zvezdo, nato pa krenil po mestu. Dotlej neznana posebnost je bila, da so udeleženci vožnje obmetavali gledalce z jabolki, pomarančami, figami, sladkorčki in pobarvanim žitnim zrnjem ali tako imenovanim konfetijem, kar je tembolj povečevalo veselost in vzbujalo dobro voljo ljudstva. Vsakdo si je gotovo želel, naj bi se takšno dostojno pustovanje priredilo še večkrat. Zakaj sta izostala korzo v letih 1855 in 1856 ni znano; pač pa poročajo »Blätter aus Krain« leta 1857., da se je na pustni torek tega leta pomikalo osemdeset do devetdeset ekvipaž ljubljanskih plemenitašev in bogatinov eno uro okoli Zvezde, nato pa so krenile čez frančiškanski most po Mestnem in Starem trgu. Poročilo pripominja, da se obhoda niso udeležili vsi fijakarji. Saj bi nekateri ne mogli tekmovati z razkošnimi ekvipažami, ker so bili prepričani, da bi ne bilo posebnega pomena, če bi sodelovali s svojo starinsko brkljarnico, ki moti v tihih nočeh marsikaterega spavca. Razen ekvipaž je bilo v sporedu tudi precej kmečkih voz in jezdecev. Obmetavanja s konfetijem ni bilo ne konca ne kraja. Splošno veselje je prepričalo lahko celó vsakega trdovratnega dvomljivca, mislečega, da je moči prirejati pustne zabave v večjem obsegu le pod italijanskim nebom, ne pa tudi pri nas, kolikor dopuščajo podnebne in družabne prilike. Predvsem se mora oživotvorjenje dostojnih nastopov našemljencev pozdraviti zato, da izginejo po mestu, zlasti pa v predmestjih, povorke neokusnih maškar, ki pohujšujejo mladino in žalijo slehern estetičen čut. Pri takih javnih uprizoritvah pobere mladina brez težave sladkarije in drugo, kar bi sicer uničila kolesa in pomandrala konjska kopita. Razen tega se preprečijo laže tudi nesreče, ki se pri takih norčarijah rade pripete. Mnogo zabave napravlja metalcem konfetija, če zadanejo njim ljubek obraz, ki se skuša osvetiti. V tem pogledu pokaže nežni spol vselej dokaj spretnosti po reku: »Drznemu pristoji svet!« Te vrste bitke se vnamejo posebno srdito, ko je obhod končan. Na bojnem polju ostane dosti raznobarvnega papirja, v katerem tiče sladki bonbončki, a cestno blato sliči mešanici različnih barv.

Tudi leta 1858. je bil na pustni torek korzo, vendar še dolgo ne podoben prednikU. Bilo je samo šestdeset voz, ki se glede pestrosti niso mogli primerjati z onimi v prejšnjem letu. Bitka s konfetijem je bila zmernejša. Opazovalec se je prepričal, da so bili udeleženci s tovrstno municijo jako skopi, kajti cesta ni bila s papirčki več tako posuta kakor poprej.

Leta 1859. ni bilo pustnega obhoda, pač pa je bil prirejen naslednje leto, pa čeprav je nekoliko snežilo ter so bile ceste blatne in polne brozge. Ko je v Zvezdi zaigrala polkovna godba, se je začel zelo skromen sprevod mask pomikati.

Leta 1861. so udeleženci že obupavali, da bo zaradi snega, dežja, blata, plundre obhod sploh izostal. Peki in slaščičarji so si že belili glave, kam s pripravljenim blagom. Okrog treh pa se je zbralo vendarle trideset voz. In korzo se je pričel. Toda primerjati ga ni bilo nikakor mogoče s prvimi prireditvami. Se bornejši je bil korzo leta 1868., zakaj videti je bil samo en voz, dasi je igrala godba topničarskega polka v paviljonu v Zvezdi.

Leta 1876. se je za časa promenadnega koncerta pojavilo v Zvezdi osem in trideset voz. Petnajst, ki so zavili na ceste, držeče proti Lavrici, se jih je krog poli sedmih zvečer vrnilo v mesto. Na vozovih so bili večidel našemljeni kovači, krčmarji in glumači. Od tega leta dalje so bili pustni korzi v Ljubljani kaj žalostni, a leta 1887. so popolnoma prenehali. Različni razlogi so dovedli oblastva do tega, da so jih dosledno prepovedovala. In tako so ljudje nanje sčasoma popolnoma pozabili. Na pustne torke so se prikazovale pozneje maškare, večinoma otroci, le tu pa tam po mestu. Pustne korze so nadomestile maškarade raznih društev, prirejene v dvoranah Narodnega doma, hotela »Uniona« in drugih primernih večjih stavb.

Alojzij Potočnik

Skrbite malo bolj za svoje zobe, odpravite nevarni zobni kamen!
SARGOV
KALODONT
PROTI ZOBNEMU KAMNU

grebcev poslovil, večina pa je sledila do Sv. Križa, kjer so mnogo preizkušeno zgledno mater tiho položili v grob, ki ga zdaj krasijo krasni sveži šopki in venci.

*

Komaj 25letnega oficirja Borisa Brüfacha pešadijskega podporočnika, ki je umrl na zagrebški kliniki, so danes njegovi sorodniki, prijatelji in znanci spremili na zadnjo pot. Pokojni, ki je bil splošno priljubljen pri svojih podrejenih in predpostavljenih ter vseskozi vzoren oficir, je služboval v Otočcu. Na smučanju se je prehladil in nastale so komplikacije, ki jim je kmalu podlegel.

Danes ob 16. se je izpred mrliške veže na Vidovdanski cesti razvil dolg žalni sprevod. Za vojaško godbo je korakal častni vod, obakraj voza s krsto, ki je bila vsa obložena z venci, pa je stopala častna straža. Za krsto so se zvrstili žalujoči sorodniki in številni prijatelji in znanci mladega oficirja.

V katoliški cerkvi Kristusa kralja v Beogradu je bila, kakor smo poročali, v petek zadušnica za pokojnim papežem Pijem XI. Zadušnico je daroval papeški nuncij msgr. Ettore Felice. Službi božji je poleg številnih predstavnikov in dostojanstvenikov prisostvoval Nj. kr. Vis. knez namestnik Pavle

Obilna pustna pečenka

Konec šentviškega orjaka, težkega 1500 kg

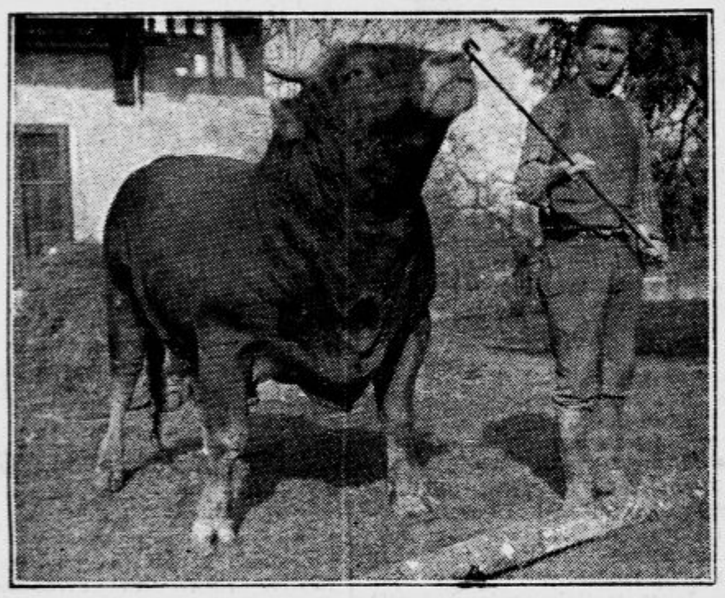

Št. Vid na Dolenjskem, 18. februarja

Posestnik Tone Zajec, po domače Vidgajev, v Št. Vidu je vzgojil orjaškega bika, ki tehta 1500 kg. Mož je bil prej v Ameriki zaposljen na farmi, pa se je naučil, kako je treba pitati živali. Ko se je vrnil pod šentviški zvon, si je kupil lično kmetijo. Hiša, podobna graščini, gleda izza smrek v prelepo šentviško ravnino. Vidgajev Tone se je odločil, da po ameriško vzgoji živinče, ki bo v ponos gospodarju in senzacija za vso Dolenjsko.

Pred tremi leti je odbral mladega bikca in mu začel privoščiti vsega dobrega. Krstili so žival za bikiča in odločili prav izdaten jedilnik. Poleg običajne krme je dobival bikič še koruze in žita, ovsa in krompirja, jabolk in dnevno po 8 litrov mlečnega napoja. In bikič je uspeval v veliko veselje svojega gospodarja. Zredil se je tako, da so ga obe zadnji dve leti prihajali ogledovat razni živinorejci, mesarji, kmetijski strokovnjaki in seveda tudi fotoamaterji. Se najbolj se je posrečil posnetek našemu orožniškemu podnaredniku g. Nacetu Sturmu, ki je šele nedavno dobil nagrado banske uprave, ker je pomagal prijeti Jožeta Kodra. Njemu se je postavil stasiti štirinožec pred aparat, kakor da je nalašč zanj izbral dostojanstveno pozo.

Pa se je približala letošnja pustna nedelja in je dozorelo življenje našega bikiča. Ko so zvedeli, da bo Vidgajev Tone namenil bikiča nožu, se je novica kmalu raznesla in mesarji so brž prihajali s ponudbami. Gospodar pa se je branil: »Doma smo ga zredili pa ga bomo tudi doma zaklali.« Tudi ugledni mesarski podjetnik g. Slamič iz Ljubljane je bil obveščen o zajetni živali in si jo je prišel ogledat. Ponudil je zanjo kar 10 jurjev, pa bi bil nemara še kaj navrgel, le da bi dobro postregel svojim ljubljanskim odjemalcem in gostom. Toda Tone se ni dal omehčati.

Zadnje dni so prihajali še mnogi ljudje ogledovat orjaškega bika, nekateri kmetje so se celo pripeljali z vozovi. Pred šentviško cerkvijo in v okolici pa je bilo razglašeno, da bo žival zaklana doma in da bo mastna pečenka po domači ceni pri Vidgajevih naprodaj. Pravijo, da bo nad tisoč kilogramov čistega mesa, koža bo odtehtala kar cel stot, ostalo pojde v drobovje in odpadke. Ugibajo tudi, koliko bo sala, saj je žival videti vsa prepojena z maščobo. Povedati je še treba, da je žival ne samo uživala obilne priboljške, marveč je tudi bivala tako na čistem, kakor se to pri naprednem gospodarju le spodobi.

Ethel Lewis

Kakor smo že javili, bo gospa Ethel Lewis pod okriljem Angleškega društva v Ljubljani jutri 20. t. m. predvajala britanske narodne pesmi ob 18.30 v Hubadovi dvorani (Glasbena Matica, Vegova ul.). Gospa Ethel Lewis je znana interpretka narodne angleške glasbe, posebno irske narodne pesmi, ker je po rodu Irka. Opetovano

je v radiju v Londonu in Belfastu pela narodne pesmi ter sodelovala v dramatični šoli gledališča v Londonu, katero se sedaj smatra kot angleško gledališče za narodno umetnost. Že v letu 1936. je gospa Lewis bila na predvajalni turneji v Jugoslaviji ter je nastopila tudi v Ljubljani z velikim uspehom. Od njenega zadnjega obiska v Jugoslaviji je predvajala angleške narodne pesmi na Norveškem, Švedskem, Danskem in Holandskem ter obišče sedaj na daljši turneji spet Jugoslavijo, kamor jo je poslal britanski svet za odnošaje z drugimi narodi v Londonu.

Neredna stolica

upliva na ves organizem. Dobro sredstvo za odvajati, ki zanesljivo deluje in ima prijeten okus, je
DARMOL
dipl. ing. S. br. 27944/36

Pesnik Franjo Žgur

je odpel, Vipavci smo izgubili svojega slavčka, pokopali smo ga dne 13. t. m. na domačem pokopališču, tam pod sivim Nanosom, v Podragi pri Vipavi. Bilo mu je 73 let.

Vse življenje je bil neomajljiv narodnjak. Pretrpel je marsikatero bridko uro že pod staro Avstrijo. Zadnja leta je preživel v potrtosti, ker se mu je razkropila ljubljena družina na vse strani.

Svoje pesnitve je po večini posvečal mladini, včasih pa je udaril tudi na velike strune in nam zapel pesem, ki je navadno vsebovala ljubezen do domovine in grajanje mehkužnikov. Vse pesmi pa so bile mehke in nežne, prav take, kakršen je bil pokojnik. Vedno se je oglašal v prazniških izdajah stare »Edinosti« in potem v »Jutru«. Ljubil je iz vse svoje moči, kar je bilo slovanskega, posebno pa srbske narodne pesnitve, ki jih je znal do malega na pamet. Kolikokrat je v veseli družbi, s čašo vina napil kraljeviču Marku in recitiral junaško pesem. Leta 1923. je izdal pod imenom »Pomladanški« zbirko svojih mladinskih pesnitev. Zaradi pičle založbe in takratnih razmer ima to zbirko le malokdo.

Vsem pesnikom svojcem velja naše najgloblje sožalje. Dragemu Franclju Sandrovemu (kakor so mu dejali po domače) pa kličemo: »Mehka naj Ti bo domača zemljica, ki si jo tako požrtvovalno ljubil in Ti je bilo v čast in ponos, da si mogel zanjo živeti!«

Janez.

General Žoltenko †

Ljubljana, 18. februarja.

Že daljšo dobo ni bilo videti na ljubljanskih ulicah popularnega ruskega generala V. S. Žoltenka. Nekoč stasiti, junaški mož je pred tremi leti začel bolehati, umaknil se je v samoto tivolske švicarije, pred tedni pa se je moral zateči v ljubljansko bolnišnico in danes ga je smrt rešila pomanjkanja in trpljenja. Mož, ki je umrl v starosti 65 let in ki je na svoja stara leta najbridkeje okušal trpko usodo izseljencev, je nekoč bil častčen ruski oficir.

Bil je zadnji poveljnik 56. žitomirskega konjeniškega polka, katerega častni komandér je bil veliki knez Nikolaj Nikolajevič. General Žoltenko se je boril v štirih vojnah: v rusko-kitajski, v rusko-japonski, v svetovni in meščanski. Enajst mesecev se je hrabro držal v Port-Arturju. Njegove prsi je krasilo 14 odlikovanj, med njimi tudi najvišje rusko odlikovanje za hrabrost, red sv. Jurija. Že v Rusiji je sodeloval kot pisatelj pri raznih časopisih in tednikih. Pred štirimi leti pa je izšla v Ljubljani njegova knjiga »Smehljaji življenja«, ki je zbudila pozornost zlasti zato, ker je bila prva večja, kot izvirnik pri nas natisnjena ruska leposlovna knjiga. Svoje spomine iz vojne na Daljnem vzhodu pa je general Žoltenko pred leti zanimivo opisal v »Življenju in svetu«. Zapustil je torej trajne spominke svoje osebnosti tudi pri nas. Jutri ob 11. bo v pravoslavni cerkvi zadušnica, v ponedeljek ob 17. pa bo general Žoltenko nastopil svojo zadnjo pot iz mrtvašnice splošne bolnišnice k Sv. Križu. Naj mu bo po izkušenj in trpljenja polnem življenju lahka bratska zemlja!

Dva pogreba

Ljubljana, 18. februarja

Gospa Marija Seunigova je danes ob 14. uri nastopila svojo zadnjo pot iz mrtvašnice splošne bolnišnice k Sv. Križu. Poleg številnega sorodstva so prišli ugledno damo še zadnjo uro pokropit mnogi ljubljanski znanci in prijatelji, zlasti tudi uredniki konzorcija »Jutra« z glavnim urednikom Stankom Virantom kot tovariši g. Franceta Seuniga, ki je izgubil svojo dobro mater, ter nameščenci Narodne tiskarne z ravnateljem Jeranom in faktorjem Dragom Pogačnikom. Ko so trije duhovni opravili molitve, je krenil žalni sprevod po Zaloški cesti in zavil na Šmartinsko cesto. Pri viaduktu se je del pogrebcev poslovil, večina pa je sledila do Sv. Križa, kjer so mnogo preizkušeno zgledno mater tiho položili v grob, ki ga zdaj krasijo krasni sveži šopki in venci.

Zlata in srebrna poroka v eni družini

Ljutomer, 17. februarja

Te dni sta slavila zakonca Štefan in Katarina Zorčeva v Ljutomeru zlato poroko. Štejeta po 73 let, ker sta se oba rodila l. 1866, in sta oba še zdrava in trdna. Kljub starosti še vedno oskrbujeta vinograd ge. Viherjeve na hribu nad Ljuvomerom. Iz njunega zakona se je rodilo pet otrok. Izmed teh živita dva sinova v Ameriki- eden v Severni, drugi v Južni, ena hči pa je v Franciji. Hči Lojzka je poročena z Ludvikom Potočnikom, po domače Adamom, posestnikom in voznikom v Ljutomeru, ter je slavila z njim 30letnico poroke prav isti dan ko njeni starši zlato poroko. Tudi ta zakonski par je živel 12 let v Ameriki in je zapustil tam mnogo znancev in prijateljev. Slika nam kaže oba zakonska para, na sredi zlatoporočenca, na desni hči in poleg nje njen mož. Obema paroma čestitamo!

Pri lenivosti črevesja, črevesnem katarju, obolenju danke, odstrani naravna »Franz-Josefova« grenčica zapeko dolnjih organov dobro in naglo. Mnogoletne izkušnje uče, da uporaba »Franz-Josefove« vode odlično regulira funkcije črevesja.
Ogl. reg. S. br. 15. 485-38

60 let Jožeta Haucka

Trbovlje, 18. februarja

To nedeljo praznuje 60-letnico v naši dolini obče spoštovani in zaslužni mož, g. Jože Hauck, podjetnik in posestnik. Rojen je bil v Agendorfu in dospel v Trbovlje leta 1908. Zaposljen je bil pri podjetju Šuligoj kot obratovodja, a se je leta 1919 osamosvojil ter je sedaj najemnik cementnega kamnoloma. V 30 letih bivanja med nami se je kot Nemec povsem prilagodil na-

šemu življenju. Udejstvuje se v javnem življenju kot član in podpornik vseh naprednih društev, zlasti Sokola, CMD, prav tako kot navdušen pristaš lovske družine, gasilske čete in SPD. Zavzema važne funkcije posebno v gospodarskih korporacijah. V Zadružni elektrarni daje s svojimi pametnimi nasveti pobudo za uspešno delovanje. Je delaven, dobrosrčen človek, ki širokogrudno pomaga vsem podpore potrebnim. Nikdo ne bi mu prisodil 60 let. Je čil in mladoleten duševno in telesno krepak ter vajen resnega in vztrajnega dela. Svoje otroke je vzgojil v zavedne Jugoslovane. Jubilantu najiskrenejše čestitamo

Naš novi zunanji minister

g. dr. Aleksander Cincar-Marković je, kakor smo včeraj obširneje poročali, podal domačim in tujim novinarjem izjavo o zunanji politiki Jugoslavije, katere namen

je varovanje starih in pridobivanje novih prijateljev za ohranitev miru. O življenju našega novega krmarja zunanje politike, ki je bil do nedavna poslanik naše kraljevine v Berlinu, smo še podrobneje poročali

Gospodarstvo

Samoobramba ljubljanskih gostilničarjev

Ljubljanski gostilničarji se že 12 let borè za odpravo računskih listkov odnosno kasnejše davščine na potrošnjo, ki je letos zopet v občinskem proračunu. Hotelirjem pa gre za znižanje hotelske davščine. Proti tema dvema davščinama so ljubljanski gostilničarji in hotelirji letos nastopili z odločno akcijo, ki kaže, da se ne dajo več odpraviti s papirnato resolucijo in obljubami. Mnogim gre za obstanek. Javne dajatve so že davno prekoračile zmogljivost gostilničarjev in hotelirjev, kakor to ugotavljajo sami. Dne 23. januarja so na dobro obiskanem članskem sestanku s vso disciplinirano stjo, a z poslednjo dobro voljo skušali prepričati zastopnike mestne občine in javnost o svojem težkem položaju, če pa to ne bi uspelo, si morejo pomagati sami.

Kaj pa kanijo naši ljubljanski gostilničarji? Pravzaprav nič novega. Čudili bi se le, da v svoji trdoživosti še niso v svojo obrambo storili tega koraka že preje. V svoji priznani lojalnosti niso hoteli doslej posegati v posle drugih. Gostilničarji pravijo, da hočejo živeti, četudi mestna občina ne bi uvidela potrebe, da odpravi davščino na potrošnjo in da zniža hotelsko davščino, da zniža zaračunavanje vočarine v hotelih in zniža ceno električnega toka v nočnem času. To so namreč glavne zahteve naših gostilničarjev.

Njih strokovna organizacija ima po zakonu dolžnost, da si prizadeva za ustanavljanje gospodarskih podjetij in gospodarskih zadrug za dajanje predujmov in v druge gospodarske namene, kakor tudi za skupno obnavljanje proizvajanje in pro dajanje izdelkov ter ustanov za proizvajanje ali prodajanje.

V Ljubljani je okrog 360 gostilničarjev, ki so najboljši odjemalci špecerijskih trgovcev, trgovcev z žitnimi pridelki, z vinom, s steklenico, s pourtnino in sadjem, dalje pekov, mesarjev, slaščičarjev, industrije žganja, sodavice, sadnih sokov, konzerv i. t. d. Koliko širokega polja za zadružno samopomoč članov ljubljanskega gostilničarskega združenja, ki bi bilo gotovo na škodo prizadetih trgovskih in obrtnih strok.

Naši gostilničarji pravijo: kar imajo v drugih državah že z uspehom urejeno, zakaj ne bi bilo to mogoče tudi v Ljubljani. Imeti lastno pekarno, mesarijo, špecerijsko skladišče, vinsko skladišče, skladišče za steklenino, za žitne in kmetske pridelke i. t. d.

Krivične in enostranske davščine, ki jih plačujejo gostilničarji, drugi stanovi pa ne, so napravile naše gostilničarje upor ne, pa tudi odporne. V skrajnem primeru si hočejo pomagati na drug način, na račun ostalih gospodarskih strok, čeprav mnogi od teh tudi ne žive v izobilju, četudi ne plačujejo toliko davščin, kakor gostilničarji.

Produktivne in nakupovalne zadruge imajo dobre in slabe strani. Težko je danes predvideti posledice takega udejstvovanja ljubljanskih gostilničarjev na ostale gospodarske stanove. Gotovo pa je, da bodo ljubljanski trgovci in obrtniki občutno prizadeti in da so prizadevanja ljubljanskih gostilničarjev za mnoge nevarna.

Sicer ne moremo v naprej s sigurnostjo reči, da bo tako delo naših gostilničarjev kronano z velikim uspehom. Pa četudi uspejo le v toliko, da si nadomeste težke izgube v enostranskih davščinah, bodo že zadovoljni.

Prizadevanja gostilničarjev zaslužijo vse kakor vso pozornost naše javnosti. Kakor zatrjujejo zastopniki gostilničarjev, bodo svoje namere izvršili, če se ne ustreže njihovim upravičenim željam odnosno če mestna občina ne pokaže dovolj uvidevnosti, če ne popusti na davščini na potrošnjo in ne zniža hotelski davek vsaj na polovico in če ne ugodi še nekaterim drugim zahtevam. Gotovo je treba tudi za gostilničarje nekaj storiti. Pa tudi v interesu ostalih gospodarskih ustanov ne gre, da bi mestna občina prezirala zahteve gostilničarjev. Zato bi bilo prav, da se za interese gostilničarstva zavzamejo tudi ostale gospodarske stroke.

GLAVNA KOLEKTURA DRŽAVNE RAZREDNE LOTERIJE

A. REIN IN DRUG
Zagreb,
GAJEVA 8. ILICA 15.

obvešča neobvezno:

Pri današnjem žrebanju V. razreda 37. kola državne razredne loterije so bili dne 18. februarja izžrebani sledeči dobitki:

DIN 60.000.— št. 28161 47818 kup. pri nas
DIN 30.000.— št. 33943 kup. pri nas
DIN 25.000.— št. 22984 34290 70648
DIN 20.000.— št. 19744
DIN 15.000.— št. 23197 26915 37253 48317 91651
DIN 12.000.— št. 2677 46530
DIN 10.000.— št. 21500 28628 45370 59315 69332 82067 88391 94272 96920
DIN 8.000.— št. 7242 20002 22378 36683 40505 43058 93441 93629 94060 95832 96001 96324 99251
DIN 6.000.— št. 1453 2705 10890 17920 24747 26966 34833 35209 43300 46795 48878 53544 57341 57425 60774 73109 73534 82412 95853 96749 96921 27576
DIN 5.000.— št. 5352 8054 10766 13548 22284 29863 30154 31386 36432 45896 48946 54689 57794 61990 67272 77077 83427 92615
DIN 3.000.— št. 4600 5279 11345 23740 39836 44032 48063 51533 59101 73259 91385

Nadalje je bilo izžrebanih še 1.800 dobitkov po Din 1.000.—.

Popolno uradno listo dobitkov, izdano in kontrolirano od same državne razredne loterije, torej brez vsakih pogreškov, pošljemo vsakomur na zahtevo.

Sledeče žrebanje V. razreda 37. kola bo 20. februarja 1939.

Gospodarske vesti

= *V trgovinski register* so se vpisale nastopne tvrdke: »Antisept«, družba z. o. z v Inlaufu, pošta Kočevska Reka (polno vplačana osnovna glavnica 240 000 din; poslovodja dr. Gansimayer Ivo, bakteriolog. veterinar in zasebni znanstvenik); Pela-Kranj, perilo in konfekcijska družba z o. z. v Kranju (v gotovini vplačana osnovna glavnica 200.000 din; poslovodji: Lovšin Polde v Radomljah in Avsenik Ciril v Kranju); Dravsko šumsko podjetje, družba z o z. v Ljubljani (kupovanje gozdov in prodaja gozdnih produktov; vplačana osnovna glavnica 100.000 din; poslovodji: Kapoši Evgen direktor v Zagrebu, in dr. Vrbanić Djuka, direktor ljubljanske podružnice Prašteđione); Hafner, barve in laki, družba z o. z. v Ljubljani (vplačana osnovna glavnica 205.000 din; poslovodji Hafner Franc, trgovec v Ljubljani, in Hafnerjeva Marija, zasebnica v Ljubljani); »Proteza« — Verovšek & Ko v Ljubljani (izdelovanje bandaž, ortopedičnih predmetov, higienskih predmetov in podobnega, trgovanje z medicinskimi in kirurgičnimi inštrumenti); »Riba« — Josip Ogrinc v Ljubljani (trgovina z ribami, raki in drugimi vodnimi živalmi ter divjačino); »Intra«, družba z o. z. za proizvajanje in razpečavanje gradbenih potrebščin na Pobrežju pri Mariboru (vplačana osnovna glavnica 50.000 din; poslovodji: Železnik Blaž, mehanik, in Deutsch Celestin, tvorničar, oba na Pobrežju pri Mariboru); Nadaši Hinko v Ptuju (trgovina z deželnimi pridelki, sadjem, lesom in podobnim). Besedilo tvrdke »I. Gorec, naslednik Aurhammer — Ogrin, družba z o. z. v Ljubljani« se je spremenilo in se zdaj glasi: Aurhammer & sin, družba z o. z. V upravni odbor Tovarne zaves »Store«, d. d v Št. Vidu nad Ljubljano se je vpisal Remec Bogumil, gimnazijski ravnatelj v pokoju v Ljubljani. Izbrisali so se poslovodje tvrdke »Margo«, mariborska mlekarna in tovarna sadnih konzerv, družba z o. z.: Pij baron Twickel, Hellin Franc, Rosmanit Alfred, odnosno Scherbaum Gustav in dr. Glančnik Franc, Glančnik Pavel in prokura Eisenmanna Erika. Izbrisale so se nastopne tvrdke: Lušin, lesna industrija in trgovina na Koprivniku (opust obrata); »Riba«, družba z o. z., trgovina z ribami, divjačino in perutnino v Ljubljani (končna likvidacija); Kandis, družba z o. z. v likvidaciji v Mariboru (končana likvidacija); L. Ornik, trgovina z manufakturo v Mariboru (opust obrata); Tovarna perila Verdnik in drugovi, družba z o. z. v likvidaciji v Mariboru (končana likvidacija); Fr. Weinbergerja vdova v Zagorju ob Savi (opust obrata). Uradno sta se izbrisali: F. Jonke jun. v Oplotnici (zaradi odprave konkurza) in Tekstilna industrija, družba z o. z. v Ribnici (zaradi odprave konkurza).

Curih. Beograd 10, Pariz 11.67, London 20.6550, New York 440.6250, Bruselj 74.2750, Milan 23.1750, Amsterdam 236.20, Berlin 176.87, Stockholm 106.37, Oslo 103.7750, Köbenhavn 92.2250, Praga 15.08, Varšava 83.12, Budimpešta 87.25, Atene 3.90, Carigrad 3.60, Bukarešta 3.37, Sofija 5.40.

= **Ustanovitev češkoslovaško-jugoslovenske rudniške družbe v Beogradu.** Te dni se je ustanovila v Beogradu češkoslovaško-jugoslovenska rudniška delniška družba katere glavnica je 16 milijonov din, razdeljena na 16.000 delnic po 1000 din. Družba bo izkoriščala ležišča mangana pri Kičevu v južni Srbiji, ki so med največjimi na svetu. Doslej smo morali uvažati iz tujine za okoli 27 milijonov dinarjev mangana letno. Uvozili smo ga največ iz Britanske Indije in Rusije. Zatrjuje se, da bo produkcija pri Kičevu stoodstotno zadoščala domačim potrebam, a še za izvoz bo nekaj ostajalo. Novo ustanovljena družba si bo nabavila tudi velike bagre za iskankanje zlata v velikih rekah in naplavinah. Izpiranje zlata se bo vršilo na več krajih v naši državi. Pri eksploataciji mangana bo imela družba v začetku velike težave, ker so ležišča oddaljena 50 km od najbližje proge, in bo zaradi tega potrebna zgradba velike žične železnice od rudnika do železniške proge. Med ustanovitelji je tudi slavni rudniški strokovnjak Češkoslovaške dr. inž. Stočes, ki je dolgo vrsto let raziskoval razna rudna ležišča v naši državi in ki je zdaj prorektor visoke rudarske šole v Příbramu. Po vesti iz Beograda bo večinc delnic vpisala Kreditna banka češkoslovaških hranilnic. Sodelovalo bo tudi nekaj velikih češkoslovaških industrij.

= **Stanje kliringov 15. t. m.** Iz stanja naših kliringov 15. t. m. nasproti stanju 8. t. m. se vidi, da so se naše terjatve nasproti Italiji povečale za 4.2 milijona na 4.3 milijona in da so se naše terjatve nasproti Nemčiji zmanjšale za 24.8 milijona na 310.5 milijona din. Naše terjatve nasproti Poljski so se zmanjšale za 1.5 milijona na 3.2 milijona din. Naš dolg Madžarski se je skrčil za 1.6 milijona na 11.7 milijona din in dolg Rumuniji za 3.1 na 4.9 milijona din. Dolg Češkoslovaški pa se je povečal za 2.5 milijona na 104.2 milijona češkoslovaških kron. Stanje naših kliringov 15. t. m. je bilo nastopno (v tisočih; v oklepajih razlike nasproti 8. t. m.): **aktivni kliringi:** Bolgarija (dinarji) 1768 (—11), Italija (dinarji) 4289 (+4244), Nemčija (marke) 22.439 (—1650), Poljska (dinarji) 3231 (+1500), Turčija (dinarji) 17.602 (+66), Španija (pezete) 2935 (0); **pasivni kliringi:** Belgija (belge) 2268 (+2), Bolgarija (dinarji: turizem) 294 (+22), Madžarska (dinarji) 11.734 (—1654), Rumunija (dinarji) 4926 (—3083) Češkoslovaška (češkoslovaške krone) 104.206 (+2540), Švica (švicarski franki) 2736 (—21).

= **Sistematizacija deviznih predpisov.** Iz Beograda poročajo da se v Narodni banki preučuje vprašanje sistematizacije deviznih predpisov. Znano je, da obstoji zdaj cela mreža raznih deviznih predpisov, kar povzroča našemu gospodarstvu velike težave.

= **Dozdajšnji tečaj klirinške marke ostane.** Kakor smo že poročali, so bila v Berlinu pogajanja naše delegacije zaradi tečaja klirinške marke. Pogajanja so se končala s sklepom, da ostane stanje nespremenjeno. Dogovorjeno je bilo, da bo tečaj klirinške marke še nadalje 13.80 din. Nadalje je bilo tudi rešeno vprašanje likvidacije terjatev, ki jih imajo sudetski kraji iz češkoslovaškega kliringa nasproti naši državi. Obračunski tečaj za te terjatve in dolgovanja je bil dogovorjen na 9.60 marke za 100 češkoslovaških kron. Po neki cenitvi je teh terjatev s sudetskega ozemlja za okoli 100 milijonov češkoslovaških kron. Našo delegacijo v Berlinu sta sestavljala viceguverner Narodne banke g. dr. Ivo Belin in upravnik zavoda za pospeševanje trgovine s tujino g. dr. Miljutin Petrović.

= **Za ublaženje deviznih predpisov pri nabavi sirovin za domačo industrijo.** Predsedništvo Centrale industrijskih korporacij je obiskalo ministra za finance g. Djuričića in mu med drugim obrazložilo težkoče, ki jih ima industrija glede nabave sirovin, ki jih uvaža iz neklirinških držav. Teh težav so krivi devizni predpisi. G. minister je na to obrazložitev zaprosil predsedništvo centrale, da stavi konkretne predloge, odnosno predlaga ukrepe, ki bi jih bilo treba storiti, da se te težave odpravijo ali vsaj ublažijo. Pričakuje se torej, da bo vlada ob sodelovanju z Narodno banko preučila vprašanje oskrbe domače industrije s sirovinami neklirinških držav, v kolikor se to vprašanje nanaša na ublažitev deviznih predpisov. Predsedništvo Centrale industrijskih korporacij je obiskalo še ministra za trgovino in industrijo g. Tomića, ki je s svoje strani tudi obljubil, da se bo vprašanje vzelo v pretres.

= **Zunanja trgovina velike Nemčije** je meseca januarja nazadovala v primeri z decembrom lanskega leta. Uvoz je padel od 541.9 milijona mark na 472.3 milijona mark, izvoz pa s 504.1 milijona na 441.3 milijona mark. Uvoz je bil za 31 milijonov mark večji od izvoza. Nazadovanje zunanje trgovine v januarju v primeri z decembrom je normalen pojav, vendar je treba podčrtati, da dosedanja razlika ni bila tolikšna, kajti pri uvozu znaša 13%, pri izvozu pa 12%. Uvoz je padel zlasti pri žitu, izvoz pa pri industrijskih izdelkih.

= **Mestno poglavarstvo v Ljubljani opozarja** na razpis dobav Mestnega pogrebnega zavoda ki je bil objavljen 18. t. m. v »Službenem listu banske uprave dravske banovine«.

= **Tečaj za mizarsko luženje, politiranje in kalkulacijo v Železnikih.** Zavod za pospeševanje obrti pri Zbornici za TOI v Ljubljani priredi za mizarske mojstre in pomočnike tečaj za luženje, politiranje ter kalkulacijo v Železnikih. Tečaj se bo pričel v soboto 18. t. m. ob 3/4 8. uri zjutraj in traja do nedelje popoldne. Nato se nadaljuje prihodnjo soboto 25. t. m. V nedeljo 26. t. m. bo posebno predavanje o kalkulaciji za mizarske mojstre in pomočnike. Tega predavanja se lahko udeležijo tudi mojstri in pomočniki, ki niso obiskovali lužilnega in politurnega tečaja. Prijave za tečaj je vložiti pismeno z navedbo točnega naslova in poklica do 24. t. m. pri skupnem združenju obrtnikov v Železnikih, kjer se dobe tudi podrobna pojasnila, zlasti o tem, kakšen in kako pripravljen les naj prinese s seboj vsak udeleženec.

= **Licitacije.** Dne 20. t. m. bo pri štabu utvrdjivanja v Ljubljani licitacija za dobavo raznih lopat in raznega risalnega materiala, 20. t. m. v intendanturi štaba moravske divizijske oblasti v Nišu za dobavo 795 kg čaja in 8520 kg sladkorja, 21. t. m. pri direkciji državnih železnic v Beogradu za dobavo papirnatih trakov in 2. marca za dobavo kalcijevega karbida, 25. t. m. pri upravi zavoda »Čačka« v Čačku za dobavo smrekovih desk in 7. marca pismena licitacija za dobavo malih kotlov iz jeklene pločevine. Dne 10. marca bo pri vojnosanitetnem zavodu v Zemunu licitacija za dobavo 1.200 kg konjske žime in 11. marca za 2.500 m amerikan-platna. Dne 17. marca bo pri centralni direkciji državnih rudarskih podjetij v Sarajevu licitacija za dobavo porcelanskih izolatorjev. Predmetni oglasi so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani na vpogled.

= **Odpravljen je konkurz** o imovini Planinška Mirka in Planinška Karla, usnjarjev v Škocjanu, ker je bila razdeljena vsa masa.

= **Iz zadružnega registra.** S sedežem v Kranju je bila ustanovljena Gorenjska mlekarska zadruga v Kranju, zadruga z o. j. (poslovni delež 5.000 din, upravni odbor: Lovro Novak iz Pitke, Zelnik Anton iz Pivke, Dolenc Jože iz Žabnice, Kristan Franc iz Sela, Perme Alojz iz Povelj, Burger Jože iz Hraš, Ajdovec Franc iz Šenčurja, Škofič Franc iz Komende, Jankar Valentin iz Zbilj, Hudobivnik Ciril iz Dvorja, Cegnar Janez iz Žabnice in Bedenčič Anton iz Bičja). Nadalje je bila vpisana v zadružni register Stavbna zadruga »Bežigrajski dom« v Ljubljani, zadruga z o. j. (upravni odbor: Sušnik Stanko, dr. Milavec Anton, Langus Jože, Kovič Janko, Vidic Ciril, vsi iz Ljubljane). V likvidacijo je prešla Prva slovenska tovarna mineralnih voda, sodavice in brezalkoholnih pijač r. z. z o. z v Ljubljani.

= **Dobave:** Artilerijskotehnični zavod Lepetane sprejema do 20. t. m. ponudbe za dobavo 1977 kg masti za usnje, komandа pomorskega arzenala v Tivtu do 27. t. m. ponudbe za dobavo električne peči, direkcija rudnika Ugljevika (p. Bijeljine) do 22. t. m. ponudbe za dobavo 15.000 opek starega formata, štab mornarice v Zemunu do 18. t. m. ponudbe za dobavo 15.000 parov bombažnih nogavic, 1.000 zimskih mornarskih volnenih maj in 3.000 letnih mornarskih maj, 22. t. m. kovanih osovin iz S. M. jekla, 21. t. m. za dobavo platna. Direkcija rudnika v Kaknju sprejema do 22. t. m. ponudbe za dobavo 400 valjastih ležajev in 200 osovin za jamske vozičke, bukovih pragov, trakov iz pločevine in kompletnih klozetov. Uprava zavoda Obilićeva pri Kruševcu sprejema do 24. t. m. ponudbe za dobavo raznih aparatov in steklenih cevi (epruvet), do 25. t. m. ponudbe za 4.000 kg natrijevega hidrooksida (kavstične sode). Dne 3. marca bo pri istem zavodu licitacija za dobavo raznih sesalk, ventilatorjev in kompresorjev in 6. marca za dobavo kompletne priprave za kuhanje nitroceluloze. Komanda povodnega orožja v Kumboru sprejema do 27. t. m. ponudbe za dobavo raznih ščetk, krp in bombaževine za čiščenje, žaginih listov, zaščitnih naočnikov, raznih barv, žice, papirja, pločevine, platna, sukanca, usnja in drugega.

Tako dober tek vzbuja

naravna Rogaška slatina, da so se po zgodovinskih podatkih prebivalci okolice za časa lakote v 30-letni vojni izogibali, piti to vodo, ker jim je povzročala prevelik tek.

Rogaška slatina

Borze

Na ljubljanski borzi je znašal pretekli teden devizni promet 9.12 milijona din nasproti 13.58, 7.43, 11.52 in 10.12 milijona din v prejšnjih štirih tednih. Na deviznem trgu ni bilo v tem tednu pomembnejših sprememb. Tudi klirinški tečaji so ostali nespremenjeni. Grški boni so se v Zagrebu včeraj zaključili po 35.25, v Beogradu pa enako kakor predzadnji petek po 35.50.

Blagovna tržišča

ŽITO

+ **Chicago** (18. t. m.). Začetni tečaji: **pšenica:** za maj 68, za julij 68, za sept. 69; **turščica:** za maj 48.8750, za julij 50.125, za sept. 50.625.

+ **Winnipeg** (18. t. m.). Začetni tečaji: **pšenica:** za maj 62.75, za julij 63.3750, za okt. 63.8750.

BOMBAŽ

+ **Liverpool** (17. t. m.). Zaključni tečaji: za februar 4.83 prejšnji dan 4.76), za april 4.79 (4.73), za junij 4.68 (4.62).

ŽIVINA

+ **Mariborski svinjski sejem** (17. t. m.) Pripeljanih je bilo 126 prašičev, prodanih 65. Povprečne cene so bile: prascem 5 do 6 tednov starim 80 do 100, 7 do 9 tednov 105 do 130, 3 do 4 mesece 210 do 320, 5 do 7 mesecev 340 do 450, 8 do 10 mesecev 480 do 550, leto dni starim 730 do 950 din.

Lutke na deželi, veselje mladih in starih

Sv. Lenart nad Laškim, 17. februarja

Dve nedelji zapored je lutkarski odsek PRK uprizoril Mihaldžićevo lutkovno bajko v dveh dejanjih »Carjeva hči«. Prva predstava je bila hkrati otvoritvena. Za obe predstavi je vladalo med ljudstvom izredno zanimanje. Šolski upravitelj g. Prešeren in sodelavci so mladini in odraslim pripravili z lutkami toliko veselja, da so vsi zapuščali šolsko poslopje obakrat z željo, naj bi bile slične prireditve pogostejše. Lutkovna igra je bila dobro naštudirani. Lutke, lest g. Prešerna, so tako lepe, da se jih komaj nagledaš. Tudi inscenacija je očarala našo kmetsko mladež, ki česa podobnega še ni imela priliko videti.

Preteklo nedeljo so pod vodstvom učiteljstva in spremljevalcev obiskali predstavo tudi otroci bližnjih šol, tako iz Laškega, od Sv. Miklavža in iz Reke. Vseh malih gostov je bilo toliko, posebno iz Laškega, da je bila učilnica kar premajhna. Radovednežem je veseli Jurček nudil mnogo smeha in zabave. Posebno vzhičenje je pripravil Jurček malčkom ob zaključku predstave, ko je izvajal nekaj plesnih točk. Prošenj iz grl vseh gledalcev ni hotelo biti konca. »Še, še«, so se glasili vzkliki, toda Jurček je bil tudi že utrujen in si je moral privoščiti počitek. Dan je bil sončen, da je mladina obenem imela prijeten izlet v svobodno prirodo, ki je v tem predelu naše zemlje čudovito lepa. Vsem sodelujočim naj bo izrečena za užitek prisrčna zahvala.

Štirje novi mostovi čez Tibero

Iz Rima poročajo, da bodo zgradili čez reko Tibero pri Rimu štiri nove mostove, že zdaj uporabljajo Rimljani za prehod čez Tibero sedemnajst mostov, med njimi služita dva izključno železniškemu prometu. Eden izmed mostov je celo viseči most in se nahaja v privatni lasti, zato morajo ljudje plačevati za prehod čez njega cestnino. Izmed štirih novih mostov je prvi projektiran v bližini Mussolinijevega fora, eden v središču mesta, dva pa v južnem delu Rima.

Nelojalna konkurenca ali nečedna tekma

VII

Kostni klej in kožni klej

V Luterškem selu stoji starodavna tovarna za klej in druge kemične izdelke; njeni proizvodi so znani daleč preko mej naše ožje domovine. V tej tovarni je bil dolgo vrsto let nameščen Cvetan Jože; opravljal je različne službe, spočetka nižje, potem pa čim dalje višje. Bil je mnogo let tudi potnik za tovarno. Njegova zgovornost in solidnost blaga sta imeli obilo uspeha.

Ker je bil brihtne glave in zelo varčen, si je s časom toliko opomogel, da je lahko izstopil iz službe in si je postavil lastno tovarno na Cikavi, prijaznem trgu pod zelenimi Gorjanci. Izdeloval je le kožni klej ali klej iz usnja, ki ga je v prometu označeval: transparentni klej ali klej v tablicah. Ker so bili njegovi proizvodi prvovrstni in ker so ga mali trgovci poznali še izza njegovega službovanja v prejšnji tovarni, se je krog njegovih odjemalcev čim dalje večal.

Tovarna je začutila v Cvetanu nevarnega tekmeca in je razposlala v več tisoč izvodih reklamne letake s prilično takole vsebino: »Zadnje čase se pojavlja na trgu klej pod označbo transparentni klej ali klej v tablicah brez bližjih podatkov, da li gre za kostni klej ali za klej iz usnja. Ker je uporabno polje kleja iz usnja omejeno in je poleg tega delo s takim klejem različno od enostavnega in splošno vajenega delovnega načina s kostnim klejem — in da se torej izognete slabim uspehom pri klejenju, priporočamo pred nakupom kleja, da vedno ugotovite, da li imate pred seboj kostni klej ali klej iz usnja. Nakup kleja je stvar zaupanja. Klej ki lepo izgleda, ni vselej tudi dober. Tudi dobra prozornost (transparenca) ni dokaz za kakovost in lepilno moč kleja. Ne sodite torej po zunanjih znakih, pač pa se opirajte pri nakupu kleja rajši na preizkušene znamke in izdelke. Naš visokovredni kostni klej z znamko lisice, transparentni in motni vam je poznan. Že preko 10 let se je naš klej v praksi mizarja slikarja, kartonažerja, apreterja itd. najboljše izkazal. Razen tega izdelujemo tudi klej iz usnja (kožni klej) in ga oddajamo po prav posebno nizkih cenah. Klej iz usnja ni sposoben za vsako uporabo. Torej previdnost! Kdor je do sedaj uporabljal kostni klej, naj ostane pri kostnem kleju. Naše več kot 50 letne izkušnje vam jamčijo za to, da boste vi in vaši odjemalci s pravo vrsto kleja dobro in ceneno postreženi.«

Tovarna je dala take letake natisniti v slovenskem, hrvatskem, srbskem in nemškem jeziku ter jih razpošiljala trgovcem skoro po vsej Jugoslaviji.

Cvetan pa s tem njenim početjem ni bil zadovoljen in je vložil proti tovarni tožbo radi nelojalne konkurence. V tožbi je poudarjal, da hoče tovarna potrošnikom prikazati, kakor da je kožni klej manj uporaben in slabše kvalitete, kakor kostni klej ter da klej iz usnja ni sposoben za vsako uporabo. S tem pa je tovarna zagrešila nelojalno reklamo po § 2 zak. o n. k., ker je raznašala o razmerah svojega podjetja nekaj, kar utegne izzvati zmoto in ustvariti podjetju v konkurenci prednost na škodo drugih konkurentov.

Cvetan je zahteval s tožbo, da mora tovarna opustiti tako reklamo, povrniti storjeno škodo v znesku 4000 din ter odškodnino zaradi prizadete osebne razžalitve in osebne škode v znesku 1000 din, ker je navedena reklama marsikaterega potrošnika odvrnila od Cvetana.

Kako je tožena tovarna v pripravljalnih spisih in pri razpravi povzdigovala kakovost kostnega kleja v primeri s kožnim klejem, ne bomo tu navajali, ker je sodišče razsodilo na podlagi mnenja kemičnega instituta. Ta je izjavil, da je kožni klej v obče uporaben povsod tam, kjer se rabi kostni klej. Mali mizarski obrati uporabljajo rajši kostni klej, ker je ta — če je z vodo nakuhan — časovno stabilnejši. To pa ne znači, da ima kostni klej dejanska prednost, temveč je nedostatek malega obrata. Nekateri obrati so danes bolj usmerjeni na kostni klej, to so n. pr. izdelovatelji gasilnih aparatov na peno, tekstilna podjetja, pri katerih lepilna zmožnosti ne igrajo glavne vloge, temveč druge koloidne lastnosti, zlasti možnost penjenja. Kožni lim je izdatnejši od kostnega lima, in sicer tako glede na zmožnost zgoščevanja kakor na čvrstočo trganja. Obe vrsti lima sta z malimi izjemami, slonečih v velikih meri na tradicijah, ki se jih podjetniki boje spremeniti, enako uporabni.

Gre tu, kakor povsod pri kemičnih izdelkih za kvaliteto proizvoda. V kartonaži n. pr je danes kožni lim po večini že upeljan.

Na podlagi tega je okrožno sodišče razsodilo, da je tožena tovarna z razpošiljanjem navedenega letaka storila dejanje nelojalne reklame po § 2 zak. o n. k., da mora vse obstoječe letake uničiti in se v prihodnje vzdržati vsake take ali slične reklame ter povrniti 4000 din za storjeno škodo in 1000 din kot odškodnino zaradi prizadete osebne razžalitve in osebne škode. Razlogi pa so bili ob kratkem ti-le: Vsebina letaka prikazuje, kakor da bi bil kostni klej neprimerno boljši, kakor kožni klej, kakršnega izdeluje Cvetan. To izhaja iz besedi: ugotovite, da imate pred seboj kostni klej ali klej iz usnja; ne sodite po zunanjih znakih; naš visokovredni kostni klej z znamko lisice; izdelujemo tudi klej iz usnja, ki pa ni sposoben za vsako uporabo; kdor je do sedaj uporabljal kostni klej, naj ostane pri kostnem kleju.

S tem pa je bila podana objektivna možnost, ki je utegnila pri nekaterih interesentih ustvariti zmoto, da ima le tožena tovarna polnovredno blago, njeni konkurenti pa, da imajo manj vredno blago. S tem je tožena tovarna kakovost kožnega kleja, ki ga je izdeloval Cvetan, če že ne v nič devala, vsekakor pa zmanjševala, in sicer z namenom, da obdrži nadmoč nad drugimi poštenimi konkurenti in to v njihovo škodo.

Enostranska tendenca okrožnice, da obdrži staro klijentelo in jo odvrne od konkurence je preočita, da bi se moglo misliti, da je tovarna zasledovala človekoljuben namen, varovati odjemalce kleja pred škodo in ščititi njih privatne interese. Sicer pa je notorno, da trgovci zlasti velepodjetja, ne delajo reklame in si ne povzročajočajo stroškov za obči blagor, marveč zgolj v namenu, da sebi pridobijo čim več odjemalcev.

Razen tega pa navedbe v okrožnici ne odgovarjajo resnici, posebno ne, da je uporabno polje kožnega kleja omejeno ter da je treba pred nakupom ugotoviti, ali gre za kostni klej ali kožni klej.

Tovarna se je proti tej sodbi pritožila in med drugim trdila, da predmetna okrožnica ni izdana v reklamne svrhe, marveč da predstavlja le čin zakonite samoobrambe, da varuje svoj kostni klej pred zamenjavo s kožnim klejem, ki ga prodaja konkurenca prav tako v transparentnih in motnih tablicah. Sodišče pa je reklo, da za presojo vprašanja nelojalne reklame ni merodajen namen, ki ga je tovarna pri izdaji okrožnice imela, marveč le to, kako so interesenti, trgovci in njihovi odjemalci njeno vsebino razumeli in če so njene navedbe objektivno sposobne povzročiti pri odjemalcih kleja zmoto na škodo Cvetana in hkratu v korist tovarne. V tem pogledu pa ne more biti nikakega dvoma, da je vsebina okrožnice taka, da more pri odjemalcih kleja ustvariti zmoto, da Cvetanov klej glede kakovosti ni enakovreden s klejem tovarne.

Upoštevati se tudi ne more ugovor tovarne, da je razposlala okrožnico le trgovcem, ki blago dalje prodajajo obrtnikom, ne pa neposredno odjemalcem, ker je za nečedno reklamo bistveno le to, da se vrši javno, zakon pa nikjer ne določa, da bi se pod pojmom »javnosti« moglo razumeti le neposredne odjemalce, ne pa tudi trgovce in prodajalce. Za to je naravno, da je bila okrožnica namenjena pred vsem le neposrednim odjemalcem, saj sama pravi v zadnjem odstavku: »Obrnite se z zaupanjem na vašega dosedanjega dobavitelja, ki prodaja naše kleje«, iz česar pač jasno sledi, komu je bila namenjena. Tovarna pa je z okrožnico dosegla prednost za svoj kostni klej, kajti dokazano je bilo, da je mnogo odjemalcev odklanjalo Cvetanov klej potem, ko so čitali omenjeno okrožnico.

Prizivno sodišče je torej v polni meri potrdilo sodbo prvega sodišča, na Stol sedmorice pa se tovarna ni pritožila.

TRI STO TISOČ METROV BLAGA

Obisk pri tkalnih strojih v Kranju

Ljubljana, 18. februarja

Kolesje Schlafhorstovih strojev poje pesem, ki jo je leta 1678 prvi skomponiral neki Germes. Živel je na Angleškem. Videl je tisoče bledih žena in nedoraslih otrok, vklenjenih v naporno in skrajno nezdravo delo: tkali so platno. In Germes je sklenil odrešiti vse te armade žena in otrok, ki so pozno ponoči od utrujenosti padali na svoja borna ležišča.

Zamolklo so ropotale preproste statve in pred duševnimi očmi človekoljubnega Angleža so se človeška telesa spreminjala v železo, prsti so postajali podobni cevem roke so dobivale obliko kolesja, telesa so se razčlenjevala v jermene, ročice in vzvode, zamolklo ropotanje lesenih statev pa je dobivalo kovinski zvok...

Germesov izum je hotel leta 1745 izpopolniti neki Baucanson, ki je takrat živel v Grenoblu. V zgodovini tkalstva so zapisana še mnoga imena Zdravnik Edmund Cartwight je izpopolnjeval tkalne stroje v letih 1784—87 In čim bolj komplicirani so postajali stroji, tem več ljudi so lahko nadomestili. Armade žensk in otrok, ki so jih stroji osvobodili napornega dela, pa so prekrinjale ime človekoljuba Germesa. Ostali so brez dela in brez kruha.. Blagoslov se je izpremenil v prokletstvo.

V gorenjskem Manchestru

Bila sem v gorenjskem Manchestru Obkrožajo ga snežni vrhovi Grintovca, Kočne, Stožca. Spodaj tečeta Sava in Kokra. Pravijo, da že več let v vročih poletnih mesecih v mestu primanjkuje vode — Kakor bi hoteli pogledati preko zasneženih vrhov, iztezajo dimniki svoje vitek vratove v zrak.

Obiskala sem tovarno, ki je zrasla iz malih in skromnih razmer, a je v nekaj letih postala moderno zgrajeno, veliko podjetje, ki zalaga domači trg s svojimi odličnimi produkti Franjo Sirc spada med pionirje mlade tekstilne industrije v Kranju. Marsikaj ve povedati o tistih povojnih letih, ko so ljudje brez razumevanja napadali dalekovidno občinsko politiko župana Pirca, brez katere bi Kranj še vedno bil le gorenjska sejmska metropola.

Sirčevo tovarno si ogledujem z nekakim solastniškim ponosom: čisto naša je, slovenska, naš človek je tu komandant, domača so njena sredstva! Njeno odlično blago pa hvali slovenskega podjetnika, polnega iniciative in žilave vztrajnosti.

Navijalni stroji tvrdke Schlafhorst zmagoslavno ropočejo, po njihovem kolesju po njihovem skrivnostnem drobovju pa varno tečejo niti češke, italijanske, ameriške ali egiptovske preje.

To je snovna preja in stroji jo navijajo v »križno navite motke«. Njena barva je umazano bela. Človek dvajsetega stoletja pa ljubi barve: rdečo, modro, zeleno, črno ..

Nekega poletja so vse dame zahtevale vijoličasto barvo. Nosile so vijoličaste bluze, vijoličasta krila, šale in tudi okrasje na klobukih je bilo vijoličasto. Takrat je bila barva v velikih koritih barvarnic vijoličasta. Njene pare, ki so izhlapevale v toplem zraku barvalnice, pa niso bile nič manj strupene.

Štirje veliki valji se naglo vrtijo okoli svoje osi. Tkanina se odvija, teče pod valjem skozi barvo in se navija na drugi valj Barva je vroča Izhlapeva Strupeni hlapi prodirajo skozi kožo Glava postaja težka. V pljučih se nekaj dogaja, nekaj s čimer človekoljuba Germes in Baucanson nista računala.

V barvalnici je cela vrsta korit. V nekaterih se barvajo povesma, v drugih križno navite motke. Za barvanje povesem sta potrebna dva človeka Z dolgimi kuhalnicami obračata povesma, ki vpijajo barvo Motke barvajo v velikem zaprtem kotlu, kjer deluje nanje močan pritisk. Potem se deloma posuše v centrifugi, deloma pa v sušilni uti, v temperaturi 75 stopenj.

Stroji nimajo dihalnih organov. Nimajo pljuč Nimajo rok, ki bi postale po določenem številu delovnih ur utrujene, da komaj sežejo za kosom kruha ali da bi pobožale skuštranega otroka.

V snovalnici

Bele, modre, zelene motke plešejo. Pet sto motk se vrti in pet sto niti se odvija in teče kakor širok trak s snovalnega stroja

Človek ima dvoje očes Blago ima po dva tisoč niti In dvoje ženskih očes pazljivo spremlja tek dveh tisočev niti Nekatere so rdeče, druge rumene ali zelene in vsaka se lahko pretrga Takrat je treba naglo ustaviti stroj in speti pretrgano nit To delajo ženski prsti

Ženska ima pred seboj preprost predpasnik iz črnega klota Ko je stopila prvič pred snovalni stroj je postala kolesce stroja Njene misli, njeni občutki so osredotočeni v eno samo zavest, paziti! Dobro mora paziti! Na njena ušesa buta zaglušujoč šum tristoterih tkalnih strojev, njene oči pa spremljajo dva tisoč niti, ki se odvijajo in teko proti novemu stroju.

Za škrobilnim strojem je drugi par oči in drugi par rok, ki pazi, da se ne pretrga nobena dvatisočerih nitk, ki se odvijajo s štirih valjev, tečejo skozi škrob in se potem navijajo na en sam valj. S srednjega valja se cedi gost, vroč škrob, skozi katerega morajo niti, da postanejo prožne, trdne in gladke.

Vdevalni stroj ima po štiri »liste« in vsak »list« po pet sto lučalnic. V vsako lučalnico pridejo po dve ali tri niti. Človek je le del stroja. Izumitelj ni mogel izmisliti ničesar, kar bi lahko nadomestilo človekove roke pri vdevalnem stroju. Vklenil je vanj ženske prste. Umetni prsti ne bi mogli vdevati s tako natančnostjo, kajti prste vodijo oči, v katerih ni ničesar razen zavesti: paziti! V vsako lučalnico samo dve niti... Dva tisoč lučalnic. Življenje? Človek? Ali samo kolesce stroja? Nekdo bo nosil to srajco in ne bo vedel, kako pazljivo tipajo moji prsti od lučalnice do lučalnice...

V tkalnici

Skozi velika okna sije v tkalnico sonce. Skozi »revolver« (stroje) polzi karirano blago. Kakor dirigenti stoje ob strojih ženske in pod njihovo čarobno palico pojejo stroji oglušujočo pesem dela. Lesene ročice skačejo, prsti strojev nizajo niti in iz njih nastaja platno, tkanina

Tri sto in petdeset tkalnih strojev dela. Nad vsakim visi električna luč Jermeni pod stropom bijejo takt, »revolver«-stroji, gladki stroji in »listovke« — trije tipi strojev, ustvarjajo davni sen izumiteljev Vsak dan pride iz strojev dvanajst do petnajst tisoč metrov blaga. Po stenah tkalnice vise ogoljeni plašči delavk, ki strežejo strojem

Platno, ki prihaja iz strojev, je mehko in treba ga je škrobiti V velikih loncih se kuha škrob Blago teče po dolgem ogromnem stroju, se odvija z enega valja, teče skozi škrob in se navija na novi valj Na poti proti likalnemu stroju se avtomatično širi in vlaži Iz likalnega stroja pa prihaja gotovo, svetlikajoče se, naškrobljeno blago ki ga merilni stroji merijo in zlagajo v bale

Zapiska'a je sirena Kazalca na stenski uri sta pokazala poldne Stroji so se ustavili Ljudje si stresajo prah z obleke in počasi stopajo proti veliki jedilni sobi Iz dolge vrste krožnikov se že kadi juha Oglaša se radio Dve sto in dvajset rok je poseglo po žlicah In ko stroji v tovarni molče, se sliši žvenket krožnikov in v jedilnici poje radio.

Katarina Špur

Pismo o skrivnih pogodbah

Dragi prijatelj,

v pismu me vprašuješ. če je res mogoče, da danes državniki in politiki še vedno sklepajo pogodbe med štirimi stenami, s katerimi obvezujejo za gotova dejanja svoje države, narode in stranke Enako v demokratskih kakor v totalitarnih državah. Res je, moj dragi! Morda danes podpisujejo več tajnih paktov in dogovorov, kakor so jih podpisovali za časa najbolj tajne kabinetske politike Tako lahko čitaš sleherni dan po naših listih razna ugibanja in namigavanja o tajnih pogodbah med posameznimi državami, državniki, narodi in političnimi skupinami. So pa tudi pogodbe, o katerih se nič ne piše, a tem več šušlja.

Čudovita lastnost vseh skrivnih dogovorov je ta, da se jih sleherni odreka in otepava in jih slika skoraj običajno kot plod bujne domišljije, ali pa še rajši kot proizvod grdega kovarstva. Seveda takim odrekanjem ljudje tem manj verujejo, čim glasneje jih vsi prizadeti trobijo v svet. Tako se često zgodi, da javnost tudi ne veruje demantijem o obstoju izvestnih pogodb, ki so resnično izmišljene, če že ne izkrivljeno sporočene javnosti.

Tajne pogodbe se navadno čuvajo pod petimi pečati in v vloma in ognja varnih diplomatskih tresorjih. Njihovo pravo vsebino pozna navadno samo nekaj izbranih ljudi, ki so sami zainteresirani na tem, da ostane prizadeta pogodba res tajna. Ali usoda tajnih pogodb je že taka, da pronikne njihova vsebina na dan po eni ali drugi poti Politika je čudna stvar. In kakor se sliši paradoksno, vendar je resnica, da ostane v politiki le redko kdaj kaj dolgo skrito. Vsak pravi politik se tega prav dobro zaveda in zato le nerad piše pisma s preobilno vsebino. Še bolj nerad podpisuje politične dokumente. V tem pogledu je bil naš pokojni veliki državnik Nikola Pašić naravnost klasičen primer z božjo previdnostjo navdahnjenega politika Prav zavoljo te previdnosti je politika često tako zapletena in zamršena, da tira človeka, ki želi jasnih pogledov in odrejenih linij, v obup.

Povem naj zgodbico. Leta 1878. je sedela slovita petorica vodilnih evropskih državnikov za zeleno mizo v Berlinu in v največji tajnosti razpravljala še enkrat o rusko-turški mirovni pogodbi. Pred pričetkom razgovora je dvignil železni nemški kancelar Bismarck zeleno sukno, s katerim je bila miza pokrita in dejal »Pogledal sem samo, če ne sedi pod njim Oppeln-Blowitz.«

Bil je to takratni dopisnik londonskega »Timesa«, ki je s svojimi izvrstnimi poročili skalil marsikateri lepi načrt nemškega državnika med berlinsko konferenco Dan pred tem dogodkom se je bil odpeljal iz Nemčije, boječ se aretacije Objavil je namreč v »Timesu« prav v tistem trenutku ko se ga je med konferenco spomnil kancelar Bismarck, takrat še tako skrbno čuvano vsebino rusko-turške mirovne pogodbe.

Za vsebino skrivnih paktov in dogovorov je navadno na lovu cela truma najbolj sposobnih vohunov. Njihova zasluga je, da je vsebina marsikatere tajne pogodbe zagledala luč sveta mnogo prej, kakor so se nadejali njeni sicer še tako molčeči tvorci in podpisniki. Še večkrat pa je treba indiskreciji pripisati objavo tajnih paktov. Še tako previdni in vase zaprti državniki in njihovi tajniki so končno tudi samo ljudje, ki so prav tako krvavi pod kožo, kakor mi vsi. Preveč izpita čašo vina in zapeljiv pogled lepe ženske razvežeta včasih še tako molčeče ustnice Nesreča je potem neizbežna. Poleg tega je politika igra pri kateri nikoli ne vemo, koliko časa bomo sedeli s svojimi soigralci pri isti mizi za skupno igro in na skupni račun Včeraj še naš najboljši sodelavec, morda deset in desetletni najintimnejši sotrudnik v vseh naših političnih grah vrže danes ali jutri svoje karte na mizo in gre svojo pot Le malo je takih ki se zadovoljijo samo s tem. Večina poskrbi za to, da čim bolj odkrije javnosti, s kakimi kartami igrajo dovčerajšnji njihovi prijatelji ali šefi. Deloma iz prepričanja, če so se ločili od nas zaradi načelnih razlik, večinoma pa iz maščevanja, ali pa iz špekulacije da s tem odvrnejo pozornost javnosti od svoje nove uloge, katero že igrajo, ali se trenutno pripravljajo, da jo zaigrajo.

Zaključek vsega tega razmišljanja o tajnih paktih in pogodbah je, moj mladi prijatelj, naslednji: v politiki računaj s tem, da bo navadno vse, kar storiš, ali celo podpišeš, prej ali slej izdano. S tem računaj pri vsaki svoji politični akciji in prihranil si boš marsikatero razočaranje.

Tvoj *I. T.*

Sokolska zadruga napreduje

Lepi sadovi dveletnega truda na Gorenjskem

Jesenice, 15 februarja

V nedeljo je bila v Sokolskem domu v Radovljici glavna skupščina radovljiške sokolske zadruge v Radovljici Skupščina je bila s strani zadružnikov prav lepo obiskana Iz poročila načelnika zadruge brata Jake Špicarja in ostalih funkcionarjev je razvidno zelo uspešno delo zadružnega načelstva, ki je vse posle vršilo popolnoma brezplačno V preteklem upravnem letu je imelo načelstvo 20 sej, nadzorstvo eno, skupni pa sta bili dve Denarni promet je v minulem letu znašal 916 160 din Članstvo se je pomnožilo za 149, da je zadruga ob koncu leta štela 359 članov; 32 se jih je prijavilo še na novo, ki pa še niso sprejeti Članstvo je na delžih vplačalo 65 058 din Deleži so narasli za 20 865 din, vloge na knjižice so narasle za 86 782 din in znašajo 192 492 din, vloge v tekočem računu so narasle za 101 070 din in znašajo 103 290 din Skupno znašajo vloge 295 482 din Posojila v tekočem računu znašajo koncem leta 143 317 din, naloženega denarja pa je 214.984 din, Čisti dobiček v znesku 2266 din se je na predlog načelstva prinisal rezervnemu skladu, ki sedaj znaša 5554 din.

To so suhe številke zadružnega poslovanja, lež čega na ramenih članov načelstva, ki ga tvorijo bratje Špicar Jaka, Cerer Franc, Horvat Ljudevit in Majhen Franc Zanimivejše od številk pa so okoliščine, v katerih zadruga deluje. Zadruga ima največ članov iz vrst sokolskega društva Radovljica Med članstvom zelo prevladujejo mali ljudje ki si najtežje pritrgajo kak dinar, a ga vendar vlože v svoj sokolski denarni zavod. Zadruga bi lahko izkazala še lepšo bilanco, če bi se članstvo bolj zavedalo važnosti te male in trdožive sokolske gospodarske ustanove in če bi društveni poverjeniki intenzivneje vršili svoje dolžnosti.

Zelo važna je zamisel zadružnega načelstva, da navaja sokolsko mladino k štednji. V tem pogledu se je dosegel najlepši uspeh v Radovljici. Če bo mladina tako znala ceniti vrednost težko in pošteno zaslуženega denarja, bo znala tudi pozneje gospodariti z njim Ako bo sokolska kreditna zadruga v Radovljici tudi v naprej tako uspešno delovala, se bo v nekaj letih razvila v pomembni sokolski denarni zavod. Zadruga bo v primeru višje sile lahko rešila marsikateremu članu domačijo pred prisilno prodajo in preprečila marsikatero veliko škodo in prihranila marsikatero bridko uro, ki jo je temu ali onemu sokolskemu bratu namenila zla usoda.

Sokolska kreditna zadruga v Radovljici je prva sokolska zadruga v državi. Za njo se je ustanovila slična zadruga v Mariboru in Splitu, nato še v Zagrebu; pripravljajo pa se ustanovitve zadrug tudi drugje Vsaka sokolska župa bi morala imeti svojo kreditno zadrugo in vse sokolsko članstvo bi moralo biti včlanjeno v njih.

M. S.

Moderno

Pri plesu sta se spoznala. Po desetem plesu ji je rekel: »Ljubim vas! Ali hočete biti moja žena?«

Zardela je in šepnila: »Pogovorite se z mojim možem...«

Jeklene trdnjave na morju

Izkušnje pri Cušimi so rodile „Dreadnought", katerega potomci bodo odločali o gospostvu na oceanih

V pičlem mesecu sta bili splovljeni v morje dve orjaški bojni ladji: v Brestu francoska »Richelieu«, v Hamburgu pa nemška »Bismark«. Ti dve bojni ladji otvarjata serijo sličnih edinic, ki jih v večjem številu zdaj grade tudi Zedinjene države, Anglija, Japonska, Italija, Nemčija in Francija Po londonskem sporazumu iz leta 1936 je bila tonaža bojnih ladij maksimirana na 35.000 ton Čim je bil ta sporazum dosežen, so se vse pomorske velesile lotile gradnje teh plavajočih trdnjav, ki bodo že v naslednji vojni odločilno posegle v borbo za bodoče gospodstvo na svetovnih morjih.

V pomorski bitki pri Cušimi 1905 ki se je tako usodno končala za rusko vojno mornarico, se je pokazalo, kako velikansko vlogo igrajo v pomorskih bitkah baš največje bojne edinice ki razpolagajo z najtežjim topništvom in največjo brzino Na podlagi izkušenj v tej bitki so Angleži zgradili svojo prvo orjaško bojno ladjo ki je bila krščena na ime »Dreadnought«, kar bi se po naše reklo »ne boj se nikogar« Ta ladja je dala skupno ime vsem velikim bojnim ladjam, ki so se poslej gradile

Angleški »Dreadnought« pa je bil razmeroma pohleven v primeri z današnjimi plavajočimi trdnjavami Imel je samo 18.200 ton in v dolžino je meril 150 m Kasneje zgrajene bojne ladje, zlasti tiste, iz vojnih let, so bile znatno večje, vendar pa preko 30.000 ton ni prišla nobena Šele Angleži so zgradili gigantsko linijsko ladjo »Hood«, ki izpodrine 42.000 ton Po vojni se je med strokovnjaki razvila dolgotrajna debata: ali je pametno graditi bojne ladje s še večjo tonažo ali pa bi bilo boljše konstruirati manjše edinice, toda hitrejše, okretnejše in zlasti z večjim akcijskim radijem Kakor rečeno, je bil kasneje dosežen sporazum, naj bi ostale bojne ladje v bodoče pod tonažo angleškega »Hooda«, ki se je očividno izkazal precej neokretnega Ali že takrat se je pokazalo, kako težko je zahtevati, da bi vse države gradile po istem kopitu Tu so merodajni v prvi vrsti strategični vidiki položaj posameznih držav in mornaricam poverjene naloge Jasno je, da ima n pr mornarica Zedinjenih držav pred vsem opravka z ogromnimi razdaljami zlasti na Tihem oceanu dočim imajo n pr nemška, italijanska ali japonska mornarica dosti bolj lokalen, toda geografsko tudi bolj kompliciran delokrog In prav napetosti v Tihem oceanu so privedle do tega, da so Zedinjene države opustile mejno velikost 35.000 ton in se tamkaj zdaj resno pripravljajo načrti za 45.000 tonske bojne ladje, ki bi bile oborožene s 45 cm topovi Take ladje se sicer še ne grade, pač pa se obstoječe bojne ladje oborožujejo s topovi kalibra 40.6 cm, ker grade tudi Japonci dve 35.000 tonski bojni ladji z enako težkimi topovi in Zedinjene države nikakor ne bi hotele biti slabejše. Oboroževanje teh dveh tekmecev na Tihem oceanu je seveda prisililo tudi Rusijo, da se je morala pri svojih treh novih bojnih ladjah odločiti za topove enakega kalibra.

Angleži po svojem dreadnoughtu »Hodu« sicer niso prekoračili 40.000 tonske meje, za bodočnost pa so tudi take ladje na programu. Kot najtežje topove uporabljajo Angleži kaliber 35 6 cm, vendar pa so se za sedmero bojnih ladij, ki se bodo zgradile v naslednjih letih, odločili za 40.6 cm topove Italijani so se pri svojih bojnih ladjah sicer omejili na maksimalno tonažo 35.000 ton, uporabljajo pa na njih 38.1 cm topove, ki bodo ostali neizpremenjeni tudi pri vseh štirih novih edinicah, ki so zdaj deloma v načrtu, deloma pa že v gradnji.

Francoski »Richelieu« in nemški »Bismark« sta doslej najmodernejši ladji svoje vrste »Richelieu« je dolg 244 m, širok 33 m in bo oborožen z 8 topovi kalibra 38 1 cm, ter s 16 topovi kalibra 13 cm Navzlic tako težkemu orožju pa bo znašala njegova brzina 32 do 33 morskih milj na uro, za kar so potrebni pogonski stroji z učinkom 160.000 konjskih sil, to je več kakor znaša učinek vseh električnih central v naši državi.

Ti podatki zadostno izpričujejo udarno silo nove bojne ladje. Kako velikanski razvoj so napravile bojne ladje v 33 letih, nam lepo pokaže primerjava »Richelieua« z »Dreadnoughtom«, ki je dosegel za tiste čase fantastično brzino 21.5 milj na uro in je imel pogonske stroje z učinkom 24.000 k. s. Prav ta primerjava, pa nam da tudi slutiti, s kakšnimi velikimi težavami se morajo boriti današnji ladijski konstrukterji. Ni lahka stvar, spraviti v ladjin trup pogonske stroje s 7krat večjim učinkom, ne da bi se pri tem prostornina in teža ladje povečala. Najti je bilo treba najprvo povsem nov gradbeni material in izumiti nove gradbene postopke, nove stroje in naprave, preden so se posrečile bojne edinice, ki imajo pri malce večji tonaži nekajkrat večjo udarnost, kakor njihove prednice iz predvojnih časov.

Dolga leta se je med posameznimi velesilami vodil srdit boj za čim večjo brzino. Ko se je tu sama po sebi postavila neka nepremostljiva meja, se je spet začela borba med ladijskimi oklopi in topovi. Vsako povečanje kalibra je nujno zahtevalo na bojnih ladjah močnejše oklepe. Ali v praksi je tako, da je dostikrat bolj odločilna brzina, kakor pa moč orožja. Tudi slabejša ladja se lahko umakne izven dosega sovražnih topov, če razpolaga z zadostno brzino Lahko pa se manjša brzina paralizira tudi s tem, da se ladja opremi s topovi, ki bolj daleč neso, tako da tudi razmeroma počasnejša ladja lahko obstreljuje sovražni brod, ne da bi ji bilo treba podati se v območje sovražnih topov. V določenih primerih pa je važnejši od orožja in brzine večji akcijski radij. Med vsemi temi zahtevami mora konstrukter najti kompromis, ki nalogam mornarice te ali one države najbolje ustreza.

Ameriške bojne ladje washingtonskega razreda so zelo težko oborožene, ne prekoračijo brzine 27 milj na uro, imajo pa namesto tega silno velik akcijski radij. Med ameriškim 40.6 cm topom in angleškim 35.6 cm topom je samo v teži 25 ton razlike. K temu pa je treba prišteti še težo oklopnih stolpov, v katerih so topovi montirani in ki znaša za eno ladjo cca 600 ton ter vrhu tega še razliko v teži municije. Na moderni 35.000 tonski bojni ladji, kakor sta »Richelieu« ali »Bismark« je celotna teža nekako takole porazdeljena: Približno 5000 ton odpade na topove in armaturo, 15.000 ton na oklop, 2000 do 3000 na strojne naprave in cca 10 000 ton na ladijsko ogrodje. In vso to težo je treba skupaj z neštetimi stranskimi bremeni, kakor so shrambe za gorivo, živež in municijo, tako porazmestiti, da dobi ladja dobro stabilnost, ki je tudi pogoj za njeno okretnost in brzino.

Bojne ladje so najsilnejše pa tudi najdražje orožje. Moderna 35.000 tonska edinica velja blizu 3 milijarde din Zaradi tega je na svetu samo 7 držav in sicer so to: Zedinjene države, Anglija, Japonska, Francija, Italija, Rusija in Nemčija, ki si lahko privoščijo tako orožje.

TO JE ZELO VAŽNO!

Hočete res imeti zdrave zobe? Potem uporabljajte PEBECO, novo sredstvo za negovanje zob Peni se brez mila in vsebuje PEBECIN, novo sredstvo, ki temeljito čisti in razjeda zobni kamen. Z njim štedite, ker se ga malo porabi.

Domače vesti

Jutrišnja številka

ponedeljske izdaje »Jutra« bo posvečena pustu, ki mu pravkar potekajo zadnje ure, in postu, v katerega nas povede pepelnica. V zvezi s tem bo list prinesel obširno serijo člankov o tem, kako so pusta in post v starih in današnjih časih praznovali pri nas, na jugu in drugod. Obnovil bo nekaj zanimivih zgodovinskih spominov, čitatelj pa bo iz vsega lahko razbral marsikak dober napotek za današnji čas. List bo bogato ilustriran, razen pustnih in postnih zadev pa bo prinesel še vrsto aktualnih listkov in poročil. Med drugim bo zanimanja vredna kozerija Hinka Smrekarja o pravi Prešernovi podobi, ki bo še posebej aktualna v današnjih dneh. Ponedeljska izdaja »Jutra«, edini tednik te vrste pri nas, stane po raznašalki na dom dostavljen 5 din na mesec, po pošti pa samo 4 din.

AGRONOM-FITOPATOLOG

Ing. LOJZE PREZELJ

SPECIALIST ZA RASTLIN. BOLEZNI naznanja,

DA NADALJUJE S PRIVATNO PRAKSO

Ljubljana, Wolfova ul. 3-I. tel. 34-73

Nasveti Pregledi Sredstva za preprečevanje in zatiranje rastlin bolezni Analiza zemlje. Vzgoja bakterij, t. t. d.

* **Jubilej zasluženе vzgojiteljice.** Danes slavi svoj 80. rojstni dan upokojena ravnateljica šentjakobske šole v Ljubljani gospa Minka Maroutova Rodila se je leta 1859 v Planini na Notranjskem, dovršila učiteljišče pri uršulinkah v Ljubljani in pričela svoje službovanje, komaj 18 let stara, na Raki na Dolenjskem. Izredno lepa, ljubezniva in taktna mlada učiteljica se je vsem priljubila. Še danes se je spominjajo žene z Rake — njene učenke — z ljubeznijo in hvaležnostjo ter pripovedujejo, kako jih je požrtvovalno in spretno učila tudi izven šolskega časa ročnih del. Službovala je pozneje v Radovljici na Gorenjskem, kasneje na ljubljanski dekliški šoli v Reduti, ko pa je potres poškodoval Reduto, se je s šolo preselila na Erjavčevo cesto in pozneje v novo, sedanjo šentjakobsko šolo, kjer je postala ravnateljica. Nele v Radovljici, tudi v Ljubljani je posvetila ves svoj prosti čas narodnemu delu. Pridružila se je krožku slovenskih žena, ali, kakor so jih takrat zvali, narodnih dam, ki jih je vodila pokojna Franja dr. Tavčarjeva. Pri srcu ji je bila zlasti Ciril-Metodova družba, kjer je bila dolgo let odbornica. Sodelovala pa je tudi pri mnogih drugih, zlasti ženskih narodnih društvih, nazadnje pri društvu upokojenih učiteljev Zaradi svojih zaslug je bila odlikovana z zlatim zaslužnim križcem in dobila je častni naslov gospa. Tudi sedaj je vedrega duha in zasleduje z živahnim zanimanjem vse javne dogodke. Zaslužni narodni delavki želimo še mnogo let.

Sanatorij za živčne bolezni

ZAGREB, Zelengaj 37. Tel. 93-80, 67-46

Šef-zdravnik: Dr. Djuro Vranešić

* **Diplomirani so bili** na filozofski fakulteti v Ljubljani v februarju 1939: Arnejc Juta (germanska skupina), Majda Frankè (germanska skupina), Lucija Germek (pedagoška skupina), Silvestra Gril (romanska skupina), Martin Jevnikar (skupina za nar. jezik in književnost), Ljudmila Pavšič (romanska skupina), Melita Petrič (germanska skupina), Anton Sedej (matematična skupina), Mara Sever (romanska skupina), Milan Šega (skupina za nar. jezik in književnost, Vera Šermazanova (romanska skupina), Blaž Tomaževič (skupina za nar. jezik in knjiž.), Zora Vičar (germanska skupina).

* **Praktični učiteljski izpiti** so bili pred državnim izpitnim odborom v Ljubljani od 9. do 18 t. m. Izpit so napravili naslednji učitelji pripravniki (ce): Munih Fran, Čepon Neža, Elsner Rudolfina, Gerčar Alojzij, Hlupič Franc, Klun Marija Krabonja Antonija Kunej Danila, Perenič Danijel, Regvat Janko, Selan Ana, Slana Antonija Brezovar Olga, Drofenik Vekoslava, Gajšek Emil, Lokovšek Ivan, Miselj Marija, Otič Pavel, Perko Franc, Pipp Anton, Radšel Zora Rečnik Ernest.

Pisalne in računske stroje Vam strokovno popravi **BORIS V. SIMANDL, Ljubljana,** Dvořakova ul. 3. telefon 24-07.

* **Osebna vest.** Predsednik apelacijskega sodišča g. dr Vladimir Golia je službeno odsoten in do nadaljnjega ne bo sprejemal strank.

* **Nič niste zamudili,** če se tudi sredi meseca naročite na ilustrirano revijo »Življenje in svet«. Dobili boste kljub temu celotni roman »Parcela 32« od začetka do te poče številke Mesečna naročnina samo din 8. Naroča se pri upravi: Ljubljana Aleševčeva ulica 16.

* **Starši v ostalih banovinah, naročite** mladinski list **»Zvonček«** svoji deci, ki Vas prosi za domače čtivo! Če javite svoj naslov upravi »Zvončka«, Ljubljana, Krakovski nasip 22, takoj dobite obe letošnji številki. »Zvonček« stane letno 30, polletno 15 dinarjev

* **Himen.** V soboto se je poročil v Ljubljani v šentjakobski cerkvi g. Vilko Lovšin, računovodja na mlekarski šoli v Škofji Loki, z gdč Tončko Demšar-Gosarjevo iz Stare Loke Bilo srečno!

* **Smrt zaslužnega visokega državnega uradnika.** V starosti 63 let je umrl v Beogradu Milan Djordjević generalni direktor ministrstva za pošte ki je bil nedavno upokojen. Bil je potomec stare napredne kmečke rodbine iz Rudnika in je bil njegov oče poslanec v dobi vlade kralja Milana Ko je dovršil srednjo šolo je dobil državno štipendijo za strokovne studije v Belgiji in ko se je vrnil je bil nameščen pri gradbenem ministrstvu ki je takrat opravljalo tudi posle sedanjega ministrstva za pošte Djordjević spada v vrsto onih prvih srbskih strokovnjakov ki so uredili telefonsko in telegrafsko službo, ter takorekoč postavili temelj te prometne stroke.

* **Potresi v sarajevski okolici.** V Semizovcu ki leži ob železniški progi Sarajevo — Brod se že precej časa ponavljajo potresni sunki Prvi sunek je bil 7. t. m. zgodaj zjutraj Naslednji dan pa so bili kar trije in potem ni bilo dneva brez potresnega sunka. Najbolj se je občutil potres v jutranjih urah Ti potresni sunki morajo biti lokalnega značaja zakaj nad krajem se je pred kakimi 20 leti znižal velik hrib od katerega se še zdaj spuščajo plazovi.

HIGIJENSKA GUMA

DOMAČ IZDELEK

V vseh strokovnih trgovinah gospod . .

Pri zaprtju in motnjah v prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec navadne Franc Jožefove grenčice

* **Vsako leto več žrtev pasje stekline.** L. 1932 so stekli psi v Jugoslaviji oklali nad 10 tisoč oseb, naslednje leto 13 tisoč, l. 1934 prav toliko l. 1935 že 14.500, pred tremi leti pa je doseglo število po steklih psih poškodovanih ljudi 19.550. Navzlic pasjemu kontumacu in drugim ukrepom se število žrtev pasje stekline stalno povečava. Zato so sklenile nekatere občine, med njimi tudi zagrebška, uvesti prisilno cepljenje psov proti steklini.

* *Dve nesreči v Guštanju.* Pri smučanju se je ponesrečila Tončka Haber Po strmini jo je zaneslo v drevo ter je bila s težjimi notranjimi poškodbami prepeljana v slovenjgraško bolnišnico — Nekemu 11-letnemu dečku pa je spodrsnilo tako nesrečno da je padel na leseni štrcelj odsekane veje Dečku je prvo pomoč nudil g dr Erat, nato pa so ga s težko rano na trebuhu in notranjimi poškodbami nemudoma prepeljali v bolnišnico.

BOUVIER

ŠAMPANJEC

GORNJA RADGONA

* **Pri vsakem delu** največ trpijo noge, ker nosijo težo celega telesa. Negujte noge, da boste tudi v pozni starosti imeli elegantno in prožno hojo V naši higienično urejeni pedikuri vam osvežimo noge v kopeli ter brez bolečin in brez kemičnih sredstev odstranimo kurja očesa, trdo kožo in zarasle nohte. Vse orodje in delo je zajamčeno čisto in desinficirano. Odpornost nog in boljšo cirkulacijo krvi vam poveča strokovnjaško izvršena masaža. Nega nog z masažo din 10. — Prepričajte se sami, priporočite nas svojim znancem. Bata.

* **Interesi vsakega bolnika,** ki se hoče rešiti astme, bolezni pljuč in podobnega narekujejo, da se posluži ponudbe tvrdke Puhlmann & Co., Berlin 614, Müggelstrasse 25/26 a, ki obstoja že mnogo let ter brezplačno razpošilja poučno brošuro s slikami. Pazite na oglas na strani 2.

NA PUSTNO NEDELJO SE BOMO ZABAVALI PRI ODLIČNI KOMEDIJI V KATERI BRILJIRATA POPULARNA KOMIKA

HANS MOSER in LEO SLEZAK

Iščemo najsrečnejša zakonca

Dopoldne ob 10.30 **Svengalijeva produkcija** pri globoko znižanih cenah! Ob 15., 17., 19. in 21. uri! KINO UNION — Tel. 22-21.

* **Vsak začetek je težak.** Takoj, ko otrok zna uporabljati zobno krtačko, bi ga morala mati naučiti in navaditi, da si redno vsak dan snaži zobe. Samo oni, ki imajo zdrave mlečnike, dobijo dobro odporno zobovje. Za otroke Chlorodont, znano kvalitetno pasto za zobe.

* **Na svetovno razstavo v New York** s prvovrstnimi parniki HAPAG potujete udobno in poceni. Informacije: HAPAG Ljubljana, Masarykova 12.

* **Izlet v Berlin in na Dunaj** o priliki nogometne tekme Nemčija — Jugoslavija bo od 24. t. m. do 1. III. Prijave in informacije le do 21. t. m. v vseh biletarnah »Putnika«.

* **Od 24. do 26. III. izlet v Trst in Gorico,** od 25. do 26. III. izlet v Idrijo. Prijave sprejema Izletna pisarna M. Okorn, Ljubljana, Frančiškanska ulica, tel. 22 50.

* **Tujskoprometna zveza** priredi izlet v Trst Gorico in Idrijo na Jožefovo z odhodom iz Ljubljane 18 marca. Prijave sprejemajo biletarnice »Putnika«.

* **Izpit za artiljerijskega kapetana** II. razreda je napravil pred izpitno komisijo v Beogradu g Štefan Komerički iz Celja artiljerijski poročnik pri 4. artiljerijskem polku v Zaječaru

* **Slovenci v Italiji** kupijo lahko **»Zvonček«,** mesečnik s podobami za mladino v trafikah in knjigarnah za Lit 1.40 ali pa ga naroče pri tvrdki Giovanni Parovel, Trieste, Via Francesco Denza 3.

Iz Ljubljane

u— **Danes ob 9.40 se pripelje z beograjskim brzovlakom okrog 40 slušateljev tehnike iz Beograda** pod vodstvom svojih profesorjev, da se oddolže za lanski obisk Gradbenega kluba slušateljev tehnične fakultete iz Ljubljane. Na kolodvoru bodo goste sprejeli profesorji in tehniki in jih bodo pozdravili univ. prof. dr Kasal v imenu tehnikov g. Jelenc kot zastopnik Zveze strokovnih klubov tehnične fakultete in predsednik Gradbenega kluba pa France Šlajpah. Beograjčani si bodo ogledali Ljubljano gradnjo univerzitetne knjižnice in poslopja Bat'e kjer jih bo pogostil inž Dedek, jutri pa bodo najbrž krenili v Kranj in si ogledali tamošnja gradbena dela, viadukt in gradnjo ceste Lesce-Bled. V torek krenejo še v Trbovlje kjer si bodo ogledali rudniške naprave

u— **Gostovanje češke operne pevke Jarmile Novotne** ki je nastopila na 150 poprevratni predstavi »Prodane neveste« v ljubljanski operi se je spremenilo v pravi triumf njene umetnosti. Češko gostjo je občinstvo takoj ob vstopu na oder pozdravilo z burnim aplavzom Navdušenje za njeno neprekosljivo igro in krasno petje s katerim je očarala poslušalce je rastlo od prizora do prizora Po vsakem dejanju je bila slavna gostja večkrat poklicana pred zastor in obdarjena s šolki cvetja Tudi partnerje je igra šparmantne Čehinje potegnila za seboj Tako je bila stopetdeseta predstava »Prodane neveste« ena najpopolnejših in najlepših predstav te slovečе in priljubljene opere kar smo jih videli v Ljubljani Strokovno kritiko o nji bo »Jutro« še priobčilo v kulturni rubriki Naj kronistično še zabeležimo, da je bilo gledališče z dodatnimi sedeži vred popolnoma razprodano.

SVEŽI Agfa FILMI

najnovejše emulzije

do leta 1941 l. ravnokar dospeli. Razvijamo in kopiramo priznano prvovrstno. — Izven Ljubljane pošiljamo vsem amaterjem poštno obratno. — Se priporoča

Foto Tourist — Lojze Šmuc

LJUBLJANA — ALEKSANDROVA C. 5

u— **Predavanje Prirodoslovnega društva.** O ceni električne energije bo predaval v torek 28. februarja v Mineraloški predavalnici univerze g. inž. Drago Matanović. Začetek ob 18.15.

u— **V okviru predavanj Socialno ekonomskega instituta v Ljubljani bo v četrtek, 23. t. m.** ob 20. v dvorani Zbornice za TOI, Beethovnova 10. I., predavanje priv. doc. dr. Vladimira Murka o reformi zakona o neposrednih davkih. Prijatelji instituta vabljeni.

28. DRAŽBA KOŽ

divjadi na velesejmu — 6. marca 1939.

Pošljite blago na naslov:

Ljubljana — »DIVJA KOŽA«, Velesejem.

u— **Društvo brezposelnih profesorskih kandidatov** v Ljubljani bo imelo IV redni občni zbor v nedeljo 26 t. m. ob 9 dopoldne na I. drž. real gimnaziji. Vabimo vse diplomirane filozofe, da se ga v čim večjem številu udeleže. — Odbor DBPK

u— **Vodstvo Družbe sv. Cirila in Metoda** priredi v ponedeljek 20 t. m ob pol 20. v mali dvorani Filharmonije predavanje s skioptičnimi slikami Predaval bo g. dr. R. Kyovsky o položaju na Kočevskem. Vabljeno je vse narodno zavedno občinstvo, ki se zanima za nas važna narodnostna vprašanja. Vstop prost.

KINO MATICA, tel. 21-24 — Predstave ob pol 11., 15., 17., 19. in 21. uri

ANA FAVETTI

po romanu Walter v. Hollanderja. Film o veliki borbi in globoki ljubezni. Film, ki bo vsakogar ganil. Dejanje se vrši v čarobnih švicarskih planinah. — BRIGITTE HORNEY in MATHIAS WIEMANN ostaneta Vam neizbrisno v spominu.

SAMO ŠE DANES IN JUTRI: **SNEGULČICA IN 7 ŠKRATOV**

najpriljubnejša mladinska pravljica

KINO SLOGA, tel. 27-30 — Danes ob 15., 17., 19. in 21. uri!

Ob 10.30 dopoldne isti film po znižanih cenah!

u— **Prebivalstvu Stožic priporočamo,** da se poslužuje poslovalnice »Jutra« v Stožicah 150 Poslovalnica sprejema vse oglase in naročila, daje naslove ter sprejema naročnino za »Jutro« in »Domovino«. V podružnici so še na razpolago srečke državne razredne loterije 37. kola.

u— **Priprave za razstavo italijanske knjige v prostorih Narodne galerije** so se v soboto nadaljevale. Vodi jih zastopnik rimskega Instituta za kulturne stike z inozemstvom g dr Mario Meschini. Razstava bo tudi po svoji opremi in aranžmanu izreden pojav Ob 11. uri dopoldne so jo posetili nekateri novinarji, ki sta jim g generalni konzul A. Guerrini Maraldi in g. dr. Meschini ljubeznivo razkazala že razmeščene knjižne zaklade in nekatere dragocene raritete med tisoči vešče izbranih knjig. Razstava se bo otvorila danes ob 11. uri z govori gg bana in italijanskega generalnega konzula V zvezi z razstavo je izšla v slovenskem jeziku lično opremljena informativna brošura na 36 straneh z naslovom »Sodobna italijanska kultura«. Brošura opisuje v zgoščenih potezah razvoj in sedanje stanje posameznih literarnih in znanstvenih panog ki so zastopane na razstavi. Naj še pripomnimo v informacijo občinstva, da je vstop na razstavo prost.

SPORTNIKI! — Tudi za Vaše zdravje je nepreceniljive vrednosti

ABESINSKI ČAJ „KARKADE“

ker ne vsebuje telna. — Dobite ga pri Vašem trgovcu.

Veliko železničarsko MAŠKARADO

priredi »Udruženje jugoslovanskih narodnih železničarjev in brodarjev«, Ljubljana — na pustni torek 21. II. 1939 v Sokolskem domu na Taboru. — Začetek ob 20. uri. — Vstopnina din 10.—. — Godba »Sloge«. Tekma mask.

Ing. Vlado Jović

veletrgovec

Vojka Jović, roj. Šterk

poročena 19. II. 1939.

LJUBLJANA — VINICA — ZAGREB

VSLED ODPOTOVANJA

V PARIS

MODNI ATELJE

»V E R A«

NE DELA OD 19. DO 26. FEBRUARJA

V PARIZ

je danes odpotovala **ga. Mimi Sark**

k nakupu pomladanskih modelov in modnih novosti. 1941

Danes popoldne ob ½16. uri v veliki dvorani KAZINE

Otroški ringaraja

u— **Vse prijatelje klavirske igre** opozarjamo, da bo koncertiral v petek 24. t. m. v veliki Filharmonični dvorani slavni ruski pianist Aleksander Borovski. Izvajal bo: 1. Bach: Toccato za orgle v d-molu, Šest invencij ter kromatično fantazijo in fugo. 2. Beethoven: Waldsteinsonata v c-duru. V II. delu bo zaigral najprvo dela dveh hrvatskih skladateljev in sicer Kunčev Nocturno ter Kolo od Papandopula. Sledita dve skladbi Chopinovi, Fantazija-Impromptu ter Scherzo v cismolu. Koncert zaključi Liszt s Heroide Elegiaque in ogrsko Rapsodijo št. 10. — Vstopnice dobite v knjigarni Glasbene Matice na Kongresnem trgu.

ZVOČNI KINO SOKOLSKI DOM V ŠIŠKI, tel. 41-79.

Veliki češki film erotične vsebine

Nedolžnost

V gl. vlogi. LIDA BAAROVA

Predstave danes ob 3., 5., 7. in 9. uri, jutri ob pol 9. uri.

Sokoli! Obiskujte in podpirajte sokolski kino!

Prihodnji spored:

Vivere

Danes ob 14.30, 17.30 in 20.30 „Neustrašeni ženin“ (Rühman, Moser, Lingen) — in ruski velefilm „Ej uhnjem“ — Kino Moste.

u— **Občni zbor Jugoslovenskega touring kluba** bo 20. marca ob 20. Kraj zbora bo pravočasno objavljen. J. T. K., podr. Ljubljana.

u— **Dramski tečaj Šentjakobskega gledališča** ponovi danes ob 17. otroško igro v 6. dejanjih »Pepelko«. Igra je na premieri izredno ugajala. Prekrasna vsebina, razkošni kostumi, bogata inscenacija. Rezervirajte si vstopnice na dnevni blagajni od 10. do 12. in eno uro pred predstavo.

u— **Diplomirani tehniki** bodo imeli 23. februarja ob 20 uri širši članski sestanek v dvorani restavracije pri Šestici Obravnavala se bodo važna vprašanja, zato so resno vabljeni vsi tovariši, člani in nečlani Udruženja diplomiranih tehnikov, da se tega sestanka gotovo udeleže.

Dr. A. Tavčar-Konvalinka,

špecialistinja za otroške bolezni

ZOPET REDNO ORDINIRA.

Breg 8. Telefon 3595

u— **Neustrašni ženin v kinu Moste.** Za konec predpusta si je kino Moste nabavil dva odlična filma. Kot prvi je na sporedu znameniti francoski film »Ej uhnjem«. Divna in nepozabna romanca brezkončne ruske stepe in melanholične Volge. Prekrasno filmsko delo polno ljubezni, strasti in pravega ruskega razpoloženja. Kot drugi film je pa bomba smeha »Neustrašni ženin«, v katerem nastopajo trije topovi smeha Heinz Rühmann, Hans Moser in Theo Lingen Poleg tega najnovejši »Foxov zvočni tednik« in predigra »Melodije sveta« (Broadway Melodies 1938). Ta spored bo tekel do pustnega torka.

VOSEK, SVEČE, PARKETNO PASTO in GARANTIRAN MED — Vam nudi najugodneje »SVEČA«, Stritarjeva 6.

u— **Nezgoda v Stožicah.** Včeraj okrog 15.30 se je v Stožicah z motorjem ponesrečil brivski pomočnik France Kozamurnik. Padel je tako nesrečno, da si je zlomil nogo in so ga morali prepeljati v bolnišnico.

u— **Za mestne reveže** je namestu venca na krsto pok. Josipa Verlača daroval 100 din g. Josip Platner, neimenovan dobrotnik je poslal 200 din in g. Karel Polajnar, lastnik kavarne »Prešeren«, je nakazal 150 din za najbednejše v stari cukrarni. Mestno poglavarstvo izreka darovalcem najlepšo zahvalo.

u— **Tkalnica orientalskih preprog »Meka« iz Subotice,** splošno znana po kvaliteti in izbrano lepih perzijskih vzorcih, se posebno pa z izdelavo jubilejne preproge mestnega poglavarstva v Ljubljani, omenjene v dnevnem časopisju in v »Kroniki slovenskih mest«, priredi razstavo od 25 t. m. do 5. marca v Ljubljani v veliki dvorani restavracije pri »6« Tyrševa cesta 8. Obisk razstave je brezplačen.

u— **Društvo »Dom visokogorje«** priredi dne 25. marca tl. v Kazini svojo tracionalno akademijo.

u— **Plesni zavod Jenko v Kazini ima danes ob pol 17. »popoldanski ples s šemado«. V ponedeljek** ob 20. **»začetniški-nadaljevalni tečaj«.** Namesto ta torek **bo v sredo »nadaljevalni in izpopolnjevalni tečaj«.** Vsak **četrtek** ob 20. »nadaljevalni tečaj«. Posebne ure vsak dan. **Sezona traja do 16. marca.**

Mačka v žaklju nihče več ne kupi!

Zato počakajte z nakupom žalnih vencev in šopkov, da vas obišče naš zastopnik z ilustrovanim cenikom, ali pa telefonirajte ponj, da vidite, kaj vam nudimo, in kako poceni smo.

Roža cvetličarna — Ljubljana

Frančiškanska ulica 3, nasproti hotela Union — Tel. 31-74

ELITNI MEDICINSKI PLES

4. MARCA — KAZINA

pod pokroviteljstvom gosp. bana Marka Natlačena

u— **Pustni korzo, ki bo po kakih 30-letih zopet danes popoldne v Ljubljani, se bo začel ob 15.** Udeleženci korza pa se zbirajo že uro poprej (od 14. do 14.30) in sicer maske in godbe v prostorih realke, avtomobili, vozovi in jezdeci pa v Vegovi ulici pred realko. Sprevod bo šel po Kongresnem trgu, Wolfovi ulici, Miklošičevi, Masarykovi in Tyrševi cesti ter po Šelenburgovi ulici nazaj na Kongresni trg. Prireditelji prosijo udeležence in gledalce, da v vsem poslušajo reditelje. Izkupiček serpentin, koriandolov in karnevalskih znakov, ki se bodo prodajali med sprevodom, bo služil za vsaj delno kritje velikih stroškov za prireditev korza.

Jamčimo za kvaliteto akumulatorja

VARTA

Zato pazite na to znamko, kadar kupujete akumulator za Vaš avto ali motorno kolo!

Zastopstvo:

A. GOREC, d. z o. z.

(poleg nebotičnika).

u— **Kurentov ples priredi Sokol v Šiški na pustni torek.** Kakor vse prireditve, bo tudi ta nekaj posebnega, kar je pa znano že vsej Ljubljani. Že sedaj so najavljene cele skupine mask ki bodo med seboj tekmovale. Zato vsi v Sokolski dom v Šiško na Kurentov ples. Ne pozabite na pustni torek 21. t. m. ob 20.

Grobnice in spomenike

kamnoseška stavbna dela izvršuje po nizkih cenah

kamnoseško kiparsko podjetje

Franjo Kunovar

pokopališče Sv. Križ — Ljubljana — Tel. 49-09.

u— **IV. bohemski večer gledaliških igralcev** na pustni torek pri Mikliču s pestrim sporedom, godbo in plesom bo nudil obilo zabave in pustnega razpoloženja. Naš priznani komik in ljubljenec občinstva g. Daneš bo kot konferansje, dompter in aranžer nastopil, založen z vsemi pritiklinami in ooeležjem dneva. Sodelujoči z vso vnemo pripravljajo svoje nastope, ki bodo zaburkali prisotne. Postrežba bo solidna, cene nizke. Sodeluje Ronny jazz. Prodaja vstopnic pri operni blagajni se pa začne poslovati ob 19.30 pred vhodom pa začne poslovati ob 19.30 pred vdhodom v dvorano hotela Miklič.

u— **Kot leto vsako prav zares najlepši je mesarski ples v Delavski zbornici.** Prav lepo bo na pustni torek tja bo vse prišlo.

Pustni torek:

»NOČ V NEWYORKU«

na maškaradi Ljubljanskega Sokola v Narodnem domu. — Začetek ob pol 21.

Več godb! Pustni torek!

Iz Celja

e— **»Upniki — na plan!« Ljubljanska drama** je uprizorila v petek zvečer v celjskem gledališču Piskorevo učinkovito, z zdravim humorjem in žgočo ironijo prepleteno veseloigro »Upniki — na plan!« v temeljiti režiji g. prof. Šesta. Zelo posrečene in dobro pretehtane like so ustvarili gg. Kralj, Skrbinšek, Gregorin, Jerman, Daneš, Potokar in Sever ter dame Nablocka, Boltarjeva, Gabrijelčičeva in Vida Juvanova. Scenerija je bila okusna. Ljubljanski gostje so nudili večer dobrega humorja, ki je na vesel način osvetlil podlo snovanje in nehanje izvestnih predstavnikov človeške družbe. — R. P.

e— **Socialni odsek celjske sokolske župe.** Na prošnjo socialnega odseka celjske sokolske župe se je večina bratov in sester odzvala in s tem dokazala pravilno pojmovanje za socialno delo. Nekatera društva, kakor Brežice, so se še prav posebno izkazala. Vsem plemenitim darovalcem se odsek najiskreneje zahvaljuje. Imena darovalcev bodo objavljena v sokolskem časopisju, deloma sedaj, deloma, ko bo zbirka zaključena. Naklonjenosti bratov in sester se bomo oddolžili na ta način, da bomo sledili nalogam, ki si jih je odsek začrtal. Zdravo! — Socialni odsek Sokolske župe Celje.

Prvovrstno čajno maslo, mleko, sir — dobite v ZADRUŽNI MLEKARNI, Celje, Slomškov trg 1.

e— **II. celjski kulturni teden.** Kulturni delavci, ki so organizirali in priredili lanski izredno uspeli Celjski kulturni teden, bodo priredili letos II. celjski kulturni teden. Dne 29. aprila zvečer bo v Celju otvoritev slikarske razstave akad. slikarja Alberta Sirka, po otvoritvi razstave pa bo istotam instrumentalni komorni večer. Razstavo bo otvoril z govorom g. prof. dr. Strmšek. Dne 3 maja bo v Celju literarni večer Umetniškega kluba v Mariboru. Dne 5. maja pa bo predavanje g. prof. Hauptmana iz Zagreba o kulturnem poslanstvu Celja. Predavanju bo sledil večer komorne glasbe. Nobenega dvoma ni, da bo tudi II celjski kulturni teden v vsakem pogledu odlično uspel.

e— **Na ljudskem vseučilišču** bo predaval jutri ob 20. prof dr. Lavoslav Čermelj iz Ljubljane o temi »Kopernik ali Ptolomej?« (Solnčnosredišni ali zemeljski sestav sveta). Na to zanimivo predavanje ponovno opozarjamo.

e— **Trikrat sedem še ni bilo! Zato pohitite na kegljišče k »Br iboru«** kjer se danes nadaljuje nagradno kegljanje od 9. ure naprej.

e— **Davčna uprava v Celju** opozarja vse one delodajalce, ki plačujejo uslužbenski davek v davčnih znamkah in še niso predložili knjižic uslužbenskega davka svojih uslužbencev v pregled, da jih predložijo v smislu pripombe k členu 100. zakona o neposrednih davkih, sicer jih bo zadela kazen v smislu člena 138. zakona o neposrednih davkih.

e— **Jugoslovensko-češkoslovaška liga v Celju sporoča:** V četrtek 23. t. m. ob 20. bo v veliki dvorani Narodnega doma predavanje g. prof. Janka Orožna o »Ideji češkoslovaške države v teku stoletij«. Pridite vsi, ki se zanimate za razvoj bratske nam slovanske države!

e— **Koncert pevskega zbora ljubljanske Glasbene Matice v Celju.** V petek 10. marca zvečer bo priredil pevski zbor Glasbene Matice v Ljubljani koncert v Celju in bo izvajal izbran spored. Kot solistka bo sodelovala gdč. Ljudmila Polajnarjeva. Koncert pevskega zbora ljubljanske Glasbene Matice, ki uživa tudi v Celju odličen sloves, bo za Celje glasben dogodek prvega reda.

Iz Maribora

a— **Cankarjev večer v Ljudski univerzi.** Predsnočnjim se je kulturni Maribor zbral v dvorani Ljudske univerze k dostojni proslavi 20letnice Cankarjeve smrti. Oder je bil za to priliko okusno okrašen z zelenjem, na odru je bil na podstavku Cankarjev doprsni kip. Uvodno besedo je spregovoril v imenu vodstva Ljudske univerze drugi tajnik prof. F. Bunc, ki je iskreno pozdravil predavatelja dr. Slodnjaka iz Ljubljane in recitatorja g. C. Debevca, režiserja ljubljanskega gledališča Dr. A. Slodnjak je v izklesanih izvajanjih prikazal vzvišen Cankarjev lik, režiser C. Debevec pa je toplo občuteno in doživljeno recitiral nekatere odlomke iz Cankarjevega »Mojega življenja«, »Kurenta«, »Grešnika Lenarta«, »Podob iz sanj« in »Hlapca Jerneja«. Številno občinstvo, ki je popolnoma zasedlo dvorano Ljudske univerze, je s prisrčnim odobravanjem in ploskanjem dalo priznanje predavatelju in recitatorju.

a— **Iz Ljudske univerze.** Jutri ni predavanja. V četrtek 23. in v petek 24. t. m. bo predaval dr. Andrej Štampar o Kitajski, v petek o Ameriki. Njegovo predavanje pojasnjuje film, ki ga je sam posnel na svojih potovanjih.

a— **Razstava osnutkov** za spomenik kralju Aleksandru I. je odprta v mestnem gradu do 22. t. m. Vhod iz stopnišča v Grajski ulici.

HERSAN ČAJ

vam bo pomagal, da zopet zadobite zdravje s pomočjo zdravilnih zelišč. Ne bodite sovražnik samemu sebi! Oboleni pri MENI ali BOLEZNI pri MESEČNEM PERILU (menstruaciji) bo ublažil »Hersan čaj«. Ali vas ovira MAŠČOBA (odebelenje)? Želite biti VITKI? Zdaj uporabljajte »Hersan čaj«. Zakaj bi trpeli na bolečinah zaradi REVMATIZMA ali PROTINA (gihta), če to ni potrebno? Hersan čaj je sredstvo, ki vam more olajšati muke. Hersan čaj pomaga pri ARTERIOSKLEROZI in HEMOROIDIH (zlati žili). Ali res ne veste, da je Hersan čaj dobro sredstvo pri obolenjih ŽELODCA, JETER in LEDVIC. Hersan čaj se dobiva SAMO v ORIGINALNIH ZAVITKIH v vseh lekarnah. ZAHTEVAJTE brezplačno BROŠURO in VZOREC pri »RADIOSAN«, ZAGREB, Dukljaninova ulica 1. Reg. S br. 19834-3

a— **Sokolska kreditna zadruga** vrši kot samostojna sokolska gospodarska ustanova važno nalogo. Zadruga šteje danes v smislu poročila na občnem zboru 79 članov zadružnikov s 187 deleži. K zadrugi je med drugim pristopilo tudi 34 sokolskih društev. Zadruga je prejela hranilnih vlog v znesku 85 104 din, kreditev pa je izdala v znesku 93.140 din. Letni promet izkazuje 246.876.40 din. Koristna sokolska zadruga hoče izvesti med sokolskim članstvom takozvano »Kolo štednje 1941«, katerega namen je organizirati varčevanje za drugi vsesokolski zlet v Beogradu. Pri volitvah so bili izvoljeni predsednik Friderik Degen, podpredsednik Ferdo Prelog, odborniki Lojze Struna, Jože Mohorko, Josip Bratož in Anton Požar. Namestniki dr. F. Salamun, Gregor Šašelj ter Ivan Rojnik. Nadzorni odbor dr. M. Gorišek kot predsednik, Anton Kumperščak in Anton Paš kot člana, dr. Zbrizaj, ravnatelj Krejči in K. Pertot kot namestnik.

KARMAH, eksperimentalni psihografolog, pisec epohalne knjige »Nas život in okultne tajne«. V Mariboru sprejema obiske v hotelu »Zamorec« do 20. februarja 1939. Odgovarja na došlo korespondenco.

a— **Materinski tečaj.** Jutri predava dr. Prijateljeva o zunanji negi mladega telesa in zdravi kozmetiki.

a— **Brivnica na postaji Maribor.** Direkcija državnih železnic v Ljubljani odda s 1. aprilom po predpisih pravilnika 135 v zakup za nedoločen čas brivnico na postaji Maribor. Za obratovanje potrebna glavnica znaša 20.000 din, če reflektant nima nobenega inventarja in opreme; v nasprotnem primeru pa 6.000 din, mora pa biti posest inventarja in opreme dokazana. Letna zakupnina znaša 2.000 din. Prošnje se vlagajo do vključno 18. marca t. l. na naslov direkcije državnih železnic v Ljubljani predpisano varščino v znesku 500 din v gotovini. Natančnejša pojasnila glede pogojev se dobe pri direkciji državnih železnic v Ljubljani, soba 59 odnosno 54 in pri šefu postaje Maribor.

RESTAVRACIJA in KAVARNA »OREL« V torek pustna veselica. — V sredo zjutraj kisla juha, tradicionalna kuharska razstava in drugič vinska pokušnja kvalitetnih ljutomerskih vin. Zvečer pojedina! Salvator pivo! Zmerne cene!

a— **Pod Pohorjem je gorelo.** V noči na soboto je nastal ogenj v hlevih posestnice Terezije Pristernik v Razvanju. Hlevi so pogoreli, razen tega tudi slama in druge življenjske potrebščine ter okoli 20 kokoši. Tudi je v noči na soboto zgorela gospodarska hišica delavca Jožefa Bergleza v Radvanju. Orožniki poizvedujejo, ker se zdi, da gre za novega požigalca, ki se je pojavil v požigalnem okolišu kot »naslednik« zaprtega, zloglasnega piromana F. Lubajnška.

a— **Tradicionalna »Gala reduta ISSK. Maribor** ki bo na pustni torek 21. t. m. v Sokolskem domu (Union) bo tudi letos vrhunec predpustne sezone. Zasigurajte si vstopnice že prej pri »Putniku«.

a— **Kletni dihurji** so se pojavili pri posestnici Ivanki Pokorc v Gornjem Cmureku. Odpeljali so ji 200 litrov najboljšega vina.

Poceni **prati se pravi:**

perilo zaupati izdatnemu Schichtovemu terpentinovem milu. Schichtovo terpentinovo milo se obilno peni tudi če le prav malo namilite perilo in ga tudi tedaj temeljito očisti.

SCHICHTOVO TERPENTINOVO MILO

pere bleščeče belo!

a— **Oproščeni.** Dne 8. aprila 1938 je sresko načelstvo Maribor desni breg obsodilo več ruških delavcev na globo 500 din ali 10 dni zapora, češ da so peli na cesti in vzklikali. Prizadeti pa so se pritožili na bansko upravo, ki je sedaj razsodbo sreskega načelstva razveljavila z utemeljitvijo, ker ni zadostnih dokazov glede vzklikov in pa ker petje samo ni prekoračilo okvira dostojnosti.

a— **Kdo je našel 600 din?** Sluga Anton Vidovič je izgubil na poti od Slomškovega trga do kolodvora 600 din. Denar je imel v kuverti, ki mu je med potjo padla iz žepa.

a— **Fantovski pokolj je bil v neki gostilni** v Spodnji Poljskavi. Fantovska bitka se je nadaljevala na cesti. Zablizkali so se noži, fantje so potrgali z bližnjih ograj late. Na bojišču so obležali štirje udeleženci fantovske bitke.

a— **Z gnojnimi vilami nad ljubico.** Pri Vuhredu je navalil 30letni splavar Franc G. z gnojnimi vilami na 24letno Alojzijo Š., ki jo je poškodoval po rokah in hrbtu. Orožniki so Franca G. aretirali. Pri zaslišanju je dejal, da je Lojzko Š. zaradi tega napadel, ker mu je odpovedala ljubezen. Zadevščina se bo končala pred sodniki.

Iz Kranja

r— **Redni letni pregled motornih vozil za srez Kranj** bo v torek 28. t. m. ob 8.30 v Kranju na Glavnem trgu pred mestno hišo, v sredo 1. marca ob 9. pa v Tržiču na trgu pred pošto.

r— *Kino Narodni dom* prikazuje danes prekrasen zgodovinski velefilm »Kralj pustolovcev«.

Z Jesenic

s— **Zvočni kino Radio** predvaja danes ob 3. pop. in 8. zvečer velefilm »Beg iz pekla na Hudičevem otoku«.

Iz Trbovelj

t— **Poslovilni večer.** Sokolsko društvo priredi v četrtek 23. t. m. ob 20. v Sokolskem domu poslovilni večer svojemu podstarosti in bivšemu starosti br. Rudolfu Pleskoviču, ki po dolgoletnem bivanju v Trbovljah zapušča našo dolino. Da izrečemo zaslužnemu bratu priznanje za vse njegovo delo, ki ga je opravil v kulturnem udejstvovanju Trbovelj, vabimo vse sestre in brate njegove osebne prijatelje in člane vseh društev, pri katerih je bil br. Pleskovič član, da se tega večera udeležijo v čim častnejšem številu.

TONE M. Kje si? Oglasi se! Žalujoči starši. — Trbovlje I. Loke 426.

t— **Zasavško Lovsko društvo** bo imelo občni zbor v nedeljo 26. t. m. ob 9. dopoldne pri Forteju v Trbovljah. Poleg običajnega dnevnega reda bo tudi predavanje g. ing. Šušteršiča o gojitvi srnjadi.

Iz Novega mesta

n— **Občni zbor Jadranske straže v Novem mestu** bo 21. t. m. ob 20. v posvetovalnici mestne občine. Vabljeni ljubitelji našega Jadrana!

Koroški drobiž

Po novi devizni uredbi bo zopet mogoče pošiljati manjše vsote iz Nemčije v Jugoslavijo. Na podlagi jugoslovenskega potnega lista je dovoljeno nakazovati mesečno 100 mark kot podporo za najbližje sorodnike, po uradnem tečaju 17 din za marko. Poleg tega je dovoljeno nakazovanje denarja za nabavo uradnih listin (n. pr. za dokumente o arijskem pokolenju, za domovnice, rojstne liste), dalje za zdravniške honorarje, za sodne pristojbine in za vzdrževanje grobov. — Denar sme služiti samo v navedene namene.

Na slovenskem ozemlju Koroške bo narodnosocialistična učiteljska zveza gradila **dve novi šoli**, in to v Kotu pri Selah in v Beli. Šola v Selah bo zgrajena v alpskem slogu in bo imela lastno telovadišče, kopališče, obednico in kuhinjo. Obe šoli bosta nosili svoje ime po prvem vodji narodnosocialist. učiteljstva Hansu Schemmu.

Po poročilih nemških listov bo 17. maja t. l. po vsej Nemčiji **ljudsko štetje**, ki bo podalo tudi sliko o narodnostnih razmerah v današnji Nemčiji. Glede Koroške bo zanimivo, kako se bo določala narodna pripadnost. Narodni socializem odklanja stari narodnostni kriterij, ki prepušča narodno pripadnost samovolji posameznika, in zahteva, da se določa narodnost po rojstvu in pokolenju.

Na cesti, ki vodi iz Dobrle vasi proti Železni Kapli in dalje proti meji na Jezerskem, se je pri Rebrci **utrgal plaz zemlje** ravno v času, ko je privozil mimo prometni avtobus. Vozilo je precej poškodovano, človeških žrtev pa ni bilo. Promet je bil zaradi plazu nekaj časa onemogočen.

V Medgorjah razsajajo razne **konjske bolezni**, na več krajih Koroške pa se je v zadnjem času pojavila slinavka in parkljevka.

Predzadnjo nedeljo je pobirala **prispevke za zimsko pomoč** policija in nabrala doslej v deželi najvišjo vsoto 70.000 mark. — Preteklo nedeljo pa so nabirali za zimsko pomoč zopet člani stranke.

V Celovcu so ustanovili **družbo za pospeševanje koroških umetnosti.** Obenem so razpisali tudi več nagrad za najboljša **domača literarna dela.**

S O K O L

Sokol in telesna vzgoja v novi Češki

Takoj po zatonu prve republike, ko so težke žrtve naših severnih bratov še kot mora ležale na dušah pravih Slovanov, je že donel iz Prage glas, ki je klical k novemu delu. Ne obupavati nad izgubami, ne iskati krivcev, temveč z novim pogumom na delo za notranjo ureditev države — tak je bil poziv, ki je silil vsakega pravega Čeha, da se za trenutek pomudi s svojimi mislimi pri narodu in državi ter pri načinu, kako bi bilo najprej mogoče zaceliti težke rane. Številni članki po dnevnih listih pričajo, koliko volje je v ljudeh in kako žele čim preje vzpostaviti normalni tok državnega in narodnega življenja.

Tudi Sokolstvo je igralo veliko vlogo v vseh teh preporoditvenih in obnovitvenih razmotrivanjih. Skoraj vse razprave so izzvenele v besedah s katerimi je zaključil svoj članek Jan Pelikan: »Velika, krepka sokolska zveza, ki bo služila samo narodu in državi, je edina možna pot uspešnega in koristnega razvoja. Ako bomo krenili drugam, bo naša pot napačna in nasprotna čuvstvom naroda.«

Pisci se po ogromni večini ogrevajo za enotno telesnovzgojno organizacijo, ki naj bi prevzela nase vso moralno odgovornost za zdrav razvoj poedincev. Pri tem pa so le redki, ki se navdušujejo za popolnoma novo organizacijo, kateri bi ostala kot misel vodilja čisto Tyrševa ideja. Nekateri predlagajo naj vse organizacije še nadalje žive, združijo pa svoje delo v skupni vrhovni organizaciji, ki bi že takoj v začetku štela več ko milijon pripadnikov (Sokol 750.000, Orel 170.000, delavska telovadna zveza 150.000). Zopet drugi pa zahtevajo naj samo Sokol nadaljuje svoje delo, da pa očisti svojo idejo vseh dodatkov, ki ne izhajajo od Tyrša.

Zanimivi so vsi ti glasovi in dobro bo, da tudi mi čujemo njih glavne misli, iz katerih bo razvidno resnično čustvovanje češkega naroda.

»Venkov«, glasilo ministrskega predsednika Berana piše: Ko so prenehale sedanje politične stranke, je udarila poslednja ura tudi DTJ (socialistični telovadni organizaciji) in Orlu. Ne dvomimo, da bosta obe instituciji kmalu likvidirali in da se bodo vsi telovadci združila v enotno državno zvezo. Upamo, da bo ČOS storila odločilni korak.

Jindra Vlček, župni starosta, pravi: Danes je popolnoma jasno, da je bil samo Sokol nestrankarska organizacija, ki ni služila nikdar nobeni stranki, ampak izključno samo narodu in državi. Edinc Sokol stopa v novo življenje naroda neoskrunjen, kakor je vedno bil, bilo v Avstriji, med vojno, ob prevratu in tudi danes v najtežjih časih. Danes hrepeni ljudstvo po združitvi in enotnosti Stare politične stranke in z njimi njihovi telesnovzgojni priveski izginjajo. Tudi v telesni vzgoji je mogoča samo ena fronta in ta je sokolska organizacija, ki ima najlepšo in najslavnejšo tradicijo. Dolžnost vsakega dobrega Čeha je, da vstopi v Sokola in pomoga uresničiti lepo Tyrševo geslo: »Kdor Čeh, ta Sokol«.

»Narodny Listy« so napisali: Pod plaščem telesne vzgoje so si nekatere stranke ustanavljale strankarske organizacije. Danes teh strank ni več. Zato ne sme biti tudi strankarskih telovadnih zvez. Ostane naj samo Sokol, katerega bodo vodili v duhu vlikih ustanoviteljev Tyyrša in Fügnerja ter njunih naslednikov Scheinerja in Vanička. Samo Sokol je upravičen nadaljevati telesno vzgojno delo, toda ne državni Sokol. Preveliko vrednost ima samostojnost in neodvisnost, ki ju je Tyrš vedno tako zagovarjal.

Preizkušeni sokolski borec Očenašek je napisal: Slovaki so razpustili vse organizacije in so naredili eno samo »Hlinkovo gardo«. Tudi pri nas se širijo glasovi, naj se poslužimo istega recepta. Toda preveč nam je Sokol pri srcu, da bi mogli storiti kaj takšnega. V ljubezni do bratov Slovakov smo jim dajali svoje najlepše. Ustanavljali smo jim sokolska društva in jih učili drobnega prostovoljnega dela za narod. Danes vse to odmetavajo kot tujo navlako in si iz »svojega duha« ustanavljajo »Hlinkovo gardo«. Če Slovaki tako mislijo o naši stvari, ne mislimo o njej mi. Tudi pri nas hočejo mnogi novo telesnovzgojno organizacijo. Niso to samo zlobni ljudje, toda premalo so bili med nami, zato ne vedo in ne čutijo, kaj je v sokolski duši malega človeka, ki tvori večino v sokolski organizaciji. Vem, da obstojajo ugovori zoper gotove osebe, toda zato imamo volitve, s katerimi se da vse spremeniti. Ne sme pa biti to povod podkopavanju mogočnega debla, katerega narod že 76 let z ljubeznijo goji.

To je le nekoliko glasov k bodočemu delu Čehov na polju telesne vzgoje. Priznati moramo, da so se tu oglašali pretežno stari in preizkušeni sokolski delavci, ki pa so tudi edini upravičeni razpravljati o usodi sokolstva. Zakoj kdor sokolski ne čuti, ne more vedeti, kaj se godi v dušah teh 750.000 ljudi, ki pripadajo danes češki sokolski armadi.

Podprimo visokošolce

Ljubljana, 16. februarja.

Jugoslovansko akademsko podporno društvo stopa v peto leto svojega obstoja. Štiri leta že prosi, zbira in — deli. Štiri leta že se siromašni akademiki zaupno obračajo nanj s prošnjami za pomoč: kopičijo se prošnje za hrano, za denarne podpore, za perilo, za čevlje. In ko društveni odbor prerešetava te prošnje, je pač najbolj zadovoljen takrat, ko more ustreči čim več prosilcem. A vsem — žal — ne more nikoli. Kljub temu je danes društvo činitelj, na katerega more računati marsikateri akademik. Društvo se je postavilo na stališče, da je pač hrana glavna potreba. In tako je marsikdo, ki bi se sicer opoldne lačen in brez denarja ne vedel kam obrniti, rešen te najtežje skrbi. V kolikor pa ostane sredstev, dobi marsikateri prosilec denarno podporo. Poleg tega more društvo vsako leto podeliti znatnemu številu akademikov perilo, nogavice in podobno.

Jasno je, da se JAPD s temi dejstvi ne namerava hvaliti. Saj bi vse to bilo neizvedljivo, če bi društvo ne imelo številnih dobrotnikov. Posrečilo se je zbrati krog prijateljev siromašne akademske mladine, ki so društvu zvesti; ne zapuste ga, ko se odbor vsako leto obrne nanje s prošnjo za prispevek. In prispevki teh dobrotnikov so pogosto razveseljivo lepi. Krasne so tudi pošiljke platna ali pletenin nekaterih tovarnarjev, saj je o božiču prejelo skoraj 40 akademikov po več kosov perila iz ene same take pošiljke. Razveseljivo je nadalje, da se društva čedalje bolj spominjajo dobrotnikov ob priliki veselih ali žalostnih dogodkov. Lepa je vsota, ki so jo v preteklem poslovnem letu poklonili društvu svojci in prijatelji umrlih namesto vencev na grob. — Tudi prireditelji akademskih zabav ne pozabijo na podporno društvo.

Kakor je razveseljiv vsakokratni odziv dobrotnikov, tako je nerazumljivo, da se mnogi naprošeni ne odzovejo. Verjetno pa je, da bi se marsikdo odzval, pa ni naprošen. Jugoslovansko akademsko podporno društvo se bo v kratkem obrnilo še na nekatere posameznike in ustanove, ki jih še ne šteje med svoje dobrotnike, a upa, da se bo moglo to v najkrajšem času zgoditi. Ako bi pa kdo ne dobil prošnje društva, a bi rad prispeval, naj blagovoli poslati svoj prispevek kar na univerzo po položnici št. 10.072 s pripombo, da je pošiljka namenjena Jugoslovanskemu akademskemu podpornemu društvu na univerzi v Ljubljani.

Poudariti je še treba, da je JAPD strogo nepolitično. Njegov odbor sestavljajo zastopniki strokovnih in kulturnih društev vseh struj. Kot predsednik vodi društvo že od ustanovitve gospod univ. prof. Alois Král, kot predsednik nadzornega odbora pa posluje gospod univ. prof. dr. Janko Polec.

Odbor JAPD čuti prijetno dolžnost, da se ob priliki, ko vabi javnost v krog dobrotnikov akademske mladine iskreno zahvali vsem dosedanjim dobrotnikom. Zavedajo naj se, da so jim hvaležni vsi tisti siromašni akademiki, ki so deležni njihove dobrote. Prav posebno se društvo zahvaljuje darovalcem večjih zneskov, ne da bi bilo pri tem manj hvaležno vsem onim, ki so pač po svojih možnostih prispevali manjše vsote. Vsem veljaj: najlepša hvala in ostanite nam naklonjeni!

Iz življenja na deželi

CERKNICA. Izredni občni zbor Tujskoprometnega društva za Notranjsko bo v nedeljo 26. t. m. ob 15. v Zgončevi gostilni v Cerknici.

VERŽEJ. Dvojni jubilej obhajata 22. t. m. Rudolf Pliberšek in njegova soproga Neža, rojena Kovačičeva: 30letnico poroke in 40letnico, odkar se je g. Rudolf Pliberšek izučil v tiskarniški stroki.

Naše gledališče

D R A M A

Nedelja, 19.: Upniki, na plan. **Izven.**
Ponedeljek, 20.: Zaprto.

O P E R A

Nedelja, 19.: Jesenski manevri. **Izven.**
Ponedeljek 20.: Zaprto.

Operета »Jesenski manevri« lahko uspešno tekmuje z današnjimi operetnimi deli. Njen libreto se lahko dojmi kot satira na razmere, ki so nekoč vladale. Glasba je še vedno močna in njena vrednost neizpremenjena. Zato bo imela operета tudi v današnjih časih uspeh. Glavne vloge bodo peli: gospa Vidalijeva, gdč. Barbičeva in Cankarjeva ter gg. Zupan, Marčec odnosno Sancin, Peček, v manjših, a pomembnih vlogah pa gg. Lupša, Jelnikar, Sladovljev, Perko, Česnik, Dolničar in Pianecki.

ŠENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE

Nedelja, 19. ob 17.: Pepelka.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Nedelja, 19. ob 15.: Vse za šalo. Znižane cene. Ob 20 Matura. Znižane cene.
Ponedeljek, 20.: Zaprto.
Torek, 21. ob 20.: Vse za šalo. Znižane cene.

S P O R T

Nogometaši so že živahni

Danes bo že vrsta nogometnih tekem, v glavnem kot priprava za bližnjo spomladansko sezono

Razmeroma kratek je bil zimski odmor nogometašev in še preden se bodo prav zavedli, jim bo treba že spet na zelena igrišča po zmage za pokale in po točke za naslove. Saj se bodo v območju našega podsaveza že prihodnjo nedeljo začele številne pokalne tekme, teden dni pozneje pa bodo tudi že prišli na igrišča naši ligaši. Spričo te bližine dogodkov je razumljivo da so vsi klubi začeli živahno pripravljati svoje enajstorice in bo tudi danes cela vrsta takih prireditev — za trening in pripravo.

Železničar—Ljubljana

Ob 13.45 na igrišču Ljubljan

Ker bosta danes nastopila oba kluba v najmočnejši postavi, se nam obeta prav zanimiva tekma. Če k temu dodamo, da bodo posebno gostje skušali ponoviti svoj uspeh pretekle nedelje, tedaj se nam bo nudila ostra in napeta igra. Ker je moštvo železničarja tehnično dovolj izvežbano, ne bo tudi s te strani neprijetnega presenečenja. Zato lahko trdimo, da se bodo morali domači resno truditi, če bodo hoteli spraviti zmago.

Da bo imela publika možnost udeležbe tudi še pri današnjem pustnem korzu, je vodstvo Ljubljane določilo pričetek tekme že za 13.45 uro.

Razen te tekme pa bodo v Ljubljani še tri prijateljske nogometne tekme, in sicer

ob 10.15 na igrišču Reke med Reko in Svobodo,

ob 10.30 med Marsom in Grafiko na igrišču Ilirije za Kolinsko tovarno in

ob 13. med Kranjem in Jadranom na igrišču Jadrana v Koleziji.

Za Ljubljančani seveda nočejo zaostajati niti Celjani, ki bodo danes imeli kar dve tekmi, in sicer

ob 13.30 med Celjem in Hrastnikom na Glaziji in

ob 15. med Mariborom in Jugoslavijo na igrišču pri Skalni kleti.

★

V ostalem nogometni spored te nedelje ni ravno bogat, deloma gotovo tudi zaradi tega, ker nas čaka prihodnjo nedeljo težko mednarodno srečanje z Nemčijo v Berlinu.

Tako bodo danes imeli v Zagrebu skromno prijateljsko srečanje med Concordio in Haškom v Splitu pa bodo igrali prvi finale za dr. Torbarjev pokal, in sicer Gradjanski in Hajduk, od katerih je slednji šele nazadnje vskočil v to konkurenco.

V Beogradu bodo igrali drugi finale za zimski pokal v beograjski skupini, in sicer oba prestolniška rivala BSK in Jugoslavija. Tudi drugod po državi bo še nekaj prijateljskih tekem, vse v znamenju priprav za skorajšnjo spomladansko sezono.

Iz poglavja neumestne kritike

Dva primera sportne kritike, ki ju je treba obsoditi

Naš čitatelj in naročnik g. K. S. nam je poslal v objavo naslednji članek, ki ga prav radi objavljamo, ker nudi najboljši vpogled, kakšna kritika ne sme biti in kakšna kritika ubija voljo še pri onih maloštevilnih idealnih delavcih v sportu, ki kljub vsem težavam in zaprekam še zmerom niso opustili nade, da bomo tudi pri nas ustvarili sport kakor drugod po svetu. Članek je značilen tudi po svojem nestrokovnjaštvu in neobjektivnosti in ima očitno namen, da bi zasejal razdor prav tam, kjer bi nam bilo treba največje sloge in največjih žrtev, če hočemo kdaj postati — velik narod.

Evo, kako so pisali o naših smučarjih in hokejistih naši »prijatelji« iz Beograda:

V beograjskem dnevniku »Vreme«, z dne 5. februarja t. l. zasledim na športni strani pod napisom »Nedelja u ofsajdu« neokusno kritiko o naših smučarskih ter hokejskih neuspehih ob priliki tekmovanja za svetovno prvenstvo. Predložim vam vrste te kritike:

1) Neka naša smučarska reprezentacija otišla, da nas reprezentuje na smučarskim utakmicama u Korina d'Ampeco, u Italiji. Korina d'Ampeco, divno ime, a lepo i mesto. Sneg, sunce, divota božja. Pa se naši smučarski reprezentanti raznežili, dopalo im se sunce...

I počela utakmica. Trkali se, trkali, trkali... Prvi došao Italijan. Drugi Nemac, treći Englez, pa Francuz. Mađar, Poljak, Čeh, Španjolac. Stigao na cilj i Turčin, Kinez i jedan čak iz Avstralije, kad eto ti ga odjednom stiže dvanaesti i jedan naš. Pa nije samo jedan, nego još jedan trinaesti. Pocrneli kao crnci. Malo posle eto ti ga još jedan Jugosloven. Zaleteo se i stigao šestnaesti. I svi dođoše, a četvrtog našeg reprezentanta nigde od korova.

»Pa gde vam je četvrti drug?« pitaju nestrpljivi članovi žirija, već ogladneli, čekajući.

»Valjda se još sunča, tamo negde gore!«

2) Čehoslovaci napraviše od naših hokejaca hokus pokus. Njih devetorica, a dobila 24 gola. Zar je to moguće ljudi božji! Pa da li ti naši hokejski reprezentanti uopšte znajo da teraju »sličuge«, a da li imaju pojma o hokeju, to neću ni da pitam. Ili možda su zaboravili »sličuge« pa izašli na teren u ženskim cipelama s visokim šteklama. Kako inače čovek da pretpostavi da su mogli da izgube 24:0?

Kažu, u prvoj trećini »naši nisu nikako mogli da se snađu.« Dobro, 'ajd, niso mogli da se snađu. U drugoj trećini »naši su već bili mnogo bolji. Vidi se po tome, svega 7:0 u drugoj trećini.« Dobro, 'ajd, bili su već mnogo bolji. U trećoj trećini »naši su se još daleko bolje snašli.« Čak je žitnik jednom stigao čak do protivničkog gola, i za maler, tamo naišao na led, skliznuo se i pao, a za malo da nam spase čast.

Dakle samo zbog leda i treća trećina igre završi se sa 7:0, te se tako cela igra završi 2 x 7 + 10, u korist naše štete.

Ali, naposletku to nije tako važno. Glavno je da su Jugosloveni ipak ostavili dobar utisak na svetskom prvenstvu, a jedan strani ekspert za hokej je izjavio nadu i kladio se u pola švajcarskog franka, da će Jugosloveni do iduće godine sigurno napredovati, da će Čehoslovaci imati mnogo veće muke da ih tuku sa 24:0.

Prav dobro si razlagamo to primitivno kritiko, ki dovolj jasno prikazuje lokalni patriotizem pisca. Mi vemo, da tvorijo jugoslov. reprezentanco izključno Slovenci, del jugoslov. naroda. Ali ni potem vseeno, da tekmuje ekipa Slovencev, ali pa ekipa sestavljena iz poedincev treh jugoslov. narodov. Položimo roko na srce in povejmo resnico. Nikjer v vsej državi ni tako razvit sport kakor pri Slovencih. Oni dajo vedno najboljši sportni materijal. Ne samo v lahki atletiki, nego tudi v smučarstvu, hokeju, telovadbi. Slovenci zaostajajo edino le v sportu, ki se ustreza načelu: »Zdrav duh v zdravem telesu«. To sta nogomet in boks. Zato je nujno potrebno, da pošiljamo na svetovno prvenstvo izključno le Slovence, ki so najbolj trenirani in rutinirani sportniki v smučanju ter hokeju.

Da so tako slabi rezultati v hokeju kot tudi v smučarstvu je popolnoma umevno. Pri nas pogrešamo dobre organizacije v finančnem ter moralnem pogledu kakor jo imajo ostale kulturne in civilizirane države, med katere prištevamo tudi Jugoslavijo. Le poglejmo z odprtimi očmi preko naših mej k sosedom. Milijonske zneske daje država za telesno vzgojo naroda. Ne samo država. Tudi številni meceni podpirajo sportno generacijo.

Kako je pa pri nas? Vsa sportna društva v Sloveniji si morajo ustanavljati svoja igrišča, stadione ter kupovati najpotrebnejše sportne potrebščine iz lastnega denarja. Res je da je ministrstvo za telesno vzgojo dovolilo podporo 50.000 din za ureditev velike smuške skakalnice v Planici. Razen tega je pri nas sport še v razvoju, ko se v drugih državah bavijo z njim že cela desetletja. Vse sportne ekipe so izvrstno plačane ter trenirajo skozi cele mesece, dočim morajo naši fantje prebiti v odločilnih dnevih po pisarnah, tovarnah. Preostane jim le malo časa in to samo ob večerih in nedeljah. Kje naj bo potem oni uspeh, ki si ga želijo poedinci ki nimajo pojma, v kakih razmerah se razvija naš sport in s kakšnimi težavami je zvezano tako naporno tekmovanje.

Omenil sem, da je pri nas sport še v razvoju. Poglejmo hokejsko moštvo Ilirije, ki je branilo naše barve v tujini proti neprimerno boljšim moštvom tujih držav: Kanade, Anglije, Amerike, Nemčije, Češkoslovaške Švice itd. Le malo časa se bavijo pri nas s tem sportom. Vsa potrebna sredstva so si fantje sami nabavili iz svojega težko prisluženega denarja. Trening se vrši le ob večerih in nedeljah in to samo v zimskem času, dočim ekipe tujih držav trenirajo tudi v toplih poletnih mesecih po krasnih umetnih drsališčih. Torej, veliko premalo vaje je za dosego častnih rezultatov. Kaj more doseči učenec proti staremu učitelju?

Priznamo, da so bili poraženi z visokim rezultatom, ki ga tako cinično cenijo. Misliti si moramo, da je tako tekmovanje le vaja, kjer si pridobe izkustva, tehniko. Goi je sedaj postranska zadeva. Svoj cilj so dosegli. Niso prišli na to svetovno prvenstvo da bi odnesli lovorike. Prišli so, da vidijo in da se naučijo, kako se hokej igra.

Prav isto je s smučarstvom! Čeprav smo že večkrat nastopili na mednarodnih tekmah, vendar ne bomo mogli nikdar dohiteti drugih narodov, če se razmere ne bodo izboljšale. Zadovoljni smo lahko tudi s takimi rezultati, za dosego boljših časov in uspehov pa je treba popolnega preokreta. Posnemajmo druge države! Darujmo naši sportni generaciji mnogo časa za vežbanje ter plačane dopuste v času treninga za mednarodne tekme. Podprimo naše sportne ustanove, finančno in moralno. Gradimo nove sportne domove in igrišča, kjer se bodo vzgajali mladi sportniki ki bodo nekoč pokazali svetu moč lepe Jugoslavije. Prepričani smo lahko, da ne bomo zaostajali za svetovnimi rekordi, ako hočemo gojiti le rekorderstvo. V nas Slovanih je skrita silna moč in volja, ki bi se povečala do skrajnosti. Odkrilo bi se na stotine novih rekorderjev. Ves svet nas bo občudoval. Danes smo še manj vredni Balkanci v očeh velikih narodov. Združimo se Slovenci, Hrvati in Srbi v močno sportno družino, ki nas bo uvrstila med prve države na svetu.

Če trenutno ni mogoče finančno podpirati telesne vzgoje, tedaj je naša dolžnost, da vzgajamo moralno našo sportno generacijo. Ne mogoče z negativno kritiko po časopisju, ki rodi nevoljo, nego dajmo našim reprezentantom in sportni mladini pobudo s pozitivno kritiko. Omilimo neuspeh s toplo besedo, ki ne bo žalostila poedinca. Vsak poedinec gre tekmovat v tujino z idealno mislijo: »Tudi mi Jugosloveni smo enakovredni velikim državam.« Z dušo in srcem se bori do skrajnosti, da doseže čim boljše uspehe v korist države. Ali niso s tem izpolnili svojih dolžnosti, ki jih nalaga domovina?

Kako mučno je vsakemu tekmovalcu, ostalim sportnikom ter drugim, ki se ne bavijo s sportom, ko čitajo takšne neumestne kritike.

Razpis

tekmovanja za drž. prvenstvo v alpski kombinaciji

Jugoslovenski zimskosportni savez razpisuje državno prvenstvo v alpski kombinaciji v izvedbi Mariborskega zimskosportnega podsaveza v Mariboru. Tekmovanje bo dne 4. in 5. marca t. l. v bližini Ribnice in Senjorjevega doma na Pohorju.

Tekmovanje v smuku bo dne 4. marca ob 9. Start bo na Jezerskem vrhu, cilj pa v bližini Ribnice na Pohorju.

Tekmovanje v slalomu bo dne 5. marca t. l. ob 9. uri v bližini Senjorjevega doma na Pohorju.

Pravico tekmovanja imajo vsi verificirani tekmovalci JZSS. Prijave za navedena tekmovanja je treba poslati na predpisanih saveznih tiskovinah (tekmovalnih prijavnicah) najkasneje do 1. marca na naslov: Mariborski zimskosportni podsavez, Maribor, Prešernova ulica 30.

Prijavnine ni. Zdravniški pregled in žrebanje startnih številk bo dne 3. marca ob 15. v Senjorjevem domu. Tekmovanje bo po pravilih in pravilnikih JZSS. Prvo plasirani v alpski kombinaciji osvoji naslov državnega prvaka. Objava rezultatov in razdelitev nagrad v Senjorjevem domu.

Razpis

tekmovanja za prvenstvo MZSP v alpski kombinaciji

Zimskosportni odsek SPD v Mariboru razpisuje prvenstvo Mariborskega zimskosportnega podsaveza v alpski kombinaciji v dnevih 25. in 26. t. m. pri Senjorjevem domu na Pohorju.

Tekmovanje v smuku bo dne 25. t. m. ob 9.30. Start bo pod Jezerskim vrhom, cilj nad Ribnico. Tekmovanje v slalomu bo dne 26 t. m. ob 9.30 pri Senjorjevem domu. Pravico tekmovanja imajo vsi verificirani tekmovalci JZSS iz območja Mariborskega zimskosportnega podsaveza. Prijave je treba poslati do 24. t. m. do 12. na naslov tajnice ZSO Ljubice Cingerli, Maribor — Putnik.

Prijavnine ni! Žrebanje startnih številk bo 24. februarja zvečer v Senjorjevem domu. Tekmuje se po pravilih ter pravilnikih JZSS. Prvoplasirani v alpski kombinaciji prejme naslov podsaveznega prvaka v alpski kombinaciji. Objava rezultatov in razdelitev nagrad bo po tekmi 26. februarja v Senjorjevem domu.

ŽSK Hermes (nogometna sekcija). Strogo obvezen trening in sestanek vseh igralcev bo danes ob 9.30 na našem igrišču. Igra se tekma za trening, zato se pozivajo vsi, da se treninga brezpogojno udeleže. Vsak neopravičeni izostanek se bo strogo kaznoval. — Načelnik.

Snežne razmere

Poročilo tujskoprometnih zvez v Ljubljani in Mariboru, SPD in JZSS z dne 18. II. 1939

Kranjska gora 810 m: —6, delno oblačno 25 cm snega, osrenjen, sankališče uporabno

Dovje-Mojstrana 650 m: —5, delno oblačno, 15 cm snega, osrenjen

Pokljuka 1300 m: —8, delno oblačno, 75 cm snega osrenjen

Bohinj »Zlatorog« 530 m: —5, sončno, 15 cm snega, osrenjen

Dom na Komni 1520 m: —8, sončno 180 cm snega, pršič

Dom na Voglu 1540 m: —7, sončno, 175 cm snega, pršič

Koča na Zelenici 1534 m: —8, sončno, 205 cm snega, pršič

Dom na Krvavcu 1700 m: —5, sončno, 60 cm snega, prisojno osrenjen, osojno pršič

Ruška koča 1249 m: —4, sončno, 26 cm snega, pršič

Peca 1654 m: —3, sončno, 50 cm snega, osrenjen

Kranjska gora-Vršič 1515 m: —5, delno oblačno, 40 cm snega, osrenjen

Komna in Vogel, čarobni smučarski svet

Komna in Vogel ležita na jugozapadni strani Julijskih Alp, a razprostirata se v višini čez 1.000 m nad Bohinjskim jezerom. Komna in Vogel pozimi so pravi raj. Vrhovi začenši s Črno Prstjo do Vogla, Bogatina, Lepe Špice, Kanjavca in Hribarica, pa Zelnarice, Tičarice in Pršivca nad Bohinjskim jezerom so pokriti s snegom. To je znak, da je tudi Komna pokrita z debelim snežnim plaščem, ki leži na Komni in Voglu polnih pet mesecev in postaja vedno debelejši. V resnici ni bilo lepšega prostora od Komne in Vogla za gradnjo planinskih domov, od katerih je posebno veličasten dom SPD na Komni. Pravi planinci smučarji, ki se žele izvežbati v alpskem smučanju kakor tudi da doživijo neizbrisne doživljaje, gredo na Komno in Vogel, in vedno se ponovno vračajo sem. — Ti vtisi s Komne in Vogla so trajni, vsikdar se pripovedujejo z veliko navdušenostjo. Tako piše dr. Peter Kostić, zdravnik in publicist, ki bo predaval v ponedeljek 20. t. m. ob 14. uri v radiu Beograd (na kratkih valovih). Na zanimivo predavanje opozarjamo poslušalce radia.

Iz Julijske krajine

Nov grob. Na Vogrskem je pred dnevi umrla gdč. Matilda Beltramova v starosti 21 let. Izguba, ki je doletela rodoljubno družino z njeno smrtjo, je napravila globok vtis daleč naokrog. Mlada pokojnica je bila na Vogrskem in v vsej soseščini zelo priljubljena. Njene prijateljice in znanci so ji prezgodnji grob zakrili s cvetjem in venci, domači pevci so jo s pesmijo spremili na zadnjo pot. Rodbini Beltramovi naše sožalje!

Zaradi slinavke so bili v Ilirski Bistrici do nadaljnega prepovedani vsi živinski sejmi. S prefekturnim odlokom so bile odrejene na račun prizadetih živinorejcev tudi desinfekcije po vseh večjih in ogroženih hlevih.

Nova cerkev. Pred kratkim so se na poziv novega tržaškega škofa Santina naselili v Trstu minoritski menihi iz Padove. Na Školjetu bodo danes že otvorili svojo javno kapelo. Do prihodnjega leta pa bodo tam v bližini zgradili novo cerkev.

V Čepovanu je nastal pretekli torek velik požar na žagi Henrika Bremca in Leopolda Pavšiča. Kakor kaže, so ga povzročile iskre iz dimnika neke sosedne hiše. Večji del žage je pogorel. Ogenj je močno poškodoval tudi vse stroje in uničil mnogo lesa. Povzročil je za 35.000 lir škode.

Nova smrtna nesreča z granato. V nekem gozdu blizu Gorice se je v torek smrtno ponesrečil 30-letni Peter Špacapan. Našel je granato in jo takoj poskusil razstaviti. Pod udarci s kamnom je granata eksplodirala in nesrečnega moža pri priči ubila.

Izžrebane loterijske številke: Bari 51 65, 6, 29, 81. Florenca 88, 5, 38, 20, 35. Milan 33, 52, 46 5 24. Neapelj 26 56, 68 65, 39. Palermo 21, 3, 44 6, 7, Rim 2, 60, 6, 58, 1, Turin 47, 13, 55, 15, 25, Benetke 68, 41, 25, 66 61.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Lepa počastitev bratov Ipavcev

»Ljubljanski zvon«, ki je v petek zvečer oba svoja zbora po daljšem odmoru zopet postavil na koncertni oder, si je nadel izredno hvaležno in hvalevredno nalogo, prikazati nam lika bratov Ipavcev v vsej njuni prisrčnosti in nepotvorjenosti. Celo stoletje naše kulturne in narodne zgodovine se je razgrnilo pred nami. Čuli smo marsikatero pesem, ki je postala že splošna narodna last in ki je — posebno v drugi polovici prejšnjega stoletja — v nemali meri dramila slovenskega duha in ga navduševala ter bodrila v njegovih političnih zahtevah.

Brata dr. Benjamin in dr. Gustav Ipavic (koncertni program piše Ipavec, medtem ko se jih splošno navaja s starejšo končnico; tudi Slovenski biografski leksikon uporablja to obliko) sta vzklila iz rodbine, kjer se je glasba prav bohotno gojila. Ostala pa sta tudi kasneje kot kulturna ustvarjalca tako tesno povezana s svojim krogom in ljudstvom, da nosijo vsa njuna dela pečat tiste dobe. Nikjer ni opaziti nič izumetničenega, vse je tak priprosto in razumljivo, da bolj ne more biti.

Iz mnogoštevilne literature Ipavcev je dirigent Dore Matul znal izluščiti 21 raznih pesmi in zborov, ki jih je prav srečno povezal v antologično in ciklično celoto. Resnemu poslušalcu naše pesmi je ta izbor nudil neskaljen užitek; več zahtevajoči glasbenik pa je na njem prav lahko mogel poživiti svoje znanje. Tako je bila velika Filharmonična dvorana enih in drugih skoraj polna, kar je — spričo sočasnega gostovanja Novotne v operi ter Svengalijevega nastopa v Unionu — pravi čudež.

Spored je bil razdeljen v dva dela in je bil v prvem zastopan dr. Benjamin Ipavic z moškima zboroma »Domovini« ter »Slovansko pesmijo«; sledili so mešani zbori »Ej, tedaj.«, »Zapuščen«, »Kadar mladoleto...«, »Na savskem bregu«, »Vstala je narava« Molitev« in »Napitnica«.

Vso milino in toplino je položila v svoj glas sopranistka Valerija Heybalova in žela za prijetno spremembo sporeda s 4 samospevi ob spremljavi klavirja »V spominsko knjigo«, »Ciganka Marija«, »Romanca« in »Božiji volek« prav zasluženo in nedeljeno priznanje vseh poslušalcev. Na klavirju je solistko prav distingvirano in z vsem taktom spremljal Demetrij Žebre.

Drugi del sporeda je izpolnil dr. Gustav Ipavic s 5 moškimi zbori (»Savska«, »Oblaček«, »Slovenec sem«, »Slovo od doma« in »Planinska roža«) ter 3 mešanimi zbori (»Milada«, »Kukavica« in »Kje so moje rožice«).

V prav posebno zaslugo moram šteti zborovodji, da je vestno naštudirane zbore umel prikazati popolnoma adekvatno njihovemu duhu in obeležju, to je brez slehernega nepotrebnega in kvarnega umetničenja in kiča, ki jim naši sodobni dirigenti in harmonizatorji prav radi podležejo. Tako moški, kakor tudi mešani zbor sta po svoji odtehtanosti glasov premišljeno odbrana in vravnovešena, kar dokazuje fin in kultiviran čut njihovega vodje.

H koncu še malo, a potrebno opazko: Ob priliki Lajovčevega spominskega koncerta je bila zopet iznešena neopravičena trditev, da je velika Filharmonična dvorana neakustična. Da temu ni tako, mi je nepobitno dokazal spominski koncert bratov Ipavcev. Nikakor se namreč ne sme zahtevati, da bo dvorana s svojimi 3000 kubičnimi metri prostornine mogla glasovno absorbirati celoten aparat, ki je na Lajovčevem večeru nastopil, t. j. velik mešan zbor z orkestrom (skupno okoli 150 ljudi, ki so zavzemali dobro četrtino dvorane). Za tak aparat je že potreben najmanj še enkrat večji prostor. Razni umetniki-solisti mednarodnega slovesa, ki so do sedaj nastopali v prenovljeni dvorani, so se izredno pohvalno izrazili o njenih odličnih akustičnih kvalitetah in bi bil že skrajni čas, da tega vprašanja neosnovano ne pogrevamo več.

ape

Iz Zagorja

z— **Lep uspeh rudarskega izobraževalnega tečaja.** Tečaj, ki je trajal 12 dni, je pokazal veliko zanimanje med rudarji in njihovimi družinami. Znanje o važnih rudarskih življenjskih zadevah, še zlasti tudi o zdravju delavca in njegove družine bi moralo v vsako delavsko hišo. Najštevilnejša je bila udeležba ob predavanju zdravnika Bratovske skladnice dr. Mirka Kajzelja, ki je obširno razpravljal o zdravju delavca in njegove družine. Tako važna predavanja bi se morala pač ponavljati sleherno leto.

Iz skice je razvidno, da je število rojstev neposredno po vojni bilo zelo majhno, ker v vojni pač ni bilo mož doma. Takoj po vojni je pa število rojstev, sledeč poteku krivulje porok, začelo rasti, kakor bi priroda sama hotela nadomestiti vojne izgube.

V letu 1923 je število rojstev doseglo padajočo krivuljo umrljivosti. V naslednjih letih je število rojstev stalno presegalo število smrti, saj se je v letu 1927. že zelo približalo krivulji umrljivosti, pa je zopet naraslo in v letu 1934. prvič padlo pod število smrti. Nastopajo gospodarski pretresi, bojazen pred inflacijo itd. Celo življenje v takih razmerah, kakor v strahu za ohranitev rodu poveča razmnoževanje in tako so tudi v Ljubljani že v naslednjem letu rojstva domačinov (krivulja umrljivosti in rojstev velja samo za stalno v Ljubljani bivajoče, torej samo za domačine) napredovala ter se zadnja tri leta drže na ugodnem položaju 12 do 13 rojstev na 100 prebivalcev.

Umrljivost je od svetovne vojne pa do l. 1928. stalno padala, ker so se zboljšale zdravstvene razmere. Takoj po svetovni vojni je črta umrljivosti pokazala nekaj pretresov, ki so v zvezi s takratno epidemijo griže in gripe. Od l. 1928. pa se umrljivost drži približno na številu 10 smrti na 1000 prebivalcev, kar je za Ljubljano zelo ugodna številka. Iz krivulje je mogoče opazovati tudi vpliv porok na število rojstev in, če sodimo po sedanjem poteku, obstoja možnost, da se bo število rojstev prihodnje leto, torej l. 1940. ali pa v l. 1941. nekoliko znižalo, letos po sedanjih podatkih pa najbrž nekoliko naraslo.

Krivulje predstavljajo umrljivost otrok, ki so stalno bivali v Ljubljani, torej samo domačih otrok. V krivuljah niso zapopadeni smrtni primeri otrok iz drugih občin, ki so se v ljubljanskih zdravstvenih zavodih samo zdravili in so v Ljubljani umrli.

Debela črta predstavlja umrljivost vseh otrok do 15 leta starosti, preračunjeno na smrtne primere t. j. odstotek od vseh smrtnih primerov. Krivulja kaže jasno tendenco k padanju umrljivosti. Le po letu 1934. se krivulja zaradi krize nato pa zaradi inkorporacije okoliških občin bistveno dviga, kakor to opažamo tudi v spodnjih treh krivuljah, kjer je umrljivost preračunjena na 100 rojstev. Nedvomno si moremo to razlagati samo z večjo umrljivostjo otrok v priključenih, deloma povsem kmečkih občinah, kjer se sicer rodi več otrok, pa jih tudi več umrje, menda zaradi še obstoječih higienskih nedostatkov in radi manjšega znanja dečje nege pri okoliškem prebivalstvu. V vseh širih krivuljah je razvidna padajoča tendenca. Otroška, umrljivost tako dojenčkov kakor malih in večjih otrok v Ljubljani pada ter je na stopnji, kakršno nam morejo zavidati druga mesta in drugi deli naše domovine. Statistike nam dokazujejo, da je Ljubljana med najbolj zdravimi mesti v državi in da je tako zdrava nam dokazuje otroška umrljivost, saj je tudi po večjih mestih naše države odstotek umrljivosti otrok znatno višji.

Naša ženska stran

Lepo perilo — dokaz modne kulture

V decembru in januarju smo imele poleg drugih še nešteto velikih izdatkov za garderobo: za zimski plašč, za večerno obleko iz za sviieno popoldansko obleko smo potrošile vsa svoja razpoložljiva sredstva. Sedaj pa, ko se predpust nagiblje h koncu in z njim vse zabave in plesi, ki stanejo toliko časa in denarja, se bomo končno že lahko oddahnile. Odslej bomo večji del svojih večerov lahko prebile doma, z lepo knjigo ali z okusnim ročnim delom v roki.

Ne preveč zamudno in vrhu tega še silno koristno ročno delo je vezenje lepega perila. Kajti vsaka ženska z dovolj telesne in modne kulture hrepeni po lepo izvezenem, fino izdelanem perilu, toda mnoge si tega izdatka ne morejo privoščiti. Če pa smo v stanju izdelati svoje perilo doma, se nabava tudi najbolj luksuzno učinkujočih komadov silno poceni. Saj stvar ni tako težavna! Poskusiti je treba in uspeh nas bo poplačal za ves trud, ki so ga sprva še nevajene roke imele s tem finim delom. Prav sedaj je čas, ko lahko svojemu perilu lahko posvetimo dovolj pozornost, saj smo vse izdatke za zimsko garderobo že prebolele, dočim nam s pomladnimi oblekami še ni treba tako kmalu računati.

ELITNA KONFEKCIJA
MASEK
MARIBOR
PRINAŠA VEDNO NAJNOVEJŠE

Oblika novih kombinež se strogo ravna po kroju modernih oblek, to se pravi, da so nove kombineže po životu tesno krojene in poudarjajo prsa, v spodnjem delu pa so široko zvončasto razpuščene. Če smo količkaj spretnih rok, jih lahko same okrasimo z ažurji, s polno vezenimi cvetkami, z malimi vzorci toleda ali z luknjičastimi motivi. Manj potrpežljive izmed nas pa si lahko pošijemo perilo s čipkastimi vdelavami v obliki cvetlic ,krogov, metuljev itd, in sicer iz pralnega čipkastega tvoriva v nežni, pastelni barvi. Hlačke se tesno oprimejo bokov in so spodaj zvončasto krojene, tako da tudi hlačke sledijo moderni liniji. Lepe nočne srajce pa so bogato kombinirane s čipkastim tvorivom ali pa so plisirane ali nabrane ter prav zategadelj učinkujejo izredno mikavno in nežno. Poglavje zase so moderni nederčki, ki so vsako leto bolj rafinirano krojeni, da lahko dajo tudi manj lepim grudim brezhibno obliko. Zato je boljše, če se z izdelavo nederčka ne ukvarjamo same, temveč prepustimo krojenje in šivanje tega delikatnega komada dobri šivilji ali pa kupimo narejen nederček.

Elegantna nočna srajca, ki jo vidite na naši skici, je sestavljena iz rožnate pralne svile in iz čipkastega tvoriva v enaki barvi. Iz čipkastega tvoriva so široki rokavčki, podolgovati ovratnik s pentljo in okrogla volana, ki deli život v dvoje. Ozki, svilnati pasek zavežemo zadaj v dolgo pentljo (1. skica).

Dobro krojene hlače in pravilen nederček so najboljša podlaga za dobro učinkujočo postavo. Hlače ne smejo biti okrog bokov prav nič nagubane, da ne storijo postave na nepravem mestu široke. Zato je boljše, če jih ne naberemo na elastiko, temveč ob strani prerežemo in zapnemo z malim gumbom. Hlače na naši skici so zvončasto krojene in so spodaj obrobljene s široko čipkasto progo. Enake čepke vidimo na malem nederčku (2. skica).

Posebno elegantno učinkuje kombineža iz čipkastega tvoriva. Seveda gre tu za pralne čipke v lepi pastelni barvi. Kombinežo obrobimo spodaj in ob vratnem izrezu s tri prste široko progo iz pralnega satina (3. skica).

Kombineža iz finega batista ali iz pralnega kitajskega krepa pa je tako ukrojena, da poudarja postavo okoli prsi in da jo dame z lepo postavo lahko nosijo tudi brez nederčka. Ta kombineža je zgoraj izvezena z malimi cvetlicami (4. skica).

K črni večerni obleki nosimo dolgo kombinežo iz črnega, svilenega satina. Kombineža je strogo po telesu ukrojena in je ob strani prerezana, da nam omogoča tudi daljše korake pri plesu. Zgornji del ima obliko nederčka in je ves iz črnega čipkastega tvoriva (zadnja skica).

Proti zaprtju
Lecpilule
Oglas reg. S. br. 3/36 dne 19 II. 1936.

Pomladno smučanje

Največji užitek je smučanje v planinah pod žgočim pomladnim soncem, ki nas primora, da odvržemo vse pulloverje in tople jopice in se pri smučanju zadovoljimo z lahko, pralno bluzo. Po zadnji modi ima pomladna smučarska bluza zavihane rokave in pisano moško kravato, v njenih zapetih pranih žepkih pa spravimo najpotrebnejše malenkosti.

NAJVEČJA IZBIRA
UMETNIH CVETLIC
Naročila strokovno izvršuje
MILENA ZOR JEŽEK
Frančiškanska 8, dvorišče

MODNI
DAMSKI
ATELJE
Mira Škabar
ALEKSANDROVA CESTA 5-II.
Izdeluje dnevne in večerne obleke, plašče in kostume.
Prvovrstna izdelava. Najnovejši žurnali!
Zmerne cene!

Žena v današnji Češki

Ko beremo poročila iz Češkoslovaške, se nam vedno in vedno znova stiska srce. Roko v roki z narodno in politično nesrečo bratskega naroda gre sedaj njegova gospodarska stiska. Vse gospodarske panoge so utrpele silne izgube. Zaradi izvršenih sprememb je nastal v mnogih obratih zastoj, ki ni bil usoden samo za podjetnika in državo, marveč tudi in navadno še bolj za delojemalce. Znižanje prejemkov, ki so jih utrpeli javni in privatni nameščenci ter delavci vseh strok, je moralo zadeti vsakega poedinca prav v živo, zlasti pa njihove družine. A da je vedno, kadar zadene narod ali skupino nesreča, žena v okviru skupine tisti del, ki je najbolj prizadet, to je morala občutiti tudi češka žena.

Iz časopisa in po radiu smo zvedeli, da se vodi ostra kampanja proti ženi, ki dela v poklicu. Seveda so v prvi vrsti prizadete poročene žene. Proti njim so se pred vladnimi uredbami in sklepi pojavljale v gotovem delu časopisja parole, kakršnih smo vajeni samo v časopisju avtoritarnih držav: žena naj se vrne v družino, mesto vsake dobre Čehinje je ob zibelki itd.

Lahko si mislimo, kako mora to boleti napredne češke žene, ki so bile ne le nam, marveč tudi ženam po drugih državah svetel primer enakopravnosti v vseh panogah javnega življenja. Uspešno so se uveljavljale po tovarnah, bodisi kot delavke ali kot inženjerke, vedno enakopravne z možem. Tudi po javnih službah so uspešno tekmovale z možmi ter je skušala vsaka posameznica na svojem mestu postaviti celega človeka. Človek more svoje sile in sposobnosti pokazati v polni meri šele v svobodi. Nihče ne more priti do pravega razmaha, če se mora razvijati pod kakršnimkoli pritiskom ali omejevanjem. Zato so očitki ženam, češ da se še niso izkazale na tem ali onem poprišču, neopravičeni, dokler se jim ne da priložnost do popolnega razmaha tudi v javnem življenju. Na Češkem so napravili ta poskus in najboljši njihovi možje so priznavali, da z uspehom. Ko smo bile pred leti v Pragi na ženskem kongresu, so najvišji državni predstavniki s priznanjem in prisrčnostjo govorili o uspešnem sodelovanju žen v javnem življenju. Naglašali so tudi, koliko zaslug imajo pri delu za osvobojenje ter za vzgojo mladine k narodni in državljanski zavesti. Tudi to zavest more dvigati le občutek enakopravnosti v lastni domovini.

Od takrat se je marsikaj bistveno spremenilo. Mnogi znaki kažejo, da se tudi na Češkem, vsaj na oficielnih mestih, uveljavlja miselnost, ki ni v skladu z enakopravnostjo ženske. Češke žene je bridko prizadelo to zadržanje, zlasti pa še stališče nekaterih listov. O tem pravijo organizirane žene: »Zabolel nas je način, kako so proti nam ženam nastopili poedini praški listi. Čutimo se užaljene, ker smo polnih dvajset let skupno z moškimi delale in se borile za to državo. Dvajset let smo uživale polno svobodo in enakopravnost, borile smo se za svoj obstanek in za dvig kulture. A ravno sedaj, po nesreči, ki je zadela ves naš narod, ko je potrebno, da podvojimo svoje delo, da vsaj nekoliko nadomestimo to, kar smo izgubili — sedaj se začenja borba proti nam. Toda me verujemo, da se bo vse dobro izteklo. Napravile smo vse potrebne energične korake pri merodajnih osebah, da se prepreči kampanja po listih, ki je bila često neokusna in je zlasti pri tujcih zapuščala nelep vtis. Upamo, da se bo to vprašanje rešilo z razumevanjem. Kajti vsakdo, komur je mar resničen napredek mora priznati, da je v interesu človeške družbe, da vsak poedinec do najvišje možnosti razvije svoje prirojene sposobnosti, da bi z njimi obogatil življenje skupnosti. Zato bi se v nobenem primeru ne smel zavirati ženin razvoj.«

Priznati je treba, da imajo oni, ki nastopajo proti poklicnemu delu žen danes na Češkem zelo lahko stališče. Današnje strašne stiske na Češkem ni povzročila polagoma se pojavljajoča gospodarska kriza, marveč je pomanjkanje zaslužka ter splošno gospodarsko nazadovanje povzročila izguba najbogatejših pokrajin, katere so morali odstopiti sosedom. Tisoči in tisoči državnih uradnikov, čeških državljanov, so morali zapustiti te kraje, v katerih so dotlej službovali ter se zateči v notranjost države, brez eksistence in brez imetja. Tako je bilo naenkrat več brezposelnih kakor v najhujši gospodarski krizi. Družinski očetje in matere so stali praznih rok, možje, ki so osiveli v vestni službi, so bili na cesti . . Tedaj so segli po starem receptu reševanja krize: kdo naj se umakne, če ne žena? Toda, kdo jamči, da ne bodo pri tem prizadete tudi tiste, ki nosijo vse breme preživljanja svoje rodbine na svojih ramenih?

Tedenski jedilni list

Morske ribe

Morske ribe so okusna, tečna in zdrava hrana, ker vsebujejo vitamine, fosfor in jod, kar naš organizem potrebuje in ker jih pripravljamo izključno le z oljem, ki je najbolj zdrava maščoba. Naš trg je z morskimi ribami prav dobro založen. Imamo bogato izbiro od najfinejših do najnavadnejših rib. Žal, je njih cena še vedno tako visoka, da spadajo po ceni med luksuzne jedi in si jih srednji sloji ne morejo privoščiti. Še male navadne sardelice (papaline) so redkokdaj po sprejemljivi ceni a tudi te pridejo dražje s pripravo vred, kakor n. pr. govedina, ker je za cvrenje treba precej olja. — Pri nakupu rib moramo paziti predvsem na svežost. Kalne, vdrte oči, blede škrge so dokaz, da riba ni sveža. Meso sveže ribe je trdo, medtem ko se meso nesveže ribe že pod rahlim pritiskom prsta vdre, rebra izstopijo, v vodi meso razpade, če jo hočeš osnažiti. Pri nesvežih malih ribicah meso že med prsti uide v vodo pri snaženju. Morske ribe pripravljamo na različne vedno zelo enostavne in hitre načine. Jih kuhamo, pečemo ali cvremo. Iz njih pripravljamo juhe, obare, raguje (brodete) in rižote. Ribe nudijo v naši hrani prijetno izpremembo in gotovo si želi vsaka gospodinja, da bi bile končno v primeri z drugimi živili že vendar enkrat po taki ceni, da bi jih mogla vsaj sedaj v postnem času večkrat pripraviti svoji družini. — Ribe spadajo tudi med dijetne jedi, ker ne tvorijo v našem telesu toliko kislin, kakor drugo meso toplokrvnih živali. So lahko prebavljive zato jih damo lahko skrbno od kosti izločene tudi bolnikom, starim ljudem in otrokom.

Kako bi kuhala, če . . .

Ponodeljek. Obed: Prižljičeva juha. Telečji jezik v sardelni omaki s kaparami. Ponarejena polenta. Češpljev kompot. — **Večerja:** Gnjatni narastek. Solata.

Torek. Obed: Ričet s prekajenim mesom. Kislo zelje. Pustni krofi. Marmeladna pena. — **Večerja:** Sveža, kuhana svinjska kračica s hrenom. Krofi.

Sreda. Obed: (pepelnica). Ribji brodet. Gratinirana cvetača. Biškotni zavitek. — **Večerja:** Slanikova solata s pritliškim krompirjem, nadevana jajca.

Četrtek. Obed: Na juhi sago z rumenjakom. Govedina s krompirjem v papriki. Omelet. — **Večerja:** Telečja pljučka v omaki. Žličniki.

Petek. Obed: Ragu iz morskih repkov (scampi). Črni koren z maslom. Smetanin zavitek. — **Večerja:** Panirani fileti od morskih jezikov. Solata.

Sobota. Obed: Na juhi zdrobov zavitek. Govedina obložena z brstnim zeljem na maslu. Pražen krompir. Hren. Jabolčni in kutin kompot. — **Večerja:** Goveji gobec v žolici z oljem in kisom.

Nedelja. Obed: Perutninska ragu juha. Mrežna pečenka z vinskim zeljem in pečenimi krompirčki. Orehova rulada s smetano. — **Večerja:** Piška v papriki. Domače krpice.

Kako moram kuhati, ker . . .

Ponedeljek. Obed: Juha iz zeljnice s kruhovimi cmokci. Fižolica v omaki. Sirove culice. — **Večerja:** Rižoto s pečenico.

Torek. Obed: Ričet s prekajenim mesom. Kislo zelje. Špehovka. — **Večerja:** Krvavice s zmečkanim krompirjem.

Sreda. (Pepelnica). **Obed:** Prežganka. Rižev zavitek. — **Večerja:** Kašnata repa.

Četrtek. Obed: Na juhi rezanci. Z govedino pražen krompir in čebulna omaka. — **Večerja:** Fižolova solata z črno redkvijo in trdimi jajci.

Petek. Obed: Lečna juha s krušnimi kockami. Češpljev zavitek iz vlečenega testa. — **Večerja:** Polenovka v solati.

Sobota. Obed: Na juhi žemljev prepečenec. Z govedino špinača in krompir v kosih. — **Večerja:** Pražen ohrovt. Ocvrt krompir.

Nedelja. Obed: Telečja ragu juha. Mesena štruca, pečena v kratki omaki v krompirjevem vencu. Solata. Makovi buhtički. — **Večerja:** Domači liptavec. Buhtički (od opoldne). Čaj.

Recepti

(Količina za 4—5 oseb)

Gnjatni narastek

6 dkg presnega masla vmešaj s 4 rumenjaki, da naraste. K temu primešaj 5 kuhanih, olupljenih in pretlačenih krompirjev, 20 dkg seseklјane gnjati, sol in sneg od 4 beljakov. Zmes vloži v dobro namazan narastkov model, potresi povrhu s parmezanom, pokapljaj z raztopljenim maslom in speci.

Ponarejena polenta

Vžvrkljaj v 2 dcl kisle smetane 4 rumenjake, 2 dcl pšenične moke in malo soli. Ko je testo gladko, primešaj sneg od 4 beljakov. Zmes vloži v dobro namazan, z moko potresen narastkov model s pokrovom, ga dobro zapri in kuhaj pol ure v sopari. Kuhanega zvrni na gorak krožnik, ga potresi s parmazanom in zabeli z raztopljenim presnim maslom. Če ga daš k mesu v omaki, ga ni nujno zabeliti.

Slanikova solata

Dva lečna slanika olupi, odloči glave in kosti in jih kake dve uri pusti izložiti v mrzli vodi. To medtem enkrat premenjaj. Nato ju s snažno krpico osuši in zreži na podolgaste rezine. Te zmešaj med ohlajen, na rezine zrezan krompir, dodaj tudi eno žlico kaper ali kislih, na rezine zrezanih kumaric. V skodelici pa vmešaj slanikovo mleko z oljem, soljo, poprom, par žlic kisle smetane, limonovega soka ali dobrega kisa, pa oblij kropir in pusti par ur pred serviranjem tako, da se dobro prepoji z omako. Predno daš na mizo, daj na primeren krožnik in garniraj s trdo kuhanimi lahko tudi nadevanimi jajci. Ali pa med olje zmešaj en trdo kuhan pretlačen rumenjak, beljak pa seseklјaj s petršiljem, čebulo in česnom, pa potresi povrhu.

Polenovka v solati

Namočeno polenovko prevri v slanem, z zelenjavami odišavljenem kropu, da odstopi meso od kosti. Nato zvrni na rešeto, da se odcedi in izloži vse kosti in koščice, daj v skledo, potresi s soljo, poprom, oljem in kisom, potresi povrhu seseklјane čebule, česna in petršilja in vse dobro premešaj. To zloži v sredo krožnika, okrog pa naredi venec krompirjeve solate, predno daš na mizo.

Rižev zavitek z rozinami

Iz 30 dkg moke, enega jajca in mlačne slane vode naredi mehko vlečeno testo. Pusti ga 1 uro pod skledo počivati. Medtem skuhaj v mleku 10 dkg riža; ko se malo ohladi, primešaj vmes 4 dkg presnega masla, poldrugo žlico sladkorja, malo cimeta, dva rumenjaka in dve pesti očiščenih rozin. S tem namaži razvlečeno testo, zavij skupaj in položi pekač ali kozo, v katerem prej zavreš 1 dcl mleka s koščkom presnega masla. Namaži zavitek povrhu z stopljenim maslom in lepo rumeno speci. Pečenega zreži na kose, zloži na krožnik, potresi s sladkorjem in cimetom.

Prodajalkina sreča

Prodajalka Ana v oddelku za moško perilo je imela svojevrsten trik. Bil je preprost, a zelo učinkovit. Čim se je približal kupec njenemu oddelku, je pogledala gospoda s prijaznimi, smejočimi se očmi. Potem je zamižala in obrnila pogled k tlom. Toda ne za dolgo. Kajti že čez kratek čas je s svojimi očmi zopet pobožala kupca. Pogledala ga je vprašujoče, vabljivo in tako razumevajoče, da je devet kupcev med desetimi moškimi nasedlo tej vabi. Ko se je kupec potem sklonil k njenemu ušesu in ji zašepetal nekaj besed, pa je dvignila glavo in opozorila gospoda z diskretnim glasom:

»Pst, šef naju opazuje . . .«

In zgodilo se je ponavadi, da se je hotel kupec otresti zadrege na ta način, da je nekaj časa motril srajce in kravate, ki mu jih je bila zvita Ana razložila po mizi. Zdaj ni mogel storiti drugega, kakor se odločiti za to ali ono. Ana mu je urno zavila dve ali tri ovratnice, nekaj parov nogavic in najmanj eno srajco. To je bila njena postrežba. Kupčija je dobro uspevala.

»Kaj pa sestanek, gospodična?« je vprašal kupec, ko mu je prodajalka izročila listek za blagajno.

»Zvečer ob osmih v drevoredu!« je odgovorila vsakemu. Toda njeno srce se je pri tem sladko smejalo, kajti na takšen sestanek ni nikoli prišla.

S tem trikom si je umela Ana prav dobro utrditi službeno razmerje, kajti dosegala je z njim dva uspeha. Lastnik trgovine ji je moral zaradi naraščajočega prometa vsak mesec zvišati plačo po odstotku prodanega blaga. Po drugi strani se je krog Aninih znancev vedno bolj širil. Ana sama je triumfirala nad vsemi. Kakor metulj je letala v soncu svoje mladosti s cveta na cvet, se ustavila, kjer ji je prijalo, trenutek časa, na koncu pa jo je vendarle izkupila . . .

Zgodilo se je takole:

Neko popoldne je morala Ana pospraviti svojo mizo in sortirati novo došlo blago. Takrat je pristopil k njeni mizi mlad, eleganten, lep moški. S tihim, pobožnim glasom je prosil, naj mu razkaže svilene ovratnice.

Prodajalka je najprej obstala. Zagledala se je v kupca brez besed in ni mogla razumeti, kako si drzne moški, ki ga je potegnila s svojim običajnim sestankom v drevoredu, priti še enkrat k nji v trgovino. Kajti niti eden izmed tistih, ki jim je Ana stregla, se ni po takšni potegavščini pojavil drugič v trgovini pri njeni mizi. Zdaj pa se je našel drzen človek, ki noče odnehati. Zadnjič mu je obesila tri svilene srajce in dve pižami. »Ali me je spoznal?« je šinilo Ani v prvem trenutku skozi možgane. »Ali me je spregledal? Toda hitro se je znašla v novem položaju in nedolžno vprašala:

»Gospod želite? . . .«

»Svilene ovratnice prosim!«, je rekel moški s plahim glasom.

»Metuljčke ali samoveznice?« je vprašala Ana.

»Vseeno, katere,« je rekel moški.

Ana je položila ovratnice na mizo. Samoveznice je porinila kupcu bliže, zakaj te so bile dražje, pri njih se je več zaslužilo.

Moški je izbral tri samoveznice in dejal: »Prosim račun!«

Ana je vzela svinčnik ,da bi napisala ceno. Tedajci se ji je kupec rahlo približal in rekel:

»Zadnjič sem vas čakal v drevoredu točno ob osmih, pa niste prišli!«

»Mene ste čakali?« se je začudila Ana in dodala s hinjenim glasom: »To ste se pač zmotili v osebi. Zamenjali ste me najbrže s katero drugo!«

Kupec je pomolčal, nato pa rekel samo: »Oprostite«.

Toda Ana je imela dovolj drznosti, da je pogledala kupcu v oči in ga spremila z listkom do blagajne. Tam se je zopet odstranila, trdno prepričana, da ga ne bo zdaj nikoli več k njeni mizi.

Prodajalka pa se je zmotila v svojih računih. Ni trajalo niti dobrih štiri in dvajset ur ko se je moški zopet pojavil v trgovini in njeni bližini. To je posihmal ponavljal ves teden, celo ves mesec.

Pod vplivom teh obiskov se je začelo Anino srce polagoma tajati in se odzivati srcu obiskovalca. Tovarišice iz sosednih oddelkov so jo pozorno motrile. Zanimala jih je nenavadna pustolovščina in ugibale so, kako se bo končala. Na skrivnem pa so Ani zavidale srečo, ki se ji je ponujala . . .

V mesecu dni je nabral mladi, lepi in elegantni moški, ki je prihajal vsak dan v Anin oddelek, štirideset svilenih srajc, dva tucata spodnjega perila, petnajst pižam, pet in trideset ovratnic, dvanajst puloverjev, pet in sedemdeset parov nogavic in osem tucatov robcev . . .

Blagajničarka, ki se je v teku let navadila vsakovrstnih kupcev, je nekoč dejala prodajalki:

»Mogoče je res, da ta vaš kupec ni noben maharadža ,ampak dejstvo je, da plača vsak račun s stotakom. Njegova listnica je videti rejena . . . Gospodična Ana, jaz bi na vašem mestu tega moškega vlovila. Mladi ste in čedni, on pa je do ušes zaljubljen v vas!«

In kakor da jo je urekla — Ana ni imela od tega dne nobenega srčnega miru več.

Njeno življenje je dobilo drugačno podobo. Ponoči je sanjala o njem, podnevi pa je nestrpno čakala, kdaj prestopi prag trgovine.

Šef oddelka je pozdravljal mladega kupca z veliko vljudnostjo, blagajničarka mu je menjavala denar s sposlovanjem, Ane pa se je lotevala nekakšna otožnost. Vedno je upala, da jo bo kupec prosil za nov sestanek, a to se ni zgodilo . . .

Toda časih se življenje spremeni v bajko. Ani je bilo to namenjeno. Zvečer je šla iz trgovine domov. Blizu izhoda je stal kraseen avtomobil. Njegova vrata so se odprla v trenutku ,ko je prikorakala mimo. Gospod v rokavicah ji je pomignil, naj se ustavi. Ana je najprej zardela, nato prebledela, nazadnje pa se ni dala posebno prositi. Stopila je v avto in vozilo je odbrzelo svojo pot.

Ko se je prodajalka ta večer poslovila od svojega kupca ,se ni mogla odtrgati od njegovih oči. Vse se ji je zdelo kakor pravljica . . .

Omenil ji je sestanek v drevoredu, kateremu se je s svojo besedo izneverila. Ana se je branila, da tega ni tako mislila. Nazadnje je opomnila, koliko denarja je izmetal v trgovini s svojimi čestimi obiski.

»O, draga moja«, je dejal on, »vse to sem rad žrtvoval samo, da sem mogel govoriti z vami!«

»Ampak zdaj mora biti konec teh neumnosti!« je rekla Ana pri slovesu. »Zdaj ne smete več prihajati v našo trgovino. Kadar želite govoriti z menoj, počakajte me z avtomobilom kakor nocoj, pa se bova o vsem lepo pomenila«.

Ločila sta se z dolgim poljubom . . .

Naslednjo nedeljo je Ana obiskala svojega prijatelja v njegovem stanovanju. Odzvala se je njegovemu vabilu na čaj. Prijatelj ji je tudi odprl svojo veliko omaro, kjer je ležalo vse, kar je prinesel domov iz trgovine.

»Dragec, kaj pa boš zdaj počel z vso to kramo,« je vprašala Ana svojega ljubčka. In on je rekel:

»Zdi se mi, da sta tukaj samo dva izloda. Prvi je ta, da odprem trgovino za moško perilo in nastavim tebe za prodajalko. Drugi pa, — da se vzameva . . .«

Ana ni rekla besedice. Objela je svojega ljubimca z obema rokama in mu pritisnila na ustne zaročni poljub . . .

S P O R T

Nogometaši so že živahni

Danes bo že vrsta nogometnih tekem, v glavnem kot priprava za bližnjo spomladansko sezono

Razmeroma kratek je bil zimski odmor nogometašev in še preden se bodo prav zavedli, jim bo treba že spet na zelena igrišča po zmage za pokale in po točke za naslove. Saj se bodo v območju našega podsaveza že prihodnjo nedeljo začele številne pokalne tekme, teden dni pozneje pa bodo tudi že prišli na igrišča naši ligaši. Spričo te bližine dogodkov je razumljivo da so vsi klubi začeli živahno pripravljati svoje enajstorice in bo tudi danes cela vrsta takih prireditev — za trening in pripravo.

Železničar—Ljubljana

Ob 13.45 na igrišču Ljubljan

Ker bosta danes nastopila oba kluba v najmočnejši postavi, se nam obeta prav zanimiva tekma. Če k temu dodamo, da bodo posebno gostje skušali ponoviti svoj uspeh pretekle nedelje, tedaj se nam bo nudila ostra in napeta igra. Ker je moštvo železničarja tehnično dovolj izvežbano, ne bo tudi s te strani neprijetnega presenečenja. Zato lahko trdimo, da se bodo morali domači resno truditi, če bodo hoteli spraviti zmago.

Da bo imela publika možnost udeležbe tudi še pri današnjem pustnem korzu, je vodstvo Ljubljane določilo pričetek tekme že za 13.45 uro.

Razen te tekme pa bodo v Ljubljani še tri prijateljske nogometne tekme, in sicer

ob 10.15 na igrišču Reke med Reko in Svobodo,

ob 10.30 med Marsom in Grafiko na igrišču Ilirije za Kolinsko tovarno in

ob 13. med Kranjem in Jadranom na igrišču Jadrana v Koleziji.

Za Ljubljančani seveda nočejo zaostajati niti Celjani, ki bodo danes imeli kar dve tekmi, in sicer

ob 13.30 med Celjem in Hrastnikom na Glaziji in

ob 15. med Mariborom in Jugoslavijo na igrišču pri Skalni kleti.

★

V ostalem nogometni spored te nedelje ni ravno bogat, deloma gotovo tudi zaradi tega, ker nas čaka prihodnjo nedeljo težko mednarodno srečanje z Nemčijo v Berlinu.

Tako bodo danes imeli v Zagrebu skromno prijateljsko srečanje med Concordio in Haškom v Splitu pa bodo igrali prvi finale za dr. Torbarjev pokal, in sicer Gradjanski in Hajduk, od katerih je slednji šele nazadnje vskočil v to konkurenco.

V Beogradu bodo igrali drugi finale za zimski pokal v beograjski skupini, in sicer oba prestolniška rivala BSK in Jugoslavija. Tudi drugod po državi bo še nekaj prijateljskih tekem, vse v znamenju priprav za skorajšnjo spomladansko sezono.

Iz poglavja neumestne kritike

Dva primera sportne kritike, ki ju je treba obsoditi

Naš čitatelj in naročnik g. K. S. nam je poslal v objavo naslednji članek, ki ga prav radi objavljamo, ker nudi najboljši vpogled, kakšna kritika ne sme biti in kakšna kritika ubija voljo še pri onih maloštevilnih idealnih delavcih v sportu, ki kljub vsem težavam in zaprekam še zmerom niso opustili nade, da bomo tudi pri nas ustvarili sport kakor drugod po svetu. Članek je značilen tudi po svojem nestrokovnjaštvu in neobjektivnosti in ima očitno namen, da bi zasejal razdor prav tam, kjer bi nam bilo treba največje sloge in največjih žrtev, če hočemo kdaj postati — velik narod.

Evo, kako so pisali o naših smučarjih in hokejistih naši »prijatelji« iz Beograda:

V beograjskem dnevniku »Vreme«, z dne 5. februarja t. l. zasledim na športni strani pod napisom »Nedelja u ofsajdu« neokusno kritiko o naših smučarskih ter hokejskih neuspehih ob priliki tekmovanja za svetovno prvenstvo. Predložim vam vrste te kritike:

1) Neka naša smučarska reprezentacija otišla, da nas reprezentuje na smučarskim utakmicama u Korina d'Ampeco, u Italiji. Korina d'Ampeco, divno ime, a lepo i mesto. Sneg, sunce, divota božja. Pa se naši smučarski reprezentanti raznežili, dopalo im se sunce...

I počela utakmica. Trkali se, trkali, trkali... Prvi došao Italijan. Drugi Nemac, treći Englez, pa Francuz, Mađar, Poljak, Čeh, Španjolac. Stigao na cilj i Turčin, Kinez i jedan čak iz Avstralije, kad eto ti ga odjednom stiže dvanaesti i jedan naš. Pa nije samo jedan, nego još jedan trinaesti. Pocrneli kao crnci. Malo posle eto ti ga još jedan Jugosloven. Zaleteo se i stigao šestnaesti. I svi dođoše, a četvrtog našeg reprezentanta nigde od korova.

»Pa gde vam je četvrti drug?« pitaju nestrpljivi članovi žirija, već ogladneli, čekajući.

»Valjda se još sunča, tamo negde gore!«

2) Čehoslovaci napraviše od naših hokejaca hokus pokus. Njih devetorica, a dobila 24 gola. Zar je to moguće ljudi božji! Pa da li ti naši hokejski reprezentanti uopšte znajo da teraju »sličuge«, a da li imaju pojma o hokeju, to neću ni da pitam. Ili možda su zaboravili »sličuge« pa izašli na teren u ženskim cipelama s visokim štiklama. Kako inače čovek da pretpostavi da su mogli da izgube 24:0?

Kažu, u prvoj trećini »naši nisu nikako mogli da se snađu.« Dobro, 'ajd, niso mogli da se snađu. U drugoj trećini »naši su već bili mnogo bolji. Vidi se po tome, svega 7:0 u drugoj trećini.« Dobro, 'ajd, bili su već mnogo bolji. U trećoj trećini »naši su se još daleko bolje snašli.« Čak je žitnik jednom stigao čak do protivničkog gola, i za maler, tamo našao na led, skliznuo se i pao, a za malo da nam spase čast.

Dakle samo zbog leda i treća trećina igre završi se sa 7:0, te se tako cela igra završi 2 x 7 + 10, u korist naše štete.

Ali, naposletku to nije tako važno. Glavno je da su Jugosloveni ipak ostavili dobar utisak na svetskom prvenstvu, a jedan strani ekspert za hokej je izjavio nadu i kladio se u pola švajcarskog franka, da će Jugosloveni do iduće godine sigurno napredovati, da će Čehoslovaci imati mnogo veće muke da ih tuku sa 24:0.

Prav dobro si razlagamo to primitivno kritiko, ki dovolj jasno prikazuje lokalni patriotizem pisca. Mi vemo, da tvorijo jugoslov. reprezentanco izključno Slovenci, del jugoslov. naroda. Ali ni potem vseeno, da tekmuje ekipa Slovencev, ali pa ekipa sestavljena iz poedincev treh jugoslov. narodov. Položimo roko na srce in povejmo resnico. Nikjer v vsej državi ni tako razvit sport kakor pri Slovencih. Oni dajo vedno najboljši sportni materijal. Ne samo v lahki atletiki, nego tudi v smučarstvu, hokeju, telovadbi. Slovenci zaostajajo edino le v sportu, ki ne ustreza načelu: »Zdrav duh v zdravem telesu«. To sta nogomet in boks. Zato je nujno potrebno, da pošiljamo na svetovno prvenstvo izključno le Slovence, ki so najbolj trenirani in rutinirani sportniki v smučanju ter hokeju.

Da so tako slabi rezultati v hokeju kot tudi v smučarstvu je popolnoma umevno. Pri nas pogrešamo dobre organizacije v finančnem ter moralnem pogledu kakor jo imajo ostale kulturne in civilizirane države, med katere prištevamo tudi Jugoslavijo. Le poglejmo z odprtimi očmi preko naših mej k sosedom. Milijonske zneske daje država za telesno vzgojo naroda. Ne samo država. Tudi številni meceni podpirajo sportno generacijo.

Kako je pa pri nas? Vsa sportna društva v Sloveniji si morajo ustanavljati svoja igrišča, stadione ter kupovati najpotrebnejše sportne potrebščine iz lastnega denarja. Res je da je ministrstvo za telesno vzgojo dovolilo podporo 50.000 din za ureditev velike smuške skakalnice v Planici. Razen tega je pri nas sport še v razvoju, ko se v drugih državah bavijo z njim že cela desetletja. Vse sportne ekipe so izvrstno plačane ter trenirajo skozi cele mesece, dočim morajo naši fantje prebiti v odločilnih dnevih po pisarnah, tovarnah. Preostane jim le malo časa in to samo ob večerih in nedeljah. Kje naj bo potem oni uspeh, ki si ga želijo poedinci ki nimajo pojma, v kakih razmerah se razvija naš sport in s kakšnimi težavami je zvezano tako naporno tekmovanje.

Omenil sem, da je pri nas sport še v razvoju. Poglejmo hokejsko moštvo Ilirije, ki je branilo naše barve v tujini proti neprimerno boljšim moštvom tujih držav: Kanade, Anglije, Amerike, Nemčije, Češkoslovaške Švice itd. Le malo časa se bavijo pri nas s tem sportom. Vsa potrebna sredstva so si fantje sami nabavili iz svojega težko prisluženega denarja. Trening se vrši le ob večerih in nedeljah in to samo v zimskem času, dočim ekipe tujih držav trenirajo tudi v toplih poletnih mesecih po krasnih umetnih drsališčih. Torej, veliko premalo vaje je za dosego častnih rezultatov. Kaj more doseči učenec proti staremu učitelju?

Priznamo, da so bili poraženi z visokim rezultatom, ki ga tako cinično cenijo. Misliti si moramo, da je tako tekmovanje le vaja, kjer si pridobe izkustva, tehniko. Gol je sedaj postranska zadeva. Svoj cilj so dosegli. Niso prišli na to svetovno prvenstvo da bi odnesli lovorike. Prišli so, da vidijo in da se naučijo, kako se hokej igra.

Prav isto je s smučarstvom! Čeprav smo že večkrat nastopili na mednarodnih tekmah, vendar ne bomo mogli nikdar dohiteti drugih narodov, če se razmere ne bodo izboljšale. Zadovoljni smo lahko tudi s takimi rezultati, za dosego boljših časov in uspehov pa je treba popolnega preokreta. Posnemajmo druge države! Darujmo naši sportni generaciji mnogo časa za vežbanje ter plačane dopuste v času treninga za mednarodne tekme. Podprimo naše sportne ustanove, finančno in moralno. Gradimo nove sportne domove in igrišča, kjer se bodo vzgajali mladi sportniki ki bodo nekoč pokazali svetu moč lepe Jugoslavije. Prepričani smo lahko, da ne bomo zaostajali za svetovnimi rekordi, ako hočemo gojiti le rekorderstvo. V nas Slovanih je skrita silna moč in volja, ki bi se povečala do skrajnosti. Odkrilo bi se na stotine novih rekorderjev. Ves svet nas bo občudoval. Danes smo še manj vredni Balkanci v očeh velikih narodov. Združimo se Slovenci, Hrvati in Srbi v močno sportno družino, ki nas bo uvrstila med prve države na svetu.

Če trenutno ni mogoče finančno podpirati telesne vzgoje, tedaj je naša dolžnost, da vzgajamo moralno našo sportno generacijo. Ne mogoče z negativno kritiko po časopisju, ki rodi nevoljo, nego dajmo našim reprezentantom in sportni mladini pobudo s pozitivno kritiko. Omilimo neuspeh s toplo besedo, ki ne bo žalostila poedinca. Vsak poedinec gre tekmovat v tujino z idealno mislijo: »Tudi mi Jugosloveni smo enakovredni velikim državam.« Z dušo in srcem se bori do skrajnosti, da doseže čim boljše uspehe v korist države. Ali niso s tem izpolnili svojih dolžnosti, ki jih nalaga domovina?

Kako mučno je vsakemu tekmovalcu, ostalim sportnikom ter drugim, ki se ne bavijo s sportom, ko čitajo takšne neumestne kritike.

Razpis

tekmovanja za drž. prvenstvo v alpski kombinaciji

Jugoslovenski zimskosportni savez razpisuje državno prvenstvo v alpski kombinaciji v izvedbi Mariborskega zimskosportnega podsaveza v Mariboru. Tekmovanje bo dne 4. in 5. marca t. l. v bližini Ribnice in Senjorjevega doma na Pohorju.

Tekmovanje v smuku bo dne 4. marca ob 9. Start bo na Jezerskem vrhu, cilj pa v bližini Ribnice na Pohorju.

Tekmovanje v slalomu bo dne 5. marca t. l. ob 9. uri v bližini Senjorjevega doma na Pohorju.

Pravico tekmovanja imajo vsi verificirani tekmovalci JZSS. Prijave za navedena tekmovanja je treba poslati na predpisanih saveznih tiskovinah (tekmovalnih prijavnicah) najkasneje do 1. marca na naslov: Mariborski zimskosportni podsavez, Maribor, Prešernova ulica 30.

Prijavnine ni. Zdravniški pregled in žrebanje startnih številk bo dne 3. marca ob 15. v Senjorjevem domu. Tekmovanje bo po pravilih in pravilnikih JZSS. Prvo plasirani v alpski kombinaciji osvoji naslov državnega prvaka. Objava rezultatov in razdelitev nagrad v Senjorjevem domu.

Razpis

tekmovanja za prvenstvo MZSP v alpski kombinaciji

Zimskosportni odsek SPD v Mariboru razpisuje prvenstvo Mariborskega zimskosportnega podsaveza v alpski kombinaciji v dnevih 25. in 26. t. m. pri Senjorjevem domu na Pohorju.

Tekmovanje v smuku bo dne 25. t. m. ob 9.30. Start bo pod Jezerskim vrhom, cilj nad Ribnico. Tekmovanje v slalomu bo dne 26 t. m. ob 9.30 pri Senjorjevem domu. Pravico tekmovanja imajo vsi verificirani tekmovalci JZSS iz območja Mariborskega zimskosportnega podsaveza. Prijave je treba poslati do 24. t. m. do 12. na naslov tajnice ZSO Ljubice Cingerli, Maribor — Putnik.

Prijavnine ni! Žrebanje startnih številk bo 24. februarja zvečer v Senjorjevem domu. Tekmuje se po pravilih ter pravilnikih JZSS. Prvoplasirani v alpski kombinaciji prejme naslov podsaveznega prvaka v alpski kombinaciji. Objava rezultatov in razdelitev nagrad bo po tekmi 26. februarja v Senjorjevem domu.

ŽSK Hermes (nogometna sekcija). Strogo obvezen trening in sestanek vseh igralcev bo danes ob 9.30 na našem igrišču. Igra se tekma za trening, zato se pozivaja vsi, da se treninga brezpogojno udeleže. Vsak neopravičeni izostanek se bo strogo kaznoval. — Načelnik.

Snežne razmere

Poročilo tujskoprometnih zvez v Ljubljani in Mariboru, SPD in JZSS z dne 18. II. 1939

Kranjska gora 810 m: —6, delno oblačno, 25 cm snega, osrenjen, sankališče uporabno

Dovje-Mojstrana 650 m: —5, delno oblačno, 15 cm snega, osrenjen

Pokljuka 1300 m: —8, delno oblačno, 75 cm snega, osrenjen

Bohinj »Zlatorog« 530 m: —5, sončno, 15 cm snega, osrenjen

Dom na Komni 1520 m: —8, sončno, 180 cm snega, pršič

Dom na Voglu 1540 m: —7, sončno, 175 cm snega, pršič

Koča na Zelenici 1534 m: —8, sončno, 205 cm snega, pršič

Dom na Krvavcu 1700 m: —5, sončno, 60 cm snega, prisojno osrenjen, osojno pršič

Ruška koča 1249 m: —4, sončno, 26 cm snega, pršič

Peca 1654 m: —3, sončno, 50 cm snega, osrenjen

Kranjska gora-Vršič 1515 m: —5, delno oblačno, 40 cm snega, osrenjen

Komna in Vogel, čarobni smučarski svet

Komna in Vogel ležita na jugozapadni strani Julijskih Alp, a razprostirata se v višini čez 1.000 m nad Bohinjskim jezerom. Komna in Vogel pozimi so pravi raj. Vrhovi začenši s Črno Prstjo do Vogla, Bogatina, Lepe Špice, Kanjavca in Hribaric, pa Zelnarice, Tičarice in Pršivca nad Bohinjskim jezerom so pokriti s snegom. To je znak, da je tudi Komna pokrita z debelim snežnim plaščem, ki leži na Komni in Voglu polnih pet mesecev in postaja vedno debelejši. V resnici ni bilo lepšega prostora od Komne in Vogla za gradnjo planinskih domov, od katerih je posebno veličasten dom SPD na Komni. Pravi planinci smučarji, ki se žele izvežbati v alpskem smučanju kakor tudi da doživijo neizbrisne doživljaje, gredo na Komno in Vogel, in vedno se ponovno vračajo sem. — Ti vtisi s Komne in Vogla so trajni, vsikdar se pripovedujejo z veliko navdušenostjo. Tako piše dr. Peter Kostić, zdravnik in publicist, ki bo predaval v ponedeljek 20. t. m. ob 14. uri v radiu Beograd (na kratkih valovih). Na zanimivo predavanje opozarjamo poslušalce radia.

Iz Julijske krajine

Nov grob. Na Vogrskem je pred dnevi umrla gdč. Matilda Beltramova v starosti 21 let. Izguba, ki je doletela rodoljubno družino z njeno smrtjo, je napravila globok vtis daleč naokrog. Mlada pokojnica je bila na Vogrskem in v vsej soseščini zelo priljubljena. Njene prijateljice in znanci so ji prezgodnji grob zakrili s cvetjem in venci, domači pevci so jo s pesmijo spremili na zadnjo pot. Rodbini Beltramovi naše sožalje!

Zaradi slinavke so bili v Ilirski Bistrici do nadaljnega prepovedani vsi živinski sejmi. S prefekturnim odlokom so bile odrejene na račun prizadetih živinorejcev tudi desinfekcije po vseh večjih in ogroženih hlevih.

Nova cerkev. Pred kratkim so se na poziv novega tržaškega škofa Santina naselili v Trstu minoritski menihi iz Padove. Na Školjetu bodo danes že otvorili svojo javno kapelo. Do prihodnjega leta pa bodo tam v bližini zgradili novo cerkev.

V Čepovanu je nastal pretekli torek velik požar na žagi Henrika Bremca in Leopolda Pavšiča. Kakor kaže, so ga povzročile iskre iz dimnika neke sosedne hiše. Večji del žage je pogorel. Ogenj je močno poškodoval tudi vse stroje in uničil mnogo lesa. Povzročil je za 35.000 lir škode.

Nova smrtna nesreča z granato. V nekem gozdu blizu Gorice se je v torek smrtno ponesrečil 30-letni Peter Špacapan. Našel je granato in jo takoj poskusil razstaviti. Pod udarci s kamnom je granata eksplodirala in nesrečnega moža pri priči ubila.

Izžrebane loterijske številke: Bari 51 65, 6, 29, 81. Florenca 88, 5, 38, 20, 35. Milan 33, 52, 46 5 24. Neapelj 26 56, 68 65, 39. Palermo 21, 3, 44, 6, 7, Rim 2, 60, 6, 58, 1, Turin 47, 13, 55, 15, 25, Benetke 68, 41, 25, 66 61.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Lepa počastitev bratov Ipavcev

»Ljubljanski zvon«, ki je v petek zvečer oba svoja zbora po daljšem odmoru zopet postavil na koncertni oder, si je nadel izredno hvaležno in hvalevredno nalogo, prikazati nam lika bratov Ipavcev v vsej njuni prisrčnosti in nepotvorjenosti. Celo stoletje naše kulturne in narodne zgodovine se je razgrnilo pred nami. Čuli smo marsikatero pesem, ki je postala že splošna narodna last in ki je — posebno v drugi polovici prejšnjega stoletja — v nemali meri dramila slovenskega duha in ga navduševala ter bodrila v njegovih političnih zahtevah.

Brata dr. Benjamin in dr. Gustav Ipavic (koncertni program piše Ipavec, medtem ko se jih splošno navaja s starejšo končnico; tudi Slovenski biografski leksikon uporablja to obliko) sta vzklila iz rodbine, kjer se je glasba prav bohotno gojila. Ostala pa sta tudi kasneje kot kulturna ustvarjalca tako tesno povezana s svojim krogom in ljudstvom, da nosijo vsa njuna dela pečat tiste dobe. Nikjer ni opaziti nič izumetničenega, vse je tak priprosto in razumljivo, da bolj ne more biti.

Iz mnogoštevilne literature Ipavcev je dirigent Dore Matul znal izluščiti 21 raznih pesmi in zborov, ki jih je prav srečno povezal v antologično in ciklično celoto. Resnemu poslušalcu naše pesmi je ta izbor nudil neskaljen užitek; več zahtevajoči glasbenik pa je na njem prav lahko mogel poživiti svoje znanje. Tako je bila velika Filharmonična dvorana enih in drugih skoraj polna, kar je — spričo sočasnega gostovanja Novotne v operi ter Svengalijevega nastopa v Unionu — pravi čudež.

Spored je bil razdeljen v dva dela in je bil v prvem zastopan dr. Benjamin Ipavic z moškima zboroma »Domovini« ter »Slovansko pesmijo«; sledili so mešani zbori »Ej, tedaj.«, »Zapuščen«, »Kadar mladoleto...«, »Na savskem bregu«, »Vstala je narava« Molitev« in »Napitnica«.

Vso milino in toplino je položila v svoj glas sopranistka Valerija Heybalova in žela za prijetno spremembo sporeda s 4 samospevi ob spremljavi klavirja »V spominsko knjigo«, »Ciganka Marija«, »Romanca« in »Božiji volek« prav zasluženo in nedeljeno priznanje vseh poslušalcev. Na klavirju je solistko prav distingvirano in z vsem taktom spremljal Demetrij Žebre.

Drugi del sporeda je izpolnil dr. Gustav Ipavic s 5 moškimi zbori (»Savska«, »Oblaček«, »Slovenec sem«, »Slovo od doma« in »Planinska rožica«) ter 3 mešanimi zbori (»Milada«, »Kukavica« in »Kje so moje rožice«).

V prav posebno zaslugo moram šteti zborovodji, da je vestno naštudirane zbore umel prikazati popolnoma adekvatno njihovemu duhu in obeležju, to je brez slehernega nepotrebnega in kvarnega umetničenja in kiča, ki jim naši sodobni dirigenti in harmonizatorji prav radi podležejo. Tako moški, kakor tudi mešani zbor sta po svoji odtehtanosti glasov premišljeno odbrana in vravnovešena, kar dokazuje fin in kultiviran čut njihovega vodje.

H koncu še malo, a potrebno opazko: Ob priliki Lajovčevega spominskega koncerta je bila zopet iznešena neopravičena trditev, da je velika Filharmonična dvorana neakustična. Da temu ni tako, mi je nepobitno dokazal spominski koncert bratov Ipavcev. Nikakor se namreč ne sme zahtevati, da bo dvorana s svojimi 3000 kubičnimi metri prostornine mogla glasovno absorbirati celoten aparat, ki je na Lajovčevem večeru nastopil, t. j. velik mešan zbor z orkestrom (skupno okoli 150 ljudi, ki so zavzemali dobro četrtino dvorane). Za tak aparat je že potreben najmanj še enkrat večji prostor. Razni umetniki-solisti mednarodnega slovesa, ki so do sedaj nastopali v prenovljeni dvorani, so se izredno pohvalno izrazili o njenih odličnih akustičnih kvalitetah in bi bil že skrajni čas, da tega vprašanja neosnovano ne pogrevamo več.

ape

Iz Zagorja

z— **Lep uspeh rudarskega izobraževalnega tečaja.** Tečaj, ki je trajal 12 dni, je pokazal veliko zanimanje med rudarji in njihovimi družinami. Znanje o važnih rudarskih življenjskih zadevah, še zlasti tudi o zdravju delavca in njegove družine bi moralo v vsako delavsko hišo. Najštevilnejša je bila udeležba ob predavanju zdravnika Bratovske skladnice dr. Mirka Kajzelja, ki je obširno razpravljal o zdravju delavca in njegove družine. Tako važna predavanja bi se morala pač ponavljati sleherno leto.

UMRLJIVOST, ROJSTVA IN POROKE V LJUBLJANI 1918 - 1938

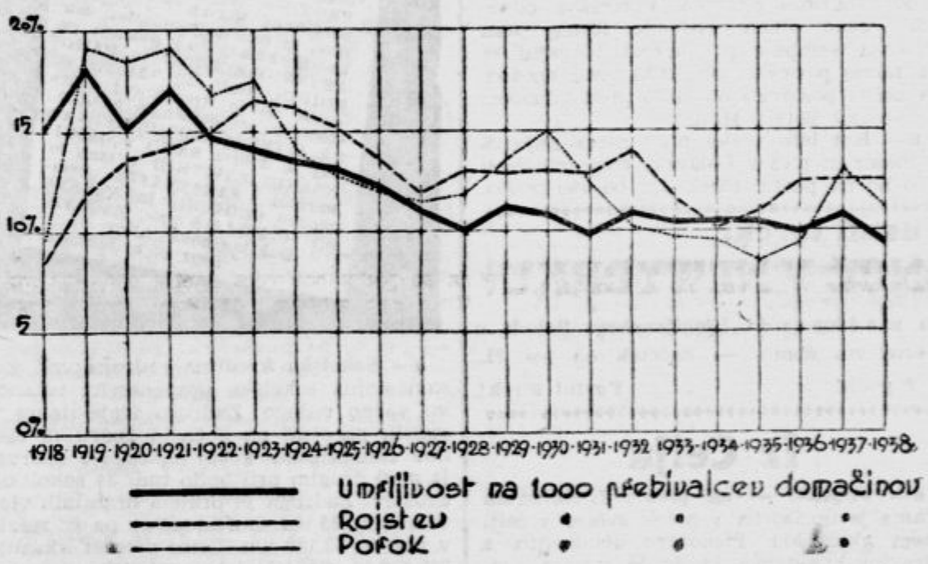

Iz skice je razvidno, da je število rojstev neposredno po vojni bilo zelo majhno, ker v vojni pač ni bilo mož doma. Takoj po vojni je pa število rojstev, sledeč poteku krivulje porok, začelo rasti, kakor bi priroda sama hotela nadomestiti vojne izgube.

V letu 1923 je število rojstev doseglo padajočo krivuljo umrljivosti. V naslednjih letih je število rojstev stalno presegalo število smrti, saj se je v letu 1927. že zelo približalo krivulji umrljivosti, pa je zopet naraslo in v letu 1934. prvič padlo pod število smrti. Nastopajo gospodarski pretresi, bojazen pred inflacijo itd. Celo življenje v takih razmerah, kakor v strahu za ohranitev rodu poveča razmnoževanje in tako so tudi v Ljubljani že v naslednjem letu rojstva domačinov (krivulja umrljivosti in rojstev velja samo za stalno v Ljubljani bivajoče, torej samo za domačine) napredovala ter se zadnja tri leta drže na ugodnem položaju 12 do 13 rojstev na 100 prebivalcev.

Umrljivost je od svetovne vojne pa do l. 1928. stalno padala, ker so se zboljšale zdravstvene razmere. Takoj po svetovni vojni je črta umrljivosti pokazala nekaj pretresov, ki so v zvezi s takratno epidemijo griže in gripe. Od l. 1928. pa se umrljivost drži približno na številu 10 smrti na 1000 prebivalcev, kar je za Ljubljano zelo ugodna številka. Iz krivulje je mogoče opazovati tudi vpliv porok na število rojstev in, če sodimo po sedanjem poteku, obstoja možnost, da se bo število rojstev prihodnje leto, torej l. 1940. ali pa v l. 1941. nekoliko znižalo, letos po sedanjih podatkih pa najbrž nekoliko naraslo.

OTROŠKA UMRLJIVOST V LJUBLJANI 1918-1938

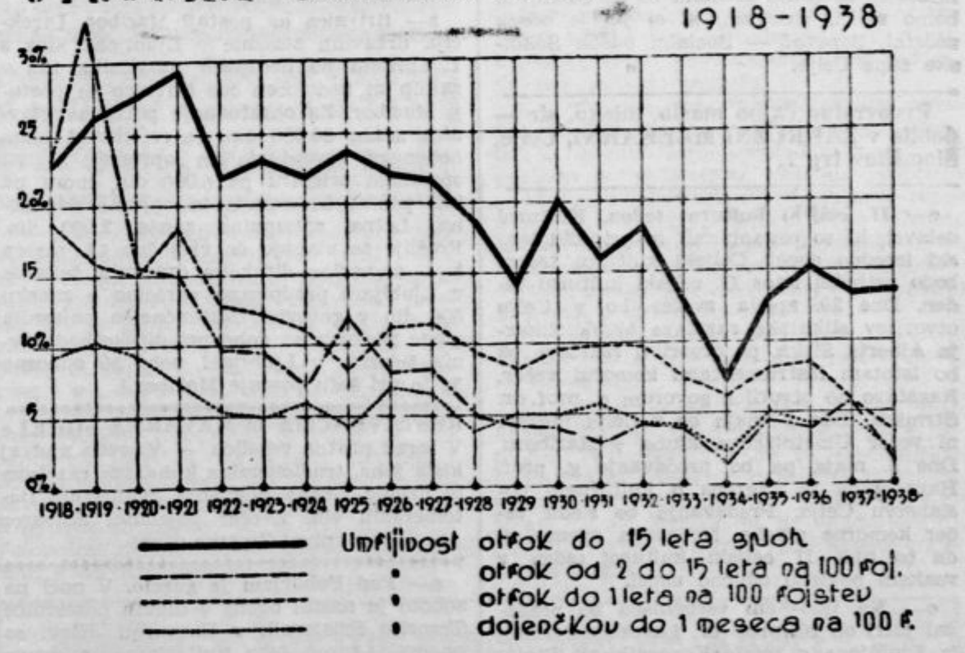

Krivulje predstavljajo umrljivost otrok, ki so stalno bivali v Ljubljani, torej samo domačih otrok. V krivuljah niso zapopadeni smrtni primeri otrok iz drugih občin, ki so se v ljubljanskih zdravstvenih zavodih samo zdravili in so v Ljubljani umrli.

Debela črta predstavlja umrljivost vseh otrok do 15 leta starosti, preračunjeno na smrtne primere t. j. odstotek od vseh smrtnih primerov. Krivulja kaže jasno tendenco k padanju umrljivosti. Le po letu 1934. se krivulja zaradi krize nato pa zaradi inkorporacije okoliških občin bistveno dviga, kakor to opažamo tudi v spodnjih treh krivuljah, kjer je umrljivost preračunjena na 100 rojstev. Nedvomno si moremo to razlagati samo z večjo umrljivostjo otrok v priključenih, deloma povsem kmečkih občinah, kjer se sicer rodi več otrok, pa jih tudi več umrje, menda zaradi še obstoječih higienskih nedostatkov in radi manjšega znanja dečje nege pri okoliškem prebivalstvu. V vseh širih krivuljah je razvidna padajoča tendenca. Otroška, umrljivost tako dojenčkov kakor malih in večjih otrok v Ljubljani pada ter je na stopnji, kakršno nam morejo zavidati druga mesta in drugi deli naše domovine. Statistike nam dokazujejo, da je Ljubljana med najbolj zdravimi mesti v državi in da je tako zdrava nam dokazuje otroška umrljivost, saj je tudi po večjih mestih naše države odstotek umrljivosti otrok znatno višji.

Naša ženska stran

Lepo perilo — dokaz modne kulture

V decembru in januarju smo imele poleg drugih še nešteto velikih izdatkov za garderobo: za zimski plašč, za večerno obleko iz za svileno popoldansko obleko smo potrošile vsa svoja razpoložljiva sredstva. Sedaj pa, ko se predpust nagiblje h koncu in z njim vse zabave in plesi, ki stanejo toliko časa in denarja, se bomo končno že lahko oddahnile. Odslej bomo večji del svojih večerov lahko prebile doma, z lepo knjigo ali z okusnim ročnim delom v roki.

Ne preveč zamudno in vrhu tega še silno koristno ročno delo je vezenje lepega perila. Kajti vsaka ženska z dovolj telesne in modne kulture hrepeni po lepo izvezenem, fino izdelanem perilu, toda mnoge si tega izdatka ne morejo privoščiti. Če pa smo v stanju izdelati svoje perilo doma, se nabava tudi najbolj luksuzno učinkujočih komadov silno poceni. Saj stvar ni tako težavna! Poskusiti je treba in uspeh nas bo poplačal za ves trud, ki so ga sprva še nevajene roke imele s tem finim delom. Prav sedaj je čas, ko lahko svojemu perilu lahko posvetimo dovolj pozornost, saj smo vse izdatke za zimsko garderobo že prebolele, dočim nam s pomladnimi oblekami še ni treba tako kmalu računati.

ELITNA KONFEKCIJA
MASEK
MARIBOR
PRINAŠA VEDNO NAJNOVEJŠE

Oblika novih kombinež se strogo ravna po kroju modernih oblek, to se pravi, da so nove kombineže po životu tesno krojene in poudarjajo prsa, v spodnjem delu pa so široko zvončasto razpuščene. Če smo kolikokaj spretnih rok, jih lahko same okrasimo zažurji, s polno vezenimi cvetkami, z malimi vzorci toleda ali z luknjičastimi motivi. Manj potrpežljive izmed nas pa si lahko pošijemo perilo s čipkastimi vdelavami v obliki cvetlic ,krogov, metuljev itd, in sicer iz pralnega čipkastega tvoriva v nežni, pastelni barvi. Hlačke se tesno oprimejo bokov in so spodaj zvončasto krojene, tako da tudi hlačke sledijo moderni liniji. Lepe nočne srajce pa so bogato kombinirane s čipkastim tvorivom ali pa so plisirane ali nabrane ter prav zategadelj učinkujejo izredno mikavno in nežno. Poglavje zase so moderni nederčki, ki so vsako leto bolj rafinirano krojeni, da lahko dajo tudi manj lepim grudim brezhibno obliko. Zato je boljše, če se z izdelavo nederčka ne ukvarjamo same, temveč prepustimo krojenje in šivanje tega delikatnega komada dobri šivilji ali pa kupimo narejen nederček.

Elegantna nočna srajca, ki jo vidite na naši skici, je sestavljena iz rožnate pralne svile in iz čipkastega tvoriva v enaki barvi. Iz čipkastega tvoriva so široki rokavčki, podolgovati ovratnik s pentljo in okrogla volana, ki deli život v dvoje. Ozki, svilnati pasek zavežemo zadaj v dolgo pentljo (1. skica).

Dobro krojene hlače in pravilen nederček so najboljša podlaga za dobro učinkujočo postavo. Hlače ne smejo biti okrog bokov prav nič nagubane, da ne storijo postave na nepravem mestu široke. Zato je boljše, če jih ne naberemo na elastiko, temveč ob strani prerežemo in zapnemo z malim gumbom. Hlače na naši skici so zvončasto krojene in so spodaj obrobljene s široko čipkasto progo. Enake čepke vidimo na malem nederčku (2. skica).

Posebno elegantno učinkuje kombineža iz čipkastega tvoriva. Seveda gre tu za pralne čipke v lepi pastelni barvi. Kombinežo obrobimo spodaj in ob vratnem izrezu s tri prste široko progo iz pralnega satina (3. skica).

Kombineža iz finega batista ali iz pralnega kitajskega krepa pa je tako ukrojena, da poudarja postavo okoli prsi in da jo dame z lepo postavo lahko nosijo tudi brez nederčka. Ta kombineža je zgoraj izvezena z malimi cvetlicami (4. skica).

K črni večerni obleki nosimo dolgo kombinežo iz črnega, svilenega satina. Kombineža je strogo po telesu ukrojena in je ob strani prerezana, da nam omogoča tudi daljše korake pri plesu. Zgornji del ima obliko nederčka in je ves iz črnega čipkastega tvoriva (zadnja skica).

Proti zaprtju
Feopilule
Oglas reg. S. br. 3/36 dne 19 II. 1936.

Pomladno smučanje

Največji užitek je smučanje v planinah pod žgočim pomladnim soncem, ki nas primora, da odvržemo vse pulloverje in tople jopice in se pri smučanju zadovoljimo z lahko, pralno bluzo. Po zadnji modi ima pomladna smučarska bluza zavihane rokave in pisano moško kravato, v njenih zapetih prsnih žepkih pa spravimo najpotrebnejše malenkosti.

NAJVEČJA IZBIRA
UMETNIH CVETLIC
Naročila strokovno izvršuje
MILENA ZOR JEŽEK
Frančiškanska 8, dvorišče

MODNI
DAMSKI
ATELJE
Mira Škabar
ALEKSANDROVA CESTA 5-II.
Izdeluje dnevne in večerne obleke, plašče in kostume.
Prvovrstna izdelava. Najnovejši žurnali!
Zmerne cene!

Žena v današnji Češki

Ko beremo poročila iz Češkoslovaške, se nam vedno in vedno znova stiska srce. Roko v roki z narodno in politično nesrečo bratskega naroda gre sedaj njegova gospodarska stiska. Vse gospodarske panoge so utrpele silne izgube. Zaradi izvršenih sprememb je nastal v mnogih obratih zastoj, ki ni bil usoden samo za podjetnika in državo, marveč tudi in navadno še bolj za delojemalce. Znižanje prejemkov, ki so jih utrpeli javni in privatni nameščenci ter delavci vseh strok, je moralo zadeti vsakega poedinca prav v živo, zlasti pa njihove družine. A da je vedno, kadar zadene narod ali skupino nesreča, žena v okviru skupine tisti del, ki je najbolj prizadet, to je morala občutiti tudi češka žena.

Iz časopisa in po radiu smo zvedeli, da se vodi ostra kampanja proti ženi, ki dela v poklicu. Seveda so v prvi vrsti prizadete poročene žene. Proti njim so se pred vladnimi uredbami in sklepi pojavljale v gotovem delu časopisja parole, kakršnih smo vajeni samo v časopisju avtoritarnih držav: žena naj se vrne v družino, mesto vsake dobre Čehinje je ob zibelki itd.

Lahko si mislimo, kako mora to boleti napredne češke žene, ki so bile ne le nam, marveč tudi ženam po drugih državah svetel primer enakopravnosti v vseh panogah javnega življenja. Uspešno so se uveljavljale po tovarnah, bodisi kot delavke ali kot inženjerke, vedno enakopravne z možem. Tudi po javnih službah so uspešno tekmovale z možmi ter je skušala vsaka posameznica na svojem mestu postaviti celega človeka. Človek more svoje sile in sposobnosti pokazati v polni meri šele v svobodi. Nihče ne more priti do pravega razmaha, če se mora razvijati pod kakršnimkoli pritiskom ali omejevanjem. Zato so očitki ženam, češ da se še niso izkazale na tem ali onem poprišču, neopravičeni, dokler se jim ne da priložnost do popolnega razmaha tudi v javnem življenju. Na Češkem so napravili ta poskus in najboljši njihovi možje so priznavali, da z uspehom. Ko smo bile pred leti v Pragi na ženskem kongresu, so najvišji državni predstavniki s priznanjem in prisrčnostjo govorili o uspešnem sodelovanju žen v javnem življenju. Naglašali so tudi, koliko zaslug imajo pri delu za osvobojenje ter za vzgojo mladine k narodni in državljanski zavesti. Tudi to zavest more dvigati le občutek enakopravnosti v lastni domovini.

Od takrat se je marsikaj bistveno spremenilo. Mnogi znaki kažejo, da se tudi na Češkem, vsaj na oficielnih mestih, uveljavlja miselnost, ki ni v skladu z enakopravnostjo ženske. Češke žene je bridko prizadelo to zadržanje, zlasti pa še stališče nekaterih listov. O tem pravijo organizirane žene: »Zabolel nas je način, kako so proti nam ženam nastopili poedini praški listi. Čutimo se užaljene, ker smo polnih dvajset let skupno z moškimi delale in se borile za to državo. Dvajset let smo uživale polno svobodo in enakopravnost, borile smo se za svoj obstanek in za dvig kulture. A ravno sedaj, po nesreči, ki je zadela ves naš narod, ko je potrebno, da podvojimo svoje delo, da vsaj nekoliko nadomestimo to, kar smo izgubili — sedaj se začenja borba proti nam. Toda me verujemo, da se bo vse dobro izteklo. Napravile smo vse potrebne energične korake pri merodajnih osebah, da se prepreči kampanja po listih, ki je bila često neokusna in je zlasti pri tujcih zapuščala nelep vtis. Upamo, da se bo to vprašanje rešilo z razumevanjem. Kajti vsakdo, komur je mar resničen napredek mora priznati, da je v interesu človeške družbe, da vsak poedinec do najvišje možnosti razvije svoje prirojene sposobnosti, da bi z njimi obogatil življenje skupnosti. Zato bi se v nobenem primeru ne smel zavirati ženin razvoj.«

Priznati je treba, da imajo oni, ki nastopajo proti poklicnemu delu žen danes na Češkem zelo lahko stališče. Današnje strašne stiske na Češkem ni povzročila polagoma se pojavljajoča gospodarska kriza, marveč je pomanjkanje zaslužka ter splošno gospodarsko nazadovanje povročila izguba najbogatejših pokrajin, katere so morali odstopiti sosedom. Tisoči in tisoči državnih uradnikov, čeških državljanov, so morali zapustiti te kraje, v katerih so dotlej službovali ter se zateči v notranjost države, brez eksistence in brez imetja. Tako je bilo naenkrat več brezposelnih kakor v najhujši gospodarski krizi. Družinski očetje in matere so stali praznih rok, možje, ki so osiveli v vestni službi, so bili na cesti . . Tedaj so segli po starem receptu reševanja krize: kdo naj se umakne, če ne žena? Toda, kdo jamči, da ne bodo pri tem prizadete tudi tiste, ki nosijo vse breme preživljanja svoje rodbine na svojih ramenih?

Tedenski jedilni list

Morske ribe

Morske ribe so okusna, tečna in zdrava hrana, ker vsebujejo vitamine, fosfor in jod, kar naš organizem potrebuje in ker jih pripravljamo izključno le z oljem, ki je najbolj zdrava maščoba. Naš trg je z morskimi ribami prav dobro založen. Imamo bogato izbiro od najfinejših do najnavadnejših rib. Žal, je njih cena še vedno tako visoka, da spadajo po ceni med luksuzne jedi in si jih srednji sloji ne morejo privoščiti. Še male navadne sardelice (papaline) so redkokdaj po sprejemljivi ceni a tudi te pridejo dražje s pripravo vred, kakor n. pr. govedina, ker je za cvrenje treba precej olja. — Pri nakupu rib moramo paziti predvsem na svežost. Kalne, vdrte oči, blede škrge so dokaz, da riba ni sveža. Meso sveže ribe je trdo, medtem ko se meso nesveže ribe že pod rahlim pritiskom prsta vdre, rebra izstopijo, v vodi meso razpade, če jo hočeš osnažiti. Pri nesvežih malih ribicah meso že med prsti uide v vodo pri snaženju. Morske ribe pripravljamo na različne vedno zelo enostavne in hitre načine. Jih kuhamo, pečemo ali cvremo. Iz njih pripravljamo juhe, obare, raguje (brodete) in rižote. Ribe nudijo v naši hrani prijetno izpremembo in gotovo si želi vsaka gospodinja, da bi bile končno v primeri z drugimi živili že vendar enkrat po taki ceni, da bi jih mogla vsaj sedaj v postnem času večkrat pripraviti svoji družini. — Ribe spadajo tudi med dijetne jedi, ker ne tvorijo v našem telesu toliko kislin, kakor drugo meso toplokrvnih živali. So lahko prebavljive zato jih damo lahko skrbno od kosti izločene tudi bolnikom, starim ljudem in otrokom.

Kako bi kuhala, če . . .

Ponedeljek. Obed: Prižljičeva juha. Telečji jezik v sardelni omaki s kaparami. Ponarejena polenta. Češpljev kompot. — Večerja: Gnjatni narastek. Solata.

Torek. Obed: Ričet s prekajenim mesom. Kislo zelje. Pustni krofi. Marmeladna pena. — Večerja: Sveža, kuhana svinjska kračica s hrenom. Krofi.

Sreda. Obed: (pepelnica). Ribji brodet. Gratinirana cvetača. Biškotni zavitek. — Večerja: Slanikova solata s pritliškim krompirjem, nadevana jajca.

Četrtek. Obed: Na juhi sago z rumenjakom. Govedina s krompirjem v papriki. Omelet. — Večerja: Telečja pljučka v omaki. Žličniki.

Petek. Obed: Ragu iz morskih repkov (scampi). Črni koren z maslom. Smetanin zavitek. — Večerja: Panirani fileti od morskih jezikov. Solata.

Sobota. Obed: Na juhi zdrobov zavitek. Govedina obložena z brstnim zeljem na maslu. Pražen krompir. Hren. Jabolčni in kutin kompot. — Večerja: Goveji gobec v žolici z oljem in kisom.

Nedelja. Obed: Perutninska ragu juha. Mrežna pečenka z vinskim zeljem in pečenimi krompirčki. Orehova rulada s smetano. — Večerja: Piška v papriki. Domače krpice.

Kako moram kuhati, ker . . .

Ponedeljek. Obed: Juha iz zeljnice s kruhovimi cmoki. Fižolica v omaki. Sirove culice. — Večerja: Rižoto s pečenico.

Torek. Obed: Ričet s prekajenim mesom. Kislo zelje. Špehovka. — Večerja: Krvavice s zmečkanim krompirjem.

Sreda. (Pepelnica). Obed: Prežganka. Rižev zavitek. — Večerja: Kašnata repa.

Četrtek. Obed: Na juhi rezanci. Z govedino pražen krompir in čebulna omaka. — Večerja: Fižolova solata z črno redkvijo in trdimi jajci.

Petek. Obed: Lečna juha s krušnimi kockami. Češpljev zavitek iz vlečenega testa. — Večerja: Polenovka v solati.

Sobota. Obed: Na juhi žemljev prepečenec. Z govedino špinača in krompir v kosih. — Večerja: Pražen ohrovt. Ocvrt krompir.

Nedelja. Obed: Telečja ragu juha. Mesena štruca, pečena v kratki omaki v krompirjevem vencu. Solata. Makovi buhtički. — Večerja: Domači liptavec. Buhtički (od opoldne). Čaj.

Recepti

(Količina za 4—5 oseb)

Gnjatni narastek

6 dkg presnega masla vmešaj s 4 rumenjaki, da naraste. K temu primešaj 5 kuhanih, olupljenih in pretlačenih krompirjev, 20 dkg sesekljane gnjati, sol in sneg od 4 beljakov. Zmes vloži v dobro namazan narastkov model, potresi povrhu s parmezanom, pokapljaj z raztopljenim maslom in speci.

Ponarejena polenta

Vžvrkljaj v 2 dcl kisle smetane 4 rumenjake, 2 dcl pšenične moke in malo soli. Ko je testo gladko, primešaj sneg od 4 beljakov. Zmes vloži v dobro namazan, z moko potresen narastkov model s pokrovom, ga dobro zapri in kuhaj pol ure v sopari. Kuhanega zvrni na gorak krožnik, ga potresi s parmazanom in zabeli z raztopljenim presnim maslom. Če ga daš k mesu v omaki, ga ni nujno zabeliti.

Slanikova solata

Dva lečna slanika olupi, odloči glave in kosti in jih kake dve uri pusti izložiti v mrzli vodi. To medtem enkrat premenjaj. Nato ju s snažno krpico osuši in zreži na podolgaste rezine. Te zmešaj med ohlajen, na rezine zrezan krompir, dodaj tudi eno žlico kaper ali kislih, na rezine zrezanih kumaric. V skodelici pa vmešaj slanikovo mleko z oljem, soljo, poprom, par žlic kisle smetane, limonovega soka ali dobrega kisa, pa oblij kropir in pusti par ur pred serviranjem tako, da se dobro prepoji z omako. Predno daš na mizo, daj na primeren krožnik in garniraj s trdo kuhanimi lahko tudi nadevanimi jajci. Ali pa med olje zmešaj en trdo kuhan pretlačen rumenjak, beljak pa sesekljaj s petršiljem, čebulo in česnom, pa potresi povrhu.

Polenovka v solati

Namočeno polenovko prevri v slanem, z zelenjavami odišavljenem kropu, da odstopi meso od kosti. Nato zvrni na rešeto, da se odcedi in izloži vse kosti in koščice, daj v skledo, potresi s soljo, poprom, oljem in kisom, potresi povrhu sesekljane čebule, česna in petršilja in vse dobro premešaj. To zloži v sredo krožnika, okrog pa naredi venec krompirjeve solate, predno daš na mizo.

Rižev zavitek z rozinami

Iz 30 dkg moke, enega jajca in mlačne slane vode naredi mehko vlečeno testo. Pusti ga 1 uro pod skledo počivati. Medtem skuhaj v mleku 10 dkg riža; ko se malo ohladi, primešaj vmes 4 dkg presnega masla, poldrugo žlico sladkorja, malo cimeta, dva rumenjaka in dve pesti očiščenih rozin. S tem namaži razvlečeno testo, zavij skupaj in položi pekač ali kozo, v katerem prej zavreš 1 dcl mleka s koščkom presnega masla. Namaži zavitek povrhu z stopljenim maslom in lepo rumeno speci. Pečenega zreži na kose, zloži na krožnik, potresi s sladkorjem in cimetom.

Prodajalkina sreča

Prodajalka Ana v oddelku za moško perilo je imela svojevrsten trik. Bil je preprost, a zelo učinkovit. Čim se je približal kupec njenemu oddelku, je pogledala gospoda s prijaznimi, smejočimi se očmi. Potem je zamižala in obrnila pogled k tlom. Toda ne za dolgo. Kajti že čez kratek čas je s svojimi očmi zopet pobožala kupca. Pogledala ga je vprašujoče, vabljivo in tako razumevajoče, da je devet kupcev med desetimi moškimi nasedlo tej vabi. Ko se je kupec potem sklonil k njenemu ušesu in ji zašepetal nekaj besed, pa je dvignila glavo in opozorila gospoda z diskretnim glasom:

»Pst, šef naju opazuje . . .«

In zgodilo se je ponavadi, da se je hotel kupec otresti zadrege na ta način, da je nekaj časa motril srajce in kravate, ki mu jih je bila zvita Ana razložila po mizi. Zdaj ni mogel storiti drugega, kakor se odločiti za to ali ono. Ana mu je urno zavila dve ali tri ovratnice, nekaj parov nogavic in najmanj eno srajco. To je bila njena postrežba. Kupčija je dobro uspevala.

»Kaj pa sestanek, gospodična?« je vprašal kupec, ko mu je prodajalka izročila listek za blagajno.

»Zvečer ob osmih v drevoredu!« je odgovorila vsakemu. Toda njeno srce se je pri tem sladko smejalo, kajti na takšen sestanek ni nikoli prišla.

S tem trikom si je umela Ana prav dobro utrditi službeno razmerje, kajti dosegala je z njim dva uspeha. Lastnik trgovine ji je moral zaradi naraščajočega prometa vsak mesec zvišati plačo po odstotku prodanega blaga. Po drugi strani se je krog Aninih znancev vedno bolj širil. Ana sama je triumfirala nad vsemi. Kakor metulj je letala v soncu svoje mladosti s cveta na cvet, se ustavila, kjer ji je prijalo, trenutek časa, na koncu pa jo je vendarle izkupila . . .

Zgodilo se je takole:

Neko popoldne je morala Ana pospraviti svojo mizo in sortirati novo došlo blago. Takrat je pristopil k njeni mizi mlad, eleganten, lep moški. S tihim, pobožnim glasom je prosil, naj mu razkaže svilene ovratnice.

Prodajalka je najprej obstala. Zagledala se je v kupca brez besed in ni mogla razumeti, kako si drzne moški, ki ga je potegnila s svojim običajnim sestankom v drevoredu, priti še enkrat k nji v trgovino. Kajti niti eden izmed tistih, ki jim je Ana stregla, se ni po takšni potegavščini pojavil drugič v trgovini pri njeni mizi. Zdaj pa se je našel drzen človek, ki noče odnehati. Zadnjič mu je obesila tri svilene srajce in dve pižami. »Ali me je spoznal?« je šinilo Ani v prvem trenutku skozi možgane. »Ali me je spregledal? Toda hitro se je znašla v novem položaju in nedolžno vprašala:

»Gospod želite? . . .«

»Svilene ovratnice prosim!«, je rekel moški s plahim glasom.

»Metuljčke ali samoveznice?« je vprašala Ana.

»Vseeno, katere,« je rekel moški.

Ana je položila ovratnice na mizo. Samoveznice je porinila kupcu bliže, zakaj te so bile dražje, pri njih se je več zaslužilo.

Moški je izbral tri samoveznice in dejal: »Prosim račun!«

Ana je vzela svinčnik ,da bi napisala ceno. Tedajci se ji je kupec rahlo približal in rekel:

»Zadnjič sem vas čakal v drevoredu točno ob osmih, pa niste prišli!«

»Mene ste čakali?« se je začudila Ana in dodala s hinjenim glasom: »To ste se pač zmotili v osebi. Zamenjali ste me najbrže s katero drugo!«

Kupec je pomolčal, nato pa rekel samo: »Oprostite«.

Toda Ana je imela dovolj drznosti, da je pogledala kupcu v oči in ga spremila z listkom do blagajne. Tam se je zopet odstranila, trdno prepričana, da ga ne bo zdaj nikoli več k njeni mizi.

Prodajalka pa se je zmotila v svojih računih. Ni trajalo niti dobrih štiri in dvajset ur ko se je moški zopet pojavil v trgovini in njeni bližini. To je posihmal ponavljal ves teden, celo ves mesec.

Pod vplivom teh obiskov se je začelo Anino srce polagoma tajati in se odzivati srcu obiskovalca. Tovarišice iz sosednih oddelkov so jo pozorno motrile. Zanimala jih je nenavadna pustolovščina in ugibale so, kako se bo končala. Na skrivnem pa so Ani zavidale srečo, ki se ji je ponujala . . .

V mesecu dni je nabral mladi, lepi in elegantni moški, ki je prihajal vsak dan v Anin oddelek, štirideset svilenih srajc, dva tucata spodnjega perila, petnajst pižam, pet in trideset ovratnic, dvanajst pulloverjev, pet in sedemdeset parov nogavic in osem tucatov robcev . . .

Blagajničarka, ki se je v teku let navadila vsakovrstnih kupcev, je nekoč dejala prodajalki:

»Mogoče je res, da ta vaš kupec ni noben maharadža ,ampak dejstvo je, da plača vsak račun s stotakom. Njegova listnica je videti rejena . . . Gospodična Ana, jaz bi na vašem mestu tega moškega vlovila. Mladi ste in čedni, on pa je do ušes zaljubljen v vas!«

In kakor da jo je urekla — Ana ni imela od tega dne nobenega srčnega miru več.

Njeno življenje je dobilo drugačno podobo. Ponoči je sanjala o njem, podnevi pa je nestrpno čakala, kdaj prestopi prag trgovine.

Šef oddelka je pozdravljal mladega kupca z veliko vljudnostjo, blagajničarka mu je menjavala denar s spoštovanjem, Ane pa se je lotevala nekakšna otožnost. Vedno je upala, da jo bo kupec prosil za nov sestanek, a to se ni zgodilo . . .

Toda časih se življenje spremeni v bajko. Ani je bilo to namenjeno. Zvečer je šla iz trgovine domov. Blizu izhoda je stal kraseen avtomobil. Njegova vrata so se odprla v trenutku ,ko je prikorakala mimo. Gospod v rokavicah ji je pomignil, naj se ustavi. Ana je najprej zardela, nato prebledela, nazadnje pa se ni dala posebno prositi. Stopila je v avto in vozilo je odbrzelo svojo pot.

Ko se je prodajalka ta večer poslovila od svojega kupca ,se ni mogla odtrgati od njegovih oči. Vse se ji je zdelo kakor pravljica . . .

Omenil ji je sestanek v drevoredu, kateremu se je s svojo besedo izneverila. Ana se je branila, da tega ni tako mislila. Nazadnje je opomnila, koliko denarja je izmetal v trgovini s svojimi čestimi obiski.

»O, draga moja«, je dejal on, »vse to sem rad žrtvoval samo, da sem mogel govoriti z vami!«

»Ampak zdaj mora biti konec teh neumnosti!« je rekla Ana pri slovesu. »Zdaj ne smete več prihajati v našo trgovino. Kadar želite govoriti z menoj, počakajte me z avtomobilom kakor nocoj, pa se bova o vsem lepo pomenila«.

Ločila sta se z dolgim poljubom . . .

Naslednjo nedeljo je Ana obiskala svojega prijatelja v njegovem stanovanju. Odzvala se je njegovemu vabilu na čaj. Prijatelj ji je tudi odprl svojo veliko omaro, kjer je ležalo vse, kar je prinesel domov iz trgovine.

»Dragec, kaj pa boš zdaj počel z vso to kramo,« je vprašala Ana svojega ljubčka. In on je rekel:

»Zdi se mi, da sta tukaj samo dva izloda. Prvi je ta, da odprem trgovino za moško perilo in nastavim tebe za prodajalko. Drugi pa, — da se vzameva . . .«

Ana ni rekla besedice. Objela je svojega ljubimca z obema rokama in mu pritisnila na ustne zaročni poljub . . .

Kdo bo novi papež?

„Sveti oče papež so vmerli; težko bo drugih dobiti“ (»Novice«)

Kandidati za prestol sv. Petra

Ljubljanske »Novice« so smrt nekega papeža naznanile javnosti z naslednjim stavkom: »Sveti oče papež so vmerli; težko bo drugih dobiti.« Ta nekoliko naivni stavek vsebuje globoko resnico, kajti pri volitvi poglavarja rimske cerkve je pri izboru osebnosti naslednika sv. Petra treba gledati na

razne važne podrobnosti.

Danes je ta akt toliko enostavnejši, ker na svetu ni več onih treh monarhov, ki so imeli staro pravico, označiti v konklavu, kateri izmed kardinalov ne sme biti izvoljen. Francija, Španija in Avstrija so bile države s pravico veta, ker so bile njihove vladarske hiše velika opora rimske cerkve, in so njih vladarji nosili časne pridevke: najbolj krščansko, katoliško in apostolsko veličanstvo. Prevrati so pomeli dinastije in z njimi so propadli tudi privilegiji. Zadnja papeška volitev, pri kateri je pršel do izraza veto avstrijskega cesarja je bila volitev Pija X., ki je le na ta način prispel na prestol rimske cerkve, da je krakovski kardinal po nalogu avstrijske vlade ostro protestiral proti izvolitvi kardinala Rampolle, ki je bil

že pravomočno izvoljen.

Kardinali so morali glasovati še enkrat ter so izvolili kardinala Sarta, beneškega patriarha, ki je tudi postal papež. Kardinal Rampolla je bil kot zaščitnik slovanskih teženj v rimski kuriji Dunaju in Budimpešti nezaželjen

Sličnih presenečenj se to pot ni bati, dasi se bodo protesti in priporočila gotovo upoštevala tudi to pot. Kljub izrecno duhovnemu značaju poglavarja rimske cerkve ima to visoko cerkveno mesto tudi političen značaj in se zato ob popolnitvi papeške stolice križajo

razni politični interesi.

Kakor je znano, je pravomočnih volilcev 62. Od teh je dobra polovica (35) Italijanov, ostalih 27 pa je porazdeljenih med druge narode. Slovani so zastopani le z dvema kardinaloma: 1 Poljak in 1 Čehoslovak. Jugoslavija s svojimi 6 milijoni katoličani nima kardinala, dasi ga imajo nekatere druge države, ki imajo manj katoliških prebivalcev, Anglija, Kanada, Irska in Madžarska. Zedinjene države imajo 18.000.000 katoličanov in 3 kardinale. Če bi tedaj šlo po tem ključu, bi tudi Jugoslavija

morala imeti enega kardinala.

Ker so med pravomočnimi volilci-kardinali v večini Italijani, se smemo nadejati, da bo tudi novi papež pripadnik tega naroda. Vendar bo tudi med 35 kandidati precej težav, preden se bo našla osebnost, ki bo ustrezala v vsakem oziru. Letos so nekako proforma prišteli med papabile, t. j. one, ki imajo vsa svojstva za papeža, tudi poljskega kardinala Hlonda, o katerem pravijo italijanski listi, da je sicer tujec, toda vzgojen v Italiji ter zelo italijanski po miselnosti in čustvenosti. Vendar Poljak izpada, ker proti njemu govori tradicija zadnjih štirih sto let, tekom katerih je sv. stolica

vedno v posesti Italijanov.

Zadnji tujec na papežkem prestolu je bil Nemec ali Nizozemec Adrijan Boyens, škof v Tortozi na Španskem, toda rodom iz Uetrechta. Tradicija je tedaj za domačina, zato moramo iskati novega papeža med italijanskimi kardinali.

Med temi ne prihajajo v poštev oni, ki so stari 70 let ali več. Takih je 9. Nadalje odpadejo vsi kardinali, ki so izšli iz kakega meniškega reda. Izkustvo uči, da so potem drugi redi užaljeni in se čutijo zapostavljene. Tako odpadeta še dva, od katerih eden je dominikanec, drugi pa jezuit. Še nadalje so skoro izključeni oni kardinali, ki so

vodili državno politiko

Vatikana ter so se s tem gotovo zamerili tu in tam, drugod pa priljubili iz čisto posvetnih razlogov. Tako izpadejo še trije kardinali ,državni tajnik in njegov namestnik ter kardinal, ki je določen za državnega tajnika pod novim papežem. Med ostalima dvema tretjinama je več kardinalov, ki so opravljali posle predsedstev v raznih kongregacijah in so pri tem popolnoma naravno prišli v nasprotstva z drugimi tovariši. Tako sta n. pr.

prišla v nasprotje

kardinala Lorenti in Salotti zaradi proglasitve za blaženega nekega Piemonteza, ki ga je prvi zavrgel, drugi pa se še vztrajno bori zanj. Kardinalov ,ki ne prihajajo v poštev iz sličnih razlogov, je zopet devet. Potem je vrsta kardinalov, ki so dobili kardinalski klobuk kot nagrado za dolgoletno in zaslužno delo v papeški diplomaciji in običajno ne prihajajo v poštev za krmarja rimske cerkve. Taki so trije, med njimi tudi bivši nuncij v Beogradu, kardinal Pellegrinetti.

Delavec pripravlja v kripti cerkve sv. Petra v Rimu grob za Pija XI.

Doslej se je izkazalo, da so še naj bolj usposobljeni za papežko stolico oni kardinali, ki upravljajo

kako izmed važnih diecez.

Tako nam ostanejo samo imena, kojih nosilci so na čelu najvažnejšim italijanskim škofijam. Neapelj, Milan, Benetke, Firenca, Palermo, Bologna in Turin. Med temi sedmimi kandidati tedaj izbor ne bo pretežak: Ascalesi, (Neapelj), Hildebrand Schuster (Milan), Piazza (Benetke), dalla Costa (Firence), Lavitrano (Palermo), Nasalli Rocca (Bologna), in Fossati (Turin). Kakor vse kaže, so Ascalesi, Lavitrano in Fossati že padli iz kombinacije. Vsa

ugibanja, napovedi in prizadevanja

se sučejo okoli ostalih štirih. Za florentinskega kardinala govori med drugim tudi znana prerokba sv. Malahije: Pastor Angelicus — angelski pastir. Zaradi njegovega človekoljubnega delovanja med vojno in kasneje so mu hvaležni verniki vzdeli pridevek »fratello degli angeli« — angelski brat. Težko pa da bi Dalla Costi pomagala prerokba, odkar je dokazano, da je ponarejena. Milanski nadškof

s pragermanskim imenom

in plebejskim nemškim priimkom Hildebrand Schuster se odlikuje po gosposkem nastopu, globokem znanju in veliki pobožnosti. Beneški Piazza je doslej dokazal mnogo spretnosti in takta ter je takisto odlična pojava in ima mnogo izgledov. Bolonjski Rocca je skoro nekoliko v ozadju spričo imenovanih treh cerkvenih knezov.

Še dve imeni moramo postaviti v isto vrsto z imenovano trojico kardinalov. Eden je Fumasoni Biondi, načelnik kongregacije za širjenje vere, ki je po tej bratovščini

v ozkih stikih

z vsem katoliškim svetom. Služboval je dolga leta v Ameriki in na Japonskem na popolno zadovoljstvo in izkazal rimski cerkvi dragocene usluge. Drugi je kardinal Marchetti Selvaggiani arhipresbiter bazilike sv. Janeza Lateranskega in papežev generalni vikar za mesto Rim. ki je zelo priljubljen med kardinali. Ako strnemo one kardinale, ki imajo največ izgleda, da postanejo krmarji ladje sv. Petra, dobimo naslednjo vrsto: Fumasoni Biondi Marchetti Selvaggiani, Dalla Costa Schuster in Piazza.

Doživljen potres

Sunki 25 minut pred polnočjo — Brez kapljice vode in razsvetljave — Mrliči pod razvalinami — Razdejana železnica — Chillan bo treba nanovo pozidati

Okrog 30.000, po nekaterih poročilih celo 70.000 žrtev je zahteval grozotni potres, ki je pred kratkim opustošil širna čilenska ozemlja. Cela mesta so postala velikanske grobnice in prizorišča bede. Nemški listi priobčujejo naslednji odlomek iz pisma ki ga je poslal v domovino neki njihov rojak. Stanoval je v mestu Concepcionu, ki ga je katastrofa najbolj prizadela.

»Pravkar smo bili zaspali«, piše mož, »ko nas je pet in dvajset minut pred polnočjo zbudil silen potres. Planil sem iz postelje in sem stal nekaj časa ves zmeden ob vratih, med tem ko so iz globine strašni sunki sredi oglušujočega grmenja majali zemljo. Potem je sledilo ropotanje in padanje razbitih ali nepritrjenih predmetov okrog nas. Pohištvo se je gugalo sem in tja, zaman sem iskal vžigalice. Bilo je temno kakor v rogu. kajti po prvem sunku so se potrgale električne žice. Na vzhodnem nebu je vzplamenevalo nekaj kakor jarki bliski, vendar samo za nekoliko sekund. Moj brat je našel vžigalice in nam je svetil z ostankom sveče po stopnicah navzdol. Strašni glavni sunek je končno minil in naslednji silni pretresi so nas našli že pripravljene. Nihče ni mislil na to, da bi zapustil hišo. Da je vsa strešna opeka zropotala v globino, ni čudež. Povsod se je zgodilo isto, kakor moremo spoznati v plapolajoči svetlobi. In pri tem nobene kaplje vode, nič luči, nič toka. Vse brzojavne telefonske in druge žice se zapletajo v zmešnjavi divjega nihanja.

Na Plazo so polagali proti 2 po polnoči vrste mrtvecev, drugi ljudje so stokali pod razvalinami. Starejši mož je ležal več ur pod zofo v svoji sobi, zatrpan do vratu v ruševine. Ko so prišli ljudje blizu, jih je prosil naj pazijo, da se ne zaduši v prahu. Nekdo drug je prišel od zunaj in je našel svojo ženo, obe hčeri in taščo zmečkane pod ruševinami. V svojem obupu se je tolkel s kamnom po čelu...

Ne samo ženske in dekleta, tudi starejše moške sem videl, kako so stopali jokajoč skozi ulice Drugi so bili po svoji rešitvi kakor iz uma in so strmeli s praznimi pogledi okrog sebe. Ogenj, ki je osvetljeval temo, so s tem, da so podrli ogrožena poslopja, zajezili. K sreči ni bilo vetra. Tudi ni bilo nevarnosti podtaknjenih požarov zavoljo zavarovalnin. Prejšnje izkušnje so bile namreč dale povod za zakon, po katerem zavarovalnice niso dolžne plačevati požarno škodo. ki nastaja zavoljo potresov. Plenilce so ustrelili.

Že v prvih urah smo gledali, kako so vsepovsod nosili mrtvece in ranjence mimo. V samostanu blizu naše hiše so bile tri nune mrtve, med njimi predstojnica zelo obiskane šole »Brezmadežnega spočetja« (Immaculada Concepcion). Samostan je danes kup razvalin in nune, ki so bavijo z nego bolnikov, žive pod milim nebom. čeprav zunanji zidovi hiše delno še stoje. Nerazrušena hiša se zdi sedaj sploh kakor čudež. Nekatera poslopja so videti od zunaj še precej ohranjena, a ne zato, ker bi ne bila trpela, temveč zato, ker se je vse zrušilo naznotraj. Na Plazi, pred kolonadami, ki so bile ponos Concepciona, sem videl eleganten avto, ki so ga bile padajoče cementne klade napolnile in z vsemi štirimi kolesi dobesedno steptale v zemljo.

V mestu so kmalu vidno pospravili Neprestano vozijo reševalni in mrtvaški vozovi mimo. Mrtvaški vozovi že davno ne zadostujejo, zato polagajo svojci mrtvece v krstah na ročne vozičke ali pa na nosilnice in jih sami odvažajo na pokopališče Neki mož mi je pripovedoval, da je bil z osmimi prijatelji pri biljardni igri v klubu Concepcionu Z enim prijateljem mu je še uspelo, da je dosegel prostost, drugi so obležali pod razvalinami velikega razkošnega poslopja mrtvi.

Iz Chillana, ki ga je morda še hujše prizadelo, nego Concepcion, je po vsej priliki šla prva vest o potresu v prestolnico. Pravkar je bil tu neki gospod iz Santiaga in je pripovedoval, da je mogel z železnico potovati samo do Linaresa, kajti od tam dalje so vsi tiri razdejani. Tu gredo v velikih valovih gor in dol, tam v velikih zavojih na desno in levo. Od Linaresa vozijo avtomobili v divji vožnji skozi popolnoma uničene kraje, ki sličijo zapuščenim pokopališčem. Cela vrsta letal je stalno na poti do krajev bede in prinašajo zdravnike, bolniške strežnice, zdravila in obveze.

Pol Concepciona biva na Plazi in na široki »Alamedi«, kjer sicer ni več topolov (alamos), a vendar dovolj prostega prostora. Imoviti meščani so se v svojih avtomobilih odpeljali in so prepustili svoje hiše in opravo usodi. Toda revnejši izkopavajo s prezirom smrti svojo revščino izpod majavih razvalin. Zvez katere koli vrste še ni, razen z letali, ki prenašajo tudi nekaj pisemske pošte v Santiago.

Kdaj bo spet prišel kakšen časnik v mesto, nihče ne ve. Železniških zvez ni. Poročila lovijo od časa do časa po radiu, ne prinašajo pa nič dobrega. Na chillansko gledališče so baje nasuli preko zrušenega poslopja z vsemi žrtvami zemlje in so postavili križ na ta množestven grob. Pravijo, da bo ostal ves Chillan ogromno pokopališče in da bodo ta kraj zgradili na manj nevarnem mestu znova...«

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

»Ali veste, da ste zelo podobni milijarderju Johnu Rockefellerju?«

»Mogoče. Ne morem vam pa ničesar posoditi...«

Z letalom na volkove

Boj proti sovražnikom severnih jelenov na Norveškem

Ob šestih zjutraj. Snežni vihar se podi po pobočjih navzgor. V lesenjačah norveškega vojaškega letališča na severu gorijo luči. V dobri uri ali pa še pozneje bo svetlo. Tedaj naj bodo stroji pripravljeni za lov.

Na večer prej so razdelili ostro strelivo. Napeto razpoloženje vlada med mladimi letalci, ki tukaj, daleč na severu nimajo lahke službe. Tudi na Norveškem ni vsakdanja stvar, da bi šli z letali na volčji lov. Velika nadloga je posebno v ozemlju Tröndelagena, v samotnih vaseh in kmetijah. Tisoči severnih jelenov so po zadnjih vesteh postali žrtev volkov. Ko so letalci dosegli cilj, se je lesketalo čudovito sonce nad belimi poljanami. Razdelili so se in vsako letalo preiskuje sebi določeno ozemlje. Ropot motorjev plaši volkove. V višini sto ali dve sto metrov je mogoče pregledati velik del okolice. Črne točke v belini, ki zapuščajo za seboj dolge brazde, to so sovražniki, razbojniki, volkovi!

Letalo je že preletelo trop, obrača se v krogu . . . žene volkove v najboljšo strelno smer, potem se spusti nižje. Pet ali deset metrov nad zemljo se vrača do tropa. Strojnica zareglja . . .

To ni nobeno streljanje v tarčo. Volkovi so spretni in prekajeni. Prvi se prekotali v dvakratnem saltu na tla. Za drugim se sled pobarva rdeče. Zver s težavo teče naprej. Propeler dviga za seboj beli sneg od tal.

Potem pridejo gore. Letalec usmeri letalo navzgor, potem ga obrne in prične na novo iskati. Majhni, zasneženi dvori. Tudi tam so volčji sledovi toda živali so že zdavnaj proč. Potem se pokaže čreda severnih jelenov, ki si grebe hrano, mahovje, izpod snega. Bobnenje motorja požene uboge živali v beg.

S praznim bencinskim tankom in brez municije se vrača letalec za letalcem do letališča. S kredo zapisuje na črno desko število ubitih volkov. Jutri bodo dodali nova števila.

Harakiri v predavalni dvorani

Prerezal si je grlo v znak protesta proti Rusom . . .

Kakor poročajo iz Tokija, je hotel 37-letni Noburo Fukuhara na svojevrsten način delati propagando za japonsko stvar. Mož je potoval po japonskih provincah in kazal filme o delovanju japonskih ribičev v ruskih vodah. To je, kakor znano, ena izmed spornih zadev med Japonsko in Rusijo, ki utegne prej ali slej izzvati vojno.

Mož je v nekem mestu govoril pred 2000-glavo množico z navdušenjem in z vso ostrostjo je nastopal proti nastopanju boljševikov v škodo japonskih ribičev, ki igrajo, kakor znano, vlogo japonskih vohunov. Množica mu je ves čas burno pritrjevala, vzklikala je Japonski in njeni vojski. Nenadno je predavatelj v znak protesta proti postopanju sovjetskih oblasti potegnil iz žepa britev in izvršil harakiri, sicer ne na klasični način temveč z globokim rezom v grlo Takoj so ga prenesli v bolnišnico. Zdravniki ne verjamejo, da mu bodo mogli rešiti življenje.

Smrt je pobrala povodnega konja

Dve desetletji je preživel v cirkusih, življenje pa je sklenil v praškem živalskem vrtu

V praškem živalskem vrtu je poginil po dolgi in težki bolezni povodni konj Peter, ena največjih atrakcij te ustanove. Njegove starosti ne morejo točno navesti. Pred sedmimi leti so ga kupili od nekega cirkusa, ki je zašel v težave in menijo, da so tedanji lastniki žival izdajali za mlajšo, nego je bila v resnici. čeprav je bila moškega spola. Mislijo, da je učakala 30 let.

Peter je bil iz Afrike doma in je prebil kakšni dve desetletji v cirkusih Na neštetih plakatih so ga navajali po vseh deželah sveta kot posebno atrakcijo Svoja zadnja leta je prebil v dobri oskrbi. bil je zdrav in vedno dobre volje Pred dvema tednoma pa je kazal znake obolenja. zavračal je hrano čeprav mu je bila dotlej najljubša poleg zabave. Nazadnje so se odločili, da ga bodo umetno hranili

To ni bila povsem preprosta stvar Treba je bilo v ta namen poklicati gasilce na pomoč Na videz se je njegovo stanje potem nekaj popravilo a to je trajalo le nekoliko dni Na dan njegove smrti so ga hoteli spet umetno nahraniti Spustili so vodo iz njegovega bazena in so ga hoteli privezati Tedaj se je žival nenadno zgrudila in se začela zvijati od bolečin. Čez pol ure je bila mrtva.

Truplo, ki je tehtalo kakšnih 30 stotov, so naložili na posebno močan voz in ga prepeljali v narodni muzej. Tu ga bodo preparirali in tako bo Peter še po svoji smrti zbujal zanimanje obiskovalcev.

Slovar za barve

Po večletnih pripravah, pri katerih so sodelovali razni strokovni krogi, je na Angleškem izšel sedaj slovar barv. ki naj bi zmešnjavi v tem področju napravil dokončen red in ki naj bi vsaki barvi ter barvnemu odtenku dal enotno ime.

To je posebno važno za tekstilno industrijo. Tu prihaja pri dobavah pogosto do nesporazumov, kajti označbe kakor »staro rožnato« »lososove barve« in »opečno rdeče«, »rjasto rdeče« itd., uporabljajo za prav različne barvne tone. Novi slovar navaja 800 različnih barv in vsaka ima svojo številko. Naročnik torej ve, da bo dobil pravo barvo, če navede njeno številko v slovarju.

Število 800 standardnih barv pa nikakor ni pretirano če pomislimo, da so med pripravami za delo pregledali med drugim nič manj nego 4000 cvetlic različne barve. Delo, ki se imenuje »Horticultural Colour Chart« spada seveda tudi med najdražje knjige strokovne literature.

Nenavaden plen v pasti

Svojevrstno presenečenje je doživel lastnik nekega vrta v Emdenu. Pod grmovje je bil položil past za dihurja, ker je bil že večkrat obiskal njegov kokošnjak. Ko je zjutraj pogledal tja, je odkril v svoje največej veselje bel kožuh. Ko je pa pogledal bližje, je ugotovil, da je sedel v neprostovoljni ječi debel maček, tesno k njegovemu kožuhu pa se je stiskal živ drozg...

Ko je vrtnar odprl past, je najprvo odletel drozg, potem se je tudi maček z raketno brzino spravil stran. Verjetno je, da se je bil v past ujel najprvo drozg, a past se ni zaprla. Potem je maček odkril plen in zlezel v past, ki se je potem sklopila Maček je moral od strahu izgubiti tek, drugače bi v tesnem prostoru ne bil pustil drozga živega.

DOMISLICE

Augustine Brohanova je bila ena izmed najodličnejših članic Francoske komedije v prejšnjem stoletju. Igrala je posebno Molièrove vloge z velikim mojstrstvom. Slovela pa je prav tako zavoljo svoje dovtipnosti.

O odvetnikih je dejala nekoč: »So kakor oba dela škarij. Drug drugega ne strižeta, gorje pa tistemu, ki pride med njiju.«

Ko jo je neki znanec v njenih starih letih vprašal, zakaj se oblači tako preprosto, je odgovorila: »V moji starosti se ne oblačiš več, temveč zakrivaš.«

Govorili so o igralki, ki je imela v svoji karieri več škandalov nego umetniških uspehov. Augustine je menila: »Ženska je še preveč znana — a premalo slavna.«

Ko je srečala dva neugnana kramljavca, Ravergieja in Prevosta, v vnetem razgovoru, ju je vprašala: »O čem govorita?« — »O ustvaritvi sveta.« — »Tu ne morem govoriti z vama, ker me ni bilo poleg. Toda tu prihaja gospa Allanova...«

Navdih za novo pričesko

Pariški frizer René Rambaud si je izmislil novo pričesko z dvema visokima peresima, ki se dvigata ob obeh straneh glave iz las. Ta moda je dobila mnogo posnemovalk, čeprav je Rambaud odkrito priznal, kako je prišel do te »kreacije«.

V jeseni pretekłega leta je prejel nekoč prosto vstopnico za neko cirkuško predstavo. Ker ni imel baš drugega dela, je šel tja in je med drugim videl točko, pri kateri so jahalke s svojimi konji skakale skozi obroče ter izvajale druge običajne spretnosti. Nenadno je Rambaud dobil »inspiracijo«: stopil je v hleve in je pričel risati peresa, ki so jih nosili za predstavo okrašeni konji na glavah. Doma je risbe nekoliko spremenil in že naslednji dan je izdelal »pričesko s konjskimi peresi«, ki je postala najnovejši modni »krik«.

DOBRE LASTNOSTI

mila so: da se močno peni, da belo in čisto opere in da dolgo traja. — Vse te lastnosti ima domače

HUBERTUS

terpentinsko milo. — Uporabljajte ga!

ANEKDOTE

Angleški kralj Jurij II., ki ga zgodovina imenuje blagega in velikodušnega, je dobil v rešitev važen kazenski akt. Urednik nekega londonskega lista si je bil izmislil kraljev prestolni govor in ga je objavil samo zato, da bi prekosil konkurenčne liste. V urednikovem govoru ni bilo niti besedice iz kraljeve prestolne besede. Ministri so predlagali, naj kralj za urednika sam določi primerno kazen.

Kralj je prečital govor in rekel:

»Tega moža ne bom kaznoval. Prečital sem njegov govor in sem ga primerjal s svojim. Njegov je boljši...«

★

Na duri stanovanja francoskega romanopisca Balzaca je potrkal krojač, ki je prišel po denar za že davno zapadli račun.

»Ne morem odpreti,« je odvrnil Balzac na ponovno krojačevo trkanje.

»Saj jaz nisem krojač, jaz sem poštni sel. Prinesel sem vam sto frankov,« je dejal glas pred durmi, ki je hotel na ta način priti v stanovanje.

»Če ste poštni sel vas prosim, odidite takoj k mojemu krojaču,« je dejal romanopisec. »Povejte mu, da mu prinašate od mene sto frankov, in da sva posihmal bot.«

VSAK DAN ENA

»Kaj storiti? Revolver mu vzemi, pa bo dal mir!«

(»Ric et Rac«)

MNOGO PRIHRANITE

če kupujete **kvalitetno blago** za zimske suknje plašče in obleke pri tvrdki

DRAGO SCHWAB

LJUBLJANA, ALEKSANDROVA 7.

Izgotovljene zimske suknje, obleke i. t. d. vedno v zalogi.

Lastni izdelki! Moderni kroji!

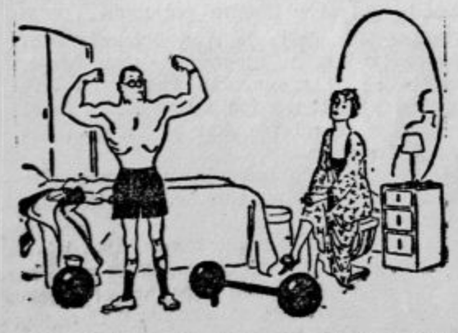

»Nu, kaj praviš k tem mišicam, jutri začnem vežbati z nogami.«

(»Ric et Rac«)

„JUTROVA“ POSVETOVALNICA

Davčna

I. F. — M. Kdo plača šolnino za dijaka, ki je v oskrbi matere — ločenke, katera dobiva zase in otroka vzdrževalnino, nima pa nikakega drugega premoženja in ne plačuje nobenega davka? Ali se odmeri šolnina po moževih prejemkih in kdo jo plača? Ali more ločenka zahtevati od moža večjo oskrbovalnino iz naslova šolanja sina na srednji šoli? — Pravilnik o pobiranju takse iz tar. post. 318.a taksne tarife z dne 20. IV. 1932. (Služb. l. št. 350/34 iz l. 1932) takšnega primera konkretno nikjer ne navaja. Načelo je, da je treba plačati šolnino po davku očeta in matere pa tudi učenca samega, če je z davkom obremenjen. V Vašem primeru plačuje šolnino mati ločenka, ker prejema za otroka vzdrževalnino. Šolnina pa se odmerja na osnovi uslužbenskega davka očetovih prejemkov. Seveda more ločenka zahtevati od svojega moža oskrbovalnino, ki odgovarja stroškom šolanja otroka.

F. K. — M. Kako se izračuna 10% cerkveni konkurenčni prispevek? Ali se sme odstotek tudi zvišati in pod kakšnimi pogoji? Ali se sme pobirati tudi od davčne osnove za l. 1935? Ali se sme izterjati rubežnim potom? — Cerkveni konkurenčni prispevek se odmerja tako, kakor to določi dotično cerkveno oblastvo z odobrenjem pristojnega političnega oblastva. Običajno se pobira od vseh osnovnih neposrednih davkov. Kakor državni davek in samoupravne doklade se da v smislu uredbe o zavarovanju, prisilnem izterjevanju in neizterljivosti davkov izterjati tudi vsak pravomočno predpisani cerkveni konkurenčni prispevek.

A. V. — T. V samozaložbi ste svoječasno izdali dve knjigi. Ali je razpečevanje knjig oproščeno pridobnine v smislu določbe t. 4. čl. 46. zak.? — Po navedeni zakonski določbi se pridobnine obligatorno opraščajo poklici književnikov, umetnikov in novinarjev, če se izvršujejo kot postranski poklici in z zaslužkom, ki ne zadošča za njih vzdrževanje. Pravilnik te zakonske določbe podrobneje prav nič ne komentira. Od pravnega naziranja in individualne presoje davčne uprave bo odvisno, ako Vam bo priznala zakonsko oprostitev davka. Glavni pogoj za oprostitev pa je vsekakor ta, da se z zaslužkom, ki ga dosežete pri razprodajanju knjig, ne morete vzdrževati. Prijavljati Vam razpečevanja knjig davčni upravi po našem mnenju ni treba, ker je zaslužek verjetno malenkosten in Vam ne zadošča za vzdrževanje.

T. T. — L. Vprašujete, ali spada v odmerno podlago šolnine tudi enoodstotni pribitek k uslužbenskemu davku. — Ne! Podlago za odmero šolnine tvorita v smislu razpisa odddelka za davke ministrstva financ od septembra 1934., št. 73.453 III. **samo osnovni in dopolnilni davek.**

A. P. — T. Ali boste v smislu uredbe o likvidaciji kmetskih dolgov kaznovani, ker ste l. 1934. odprodali del svojega posestva in kakšno kazen Vam je pričakovati? — V smislu določbe čl. 53. uredbe o likvidaciji kmetskih dolgov z dne 25. IX. 1936. se kaznuje dolžnik kmet, ki je izza dne 20. aprila 1932, odsvojil ali obremenil svojo imovino v nameri, da oškoduje svojega upnika, kakor tudi vsakdo, ki v nameri, da pridobi sebi ali komu drugemu v nasprotju s predpisi te uredbe kako korist, če ni dejanje po kazenskem zakonu še strože kaznivo z zaporom do šestih mesecev in v denarju do 10.000 din. Razen tega izgubi tak dolžnik poleg nasledkov po zakonu o izpodbijanju pravnih dejanj izven stečaja tudi vse olajšave iz te uredbe, če bi imel do njih pravico. Te kazni izrekajo redna sodišča.

Pravna

K. I. M. I. Prodajate hišico, v kateri ste oddali za dve leti v najem lokal. Ali ugasne s prodajo najem tudi proti najemniku? — Najemniku morate najprej odpovedati najemno pogodbo in najem razdreti, preden prodaste svojo hišo, ker se le na ta način lahko obvarujete vsake škode. Ako z najemnikom ob sklenitvi najemne pogodbe niste dogovorili odpovednega roka, mu boste morali odpovedati v roku, ki je za odpoved lokalov v Vašem kraju običajen (poizvedite pri občini). Ako v kraju ni tozadevnega običaja, morete odpovedati nad leto dni trajajoči najem najmanj na tri mesece. Odpoved vložite pri pristojnem sreskem sodišču, ker boste le na ta način mogli doseči prisilno izpraznitev lokala, ako bi se najemnik ne hotel izseliti. Najemnik bi se moral umakniti tudi novemu lastniku, ako mu je bila hiša že izročena, ako najemnikova pravica ni vpisana v zemljiško knjigo. Tudi novi lastnik bi moral najemniku odpovedati pravilno, da bi dosegel njegovo umaknitev. Prejšnji lastnik pa odgovarja svojemu najemniku v tem primeru za polno odškodnino. Ta more obstojati iz viška najemnine, ki jo mora plačevati za lokal drugod, iz stroškov selitve in sploh iz vsakršne škode, ki jo je moral radi umaknitve utrpeti v času, dokler bi najem moral trajati.

I. S. R. V hiši imate prevžitkarico, ki Vam je dolžna iz pravomočnih sodb na stroških visoke zneske. Ker nima rubljivih stvari, bi ji radi zarubili prevžitek. — Po izvršilnem postopniku ni dopustno posegati z izvršbo na pravice iz prevžitka, čigar letne koristi v denarju ali naravi, — vštevši v to tudi vrednost stanovanja — ne presegajo din 3.000.—. Toda le, če so ti prejemki neizogibno potrebni za zavezanca in člane njegove družine, ki pa morajo živeti z njim v skupnem gospodinjstvu. Zglasite se torej na uradni dan pri pristojnem sreskem sodišču, ako presega preživitek Vaše dolžnice več, in predlagajte na podlagi sodb rubež njene preživitne pravice in vnovčenje te pravice do višine Vaših že izvršljivih terjatev.

K. I. Dr. Kot nedoletnik ste imeli v sodni hrambi denar, ki je bil pa v l. 1917 porabljen za nakup rent. Kako bi prišli do denarja. — Sodišče Vas je obvestilo, da naša država onih rent še ni prevzela v svojo plačilno obvezo. Dokler se to od strani države ne zgodi, ne boste mogli priti do izplačila. Prav bi bilo za take stvari zainteresirati poslance, saj bi se z ureditvijo pomagalo marsikomu, ki je s tem oškodovan, četudi je bil njegov varuh prepričan, da mu je z nakupom rent koristil.

P. F. S. Kam se Vam je obrniti, ker noče obdržati obrtni mojster vajenca po končani vajenški dobi v službi. — Lastnik obrti je obvezan, da zaposli učenca po položenem pomočniškem izpitu kot pomočnika za dobo treh mesecev v svojem obrtu, ako učenec to želi. Lastnik obrti in pristojno udruženje pa mora pozvati učenca, da po dovršeni vajenški dobi opravi pomočniški izpit. Le iz važnih razlogov more upravno oblastvo prve stopnje razrešiti lastnika obrti obveznosti, da bo moral sprejeti učenca po izpitu v svojo zaposlitev. Učenec bo torej moral najprej opraviti pomočniški izpit.

Zdravniška

Š. J. K. pri Lj.: Imate tipične znake za rano želodca, kar je bilo tudi rentgenološko ugotovljeno. Vprašujete, da li je zdravljenje z injekcijami, ki jih omenjate, uspešno? — Po mojih izkušnjah je mogoče z injekcijami doseči včasih zelo lepe uspehe, v drugih primerih pa seveda ne. Kar se specielno vas tiče, vam svetujem, da nadaljujete s tem zdravljenjem, ker se vam je stanje po injekcijah izboljšalo. V primeru pa, da bi se ponovno pojavile hude bolečine in pa krvavitev, bo treba vendar misliti na operacijo, zlasti ker boluje te že 18 let.

Glavobol-zapeka: 62 let ste stari. Pogosto vas muči glavobol in omotica. Stolica je neredna. Pri uriniranju se morate dolgo časa napenjati, predno priteče voda. Ste skoraj popoln vegetarijanec, ne pijete in ne kadite. — Po mojem mnenju je iskati vzroka vašemu glavobolu in omotici v pomanjkanju žil. Dobro domače zdravilo proti temu je vodeni ekstrakt sesekljane čebule (za mandarino velika čebula, na skodelico vode čez noč). Ekstrakt izpijete zjutraj na tešče! Vzrok da težko urinirate, je ta, da se vam je povečala neka žleza pod mehurjem. Možno je da se vam bo voda naenkrat zaprla popolnoma. V tem primeru morate takoj poklicati zdravnika! V tem obstoji bistvo vaše bolezni ne pa v onem, kar omenjate konec pisma. Ako se vam stanje ne bi kmalu izboljšalo, pojdite k zdravniku, da vam izmeri krvni pritisk in da odredi še druge potrebne mere.

E. 6. Celje: Bodite popolnoma brez skrbi ker ne morete imeti pri takem postopanju nikakih posledic.

B. Z. M.: Pri tako mladem fantu je vzrok nerazpoloženju iskati v neki duševni razrvanosti, ne pa v kaki telesni napaki. Do tega so seveda pripomogli alkohol nikotin in mladostna zabloda. Poverite se zdravniku v katerega imate zaupanje da vam deloma z zdravili, deloma pa z moralno oporo pripomore, da odpravite ta vsekakor neugodni nedostatek.

Alkohol: Vašega sorodnika, ki je zelo vdan alkoholu, hočete internirati v zavodu. — Potrebno je da si preskrbite zdravniško spričevalo, nakar se obrnite na vodstvo tukajšnje umobolnice, ki bo odločilo o sprejemu. Tovrsten sanatorij obstoji tudi v Zagrebu, kamor se lahko obrnete, ako vam sredstva dopuščajo.

Polipi: Pred 5 meseci ste bili operirani radi polipov, ki so vam sedaj ponovno zrasli. — Vaša trditev, da so vam polipi ponovno zrasli se mi zdi malo smela. Za laika je nos vendar nedostopen za pregled. Ako imate še vedno težave pojdite nazaj k zdravniku, ki vas je operiral da vas pregleda in odredi, kar je potrebno. Možno je, da so polipi posledica vnetja obnosnih votlin, kar zahteva daljšega strokovnega zdravljenja.

Žalostna: Odgovoril sem vam pod značko M. G. Dolenjska v zadnji številki. Dostavljam vam, da pojdite radi sigurnosti na prsni oddelek ljubljanske bolnice, kjer je mogoče, da se vas točno preišče, nakar dobite točna navodila, ali pa boste rešeni moreče skrbi, ki vas zdaj tare.

I. G. Nova vas p. Lesce: Stari ste 83 let. Muči vas nespečnost, sicer pa živite solidno. — Ako nimate v tej starosti drugih težav, kot omenjeno se da temu lahko odpomoči z uspavalnimi praški, ki vam jih predpiše zdravnik. Sicer vam še priporočam da zgodaj večerjate in da se gibljete, odnosno sprehajate, kolikor vam dopuščajo moči.

Kamniške planine. R. R. Z. S.: Za vas velja v glavnem isti odgovor, kot sem ga priobčil pod šifro B. Z. M. Svetujem vam poleg tega, da si daste operirati opisano napako, ker je možno, da je to z vašim sedanjim stanjem v zvezi.

A. J. Dolič: 2—3 ure po jedi dobite bolečine v želodcu in sicer v glavnem po zavžitju mesnih in kislih jedi. — Znaki, ki jih navajate so poleg drugih tipični za rano dvanajstnika. Priporočam zaenkrat sledečo hrano: umetne juhe, surovo maslo, jajca star kruh, močnate jedi, prikuhe, kompot. Prepovedano pa je: meso, mesne juhe, ostre začimbe, preveč soljena jedila, surovo sadje in alkohol. Te diete se morate držati najmanj 2—3 mesece. Ako ne bi bilo bolje pojdite k zdravniku!

Kmetijska posvetovalnica

Obnova vinograda

M. K. iz Št. P. Obnavljati morate vinograd in bi radi vedeli, katera podlaga in trsna sorta bi najbolje odgovarjala vašim razmeram.

Ker je vaša lega bolj suha in kamenita in ima, kakor se vam dozdeva, dosti apna, bo za podlago prav primerna rupestris monticola. Ta podlaga ne samo, da se dobro prilega navedenim lastnostim tal, temveč tudi zelo ugodno vpliva na rodovitnost trte in je prav dobra za sorte, ki dajejo velik pridelek in vino povprečne kakovosti, kot je to v vaših krajih. Z ozirom na to, da pridelujete cviček, vam priporočamo od trsnih sort: žametasto črnino (kavčino), rdečo kraljevino (moravno), laški rizling in zeleni silvanec. Od modrih sort pa poleg kavčine še nekoliko modre frankinje in portugalke. Radi nabave cepljenk se obrnite na kmetijsko šolo na Grm, ali na banovinsko trsnico v Kostanjevici.

Prezimljena blitva-špinača

R. P. iz Lj. Blitvo-špinačo (mangoli) ste pustili prezimiti na prostem. Ko je skopnel sneg, je opažati na njej še zelene lističe. Ali bo še pognala?

Blitva-špinača je dvoletna zelenjad, ki tvori seme v drugem letu rasti. Lahko jo prezimimo v kleti ali na prostem. Če zapade debel sneg, je ni nujno potrebno pokrivati, drugače pa jo je treba pokriti in sicer na ta način, da natrosimo med vrste kake štiri prste debelo plast listja, ki ga pričvrstimo z letvami, da ga ne raznese veter. Zunanji listi pozebejo spomladi pa začno zelo zgodaj poganjati novi listi, ki so silno občutljivi za nagle spremembe temperature. Dobro je, če natrosite okrog blitve nekaj stajskega gnoja, še bolje komposta, in jo pokrijete s slamo, ko bo topleje, potrgajte stare gnile liste in jo okopljite. Imeli boste zgodaj dobrodošlo zelenjavo.

Zelena krma za kokoši pozimi

R. B iz C. Pravite, da redite večje število kokoši, ki so vedno priprte v kurniku. Kaj bi jim polagala kot nadomestilo za zeleno krmo v zimskem času, ko ni zelenjave.

Lahko jim dajete vse rezne kuhinjske odpadke (solata, ohrovt itd) najbolje in najceneje pa je že jeseni preskrbeti krmno peso ki jo dajete kokošim kljuvati. Zelo se priporoča mlada posušena deteljica, ki se primeša med drugo krmo.

Sladek krompir — T. K. iz Gr.

Vsako leto proti pomladi mi postane krompir, ki je sicer prav dobrega okusa, sladek. Zanima me, kaj je vzrok temu pojavu in če zgubi krompir na svoji vrednosti.

Krompir postane sladek pri prenizki temperaturi. Misli se navadno, da je vzrok temu zmrzovanje, vendar to ne drži. Krompir je lahko zmrznjen, a ni sladek, in obratno je lahko sladek, ali ne zmrznjen. Da boste krompir obvarovali pred sladkobo, ga morate imeti v kleti, ki ima temperaturo 4 — 5 stopinj, zlasti pa je treba preprečiti kolebanje temperature navzgor in navzdol. Pri temperaturi višji od 5 stopnij je že nevarnost, da začne krompir kliti lahko pride zaradi segrevanja v kupu do znatnih izgub.

Izognili se boste torej prevelikim izgubam in sladkemu okusu krompirja, če bo klet hladna, a ne premrzla (4 — 5 stopnij), suha, temna, čista in zračna. Ni dobro zlagati krompirja v kupe višje od 1.5 m, ker se veliki kupi težko zračijo, v vlagi pa krompir rad gnije.

Oslabelo tele — I. K. v Št. P.

Novembra mi je krava zlegla lepega telička, ki se je dobro razvil. Po odstavitvi pa je precej opešal in bojim se, da mi popolnoma zaheri. Ker je od dobre plemenske krave in bi ga rad obdržal za rejo, mi svetujte, kako naj ravnam z njim, da bo normalno rastel.

Če ni vzrok zaostajanju v razvoju kaka bolezen, potem bo temu gotovo krivo slabo, oziroma napačno krmljenje teleta. Dokler je tele sesalo je dobilo v mleku vse potrebne snovi za pravilen razvoj. Po odstavljenju pa se je hrana nenadno spremenila in je postala manj izdatna, kar se pozna na pešanju. Morali bi tele pravilno odstaviti in sicer na ta način, da dobi proti koncu sesanja (v 7. in 8. tednu) vedno mani mleka, za primanjkljaj pa dodajemo zmletega lanenega semena 40 — 50 gr dnevno do pol kg ovsa in nekaj klajnega apna. Mladi organizem namreč rabi veliko beljakovin in mineralnih snovi za tvorbo mišic in okostja, teh snovi pa mu dajemo z ovsom in klajnim apnom.

ŠAH

Nemški prvak Eliskases je dobil v matchu proti Bogoljubovu še tudi 19. partijo ter torej tik pred koncem vodi že s tremi točkami naskoka. Od vsega začetka so bili izgledi v tem matchu za Bogoljubova zelo dvomljivi. Pred nekaj leti je Bogoljubov res gotovo še spadal med najmočnejše šahiste sveta, potem pa je zelo popustil. Zadnje čase kaže zelo pogosto v igri nesigurnost, ki je najbrže živčna. Tu in tam seveda še vedno zaigra izredno močno. Proti sistematiku Eliskasesu pa je imel najbrž tudi subjektivno, kot pretežno taktičen igralec težko stališče. Tako je kmalu po začetku Eliskases prevzel vodstvo in ko je hotel Bogoljubov razliko pozneje zmanjšati, je to stanje samo poslabšalo. Eliskasesova zmaga pomeni nov uspeh mlade velemojstrske generacije proti stari, obenem pa utrjuje Eliskasesovo pozicijo v šahovskem svetu. Že doslej so ga šteli med deset najboljših šahistov sveta.

Zadnji dve partiji matcha Landau-Szabo sta končali remis in tako je ostal match s 5 : 5 neodločen. Za Szaba je to po zmagi v Hastingsu gotovo neuspeh, mislim, da upravičen. Po stilu igre Szabo kljub svojim uspehom gotovo še ne spada med vodilne velemojstre, čeprav je umetna reklama skušala vzbuditi nasprotno mnenje. Proti Landau-u je imel Szabo celo precej sreče, da se je rešil poraza v matchu. Za Landau-a pa se zdi, da so ga v šahovskem svetu doslej nekoliko podcenjevali. Uspehi v Noordwijku, Hastingsu in zdaj proti Szabu pa kažejo, da tudi drugi holandski mojster za dr. Euwejem spada med najboljše mednarodne mojstre.

Morda bo zanimalo naše šahiste nekaj podatkov o organizaciji holandskega šahovskega življenja, ki se, kakor se je ponovno omenil, nahaja na taki izredni višini. Tudi primerjava z našimi šahovskimi razmerami bi bila morda zanimiva. Holandska, ki ima kakor znano nekaj nad polovico prebivalstva Jugoslavije, ima v svoji šahovski zvezi 12 podzvez, v katerih je včlanjenih 350 klubov. Skupno ima holandska šahovska zveza 11.000(!) plačujočih članov. Vsak izmed njih plača zvezi letno okoli 50 din članarine, prejme pa zato tudi že oficielni organ hol. šah. zveze, ki je odlično urejevan in izhaja mesečno. Šah zveza prejema skoro vse svoje dohodke, ki znašajo okoli 500 tisoč din letno, iz rednih članskih prispevkov ter finansira s tem zneskom vse številne turnirje, meddržavne tekme, svoje glasilo itd. Najbolj je razvito šahovsko življenje v Amsterdamu, ki ima sam 50 klubov z 2100 organiziranimi šahisti. Klubi so razdeljeni v pet razredov, nekateri med njimi pa nastopajo pri medklubskih tekmah, ki se jih redno udeležujejo vsi klubi, tudi s petimi moštvi po 10 igralcev.

Slovanska obramba dam. gambita

Beli: Eliskases	Črni Bogoljubov
1. d2—d4	Sg8—f6
2. c2—c4	c7—c6
3. Sg1—f3	d7—d5
4. e2—e3	g7—g6

Ta kombinacija Grünfeldove indijske s slovansko obrambo skoro gotovo ni dobra. V nekaterih variantah Grünfeldove indijske je namreč neobhodno potreben napad na središče s c7—c5. Tu pa se mu je črni takorekoč že v naprej odpovedal, ker je vlekel samo c7—c6.

5. Sb1—c3	Lf8—g7
6. Dd1—b3!	

Še druga razlika napram običajni obliki Grünfeldove indijske je tu, da beli po eventualnem do4: lahko vzame nazaj z lovcem, med tem ko daje Dc4: v takih pozicijah črnemu navadno protiizglede z napadi na desno. — Poteza v partiji preprečuje črnemu damskemu lovcu razvoj, radi napada na b7, obenem pa izvaja pritisk na d5 ter preprečuje tako Sd7 ali Dc7. — Eliskases se v partiji v ostalem točno drži načrta, ki sem ga v isti otvoritvi kot beli ravno proti njemu uporabil v turnirju v Lodzu.

6.	o—o
7. Lc1—d2	e7—e6

Praktično približno izsiljeno, saj sicer črni ne more razviti nobene figure. Če pa vzame na c4:, da seveda belemu preveliko premoč v središču.

8. Lf1—d3	Sb8—d7
9. o—o	Sd7—b6?

Že celo otvoritev najbrž ne dopušča zadostne obrambe za črnega, to pa je še povrh napačen načrt, ker črne pozicije prav nič ne osvobodi. V omenjeni partiji je igral Eliskases proti meni bolje Te8, nato b6, Lb7 in c5.

10. Ta1—d1	d5 : c4?

S tem dobi beli že prednost, ki prav hitro odloči: proti premoči belega v središču namreč črni ne bo imel nobenega protisredstva.

11. Ld3 : c4	Sb6 : c4
12. Db3 : c4	

Črni je tako zaostal v razvoju in ima tako pasivno pozicijo, da seveda ničesar ne pomeni dejstvo, da ima dva lovca.

12.	Sf6—d7

Grožnja je bila vedno e4 ter e5, event. še preje Lg5. Zato črni raje sam umakne skakača pred napadom.

13. e3—e4	e6—e5

Ta »osvoboditev« prihaja nekoliko prepozno.

14. Ld2—g5!	Dd8—e8
15. Lg5—h4	e5 : d4
16. Sf3 : d4	Sd7—e5
17. Dc4—b3	b7—b6

Črni je še vedno nerazvit, beli pa s svojo premočjo kmetov v središču lahko zaigra še na napad.

18 f2—f4	Se5—g4
19 Tf1—e1	Lc8—b7
20 h2—h3	Sg4—f6
21 e4—e5	

Klasičen primer napada kmetov v središču. Črni skakač daje belemu samo vedno nove tempe.

21.	Sf6—d5
22. Sc3 : d5	c6 : d5
23. Lh4—f6!	

Ta enostavna poteza odloči takoj. Črni seveda ne sme lovca vzeti, ker bi po zamenjavi prodrla trdnjava na e7, dama pa hitro prišla na h6.

23.	Ta8—c8

Ali Lh6, 24. Sf5!, Lf4:, 25. Dg3!, Lg3:, 26. Sh6 mat

24. Sd4—f5!	črni se vda.

Ne gre namreč niti gf5:, 25. Dg3 z matom, niti Lf6:, 25. ef6: ter nato Se7+ in črni izgubi najmanj kvaliteto, ne da bi se rešil napada.

Vasja Pirc

R A D I O

Nedelja, 19. februarja

Ljubljana 8: Šramel »Štirje fantje«. — 9: Napovedi, poročila. — 9.15: Prenos iz trnovske cerkve. — 9.45: Verski govor (g. Jože Jagodic). — 10: Nastop pevskega zbora »Borut« iz Gotovelj. — 10.30: Radijski orkester. — 12: Veseli godci. — 13: Napovedi, poročila. — 13.20: Grafični kvintet. — 17: Kmet. ura: Hlevski gnoj in gnojnica — temelji modernega gospodarstva (inž. Fr. Mežan). — 17.30: Lumpacij Vagabund. Po Nestroyevi burki in filmu priredila Jožek in Ježek. — 19: Napovedi, poročila. — 19.30: Nac. ura. — 19.50: Narodne v venčkih (komorni zbor in Radijski orkester). — 21.30: Duet harmonik (brata Kosca). — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Nadaljevanje dueta harmonik in trboveljskega Jazz-kvarteta.

Beograd 16.40: Poljuden spored. — 20: Sprevoigra — 22.30: Ples.— **Zagreb** 16.45: Ples. — 2 . Zvočna igra, recitacije in lahka glasba. — 22.20: Ples. — **Praga** 19.20: Vojaška godba. — 20.30: Orkester, zbor, in solisti. — 21.10: Orkester in flavta. — 22.20: Plošče. — **Varšava** 21.20: Lahka in plesna muzika. — **Sofija** 18: Lahka in plesna muzika. — 19.30: Godalni trio. — 20: Petje. — 20.55: Odlomki iz operet. — 21.30: Lahka glasba. — **Dunaj** 10.30: Kmečka nedelja. — 11.30: Mešan glasbeni program. — 16: Zvočna igra. — 16.30: Orkester. — 19: Plošče. — 20.10: Zvočna igra »Usodna pustna nedelja«. — 22.30: Ples. **Berlin** 19.20: Vojaška godba. — 20.10: Pustno rajanje. — 22.30: Kakor Dunaj.— 24: Nočni koncert.— **München** 20.10: Koncert operne glasbe. — 22.30: Lahka godba in ples. — **Pariz** 19.40: Plošče.— 20.40: Skladbe za čelo. — 21.30: Prenos iz gledališča. — 23.45: Plošče in plesi.

Ponedeljek, 20. februarja

Ljubljana 12: Šornov šramel. — 12.45: Poročila. — 13: Napovedi. — 13.20: Koncert radijskega orkestra. — 14: Napovedi. — 18: Zdravstvena ura: Paberki iz vsakodanjega zdravstva (dr. Anton Brecelj). — 18.20: Koroške pesmi (plošče). — 18.40: Melodije Paglovčeve pesmarice iz l. 1733 dr. Josip Čerin). 19: Napovedi, poročila. — 19.30: Nac. ura. — 19.50: Zanimivosti. — 20: Slovenske narodne s spremljevanjem harmonike izvajajo gg. Vekoslav Janko in Svetozar Banovec, harmoniko igra g. Stanko Avgust (vmes pojeta plesne pesmice Jožek in Ježek ter plošče). — 22.00: Napovedi, poročila. — 22.15: Radijski orkester.

Beograd 16.45: Orkestralni koncert. — 17.45: Skladbe za čelo. — 18.35: Narodne pesmi in plošče. — 20: Dramska večer. — **Zagreb** 17.15: Pesmi in violinske skladbe. — 18: Sevdalinke. — 20: Narodni običaji. — 20.20: Klavir, petje, operetni potpuriji. — 22.20: Ruske pesmi in romance. — **Praga** 19.25: Plesni tečaj. — 20.25: Skladbe za violino in klavir. — 21.10: Simfonični koncert. — 22.20: Lahka glasba s plošč. — **Varšava** 21: Orkestralni in klavirski koncert. — **Sofija** 17.30: Iz zvočnih filmov. — 18: Vesela muzika. — 19: Petje. — 19.30: Skladbe za čelo. — 20: Zborovski koncert. — 20.55: Simfonična glasba. — 22: Godba za ples. — **Dunaj** 12: Mešar. koncertni program. — 15.40: Plošče. — 16: Koncert orkestra. — 18: Zabaven spored. — 20.10: Joh. Straussova opereta »Rimski karneval«. — 22.30: Predpustni ples. — **Berlin** 19: Koncert za delopust. — 20.10: Zabaven glasbeni spored. — 22.30: Predpustno rajanje. — 24: Koncert velikega orkestra. — **München** 19.15: Mali kabaret na ploščah. — 20.10: Kakor Berlin. — **Pariz** 19.05: Godalni orkester in plošče. — 20.30: Haiti. — 21: Klavirske skladbe. — 21.30: Zvočne slike. — 22: Komorne skladbe in petje. — 23: Zvočna igra.

Novi orehi

Nagrade

Med šest oseb je treba tako razdeliti 4200 dinarjev, da dobi prva oseba neki določen znesek, vsaka naslednja pa vselej po 120 dinarjev manj, kakor tista pred njo. Koliko dobi vsaka oseba?

Pot čez vodo

Tale zgodba se dogaja v Afriki.

Trije belci in njihovi trije temnopolti služabniki morajo priti čez reko. Imajo pa samo en čoln in vanj gresta le po dva moža hkrati. Ker so temnopolti služabniki iz rodu ljudožrcev, belci ne smejo dopustiti, da bi bili temnopolti služabniki med prevozom na tej ali oni strani reke v večini. Razen tega se še izkaže, da znata veslati samo en belec in en sluga. Kako so se vozili čez reko, da so prišli na drugo stran brez nevarnosti.

Samotna sedmica

. . . . . : . . . — . 7 . . .
. . . .

. . .
. . .

. . . .
. . .

. . . .
. . . .

Samo eno številko imamo, pa se da vendar z njeno pomočjo sestaviti popolno deljenje, ki se lepo izide. Rešitev je mogoča samo ena. Pripominjamo še, da je zapisana sedmica edina v vsem računu.

Kako hitro vozi avto?

»Počasi sem se izprehajal po cesti s tempom 3 in pol kilometra na uro,« je povedal gospod Ocvirek, »ko je mimo mene pridrvel avto. Le nekaj centimetrov je manjkalo, da me ni povozil.«

»Pa veš vsaj, s kakšno hitrostjo je vozil?« ga je vprašal sosed Smola.

»Morda bi se dalo izračunati. Od trenutka, ko je švignil avto za prvim ovinkom, sem napravil natanko devet korakov, potem sem pa do ovinka napravil še 171 korakov.«

»No, če vzamemo, da si hodil v istem tempu kakor si prej rekel, in če je tudi avto imel ves čas isto hitrost, ne bo težavno izračunati, s kakšno hitrostjo je avto drvel.«

Zdaj pa poskusite še vi to hitro izračunati!

Rešitve je treba poslati do petka na uredništvo »Jutra« in napisati v kotu ovitka ali dopisnice »Oddelek za uganke«. Med reševalce bo razdelil stric Matic nekaj lepih knjižnih nagrad.

Strti orehi

Tu jih imate zdaj, da boste videli, koliko ste se zmotili!

Iz pravljice: Kralj je imel šest hčera in vsaka je dobila po šest biserov.

Enaka ostanka: Pri obeh odštevanjih je skupni ostanek 503.

Zlomljena smreka: Smreka se je odlomila v višini 4 m.

Magnet: Če nimamo pripomočkov, magneta ne moremo obešati, kakor so nekateri zapisali.. Pač pa napravimo tako, da vlečemo en konec prve palice ob daljši stranici druge. Če je privlačevanje ob vsej stranici enako, potem je prva palica magnet. Če pa v sredini daljše stranice ne čutimo nikakšnega privlačevanja, je druga palica magnet.

Po stopnicah: Stopnic je bilo samo 11.

Med reševalce je razdelil stric Matic po žrebu osem nagrad.

Martin Peternelj, Ljubljana VII, Kavškova 26., Božica Štibler, Beograd, Kosovska 27/II, Nuša **Horvatova,** Ljutomer in Pavla **Husu,** Sežana 200, dobe po eno knjigo iz zbirke **»Jutrovih«** romanov.

Erv'n **Pogačnik,** žirovnica 53, Dušan **Nišelvicer,** dijak v Murski Soboti, Marija **Dekleva,** Rim, viale Regina Margherita 157 in Karl **Naveršnik,** Jesenice na Gor., pa dobe po eno knjigo revije »Življenje in svet«.

Križanka št. 62

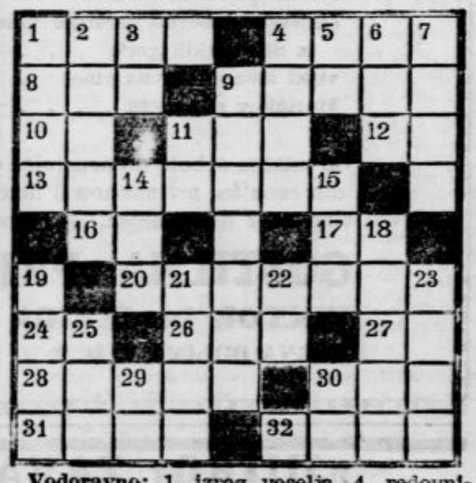

Vodoravno: 1. izraz veselja, 4. redovnica, 8. Slovan, 9. sibirska žival, ki daje dragoceno krzno, 10. kem. znak za erbij, 11. otok v Jadranskem morju, 12. povratni zaimek, 13. reflektor, 16. prislov kraja, 17. površinska mera, 20. grad v bližini Trsta, 24. kem. znak za iridij, 26. glasbena nota, 27. predlog, 28. slovenski skladatelj, 30. kvarta, 31. pripadnik sosednega naroda, 32. planetoid.

Navpično: 1. vrsta snega, 2. Napoleonov maršal, 3. glasbena nota, 4. ekstremitete, 5. mesto v Šumadiji, 6. del glave, 7. moško ime, 9. kemična prvina, 11. predlog, 14. alkoholna pijača, 15. prislov kraja, 18. kemična prvina, 19. moško ime, 21. moško ime, 22. glasbena nota, 23. ekstremiteta, 25. glasbilo, 29. kem. znak za germanij, 30. veznik.

Rešitev križanke št. 61

Vodoravno: 1. Jordan, 5. Parnas, 10. Eol, 12. sol, 13. mi, 15. rep, 17. ne, 18. alo, 20. komar, 21. šid, 22. Kepa, 24. Vir, 25. roka, 26. kare, 28. Tajo, 30. Tarragona, 32. ar, 34. DN, 35. ra, 36. ce, 37. god, 38. Arita, 41. Vir, 42. os, 44. Ada, 46. ne, 47. vol, 49. sod, 51. Elizij, 52. Morana.

Navpično: 1. jamak, 2. re, 3. Dol, 4. al, 6. as, 7. Rok, 8. NL, 9. sreda, 11. Semiramida, 14. Ilek, 15. rov, 16. par, 17. Niko, 19. opat, 21. šoja, 23. Arad, 25. rana, 27. Erna, 28. Tora, 29. Tagore, 31. Cerera, 33. ras, 36. cin, 39. re, 40. ta, [illegible] 45. tor, 47. Vi, [illegible]

L. WINDER:

Gospod iz Konopišča

Roman o Francu Ferdinandu

(Avtoriziran prevod)

*

Prvi del

Mati in mačeha

★

RE BOMBA

Princesi Mariji Anunciati Burbonsko-Sicilski je bilo natanko dvanajst let, ko je prvič slišala vzdevek svojega očeta: »Re Bomba«. Menihi benediktinci, ki so vodili njeno vzgojo, so jo bili pred sedmimi leti naučili njegovega uradnega naslova: Ferdinand II., kralj obeh Sicilij, kralj jeruzalemski, vojvoda parmski, piacenški in castrski, dedni veliki vojvoda toskanski. Princesa je vedela s petimi leti že več kakor večina kraljevih podložnikov. Vedela je, da sestoji kraljestvo obeh Sicilij iz najjužnejše italijanske kopnine, iz otoka Sicilije in več kakor dvajsetih manjših otokov. A šele na svoj dvanajsti rojstni dan, dne 24. marca leta 1855 je prvič slišala priimek, ki sta ga bila vse kraljestvo in vsa Evropa vzdela kralju, njenemu očetu: »Re Bomba — kralj Bomba«.

Pobožni kralj, ki je vsak dan po trikrat molil angelsko češčenje, je bil za ta dan naročil dona Placida, najslavnejšega napoljskega pridigarja, da je služil jutrnjo mašo. Švigljasta princesa je klečala v tesni grajski kapelici med očetom in materjo, oče je nadušljivo zdihoval, mati je v nemi molitvi premikala ustnice, dekličina brezkrvna lica so se užigala ob tlečem žaru visokih rumenih in rdečih sveč, ki so gorele v tako tesnih vrstah tik pred klečečo da se nihče ni upal ganiti. Nazadnje je smela princesa sesti. Omamljena od oblakov kadila, je poslušala grmeče besede dona Placida. Namenjene so bile nji, dvanajstletni deklici. Duhovnik je klical: »Sveti Januarij in sveta Rozalija sporočata princesi Mariji Anunciati iz mojih ponižnih ust, da ji bosta zmerom stala ob strani, ako je v svojem srcu storila sklep, da ne bo ljubila ničesar na zemlji mimo našega zveličarja Jezusa Kristusa. Dvanajsti rojstni dan je konec detinstva. Princesa je od danes naprej popolnoma odgovorna za ob ljubo pobožnosti, ki jo stori na ta pomembni dan. Naj pomni, da brzda besovsko prasilo ognjebljuvnega Vezuva zgolj moč svetega Januarija in da bo izbruhnila kuga tisti dan, ko nam sveta Rozalija odtegne svojo zaščitniško roko!«

Ta grožnja ni ostrašila princese nič bolj od silnega donenja pridigarjevega glasu, ki je bučal temno in skrivnostno kakor orgle. Izbruha ognjebljuvne gore ni bila Marija Anuncia[illegible] nikoli doživela, kugo je poznala komaj po pripovedovanju. Toda kralj in kraljica sta se prestrašeno zdrznila. Marija Terezija, kraljica, je očitajoče blisnila z očmi po duhovniku. Kaj je bilo treba da je spominjal njo in kralja tistega nesrečnega leta 1837, ki je malo dni po njuni svatbi prineslo kolero v kraljestvo? Štirinajst tisoč žrtev je vzel pomor v glavnem mestu, štiri in dvajset tisoč v Palermu, trideset tisoč na Siciliji. Izmučeno do blaznosti zbegano ljudstvo je nemočne zdravnike in kraljevske uradnike, ki mu niso mogli pomagati, poklalo in žive pokopalo, intendanta v Sirakuzah in vse člane krajevne vlade pa postrelilo in pobilo. Krivdo pa je ljudstvo valilo na kralja in na kraljico ošabno Habsburžanko, ker se je tolikanj prevzela da je leto dni po smrti čudodelne kraljice Marije Kristine legla v zakonsko posteljo in sedla na prestol blažene pokojnice, ki je čudež varoval njeno truplo trohnobe.

Don Placido je zadovoljno opazoval učinek svoje dobro premišljene grožnje. Habsburška hiša mu je bila draga, ne pa ta skopa Habsburžanka, ki plemenitim benediktincem ni privoščila knežjega blišča, zlata in marmorja samostanov San Martino v Napolju in La Cava pri Noceri. Še enkrat je velel kraljevski rodbini, naj poklekne; nato pa izginil med bučanjem orgel.

Kralj je sopihaje krenil proti izhodu in gredoč bistro švigal z očmi na desno in levo. Kraljica se je togo, lutkasto premikala ob njegovi desnici. Za kraljevsko dvojico so v nemi tesnobi korakali otroci: Marija Anunciata, ki je bil danes njen rojstni dan, njen štirinajstletni brat Alfonso in revni devetnajstletni prestolonaslednik Francesco, njen popolibrat; kraljica Marija Kristina, ki so jo častili kot svetnico, ga je bila povila teden dni pred smrtjo.

Na godovni mizi so bili nakopičena darila: punčke, knjige, svetinjice, zlat križec na zlati ovratni verižici. »Si zadovoljna?« je vprašal kralj in s kratkimi, debelimi prsti potrepljal princeso po suhljatem ramenu. Nalahno je prikimala. »Don Placido te je prestrašil«, je rekel, zamišljeno ogledujoč bolehnobleda lica hčerke, ki je od sile hitro rasla, »zato si smeš še kaj želeti. Napraviti ti hočem veselje. Pomisli in si zaželi kaj lepega.«

Velike, črne dekliške oči so se zasvetile, a princesa je molčala: materina navzočnost ji je zapirala usta. Ko sta oče in mati odšla iz sobe, je steklo dekletce za njima in skrivaj potegnilo kralja za rokav. Obstal je. Ko je bila kraljica toliko spredaj da ju ni več videla, se je zasmejal: »Razumem, razumem. Skrivnost imaš.«

Dobrikaje se mu je princesa ovila suhljate roke okrog debelega tilnika, ki ga je bleščeča uniformna suknja stiskala: »Prošnjo. Željo, ki jo že dolgo . . .«

Roteče je zrla v kralja, njegov obilni trebuh ji ni dal da bi se privila k njemu.

»Nu hčerkica, govori. Tvoja želja je toliko kakor izpolnjena.«

»Da?« Spustila je roke z očetovega telesa, mu uprla roteče oči v dobrodušno nasmejani obraz in rekla tiho s šepetajočim glasom: »Vzemi me danes opoldne s seboj. K lazaronom.«

Kralj je osupnil. Počehljal se je ter se podrgnil po nosu in po redkih zaliznih, ki so mu obdajali izbrito lice z ozko, kodrasto nazobčano progo.

»Veš kaj dete, to ni zate. Prenoro je. Ne gre.«

»Zakaj ne?«

»Mama ne bi dovolila.«

»Če ti dovoliš . . .«

»Njeno veličanstvo bi bilo hudo nejevoljno. Lazaroni so potepuhi in berači. To ni družba za princesko. Grdih besed imajo polna usta. In smrdijo. Grozno smrdijo. Omedlela bi.«

»Dobro se bom držala. Jaz ne omedlim kar tako. Saj tudi ti hodiš k njim, vsak dan ko odbije poldne. Kamor gre kralj, lahko grem tudi jaz. Vem, da ne bi hodil, če bi ti bilo pod častjo.«

»Kralj se je muzal. Princesa se je zmagoslavno nasmehnila.

»Dovoliš! Vzameš me s seboj!«

»Ni prav, a želje na rojstni dan ti ne maram odbiti. Skupaj pojdeva k lazaronom. Toda ne, ko odbije poldne, nekoliko pozneje. Mami ni treba vedeti. Ko leže po kosilu spat, pojdeva.«

»K lazaronom! K lazaronom!« je vrisnila princesa.

Kralj si je položil prst na ustna, češ, naj molči in odšel v svoje sobane. Rad je ustregel princesini želji. Samo kraljičin »nikar« mu je zmerom branil, da ni vodil otrok k lazaronom. Krivo je bilo, da jih zvesto ljudstvo ni poznalo. Vsaj prestolonaslednik bi bil moral zdavnaj skleniti prijateljstvo z lazaroni. Kajti na koga se je smela dinastija zanesti? Na omahljivi državni svet? Na tiste štiri polke švicarskih mezdnikov, ki jih je ljudstvo sovražilo kakor kugo? Na svoje lastne čete, bore 45.000 mož, ki se niso bili še nikoli izkazali, in na njihove častnike, med katerimi se ni manikalo revolucionarnih življev? Na bogastvo dežele, ki ga je prekrasno označe[illegible] l državni dolg 86 milijonov dukatov? Na kar premogočne menihe, ki so jim bile vdane puntarske duše podložnikov? Na velike plemiške rodbine, ki jim je bil Jožef Bonaparte vse pobral, tako da so njih člani začenjali oddajati sobe in snažiti čevlje? Ne, ne. Zanesti se je bilo samo na smradljive lazarone, ki so imeli kralja radi. Ti so bili kraljeva prava, resnična telesna straža. Dokler so oni branili kralja, je bila dinastija varna.

To je bil spoznal že ded Ferdinanda II., prevejani Ferdinand I., »kralj lazaronov«. Ne le, da je vsak dan po nekaj ur prelenaril med postopači, ki so se naslanjali okrog kraljevskega gradu, ampak še vse drugačne reči je počenjal, da bi si zagotovil naklonjenost lazaronov: preklinjal in rigal je z njimi, z njimi vred je ribe ponujal na prodaj, predpasnik in brisačo je bil vzel namesto krone in žezla ter javno nastopil v Porticiju kot lazaronski kuhar.

Ti časi so bili minili. Zet nadvojvode Karla ni hotel prodajati rib in podajati makaronov. Smel in moral pa je biti lazaronom prijatelj, njih zaščitnik in varovanec hkratu. Trikrat so bili rešili kraljevski dom in obnovili neomejeno monarhijo, z oskaljenim zobmi in dolgimi mesarskimi noži so se bili vrgli na spuntani Napolj. Revolucije niso bili premagali švicarski mezdniki, ampak oni, teh petdeset tisoč rjovečih, streljajočih, smrdljivih lenuhov, postopačev in beračev.

Na Kraljevskem trgu, nasproti kraljevega gradu, v velikolepem stebrišču cerkve San Francesco di Paola, je bil njihov glavni stan. Vsak dan, kadar je jelo zvoniti poldne, je kralj vstal i. za pisalne mize ter sedel med lazarone pod enega izmed desetorice visokih stebrov, kjer se je razlegal smeh, prepevanje in bevskanje, v zabavo tujcem, ki se jim je zdel kralj med lazaroni čudovitejši od vseh napoljskih lepot.

Danes je zapustil grad dve uri pozneje kot po navadi. Iz stebrišča zgrajenega po vzorcu cerkve Sv. Petra, so se lazaroni ogledovali po njem. Kje je, debeli kralj Bomba? Ali mu spet zlata žila tako nagaja, da ne more sedeti ne hoditi? Ali se je tako nažrl, da mu je napihnjeni trebuh pretežak in se ga ne upa privleči čez Kraljevski trg? Smejali so se, zabavljali in se norčevali iz njega. Ljubili ga niso, kakor je mislil, kar jih je priklenalo nanj, je bila preizkušena razumnost pogodbe, ki so jo imeli z njim: »Trpi nas in mi bomo trpeli tebe.« Nazadnje, pet minut po dveh, ko je večina lazaronov že dremala, je nekdo zaklical: »Re Bomba!« Kralj je zložno korakal čez Kraljevski trg, in za roko je vodil princesko. Trepetal: je nekoliko, krčevito ga je držala za vlažno roko, srce je radovednici burno utripalo, malce se je vendarle bala, ko sta se bližala razcapanim postavam, ki so s smešno, močno pretirano vznesenostjo pozdravljale kralja.

»Tu sem vam privedel svojo hčerkico, rojstni dan ima da[illegible]« je dobrodušno rekel kralj. Princesa se ni mogla nasmehniti. Namenila se je bila, da bo hrabra, a smrad tobačnih pip, ribjih ostankov in strahovito umazanih mož, ki so buljili vanjo in se ji režali, ji je povzročal omotico. Mahoma je začutila, kako jo je zgrabila raskava roka, pokrita z belimi kocinami, in jo potegnila v notranjost veže. Kralj, ki je vneto govoril z enim izmed strašnih mož, ni ničesar opazil. »Glejte jo, hčerko kralja Bombe, sladko princesko, milo, čisto devico«, je zaklical mož in patetično pokleknil pred njo. »Blagoslovi me, draga oboževana!« — »Hči kralja Bombe?« je vzkliknil [illegible]eč lazaronov, ki so se šele zdaj zbudila iz opoldanskega spanja. In že se je z vseh strani predrzno in spoštljivo, nesramno in nežno razlegalo in bučalo in šepetalo:

»Hči kralja Bombe!«

Princesa se je zbrala. Privajala se je k hrupu in smradu. Gledala je v dobrodušne oči. Mlad človek z golim gornjim telesom i[illegible] v raztrganih sinjih hlačah ji je metal poljubčke, stopil je po kitaro in zapel koprnečo ljubezensko pesem. Njegov močni glas je moral biti jako v čislih, kajti možje so obmolknili in prisluhnili. Tudi princeska je poslušala, vljudno, v gosposki drži, ki jo je bila spet našla, a z duhom je bila odsotna, nenehoma je ugibala: »Hči kralja Bombe? Kaj pomeni to?« Ko je bila pesem končana, je premagala plahost in stud. Peves se ji je globoko klanjal, podala mu je roko, in on je zavil oči in jo poljubil. Nato je zbežala tako nenadoma, da je ni mogel nihče dohajati. Čez dve minuti je vsa zasopla in z rdečimi lici stala v svoji sobi.

Pri oknu je sedela varuška, ki je bila pred devetnajstimi leti dojilja prestolonaslednika, zdaj je pa že dvanajst let oskrbovala princeso Marijo Anunciato. Kar so vedeli vsi lazaroni, je morala vedeti tudi ona, čeprav ni vedela nikoli ničesar, prostodušna ženica, ki ni znala ne brati ne pisati.

Princesa je obstala pred varuško: »Ti, kaj pomeni ‚re Bomba'? Zakaj pravijo lazaroni, te umazane živali, kralju ‚re Bomba'?«

Bivša dojilja se je prekrižala in vsa prestrašena odgovorila: »Ne vem . . . Ne poznam teh grdih izrazov . . . Zaklinjam te, ljubi angel, nikar ne poslušaj prostakov, kadar govorijo na ulici. Njeno veličanstvo bi bilo vse iz sebe, če bi vedelo, da princesa pobira takšne besede.«

Princesa je zaničljivo mahnila z roko in jo pustila pri miru. Zraven je bila soba prestolonaslednika Francesca. Marija Anunciata je imela s skoraj odraslim popolibratom malokdaj resen pogovor, nič dosti si nista imela povedati, svojih skrivnih misli drug drugemu nista zaupala. Zdaj ga je pa hotela prisiliti, da ji pojasni čudno reč, ki jo je bila slišala pri lazaronih. Ali so bili mar tudi njemu prikrili, zakaj je ljudstvo imenovalo kralja »re Bomba'?

Stopila je v Francescovo sobo. Devetnajstletni fant je ležal v postelji, spal pa ni. Kar preveč je polegal v postelji, zato je bil postal len in hladne krvi.

»Francesco«, je jezno reklo dekletce, »dojilja, ta neumna ženska, mi noče povedati, zakaj pravijo lazaroni našemu očetu ‚re Bomba'. Vedeti hočem!«

Francesco se je pognal iz postelje in se nasmehnil, rekoč:

»Kakšnih pojasnil je tu treba? Kralj je velik metalec bomb — zato mu pravijo ‚re Bomba'.«

»Bombe je metal?«

»Bombardiral je svoje drage podložnike. Kaj tega ne veš, neizobraženo dekle? Učitelj zgodovine nas sicer ni seznanil s temi junaštvi našega roditelja. A zunaj, v svetu, ve to vsak otrok. Naš oče je leta 1848 in 1849 bombardiral vsa spuntana mesta v kraljestvu. Posebno Napolj, Mesino in Palermo. Več ko 20.000 ljudi ima na vesti.«

Princesa je za nekaj minut obnemela. Nato je počasi dejala: »Tega ne verjamem. On, ki da vsakemu beraču roko!«

Prestolonaslednik se je nasmehnil: »Pokažem ti sliko, da boš verjela. A nikar nikomu ne izdaj, da jo imam.«

Previdno je zaprl vrata, odklenil omarico, ki je visela nad njegovo posteljo, ter vzel iz nje risbo.

Sedla je k njemu in pogledala list.

Videla je pusto ulico. V ospredju je stal na balkonu oče, s krono na glavi. Debeli trebuh, ki ga je pokrival širok redovni trak, se mu je razlival čez rob balkona. Pod balkonom je visel človek na vešalih. Pred vsako hišo dolge, puste ulice je visel človek na vešalih. Sredi ceste so ležali mrliči. Razen kralja je bil med mnogimi obešenimi in umorjenimi samo še eden živ: vojak, ki je z bajonetom prebadal bežečega moža. Pod risbo je bilo natisnjeno: »Re Bomba«.

»Čedno, kaj?« je rekel Francesco. »Papa je imenitno zadet. To je Daumierova litografija. Ti kakopak ne veš, kdo je Daumier: slaven francoski umetnik. — Ta list so razširili v tisočih izvodov. Enega sem si priskrbel, a drži jezik za zobmi, nikar me ne izdaj.«

Princesa je dolgo časa molče gledala risbo. Nato je molče vrnila popolibratu list.

»Nu ali mi zdaj verjameš?« je vprašal, ko je položil risbo v omarico in skril ključ.

Marija Anunciata je vstala.

»Več ko 20.000 ljudi, praviš?«

»Da. Blizu 22.000.«

NAZNANILO

P. n. cenjenemu občinstvu naznanjava, da so prispela pristna vina — dobavljena naravnost od vinogradnikov, [illegible] cenah:

dalmatinsko črno hvarsko vino	din 10.—
cviček z vrha Drenovci	din 12.—
štajersko izborno namizno vino iz Slovenskih goric	din 12.—
viški dingač (krvno vino) . .	din 14.—
Marinkov »Bermet«	din 24.—

Od pustne sobote do pepelnice čez ulico vsa vina za 1 din cenejša, pri nakupu 3 litrov čez ulico pa so vsa vina za 2 din cenejša. — Priporoča se

GOSTILNA »PRI JERICI«
VIKTOR in JERICA JELOČNIK
ROŽNA DOLINA V. št. 2.

»JUTRO« ZAVARUJE!

Velika radio industrija išče
dipl. inženjerja
elektrotehnike
Pismene ponudbe na ogl. odd. lista pod šifro »Radio«.

SODNA DRAŽBA POSESTVA
v posameznih skupinah po sled najnižjih ponudkih, hiša v Sp. Šiški, Dolinska steza 6 z gosp. poslopjem din 122.697.—, 3 parcele v Šiški din 10 980.—, 2 gozda v Šiški din 21.237.— gozd v Šiški din 15 190.—, 2 parcele na Barju din 19 072.—, 2 parcele na Barju din 17.889.— se vrši dne 23. februarja ob 9. uri pri Okrajnem sodišču v Ljubljani, soba št. 16.

LIGNOLIT za
Najprikladnejša tla sedanjosti!
Brezplačne ponudbe
„LIGNOLIT"
RADEČE PRI ZID. MOSTU
Prvovrstne reference!
tovarne, delavnice, restavracije, trgovine, bolnice, pisarne, stanovanja i. t. d.

Milarskega mojstra
samostojnega iščemo. Reflektiramo le na prvovrstno moč z dolgoletnimi spričevali. Obširne ponudbe z navedbo zahtevkov na ogl. odd. Jutra pod »Kvalifikacija«.

Kdor oglašuje ta napreduje!

FRANJO ŠIRC
TEKSTILNA INDUSTRIJA
KRANJ-STRAŽIŠČE
Kupujte domače blago!
proizvaja surovo, pisano barvano, beljeno blago iz bombaža.
100-odstotno domače podjetje!

Lukno kamgarne volneno svila platno delene cefire tkanine

V NAJNOVEJŠIH VZORCIH
V NAJVEČJI IZBIRI
V NAJBOLJŠI KAKOVOSTI
IN PO NAJNIŽJIH CENAH

SAMO Sternecki CELJE 20

NAJVEČJA DOMAČA TRGOVSKA HIŠA V JUGOSLAVIJI! VZORCI IN CENIK ZASTONJ

CENE MALIM OGLASOM

Po 50 par za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo oni, ki iščejo služb. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 12.—. Dopisi in ženitve se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—.

Mali oglasi

Ponudbam na šifre ne prilagajte znamk! Le, če zahtevate od Oglasnega oddelka »Jutra« odgovor, priložite **Din 3.— v znamkah**

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vposlati v pismu obenem z naročilom, ali pa po poštni položnici na čekovni račun, Ljubljana štev. 11.842, sicer se zaračuna k zgoraj navedenim pristojbinam še manipulacijska pristojbina Din 5.—.

Vsa naročila in vprašanja, tičoča se malih oglasov, je naslavljati na: Oglasni oddelek „Jutra", Ljubljana.

Kam po, kam?

Danes gremo vsi k Mikliču
na št. 46. Glince na veselo zabavo, pustni krofi in špehovka, izborna vina; čez ulico popust. 3345-18

Gostilna Martinc Zg. Šiška
Danes velika pustna prireditev! Maškerada — Ples. V torek »pustna noč.« 3348-18

Kakor je že navada
se zbiramo na pustno nedeljo v gostilni pri Panju, Vegova ulica 10 kjer se vedno najbolje in najceneje zabavamo. Točimo izborni dolenjski cviček in fina štajerska vina, dobavljena direktno od vinogradnikov, ob vsakem času razna gorka in mrzla jedila; danes veliko zbirališče najboljših mask letošnjega predpusta v Vegovi ulici, ob tej priliki pa ne pozabite obiskati gostilne pri Panju katera vam bo pred in po zbirališču nudila veselo in prijetno zabavo z godbo in petjem, zato vsi in vse čim preje v Vegovo ulico. Se priporoča in Vas vabi Tone HUČ. 3403-18

Danes
pristna domača zabava z godbo v gostilni Mahnič na Glincah. 3342-18

V gostilni pri Stadionu
danes in v torek domača zabava Vsi vljudno vabljeni. Goršič. 3339-18

Danes vsi na pustno zabavo
kakor tudi na pustni torek na domačo veselo pustno zabavo in ples Vabljeni v gostilno Fabjan Glince c. 9. 3386-18

Danes
vsi na Tržaško cesto 54 je tam vas bo Kurent zabaval s svojo harmoniko. Za vse je preskrbljeno. Se priporoča Naglič Marija, Gostilničarka. 3336-18

Halo, halo!
Na pustno nedeljo in v torek vsi v Šiško v gostilno pri Korelnu na pustne krofe in ples. Za obilen poset se priporoča Karl Gnidica. 3405-18

Gostilna Kočar
vabi danes in na pustni torek na solidno domačo rajanje. Rejc, Celovška cesta. 3416-18

V gaju tem
kukavička kuka, pri Bausu vem, fantič dekličico suka. Gostilna Kramar, Dolenjska cesta. 3480-18

Službo dobi

Pošteno kmetsko dekle
sprejmem kot natakarico v gostilno ljubljanskega predmestja. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Zmožno dekle« 3404-1

Postrežnico
veščo domačih del takoj sprejmem. Rožna dolina c XV št. 30, pritličje. 3420-

Sedlarskega pomočnika
kompanjona vzamem. Delavnica in stroji v Ljubljani. Naučí se lahko torbarstva. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Torbar«. 3471-1

Vzgojiteljico
resno, s perfektnim znanjem nemščine, iščem k triletnemu otroku. Takojšnje ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Ljubiteljica otroka«. 3449-1

Več šoferjev
mehanikov, zmožnih vseh popravil, sposobnih za daljše vožnje sprejmem takoj k avtobusom in tovornim avtomobilom. Ponudbe pod šifro »Vožnje v tu in inozemstvo«. 3439-1

Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani razpisuje mesto

upravitelja
pri svojem okrevališču »Jadran« na Rabu. Prosilci morajo imeti zavodstvo penzije predpisano strokovno izobrazbo, morajo biti vešči enega svetovnega jezika (po možnosti nemščine) v govoru in pisavi in morajo biti izvežbani v pisarniškem poslovanju. Interesenti naj vložé prošnje, opremljene z vsemi potrebnimi listinami in spričevali naj pošljejo do 1. marca 39. Prepozno vloženih prošenj urad ne bo upoštevalo.

Vsa podrobna pojasnila prejmejo interesenti v pisarni urada soba št. 201. 3442-1

Izvežbana kuharica
za dobro prometno gostilno na deželi se takoj sprejme. Plača po dogovoru. Ponudbe na podružnico Jutra v Mariboru pod »Kuharica« 3500-1

Dekle
pridno in pošteno, začetnico, ki zna nekoliko kuhati, sprejme boljša družina dveh oseb v Ljubljani. Nastop 1. marca. Ponudbe na naslov: Podržaj, Ljubljana Aleševčeva 16-I. 3505-1

Vratarja
vestnega in zanesljivega sprejmem. Ponudbe z osebnimi podatki in zahtevki pod »Red« na ogl. odd. Jutra. 3460-1

Čevljarski pomočnik
dober prikrojevalec, — prišivalec in galanterist dobi stalno službo. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 3491-1

Mesarski pomočnik
mlad in priden, ter vajenec, dobita mesto. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 3419-1

Šivilje in vezilje
s prakso takoj sprejme: Belihar Velepič. Tyrševa cesta35-B. 3418-1

Torbarskega pomočnika
izvežbanega v damskih torbicah sprejmem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Izvežban.« 3414-1

Postrežnico
20letno dekle sprejmem, katera ima veselje delati v točilnici. Naslov v vseh posloval. Jutra. 3456-1

Trgovskega pomočnika
izurjenega v trgovini z mešanim blagom, sprejmem. Reflektiramo samo na solidno in pošteno moč Ponudbe pod »Sposoben pomočnik« na ogl. odd. Jutra. 3171-1

Katera samostojna gostil. kuharica
obenem gospodinja bi hotela pristopiti kot družabnica k samcu gostilničarju. Pogoj dobra, pridna in varčna nekaj kapitala ali penzijo. Dopise na podružnico Jutra Ptuj pod šifro »Družabnica« — Istotam tudi naslov za osebno predstavo. 3532-1

Srednješolski internat
v Akademskem kolegiju v Ljubljani, Kolodvorska 22, išče prefekta (dipl. filozofa) 1. marca. 3526-1

2 tkalska mojstra
zmožna samostojnega dela na revolverskih statvah — sprejmem za takojšen nastop V poštev pridejo samo prvovrstno izvežbani moči — Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Značko »Samostojen mojster«. 3161-1

Monterja
samostojnega popolnoma zanesljivega, z daljšo prakso v vodni instalaciji, kanalizaciji in predvsem v delih na centralni kurjavi, — iščem za Dubrovnik Potrebno je perfektno znanje varenja. Lastnoročno pisane ponudbe z navedbo zahtevane plače je poslati na ogl. odd. Jutra pod šifro »Inštalacijska radnja«. 3160-1

Pisarniško moč
mlajšo, sprejme takoj iz poznejše industrijsko in trgovsko podjetje živilske stroke v dravski banovini Pogoj je obvladanje enega državnega in nemškega jezika v govoru in pisavi ter nemške stenografije, absolventi trgovske šole imajo prednost. Pri odgovarjajočih zmožnostih življenjska služba. Samo vestni in marljivi prosilci naj pošljejo lastnoročno pisane ponudbe z življenjskim potekom, — prepisom spričeval sliko in zahtevami plače na ogl. odd. Jutra pod »Mlajša moč«. 3120-1

Korespondentka
vešča slovenskega in nemškega jezika, ki obvlada tudi samostojno knjigovodstvo, lahko nastopi službo takoj Ponudbe na ogl. odd Jutra pod šifro »Poštena in vestna«. 3096-1

Kuharica
zmožna hišnih poslov in vrta in

natakarica
s kavcijo dobita mesto 1. marca. — Ponudbe na gostilno pri »Slovenski matici«, Dimnik, Trbovlje II. 3060-1

Trgovski pomočnik
starejša moč, popolnoma zmožen manufakture, železne galant in specerijske stroke, spreten prodajalec dobi takoj mesto. Izvežbani aranžerji izložb imajo prednost Ponudbe s prepisi spričeval na ogl. odd Jutra pod »Sposoben pomočnik« 2774-1

Trgovski pomočnik
železninar, pošten, dobi službo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Ljubljana« 3241-1

Pisarniško moč
ki zna urediti arhiv ali začetnika(co), sprejmem za večerne ure od 19.—21. za cca 20 dni. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Honorar din 300, Ljubljana«. 3089-1

2 šivilji za perilo
za moške srajce proti dobri plači, hrani in stanovanju sprejme za stalno izdelovalnica perila Dütsch, — Pančevo. 83

Fotopomočnik
dobro izvežban dobi takoj mesto v fotoateljeju na Jesenicah. 3313-1

Iščem delavko
za nogavice in telovnike na Flahmašini. Zagreb, Zadarska 13. 3314-1

Manufakturist izložbeni aranžer
in dober detailist, vojaščine prost dobi s 1. aprilom 1939 mesto. Pon z natančnim opisom dosedanjih služb in zmožnosti na ogl. odd Jutra pod »Aranžer«. 3292-1

Sprejmemo uradnika
s trgovsko šolo, vojaščine prostega, s krajšo prakso ali tudi brez nje Pismene ponudbe do 1. III. 1939 z zahtevkom plače na ogl. odd Jutra pod »Kreditna zadruga«. 3341-1

Frizerko
dobro moč v trajni vodni in železni ondulaciji sprejmem Plača dobra po želji hrana in stanovanje v hiši. Nastop po dogovoru. Ivan Perhaj, Cerkvena 19, Trnovo. 3309-1

Natakarica
res zmožna, do 26 let stara, dobi službo v boljši restavraciji v večjem mestu na deželi v Sloveniji. Ponudbe na ogl. odd Jutra pod »Prikupna«. S sliko. 3303

Služkinjo
zdravo, močno, pošteno, vešča kuhe, išče boljša družina na Gorenjskem Nastop s 1. marcem. Naslov v vseh posloval. Jutra. 3306-1

Modistko
dobro moč takoj sprejmem. Salon »Mira, Ljubljana, Mestni trg 7. 3353-1

Služkinja
pridna poštena in vajena vseh del dobi stalno službo. Dermotova 10 za Stadionom. 3351-1

Pekovskega pomočnika
po možnosti s kolesom kateri bi raznašal tudi pecivo in vajenca takoj sprejme pekarna Petač na Jesenicah. 3083-1

Strojnega ključavničarja
boljšega sprejmem takoj Ponudbe na ogl. oddel. Jutra pod »Ključavničar.« 3338-1

Gospodično
ki ima veselje do parfemerije sprejmem kot prodajalko. Ponudbe pod: »Potrebno nekaj kavcije« na ogl. odd Jutra 3236-1

Pridno in pošteno dekle
sprejmem k 2 osebama Naslov v vseh posloval. Jutra. 3370-1

Krojaškega pomočnika
dobrega, takoj sprejmem v stalno dobro delo Novak Karlo, krojač v Litiji. 3329-1

Mizarski pomočnik
dobi službo. Biti mora samostojen za najboljša furnirana dela. Matija Kurnik. Jesenice 3300-1

Kovača
prodnega, vajenega na peresno kladivo sprejme Juhant. Jarše p. Domžale. 3311-1

Hlapca
sprejmem takoj v Dol Logatcu 41. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Lahko delo«. 3327-1

Modistko
dobro izurjeno iščem za takoj za večje mesto na deželi. Plača dobra, stanovanje in hrana v hiši Ponudbe na ogl. oddel. Jutra pod »Modistka«. 3326-1

Fotografskega pomočnika
ali pomočnico iščem, po možnosti falimijarnega samo dobro izvežbanega in odličnega v negativni in kornu retuši, potrebno je, da ima absolutno veliko brzino v retuši in kopiranju, samo v atelejskem poslu. Pomnite, de pridejo v poštev samo prvorazredna moč, ki bi ob briliki zamenjala šefa Začetna plača je 2000 do 3000 din mesečno. Oglas ni reklamni, ampak je mesto resno in stalno. Ponudbe za takoj ali pozneje. Svetozar Miljković, fotograf. Hartvigova 41, Beograd. 3220-1

Dekle
za vsa hišna dela, ki zna samostojno kuhati in je zdrava, inteligentna, poštena in snažna sprejmem. Nastop 15. marca. Ponudbe z navedbo zahtev zadnjih služb in starosti na ogl. odd. Jutra pod »Kranj«. 3215-1

Postrežnico
veščo vseh gospodinjskih del sprejme Verč. Malgajeva ul. 20. 3357-1

Gradbeni tehnik
dobi mesto pod pogojem da je dober statik, risar in organizator. Ponudbe na ogl odd. Jutra na Jesenicah pod »Nastop takoj«. 3218-1

Prodajalko
(modistko) izvežbano za takoj išče Salon za damske klobuke »Štefanija«, Maribor, Grajski trg. 3275-1

Šoferja
za tovorni avto v Ljubljani iščemo za takoj Biti mora vesten in trezen, ter delati v skladišču, kadar ni vožnje. Ponudbe pod »Takoj 1-II« na ogl. odd Jutra. 3237-1

Vrtnarskega pomočnika
išče nasad blizu Zagreba Ponudbe s prepisom spričeval na Interreklam, Zagreb Masarykova 28, pod »396 B 44«. 3268

Štoparico in čevljar. pomočnika
za boljše delo sprejmem po dogovoru Ponudbe na Pečenko, Sv. Petra cesta 41, Ljubljana. 3153-1

Frizerko
brivskega pomočnika, mladega, dobrega delavca takoj sprejmem z vso oskrbo in pl. 350 do 500 din. Franjo Krčmar, frizer, Raška Zetska banovina. 3250-1

Samski šofer
prednost ima, ki se nekoliko razume v lesni stroki Ponudbe na podruž. Jutra v Mariboru pod »Les« 3201-1

Hlapca h konjem
kmečkega fanta poštenega, sprejme Franjo Soper, trgovec v ku. 3216-1

Hotelsko sobarico
solidno, s kavcijo 5000 din zaradi inkas računa, iščem Ponudbe na Pension Carmen, Dubrovnik II. 3214-1

Trgovski pomočnik
vešč manufakture, špecerije vojaščine prost, marljiv zvest, dobi takoj službo v večjem industrijskem kraju. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Prikupljivo«. 3122-1

Fotografskega pomočnika
zmožnega vseh fotografskih del išče drogerija v Ljubljani. Pismene ponudbe pod »Stalno nameščenje« na ogl odd. Jutra. 3187-1

Kontoristka
s perfektnim znanjem slovenskega in nemškega jezika, nemške stenografije, z znanjem kartotečnega knjigovodstva z daljšo prakso, dobi mesto, z nastopom 1. marca na deželo blizu Ljubljane. Lastnoročno pisane ponudbe z navedbo dosedanjega sluzbovanja pošljite na ogl. odd. Jutra pod šifro »Zmožna kontoristinja«. 3210-1

Čevljarski pomočnik
boljši prikrojevalec dobi stalno službo takoj v Kamniku 22. 3295-1

Natakarico
spretno in pošteno sprejme gostilna Bučar v Kostanjevici na Krki. 3298-1

Frizerka
vešča vseh del dobi stalno službo v boljšem salonu. Plača do 1000 din z vso oskrbo. Naslov v vseh posloval. Jutra. 3426-1

Prodajalka
špecerijske stroke, vajena nekoliko kuhe takoj dobi mesto. Ponudbe s sliko na ogl. odd. Jutra pod »Samostojna prodajalka«. 3430-1

Izdelovalka kravat
dobi mesto. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Prvovrstna izdelava« 3389-1

Navijalko
in šivilju, spretno za pletenine, takoj sprejmem. Naslov v vseh posloval Jutra 3390-1

Iščem gospodično
z otrokom, katera govori perfektno francoski in je bila vojna pomagati pri gospodinjskih delih Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Francoski«. 3364-1

Brivski pomočnik
mlajši, vojaščine prost, dobi stalno mesto. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dober delavec« 3377-1

Tovarna pletenin
išče spretno šiviljo za šivanje na entel-stroju Naslov v vseh posloval Jutra. 3376-1

Prodajalka
z dežele, izučena v manufakturi, samo dobra moč dobi takoj službo v skladišču v ljubljanski okolici. Ponudbe z navedbo plače pošljite na oglasni odd. Jutra pod: »Nastop takoj«. 3378-1

Služkinja
snažna in pridna, ki vsaj nekaj zna kuhati, dobi takoj mesto. Vprašati: Elektroton, Frančiškanska 10, dvorišče. 3522-1

Poslovodja
(poslovodkinja) ki bi dobro znala samostojno vodila trgovino s kolesi in tozadevnim kvalitetnim materialom ter zmožen primerne kavcije sprejmem proti plači in participaciji na dobičku. Možen je tudi pristop kot družabnik Ponudbe na ogl. odd Jutra pod »Direkten import«. 3515-1

Kuharico
z letnimi spričevali sprejmem. Natančne ponudbe pod »Dobra plača« na ogl. odd. Jutra. 3506-1

Službe išče

Brivski pomočnik
mlad, marljiv išče namestitve. Cenj. ponudbe na Richard Lackner, Maribor, Krekova ul. 18. 3146-2

Absolvent
vinarska in sadjarske šole išče službe na večjem posestvu Naslov v vseh posl. Jutra. 2604-2

Vsako podjetje
tabi res pridnega, poštenega in zdravega mladeniča, starega 24 let, absolventa kmetijske šole. Vešč je vseh gospodarskih panog, vrtnarstva in kletarstva, popravljati zna motorje in stroje. Inteligentni fant bi prejel tudi službo hišnika, skladiščnika ali kaj podobnega Kdor mu mogel nuditi zaposlenje je naprošen, da pošlje ponudbe pod »Priden naš človek« na oglasni odd Jutra. 2594-2

Začetnik
v pisarniški stroki, ki obiskuje večerni trgovski tečaj, želi brezplačno prakticirati v pisarni. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Hvaležen praktikant«. 3186-2

Trgovska pomočnica
mešane stroke, izurjena tudi v delikatesni trgovini, poštena in delavna moč, želi premeniti mesto takoj ali pozneje. Cenj ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Marljiva 1915.« 3318-2

Žagovodja ekonom
agilen in vesten želi primerno službo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Ambiciozen«. 3285-2

Izučen žagar,
oženjen brez otrok, želi takoj izpremeniti službo. Vajen venecijanke, zmožen tudi vseh popravil in z dobrim ispričevalom Ponudbe na ogl. odd. Jutra v Slovenjem Gradcu pod šifro »Marljiv«. 3302-2

Perica
išče zaposlitve, gre tudi na dom, zna tudi šivati Tronkelj Terezija Ižanska c., nova hiša pri Iškem mostu. 3343-2

Mladenič
vojaščine prost, zmožen slovenščine, srbohrvaščine in nemščine išče zaposlitve za takoj kot sluga ali kaj sličnega Cenj. ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Mladenič«. 3437-2

Pošteno dekle
strogo zanesljivo, z meščansko šolo, trgovskim tečajem, vajeno gospodinjstva, išče mesta blagajničarke, prodajalke v pekarni, trafiki ali kaj primernega. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod Blagajničarka. 3294-2

Za poslovodkinjo
gospodinjo, gre takoj gospodična srednjih z večletno prakso, v gostilniško ali privatno podjetje. Ponudbe na ogl. odd Jutra pod »100odstotno zanesljiva«. 3321-2

Postrežnica
pridna in poštena išče službo za ves dan ali samo dopoldne Ponudbe na ogl odd. Jutra pod »Znam kuhati.« 3320-2

Nastavnica meščanske šole
v lepem kraju ob severnem Jadranu želi zamenjati svoje službeno mesto z nastavnikom ali nastavnico v kateremkoli kraju Slovenije. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 3277-2

V madžarščino
prevaja slovensko, srbohrvaško in nemško sprejme tudi madžarsko korespondenco. Toplak, Jarnikova 9. 3267-2

Deklica
stara 15 let, z meščansko šolo, išče mesto v trgovini. Je pridna, pridna in poštena Naslov vseh posloval. Jutra. 3265-2

Pisarniška moč
začetnica, absolventka trgovske šole s prav dobrim uspehom, vešča strojepisja, knjigovodstva in stenografije išče mesto. Ponudbe na ogl. odd Jutra pod »Zmožna in poštena«. 3243-2

33 letno dekle
želi mesto vzgojiteljice. Govori perfektno nemško in slovensko, zna tud šivati. Cenjene ponudbe na ogl. odd Jutra pod »Miren značaj« 3137-2

Večleten samostojen mojster
bi sprejel zaradi krajevno ugodnih razmer službo inkasanta, boljšega hišnika, sluge ali slično. Cenjene ponudbe na ogl. odd. Jutra v Celju pod »Vestno«. 3158-2

Pošteno dekle
staro 17 let, želi mesto kuhinjske pomočnice, pomagala bi tudi pri popravljanju sob. Naslov v vseh posloval. Jutra. 3155-2

Gospa srednjih let
s pedagoško izobrazbo išče službo vzgojiteljice ali blagajničarke. Govori perfektno slovensko, hrvaško in nemško. Ponudbe na oglas. odd. Jutra pod »Perfektna«. 3148-2

Mlad moški
neoženjen, zmožen vsakega dela, išče stalne zaposlitve. Položi tudi kavcijo. Ponudbe na podruž. Jutra v Mariboru pod »Kavcija 1910« 3202-2

Trgovski pomočnik
mlad, vojaščine prost, izučen mešane stroke, dober prodajalec, z dobrimi spričevali, želi namestitve. Gre tudi v mesto na prakso za tri mesece. Cenjene ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Agilen, dober prodajalec«. 3211-2

Trgovski pomočnik
mlad, vešč manufakture in špecerije, z znanjem nemščine, želi premeniti mesto. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dober prodajalec«. 3173-2

NIBOL
TABLETE-MAST

Pri revmatizmu, gihtu in išijasu masirajte boleče dele z »Nibol« mastjo in vzemite »Nibol« tablete. Tudi pri prehladu, gripi in glavobolu pomagajo »Nibol« tablete. »Nibol« v lekarnah Din 20.—

Proizvaja Apoteka Mr. Bahovec — Ljubljana.
Reg. br. 17. 816/35

Trgovski pomočnik
železninar in mešane stroke, starejši, nekadilec, ki mu je res do dela, vajen kmečkih strank, želi mesto najrajše na deželi. Vodil je večkrat samostojno trgovino, zato je sposoben tudi za podružnice. Pismene ponudbe pod »Marljiv in delaželjen« na ogl. odd. Jutra. 3085-2

V fino kuhinjo
(hotel, pension) želi marljivo in pridno dekle z dežele, kot pomočnica, ki zna kuhati navadno meščansko hrano, da se izpopolni v kuhi. Je absolventka drž. kmetijske gospodinjske šole z dobrim uspehom. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Veselje do kuhe«. 3084-2

Prodajalka
pridna, poštena, zanesljiva, dobra računarica, ki zna kuhati in šivati, išče mesto. Naslov: Albina Šarc, Preserje 37, p. Radomlje. 3427-2

Brezplačno
nameščenje kot praktikant ali pisarniški sluga išče 26 let star, samski absolvent Christofovega trgov. zavoda. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Nekadilec«. 3394-2

Šef kuhinje
strokovno kvalificiran, išče stalno mesto. Reference na razpolago. Tudi sprejme mesto vodje hotela ali restavracije. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Prvovrstna moč.« 3388-2

Krojaški mojster
z obrtom išče namestitve kot poslovodja. Vešč finega ter konfkcijskega dela. Takoj ali pozneje. Ponudbe na ogl. oddel. Jutra pod »Prvovrstni kroj.« 3337-2

Dekle
stara 17 let, želi službo za vsa hišna dela najrajši v Ljubljani. Ponudbe pošljite na Tončko Kremžar pri g. Verbič, Vrhnika Šap. 3368-2

Dekle
močno in zdravo, pridno in pošteno, vajeno vseh gospodinjskih del, želi službo. Naslov v vseh posloval. Jutra. 3360-2

Foto pomočnik
mlajša moč pošten išče stalno mesto. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dober retušer«. 3307-2

Dve dekleti
z malo maturo iščeta kakršnekoli zaposlitve v Mariboru. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Mlajše moči« v Mariboru. 3496-2

Mlado dekle
pridno, ki zna tudi kuhati, išče službo za takoj. Ponudbe na oglasni odd. Jutra pod »Zmožna«. 3400-2

Trgovski pomočnik
železninar in mešane stroke, starejši, nekadilec, ki mu je res do dela, vajen kmečkih strank, želi mesto najrajše na deželi. Vodil je večkrat samostojno trgovino, zato je sposoben tudi za podružnice. Pismene ponudbe pod »Marljiv in delaželjen« na ogl. odd. Jutra. 3085-2

V fino kuhinjo
(hotel, pension) želi marljivo in pridno dekle z dežele, kot pomočnica, ki zna kuhati navadno meščansko hrano, da se izpopolni v kuhi. Je absolventka drž. kmetijske gospodinjske šole z dobrim uspehom. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Veselje do kuhe«. 3084-2

Prodajalka
pridna, poštena, zanesljiva, dobra računarica, ki zna kuhati in šivati, išče mesto. Naslov: Albina Šarc, Preserje 37, p. Radomlje. 3427-2

Brezplačno
nameščenje kot praktikant ali pisarniški sluga išče 26 let star, samski absolvent Christofovega trgov. zavoda. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Nekadilec«. 3394-2

Šef kuhinje
strokovno kvalificiran, išče stalno mesto. Reference na razpolago. Tudi sprejme mesto vodje hotela ali restavracije. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Prvovrstna moč.« 3388-2

Krojaški mojster
z obrtom išče namestitve kot poslovodja. Vešč finega ter konfkcijskega dela. Takoj ali pozneje. Ponudbe na ogl. oddel. Jutra pod »Prvovrstni kroj.« 3337-2

Dekle
stara 17 let, želi službo za vsa hišna dela najrajši v Ljubljani. Ponudbe pošljite na Tončko Kremžar pri g. Verbič, Vrhnika Šap. 3368-2

Dekle
močno in zdravo, pridno in pošteno, vajeno vseh gospodinjskih del, želi službo. Naslov v vseh posloval. Jutra. 3360-2

Foto pomočnik
mlajša moč pošten išče stalno mesto. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dober retušer«. 3307-2

Dve dekleti
z malo maturo iščeta kakršnekoli zaposlitve v Mariboru. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Mlajše moči« v Mariboru. 3496-2

Mlado dekle
pridno, ki zna tudi kuhati, išče službo za takoj. Ponudbe na oglasni odd. Jutra pod »Zmožna«. 3400-2

Tkalski mojster
vajen vseh vrst statev išče službo ali odda obrt v najem s sodelovanjem. Ponudbe na ogl. oddel. Jutra pod »Tkalski mojster.« 3497-2

Blagajničarka
izvežbana, kavcije zmožna išče službo v kavarni, restavraciji ali trgovini. Gre tudi na sezijo. Cenjene ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Blagajničarka«. 3409-2

Trgov. pomočnica
mlada, želi premeniti službo, vajena šivanja moškega in ženskega perila in gospodinjstva. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 3407-2

Prikrojevalec in prikrojevalka
ženskih oblek za vse v to stroko spadajoča dela iščeta namestitve. Ponudbe na ogl. oddel. Jutra z navedbo plače pod »Zmožen prikrojevalec«. 3455-2

Kletar
absolvent kletarske, vinarske šole z večletno prakso, prvovrsten poznavalec vin, zmožen samostojnega vodstva večje kleti, želi premeniti službo. Ponudbe na: Oblak, Ljubljana, Bleiweisova 42. 3531-2

Vrtnarski pomočnik
mlajša moč, išče primerno službo. Opravljal bi poleg vrtnarskih po potrebi tudi druga hišna dela. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 3512-2

Vajenci (ke)

Fant
poštenih staršev bi se rad izučil v mestu ključavničarstva in avtokolarstva. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Takoj«. 3297-44

Dekle
staro 14 let se želi izučiti za natakarico. Naslov v vseh posloval. Jutra. 3156-44

Frizerska vajenka
z veseljem do obrti in 6-mesečno učno dobo, išče mesto. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Rada delam«. 3247-44

Vajenca
kmečkega fanta, zdravega, s primerno šolsko izobrazbo, poštenega, z vso oskrbo v hiši sprejmem. Nasl. v vseh posloval. Jutra. 3217-44

Vajenca
sprejme veletrgovina z mešanim blagom. Lastnoročno pisane ponudbe pošljite na Ed. Suppanz, Pristava. 3087-44

Učenko
pridno in pošteno, stanujočo v Ljubljani pri starših, sprejme trgovina Elektroton, pasaža Nebotičnika. 3523-44

G. Th. Rotman:

Kapitan Kozlostrelec gre leve lovit

87

Utemetuti je spet odpotoval in delo se je nadaljevalo, tako da sta bila drugo jutro dogotovljena dva nova voza; v enega so spravili nosoroga, v drugega pa leoparda. A tedaj so črnci z obupanimi obrazi prišli k kapitanu. »Toliko voz pa res ne moremo vleči!« so rekli.

88

Kapitan je zamišljeno pogledal predse. Nato se je vneto zatopil v zemljevid Afrike. »Poizkusimo!« je rekel čez nekaj časa. »Kongo ni daleč odtod; treba bo sesti v letalo. Po jutrišnjem se vrnem, če bi me pa dalj časa ne bilo, se nikar ne vznemirjajte!« In jo je odkuril.

Fant
priden in pošten, s malo maturo se želi izučiti v trgovini, s popolnoc. krbo. Ponudbe na podružnico Jutra v Novem mestu pod »Vajenec«. 3408-44

Zaslužek

Leica fotografu
nudim 50% zaslužek. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Velik promet«. 3511-3

Pouk

Poučujem
matematiko, francoščino in vse druge predmete za I. in II. razred realne gimn. po 5 din na uro. Naslov v vseh posloval. Jutra pod šifro »Uspeh zajamčen«. 3387-4

Inštruktorico visokošolko
sprejmem za francoščino k sedmošolki. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 3513-4

Potniki

Tempo — tempo
Pridnim in sposobnim za stopnikom v vseh srezih dr žave nudimo priliko lobre ga in trajnega zaslužka. Naše geslo je: za dobro delo dobro plačilo. Javite se takoj na Jugopatent, Ljubljana. 3126-5

Potnik
s lastnim avtomobilom, dobro uveden v savski, vrbaski in drinski banovini išče zastopstvo samo renomirane tvrdke tvent. za poedine banovine. Ponudbe na Publicitas, Zagreb, Ilica 9 pod »Uvedene«. 3219-

Dva zastopnika
na Ljubljano in Kranisko, špecerista, dobrih referenc, sprejmemo za vpeljan predmet. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Reference«. 3177-3

Potnika
z avtom, sprejmemo proti proviziji, za celo državo, za nov galanterijski artikel. Naslov v vseh posloval. Jutra. 3492-5

Dragocenost

Vsakovrstno zlato
kupuje po najvišjih cenah ČERNE — juvelir, Ljubljana, Wolfova ul.

Staro zlatnino
zlato zobovje, zlati krone zlatnike in briljante kupuje CUDEN, Prešernova 1. 65-36

Oblačila

3 boljše moške obleke
in dva površnika prodam poceni. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Obleka«. 3124-13

Lepe maske
posodim. Ljubljana, Cesta v Rožno dolino 44. 3519-13

Radio

Philips radio
4 do 5, z dvema zvočnikoma, prodam ali zamenjam za avtomatično tehtnico. Naslov v vseh posloval. Jutra. 3278-9

Radio aparat
»Orion«, dobro ohranjen zelo ugodno prodam. Pojasnila se na pošti na Jesenicah. 3366-9

4-cevni »Radione«
na izmenični tok, izvrstno ohranjen s samoprosilcem ugodno na prodaj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 3487-9

Glasbila

Prodam
koncertne citre »Eligi«, stare 28 let in dobro ohranjeno violino tudi 28 let staro. Zvonko Kovič, Preser je 52, p. Radomlje. 3263-26

Kratek črn klavir
z angleško mehaniko ugodno prodam. Tržaška cesta 45-I. 3372-26

Izredna prilika
Na prodaj zelo dobro ohranjen klavir. Naslov v vseh posloval. Jutra. 3359-26

Pridelki

Medarna
Ljubljana, Židovska ul. št. 6, nudi sortirani prvovrstni cvetlični med po najnižji ceni. 82-3

Polnosladko seno
la, več vagonov proda Dremelj, Logatec. 3249-3

Seno, slamo, krompir
prodam. Ponud. na ogl. odd. Jutra pod »Pridelki«. 3472-3

Sadje

Štajerska jabolka
že vedno v zalogi pri Gospodarski zvezi v Ljubljani, Tyrševa c. 29. 3101-34

Prodam

Aparat za trajno kodranje
v zelo dobrem stanju, prodam po nizki ceni. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Trajno kodranje«. 3172-6

Inventar
za špecerijsko trgovino, — kompleten, naprodaj. Vprašati v Magistrarni trafiki, Ptuj. 3116-6

Frizerji, pozor!
dobro ohranjen aparat za trajno undulacijo na prodaj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Ceno«. 2664-6

Naročajte
iz Kupičeve drevesnice in trsnice na Ptujski gori. Seznam in cenik na razpolago. 63-6

Otroški voziček
moderen, zelo dobro ohranjen naprodaj. Ogled vsak dan od 14 do 16 ure. — Gledališka ulica 14-VI., vrata 20. 3281-6

Bel pesek
za vrtove prodaja in dostavlja na dom Tone Huč, Vegova ul. 10. Istotam naprodaj še nekaj voz prima konjskega gnoja. 3258-6

Žaganje za kurjavo
razne deske in parkete prodam. Ivan Šiška, tovarna parketov, Metelkova ul. 4. 3224-6

Otroški voziček
globok, dobro ohranjen naprodaj za 400 din. Istotam na prodaj tudi sportni voziček za 250 din, enako dobro ohranjen. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 3305-

Štedilnik
dobro ohranjen, skoro nov, prodam. Sv. Petra cesta 59. 3334-

Trgovska oprema
ze delikatesno ali kaj sličnega, hrastov les, kopalna banja, omara za led i. t. d., se takoj proda Vila Strukelj, Bled. 3350-6

Zlata damska ura
zapestnica se proda. Naslov v vseh poslov. Jutra. 3325-6

Rebraste cevi
ohroželezne, za parno kurjavo, prodam. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Ripenröhre«. 3225-6

Kromatična harmonika
trivrstna in damsko kolo, ugodno na prodaj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra v Mariboru pod »Radi selitve«. 3274-6

KOŽE
kune, veverice, dehorja so v nekaterih krajih še dobre na dlaki. Prinesite jih v prodajo Zdraviču na Starem trgu. Kupi tudi vse druge vrste kož. Plačuje dobro. Istotako kupuje tudi ščetine. 3239-6

Čevljarska delavnica
kompletna po zelo ugodni ceni na prodaj v Kočevju. Dopisi pod »Lepa bodočnost« na ogl. odd. Jutra. 3244-6

Knjigoveške priprave
kompletne, prodam. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Knjigovezi«. 3102-10

Večja knjižnica
ugodno naprodaj z raritetami. Ponudbe na ogl. oddelek Jutra pod »Redkost«. 3125-6

Otroški voziček
globok, ugodno prodam — Kajfež, Šišenska c. 18, pri remizi. 3166-6

Otroški voziček
globok, prodam za 200 din. Celovška cesta 43. 3383-6

2 tovorna voza
in en lovski voz, ugodno na prodaj. Anton Kovačič, Ljubljana, Viška ul. 3. 2547-6

Moderen voziček
globok dobro ohranjen prodam. Glanz, Igriška 3 V. 3431-6

Primoži
(Schraubstöcke) dobro ohranjeni, paralelni po cca 70 kg, ter litoželezne noge za mize za delavnico zelo ugodno prodam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 3365-6

Naprodaj
tehtnica, štalir vaga, male blagajne, športni voziček. Proda ali zamenja za tricikelj. Florjanska 40-I. 3374-6

Kozolec
z 10 okni zelo velik, dobro ohranjen na prodaj. Ponudbe na ogl. oddel. Jutra pod »Zagorje«. 3462-6

Krasna stoječa ura
v gotskem stilu 3.20 m visoka prima kolesje se proda. Ogled od 12. do 1. Naslov v vseh poslov. Jutra. 3464-6

Staro omaro
in kuhinjsko kredenco prodam. Borštnikov trg 1-I. levo. 3415-6

Gramofonske plošče
igle, peresa itd. najugodneje dobite pri »Tehnik«, Banjalj. Ljubljana Miklošičeva 20. Velika izbira najnovejših radio aparatov. 3478-6

Gnoj
prodam več voz. Prašičjega, pomešanega s konjskim in kurjim. Privšek, Stožice pri Ljubljani. 3516-6

Otroški voziček
moderen, prodam po nizki ceni. Streliška št. 10, Iršič Marija. 3521-6

Kupim

Puško trocevko
brezhibno po možnosti z daljnogledom kupim. Ponudbe na naslov: Kač Adolf, Stari trg pri Rakeku. 2584-7

Otroški voziček
sportni kupim. Trgovina kuriva, Linhartova 16. 3333-7

Kupimo
2 komada rabljenih vagončkov (Kippwagen) v dobrem stanju, za 60 cm tir. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Z. O.« 3379-7

Stare moške obleke
perilo čevlje pohištvo itd kupujem — Pišite Drame Alojzija, Ljubljana Gallusovo nabrežje 29. 3448-

Štedilnik
dobro ohranjen, kupim. Ponudbe na ogl. oddel. Jutra pod »Štedilnik«. 3458-

Avto, moto

Eifel Ford
izvrstno ohranjen avto, vožen 13.000 km, prodam. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Eifel kakor nov«. 3118-10

Adler Junior
poltovorni lepo karoserijo, skoro nov prodam zaradi nabave večjega. Poraba bencina 5 litrov. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Zelo ugodno«. 3291-10

Opel Super Six
izvrstno ohranjena limuzina poceni na prodaj. Pozive se na velesejmu. 3354-10

Chevrolet 6 cil.
na prodaj tovorni avto v najboljšem stanju, eventuelno zamenjam za večjega. Ponudbe na ogl. oddel. Jutra pod »Chevrolet«. 3296-10

Motosacoche
utilitna tipa, skoraj nov, zelo hiter stroj — proda Čop, Jesenice, Podmirca. 3299-10

Avto mobile
tovorne, osebne in avtobuse dobro ohranjene vseh jakosti kupite najceneje pri O. Žužku, zastopstvo Krupp, Ljubljana, Tavčarjeva 11. 3328-10

Avto Olimpia
skoro v novem stanju, tipa 1938, zaradi nabave večjega zelo poceni prodam. Naslov Martin Fenk 1-2 Bata, Murska Sobota 17. 3229-10

Ardie 125 ccm
kompleten z 2 sedežema, dobro ohranjen, poceni naprodaj. Vprašajte pri G. Zupančiču, Maribor, Tomšičev drevored 27. 3276-10

DKW avto
rabljen, prodam za 10.500 din. Ponudbe na ogl. odd. Jutra v Mariboru pod šifro »Dobro ohranjen«. 3102-10

Motorno kolo
malo 100 do 125 ccm, novejše tipe, malo rabljeno, popolnoma brezhibno, takoj kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Za gotovino«. 3143-10

Kupim 2 motorja
novejše tipe v brezhibnem stanju, 250, 350, 500 ccm. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Plačam takoj«. 3252-10

Motorno kolo
kupim od 200 do 500 ccm dobro ohranjeno. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod značko »Plačam takoj«. 3525-10

Motor
s prikolico 500 ccm v brezhibnem stanju ugodno na prodaj. Žerja Celovška 102. 3393-10

Motorno kolo
Herkules 100 ccm, 38 model, prodam Stanko Miheličič, Gorenja vas 24 pri Retečah, p. Škofja Loka. 3375-10

Šasijo »Ford«
1 in pol tonsko, generalno popravljeno, takoj prodam. Jenič, Poljanska 69 Ljubljana. 3450-10

DKW motor
poceni prodam. Ogled od 2 do 5. dnevno pri Sander, Jenkova 13. 3465-10

Motorno kolo
125 ccm po nizki ceni prodam. Poljanska 55. 3481-10

7 osebnih avtomobilov
ugodno proda garaža in mehanična delavnica Iv. Kopač, Ljubljana, Frankopanska 21. 3477-10

Motor 125 ccm
za 3500 din prodam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 3469-10

BSA 350 ccm
Sport in Ford avto zelo poceni naprodaj. Likalnica, Ljubljana, Vegova 12. 3524-10

Za dvotaktno motorno kolo
zamenjam prvovrstno harmoniko, diatonično klavirsko ali kromatično. Anton Železnik, izdelovatelj harmonik na Vrhniki. 3209-10

Kupim ali zamenjam
za les mali dobro ohranjen avto. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Ugodno 87«. 3520-10

Kolesa

Nagrada
Plašč od kolesa, ki je ob strani na eni tretini oboda zarezan in vulkaniziran nujno iščem, zaradi kontrole v trpežnosti. Sedanji lastnik dobi pri meni v zameno novega in še 150 din nagrade. Dovžan, trgovina strojev, Ljubljana, Frančiškanska 4. 3232-11

Kdor
si namerava kupiti novo kolo, naj si ogleda ceno in kvaliteto. Rabljena kolesa vzamem v račun. Zatler, Ježica. 3367-11

Kolesa
več še prav dobro ohranjenih ženskih in moških ter partija novih prav poceni na prodaj pri Prometu, nasproti Križanske cerkve. 3467-11

Naznanilo!
Prva velika pošiljka kolesa prispela. Prodaja po reklamnih cenah je zaželena. Oglejte si brezobvezno razne nove modele pri »Tehnika«, Banja Ljubljana, Miklošičeva 20. 3479-11

Pohištvo

Ogledate si lahko
najfinejše in napreprostejše pohištvo kakor ga lahko tudi naročite po načrtih po zelo nizki ceni le pri Umetnem pohištvenem mizarstvu Ambrožič August, Bleiweisova 30. 2773-12

Samo 340 din
stane naša nova
otomana
izkoristite priliko
E. Zakrajšek
Ljubljana
Miklošičeva cesta 34

Pohištvo
novo in že rabljeno, ga želite prodati ali se na dati v shrambo, prejmemo v poseben sklep v komisijsko prodaje po zelo ugodnih pogojih. Kupcev je v tem oddelku vedno dovolj zato dobro ohranjeno pohištvo. Vse reklame prekrbimo sami. Sporoči se nam na dopisnici ali ustno. Prevoz pohištva preskrbimo sami. Ivan Mathian, Ljubljana, Tyrševa 12. 70-1

Fino spalnico
iz orehove korenine poceni proda Franc Krže pohištvo Vrhnika. Ogleda se v zalogi v Ljubljani Prečna ulica 6, nasproti mestnega kopališča. 3288-12

Pohištvo
za stanovanja, hotele, trgovske opreme in penzione dobite najhitreje v največji zalogi pohištva:
»SAVA«

Spalnice že od	1.600
Omare	400
Postelje	160
Kuhinjske oprave	750
Kuh. kredence	450
Otomane	500
Madraci	190
Mreže	85

Sprejemamo naročila po predloženih načrtih. Rožna dolina, Predjamska 32 in 35.
I R G O V I N A
Gajeva Nebotičnik 3429-12

Črešnjeva spalnica
temna, politirana, 11 kom naprodaj za 3000 din. Cvetko Kladnik, mizar, Mokronog. 3185-12

Maske odda
Salon Kuclar, Knafljeva 4. 3530-13

Moderne spalnice
od 2000 din, kuhinjske opreme od 800 din nudi Josip Goljar, Florjanska 1. 3504-12

Spalnice
kuhinje, postelje, mreže in drugo pohištvo najceneje pri Andlovic, Komenskega 34. 3454-12

Samsko sobo
kompletno, popolnoma novo, dobro ohranjeno, težko črešnjevo pisalno mizo ceno prodam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 3434-12

Les

Prima smrekov in borov les
cca 10 vagonov v dimenzijah 50/42, 30/25 in 20 mm, postavljen v Celje, kupi tovarna pohištva Franjo Vehovar Celje, kamor naslovite ponudbe z navedbo cen. 3488-15

INSERIRAJ V „JUTRU“!

Obrt

Maserka in kabinet
Pavla Ostrelič, Stari trg 11 se priporoča po znižani ceni. Tudi za Leonišče. Diplomirala leta 1916 z odliko. 1281-30

Halo Šiškarji!
Vsa tapetniška dela izvršujem najceneje v novem lokalu na Celovški cesti poleg stare mitnice. Ivan Dolničar 3425-30

Stroji

Jarmenik
fabrikat Pini Kaj razpona 600 mm s cirkularjem in transmisijo prodamo pod zelo ugodnimi pogoji. Naslov v vseh posl. Jutra 2557-2

Skobelni stroj
dobro ohranjen kupim takoj. Ponudbe pošljite na Joško Majaron lesna industrija Borovnica. 3290-29

Kupim
vodno špiralno Francis turbino, rabljeno, v dobrem stanju. Moč 200 l na sekundo. Martin Kac, Šmartno Slovenji Gradec. 3301-29

Stroji
za izdelavo metel, trgovske stelaže, izložbene omare, okenska polkna, sodi, baloni itd. na prodaj pr Gospodarski zvezi, Ljubljana, — Tyrševa cesta 29. 3254-29

Plinski motor
od 20 do 30 ks, kupimo. Crna-Kaolin, Tavčarjeva 13. 3261-29

Cilindrski čevljarski stroji
kupim po dogovoru. Ponudbe na Pečenko, Sv. Petra cesta 41, Ljubljana. 3152-29

Elektromotor
3x380-220 volt, 1 ks, 670 obr./min., malo rabljen proda A. Maček, Vrhnika. 3259-29

Šivalni stroji
proti gotovini, kakor tudi na obroke. Zahtevajte prospekt! Sprejema zastopnike. Josip Uršič, šivalni stroji, kolesa, otroški vozički. Celje, Narodni dom. 2202-2

Šivalne stroje
in kolesa prvovrstnih znamk, tudi rabljene stroje, krojaške in čevljarske cilinderce od 300 din naprej prodaja Triglav, Resljeva 16. 3406-29

Ekspres stroj za kavo
v popolnoma novem stanju na prodaj zaradi nabave večjega stroja. Ogleda se v bufetu Slamič. 3473-29

Več Singerjevih, Pfaffovih
in še mnogo drugih šivalnih strojev z dvajsetletno garancijo, prav poceni naprodaj pri trdki Promet, nasproti Križanske cerkve. 3468-29

Plinski motor
(Sauggass) 35 do 40 ks kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Točen opis«. 3457-29

Kapital

Hranilne knjižice
zaščitenih zavodov
vrednostne papirje
3% obveznice
vnovčujem stalno po najvišji ceni in proti takojšnemu izplačilu v gotovini
Alojzij Pleninšek
Ljubljana Beethovnova 14 telefon 35-10 310-1

Ureditev dolga
potom sodnih in izvensodnih poravnav, nasveti v konkurznih zadevah in vseh drugih trgovsko obrtnih poslih, strokovne knjigovodske revizije. Sestava in aprobacija bilanc. Presrbe kreditov, nasveti glede hranilnih vlog in plasiranje istih. Vsi posli kmečke zaščite. Edina koncesionirana komercialna pisarna
LOJZE ZAJC
Ljubljana Gledališka TELEFON 58-18 230-1

Bančno kom. zavod MARIBOR
Aleksandrova cesta 4, kupi takoj in plača najbolje:
hranilne knjižice bank in hranilnic, vrednostne papirje, 3% odst. obveznice, bonitete, srečke delnice itd., valute vseh držav. Prodaja sreč državne izredne loterije 2188-

Bivši trgovec
z gotovino 60.000 din se želi udeležiti na rentabilnem podjetju. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Rentabilnost«. 3330-16

Posojila
različna, preskrbim hitro, brez kakega predplačila
Hranilne knjižice
vnovčujem proti takojšnji gotovini. Oblastveno dovoljena pisarna
Rudolf Zore
Ljubljana, Gledališka 12. Znamka za 3 Din 3438-16

100.000 din posojila
iščem proti vknjižbi. Naslov v vseh posloval. Jutra 3260-16

100 delnic
Zanatske banke Kraljevine Jugoslavije prodam po nominalni ceni. Naslov v vseh posloval. Jutra. 3459-16

Strokovnjaka - delavca
event. družabnika iščem za izdelavo kaljeve peči in keramike. Josip Sečenji, Temerin. 3197-16

Dolgoročna posojila
državnim, samoupravnim, banovinskim uradnikom, uslužbencem, upokojencem in privatnikom. Za podrobne informacije se obrnite na poobla!ščenca dravske banovine F. Klemena iz Ljubljane, Gosposvetska cesta 10 Banka in hranilnica. 3391-16

»Veletrgovina«
sprejme družabnika z gotovino din 100.000, pogoji po dogovoru. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Veletrgovina Ljubljana«. 3452-16

Če vsak mesec za par dni vložite
din 10.000 zaslužite mesečno 800 do 1000 din, po dogovoru več. Absolutna sigurnost. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Nujno«. 3435-16

Vložnice
Prve hrvatske štedionice prodam tudi na obroke ali posodim proti la sigurnosti. Ponudbe na ogl. odd. Jutra v Mariboru pod »Vložnica«. 3499-16

Družabnika(co)
s kapitalom 6 do 8000 din ki se razume na šivalne stroje, iščem. Dobiček siguren. Ponudbe na ogl. odd. Jutra. 3412-16

Din 30.000 posojila
iščem za dobroidoče podjetje. 100% jamstvo. Odplačilo z obrestmi po dogovoru z mesečnimi obroki. Cenj. ponudbe pod značko »Posojilo 30« na ogl. odd. Jutra. 3509-16

Kdo posodi 1500 din
za dobo 3 mesecev proti garanciji. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Sigurno 1500«. 3529-1

V najem

Pekarno
vzamem v najem s 1. majem, even. tudi prej. Naslov v vseh posloval. Jutra. 3226-1

Prostorno garažo
v sredini mesta iščem za takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 3253-1

Restavracijo ali gostilno
iščem v najem even. tudi na deželi. Ponudbe pod šifro »Dober najemnik« na ogl. odd. Jutra. 3181-1

Ugodna prilika za stavbeno obrt
V najem oddam takoj zelo ugodno zaradi smrti skladišče dobro vpeljanega stavbnega podjetja na zelo prometnem kraju v Mariboru. Istotam oddam v najem tesarsko obrt. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Ugodna prilika«. 3204-1

Gostilna
v bližini kolodvora Tezno na prodaj ali se odda v najem. Felič, Tezno Maribor. 3121-17

Mizarsko delavnico
lepa, moderno urejena z vsemi stroji, oddam v najem. Ogleda se pri Rudolfu Kuharju stavbenemu mokronog. 3397-17

Frizerski salon
se odda v najem ali pa proda. Pobrežje 58 p. Maribor. 3498-17

Oddam takoj v najem
z inventarjem urejen trgovski lokal v industrijskem kraju v Celju. Josip Lebič. 3493-1

Prometno gostilno
oddam v najem v mestu. Ponudbe na podružnico Jutra Ptuj pod »Vpeljana«. 3531-1

Lokali

Parna pralnica
moderno opremljena, dobro idoča, zaradi odpotovanja naprodaj. Vprašajte Maribor, Krekova 12. 3078-19

Trgovino
podružnico z mešanim blagom skupno z zalogo v industrijskem kraju zaradi prezaposlenosti — oddam takoj v najem odnosno prodam. Potreben kapital 150 tisoč din ali najmanj 100 tisoč. Bodočnost zajamčena. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Siguren promet«. 2775-19

Dobroidočo gostilno
vzamem takoj v najem ali pa v račun. Kavcije zmožna. Cenjene dopise pošljite na podruž. Jutra v Celju pod »Gostilničarka«. 3497-19

Oddam
takoj trgovski lokal z 2 prostoroma na Vidovdanski cesti 1, vprašajte v gostilni. 3344-14

Gostilno in lokal
za trgovino z inventarjem in stanovanjem oddam takoj ali pozneje. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Tyrševa«. 3033-19

Dve mlekarni
prodam s koncesijo, dobro vpeljani. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 3236-19

MR. BAHOVEC
PLANINKA ZDRAVILNI ČAJ

Pomlad...

Kakor priroda, je izčrpano tudi naše telo in se težko brani zoper bolezni. Zato mu moramo pomagati in ga napraviti odpornega in zdravega. Očistiti ga moramo vseh nakopičenih in telesu škodljivih snovi, ter mu dovajati nove in oživljujoče sokove. V to svrho se priporoča za naravno zdravljenje

»PLANINKA« ČAJ

ki je pripravljen večinoma iz najboljših planinskih zdravilnih zelišč, katerih koristno delovanje je že znano v znanstveni medicini.

Dolgoletne izkušnje nam potrjujejo, da je »Planinka« zdravilni čaj zelo dobro ljudsko zdravilo, ker so njegove sestavine vzete iz znanstvene, deloma pa tudi iz ljudske medicine.

»Planinka« zdravilni čaj je dober regulator za čiščenje in presnavljanje. Zaradi tega je zdravljenje 6 do 12 tednov s »Planinka« čajem Bahovec izredno dobro:

pri slabi prebavi in zapeki,
pri neurejenem delovanju črevesja,
pri telesni napetosti in pri omotici,
glavobolu, nespečnosti in zgagi,
pri obolenju zaradi sečne kisline,
pri obolenju jeter in zlati žili,
pri živčnosti in živčnih boleznih.

»Planinka« zdravilni čaj pospešuje tek. Zahtevajte v lekarnah izrecno »Planinka« čaj Bahovec, ki je le tedaj pristen, ako je zaprt in plombiran ter nosi ime:

MR. BAHOVEC APOTEKA LJUBLJANA
ZDRAVILNI ČAJ „PLANINKA“

Reg. Sp. br. 14212 od 10. VII. 1934

Mlekarno
dobro idočo oddam. Informacije v Cerkveni ul. 19. 3312-19

Lokal
prevzamem ali kupim špecerijsko trgovino v prometni ulici centra Ljubljane. Ponudbe Strah, Maribor, poštno ležeče. 3213-19

Izvanredna priložnost!
Zaradi družinskih razmer prodam zelo poceni trgovino v bogatem mestu Podravine. Ponudbe na Podravske novine, Koprivnica. 3205-19

Mesarijo
z vsem inventarjem vzamem v najem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra v Celju pod »Na deželi«. 3206-19

Trgovino meš. blaga
ali samo špecerijsko trgovino vzamem v najem ali jo kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Eksistenca«. 3380-1

Dobroidočo gostilno
s koncesijo ali brez, na najprometnejši izletniški točki, prodam. Potreben kapital din 25.000. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »175«. 3528-19

Prostorno skladišče
oddam z dvoriščem. Cesta 29. oktobra št. 3. 3440-19

Dobroidočo trgovino
prodam ali oddam v najem. Ponudbe na oglas. odd. Jutra v Mariboru pod »Dobra trgovina«. 3503-19

Trgovino
z mešanim blagom takoj prodam. Naslov v vseh posloval. Jutra. 3466-19

Prazen lokal
z inventarjem na prometni točki ob tramvajski postaji, oddam. Niko Škofic, Celovška cesta 56. 3470-19

Posest

Hišo v Mariboru
dobro ohranjeno, kupim, 3—4 stanovanja. Ponudbe z navedbo cene in lege pod »Solnčno« na podružnico Jutra, Maribor. 3203-20

Štiristanovanjsko vilo
z lepim vrtom in dvoriščem prodam Rožna dolina, — Predjamska ul. 43. 3149-20

Stavbne parcele
elektrika, vodovod, bližu kolodvora v Vižmarjih na prodaj. Naslov v vseh posloval. Jutra. 3316-20

Staroznano gostilno
s sob in velika klet, velik gostilniški vrt in kegljišče s približno 2 inventarjem radi družinskih razmer takoj proda 20 minut od glavnega kolodvora v Mariboru. Potreben kapital 200 000 din. Ponudbe na podr. Jutra v Mariboru pod »Srečna bodočnost«. 1171-20

Lepa hiša
petstanovanjska, z velikim vrtom v Studencih pri avtobusni postaji, mesečni dohodek 1.600 din, naprodaj. Naslov v vseh posloval. Jutra. 2743-20

Večjo novo hišo
kupim v Ljubljani. Ponudbe pod »Donosno« na ogl. odd. Jutra. 2717-20

Weekend hiša
z mladim gozdom, krasen miren kraj, v bližini celjske koče, priporočljivo za ljudi, ki žele tišino in samoto, na prodaj Kirbiš, Celje. 2562-20

Donosno stanovanjsko hišo
v dobrem stavbnem stanju, kupim. Ponudbe pod »Posredovalec izključena« na ogl. odd. Jutra. 3136-20

Posestvo
v Šmartnem 6 pri Celju tik glavne ceste, z zidano hišo, hlevi, velikim vrtom in 1 njivo pripravno za kakega peka, mesarja, vrtnarja ali za kako manjšo tovarno naprodaj zaradi starosti. 3018-20

V Slovenski Bistrici
(v mestu) je pod ugodnimi pogoji naprodaj veliko posestvo, bivša last grofa Salma z živim in mrtvim inventarjem. Velika hiša in obsežna gospodarska poslopja tik farne cerkve in ob državni cesti. Hiša je za vsako obrt primerna. Informacije da Ivan Krošl, uradnik v Slovenskih Konjicah. 2612-20

Večje število parcel
kompleksov parcel, gozdov trgovskih in stanovanjskih hiš in vil ima naprodaj gradbeno strokovno izobražen posrednik. Kunaver Ludvik, cesta 29. oktobra 6, telefon 37-33. Pooblaščeni raditelj in sodni cenitelj za nasvete brezplačno na razpolago. 25-3

Hiše
trgovske in stanovanjske ali stavbene parcele tudi v ugodnem nakup. Prosim ponudbe Franjo, cesta Slavna Ljubljana Brjavčev. c. 4a. 96-3

Rodovitna njiva
v Podgorju s površino 8981 kv. m, bo prodana na sodni dražbi v Kamniku dne 7. marca 1939 ob 8 uri. Cenilna vrednost 13.471 din. Najmanjši ponudek 8.981.— Informacije daje g. dr. Žvokelj odvetnik v Kamniku. 3282-20

Stavbena parcela
krasna tudi več, v Dravljah, Ljubljani, blizu cerkve, šole, tramvaja, na prodaj. Vprašajte v Dravljah, Vodnikova 257. 3331-20

Vila v Omišlju
ob morju, tri sobe in pritikline, 600 kv. m se proda za 85.000 din. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 3347-20

Na Jesenicah
prodam eno popolnoma novo hišo s čistim donosom 14.000 din letno ter dve stari z lepimi parcelami, pripravni za vsako obrt. Informacije daje: Petkoš Ivan, Jesenice-Fužine. 3233-20

Enonadstropna hiša
v lepem prometnem kraju, z več sobami, obširnim dvoriščem, vrtom za zelenjavo in gospodarskim poslopjem ter opremljenim trgovskim lokalom in skladiščem, naprodaj. Naslov in podrobnosti v vseh poslovalnicah Jutra pod značko »Lepa ugodnost«. 3170-20

Nova stanovanjska hiša
se odda v najem v lepem prometnem kraju gornje-savinjske doline v bližini križišča banovinskih cest, primerno za zobozdravnika ali zdravnika in tudi za upokojenca. Zglasite se do desetega marca. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 3163-20

Lepe stavbne parcele
o 540 do 926 kvdr. m ob tržaški cesti izven mestne mreže po ugodnih cenah in plačilnih pogojih na prodaj. Pozive se pri Ljudski samoposojilnici v Ljubljani, Miklošičeva cesta 6. 3269-20

Hiša sredi Maribora
in stavbna parcela krasnoležeča, ugodno naprodaj. Naslov v vseh posloval. Jutra. 3272-20

Visokopritlično hišo
z veliko delavnico in vrtom prodam. Vižmarje 107, p. Št. Vid nad Ljubljano. 3138-20

Mala vila v Celju
1 km od mesta na prodaj za 77.000 din. Ponudbe na podruž. Jutra v Celju pod »Sončno«. 3157-20

V Slovenski Bistrici
(v mestu) je pod ugodnimi pogoji na prodaj veliko posestvo, bivša last grofa Salma z živim in mrtvim inventarjem. Velika hiša in obsežna gospodarska poslopja tik farne cerkve in ob državni cesti. Hiša je primerna za vsako obrt. Informacije daje Ivan Krošl, uradnik v Slov. Konjicah. 2612-20

Večje število parcel
kompleksov parcel, gozdov trgovskih in stanovanjskih hiš in vil ima naprodaj gradbeno strokovno izobražen posrednik.

Mešan gozd
v izmeri 130 ha na prodaj za gotovino ali za delno gotovino in delno hranilne knjižice. Vprašati na ogl. odd. Jutra pod »Gozd na prodaj«. 3461-20

Naprodaj
mlin na štiri pare kamnov, stope, vodna moč 12 ks, 2 stanovanjski hiši, cca 40 000 kv. m arondiranega zemljišča, objekt pripraven za večjo industrijo, nahajajoč se 5 minut od mesta v Sloveniji. Pojasnila daje Rustja, Celje, Dečkov trg 4. 3490-20

Nova vila
v Petrovčah št. 30 pri Celju, tik kolodvora ugodno na prodaj. 3489-20

Prodam parcelo
350 kvdr. m za bežigrajsko gimnazijo. Naslov v vseh posloval. Jutra. 3411-20

Vilo
v centru mesta ali bližini centra kupim. Pisatiti na ogl. odd. Jutra pod »Gotovina«. 3482-20

Ugodni nakupi
Hiša novozidana, tristanovanjska. Cena 190.000 din v Sp. Šiški.
Hiša enodružinska, s 3 sobami, kompleks 1100 kvdr. m. Ob tramvaju Št. Vid. Cena 85.000 —
Parcela 500 kv. m za din 30.000 nad Stadionom.
Parcele za štirinadstropnice v centru mesta, ter druge nepremičnine prodaja realitetna pisarna ADAMIČ, Ljubljana, Gosposvetska 7. 3476-20

Parcele
v vseh legah, Tyrševa cesta blizu kolodvora, Tivolija itd. ugodno prodam Hinko Privšek, Ljubljana, Tyrševa cesta 12 3517-20

Prehrana

Diabetik
išče hrano pri samostojni gospodinji enake bolezni. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 3527-13

Stanovanje

Enosob. stanovanje
sončno in suho oddam. Pozive se v bufetu Moka 27. 3315-21

Enosob. stanovanje
dobi manjša odrasla družina takoj ali pozneje. Ljubljana, Štepanja vas 86, Kodeljevo. 3317-21

Dvosob. stanovanje
po nizki ceni oddam s 1. marcem ali aprilom. Privoz št. 9. 3284-21

Štirisobno stanovanje
za mal, komfortno, najlepši center mesta, oddam. Ponudbe pod »Redoljubno« na ogl. odd. Jutra. 3518-21

Vilo ali hišo
dvo- ali tristanovanjsko, kupim. Natančne ponudbe z navedbo cene pod »Blizu centra« na ogl. odd. Jutra. 3446-20

Lepa stavbišča
v izmeri 500 do 800 kvd. m na prodaj. Vprašati: pekarna Kovačič, Tezno pri Mariboru. 3501-20

Velika trgovska hiša
na najbolj prometni točki mesta Maribora — impozantna stavba z lepimi trgovskimi lokali in več komfortnih stanovanj visoko rentabilna radi selitve lastnika na prodaj. Ponudbe je poslati na podr. Jutra v Mariboru pod »Redka prilika« 3502-20

ZAHTEVAJTE BREZPLAČEN KATALOG
MEINEL & HEROLD
IZDELKI ELEKTRIČNE RAZSVETLJAVE MARIBOR

Enosob. stanovanje
parketirano, s pritiklinami v vili za maj oddam. Podmilščakova 7, Bežigrad. 3343-21

Dvosob. stanovanje
oddam z marcem. Ogleda se od 12. do 14. ure dnevno. Cena 400 din. Florjanska 22. 3340-21

Dvosob. stanovanje
sončno, v 1. nadstr. v Kopališki ulici 2, poleg Mirja oddam z majem. 3352-21

Trisob. stanovanje
sončno, s kopalnico takoj odda Florjančič, Poljane pri Št. Vidu nad Ljubljano št. 59. 3304-21

Komfortno stanovanje
z vrtom oddam. Vprašajte v Rutarjevi 5. 3234-21

Dvosob. stanovanje
dvorišče, oddam z 1 majem. Več pri A. Vodniku, kamnoseštvo, Ljubljana. 3371-21

Stanovanje
dvo ali trisobno na Mestnem trgu 13-I takoj oddam. 3459-21

2-sobno stanovanje
lepo, oddam. Poljane 36 pri Št. Vidu nad Ljubljano. 3421-21

Enosob. stanovanje
oddam solidni stranki. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 3483-21

Stanovanja iščejo

Manjše stanovanje
eno ali dvosobno, udobno, v novi hiši v Šiški (do remize) išče mlad zakonski par za april. Prednost imajo s kopalnico, balkonom ali vrtom. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod 500«. Navedba cene. 3332-21a

Dvo- ali trisob. stanovanje
išče tričlanska družina. Ponudbe na ogl. oddel. Jutra pod »Mesto.« 3310-21a

Trisob. stanovanje
s kopalnico in poselsko sobo išče točen plačnik. Ponudbe na ogl. oddel. Jutra pod »Sončno in čisto«. 3324-21a

Sobo, kuhinjo, kopalnico
išče mirna stranka brez otrok na periferiji, Šiška, Bežigrad. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Stalnost, maj«. 3323-21a

Enosob. stanovanje
s pritiklinami iščem za 1. april. Ponudbe na oglasni odd. Jutra pod »Sončno in suho.« 3228-21a

Upokojen uradnik
samski išče za maj sončno, visokopritlično enosobno stanovanje s kabinetom, kopalnico in pritiklinami v centru ali v bližini. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Snažno in mirno.« 3242-21a

Dvosob. stanovanje
s kopalnico, event. v bližini gl. kolodvora iščem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Marec ali april«. 3238-21a

Enosob. stanovanje
s kuhinjo, kompletno, dobroohranjeno opravo, kupim in prevzamem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Upokojenec«. 3235-21a

Dvosob. stanovanje
s kopalnico iščeta dve starejši dami v mestu za maj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 3183-21a

4—5 sobno stanovanje
na prostoru: kolodvor-hotel Štrukelj — Figovec—Verlič, išče solidna in stalna stranka. Ponudbe na oglas. odd. Jutra pod »Vselitev poleti.« 3180-21a

Dvosobno stanovanje
komfortno za 1. maj ali preje išče zasebni uradnik v centru ali največ 10 minut od pošte. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Čisto in suho.« 3362-21a

Enosob. stanovanje
s kopalnico, iščem ne predaleč od središča mesta. — Ponudbe z navedbo cene na ogl. odd. Jutra pod šifro »Solnčno stanovanje«. 3445-21a

Stanovanje
sobe in kuhinje even. s kabinetom v mestu, sončno iščem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Upokojenka s hčerko.« 3410-21a

Dvosob. stanovanje
iščem za 1. marc s pritiklinami. Plačam 800—900 din. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dvosobno«. 3510-21a

Sobo odda

Sobo
lepo opremljeno, s posebnim vhodom, oddam. — Šmartinska c. 10. 3074-23

Sostanovalca
sprejmem v toplo sobo, takoj. Desno, pritličje Karlovska cesta 26. 3349-23

Sobo
lepo in čisto oddam v Mišičevi 4. 3308-23

Opremljeno sobo
strogo separirano, oddam tudi lepo prazno sobo na Kongresnem trgu 16-I. Ogled od pol 1. do pol 2. 2894-23

Prazno sobo
strogo separirano in sončno oddam v Kocenovi ulici 12. 3335-23

Opremljeno sobo
lepo, sončno, s posebnim vhodom in s souporabo kopalnice oddam. Naslov v vseh poslov. Jutra. 3355-23

Opremljeno sobo
lepo in zračno s posebnim vhodom oddam mirni gospodični v Spodnji Šiški v Lepodvorski ul. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 3319-23

Lepo sobo
oddam boljšemu gospodu na Rimski c. 12. pri tliče. 3322-23

Sostanovalko
sprejmem v vso oskrbo. Istotam sprejmem več abonentov na boljšo domačo hrano. Cerjak, Sv Petra c. 11, dvorišče. 3381-23

Sobo
za eno ali dve osebi, s posebnim vhodom oddam takoj ali s 1. marcem. Jurčičev trg 2-III. prva vrata. 3399-23

Lepo sobo
sončno, prazno oddam v sredini mesta solidnemu gospodu. Naslov v vseh posloval. Jutra. 3363-23

Separiran kabinet
oddam za 140 din pri Taboru. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 3358-23

Opremljeni sobi
dve, s posebnim vhodom oddam solidnima gospodoma. Frančiškanska ul. 8-I. 3385-23

Opremljeno sobo
z uporabo kopalnice, oddam 1. marca. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 3451-23

2 lepi solnčni sobi
z vsem komfortom, s posebnim vhodom, domačnost event. z dobro domačo hrano, oddam le gospodom. — Istotam sprejmem sostanovalko v lepo veliko sobo z istimi udobnostmi. P. M. Kumanovska ul. 21 (nasproti Streliške ul. št. 30. 2719-23

Lepo solnčno sobo
oddam z vso oskrbo gospodu, sostanovalcu 1. marca. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 3443-23

Opremljeno sobo
čisto oddam samo solidnemu gospodu ali gospodični v Levčevi ulici št. 7. pri Cesti v Rožno dolino. 3401-23

Sobo
za 1 ali 2 gospoda takoj oddam. Poizve se: Celovška c. 68, Prešern. 3507-23

Na stanovanje
z vso oskrbo, sprejmem dijakinjo ali gospodično. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 3484-23

Mesečno sobo
opremljeno, solnčno, oddam 1. marca. Vprašati: Cesta 29. oktobra 18 (Rimska c.) pritl., levo. 3486-23

Sobo
lepo opremljeno, z 2 posteljama event. s hrano, oddam boljšim osebam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 3514-23

Sobe išče

Čedno solnčno sobo
s štedilnikom ali sobo in kuhinjo, išče zelo snažna poštena oseba. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Soba s štedilnikom«. 3199-23a

Prazno sobo
v centru mesta, s posebnim vhodom, za društvene namene, iščemo. Gremo tudi kot podnajemniki v že obstoječe društvene lokale. Pon. na A. Gjud, Kongresni trg 6. 3356-23a

Upokojenec
išče vso oskrbo pri samostojni gospodinji. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Mir«. 3382-23a

Iščemo oskrbo
za starejšo zdravo gospo. Ponudbe z navedbo cene. Naslov v vseh posl. Jutra. 3428-23a 2428-23a

Mirna gospodična
išče preprosto čisto sobico v sredini mesta, najraje pri kaki gospe vdovi. Ponudbe pod značko »1. marec« na ogl. odd. Jutra. 3441-23a

Opremljeno sobico
skromno, s posebnim vhodom išče gospodična. Ponudbe na ogl. od Jutra pod »Din 200«. 3402-23a

Opremljeno sobo
s strogo separiranim vhodom iščem za 1. april. Ponudbe na ogl. oddel. Jutra pod »Stalen in točen plačnik«. 3422-23a

Opremljeno sobo
s posebnim vhodom v centru mesta išče za 1. marec stalen gospod. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Uradnik«. 3417-23a

Sobo s štedilnikom
iščem na Viču ali v Rožni dolini, za takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 3508-23a

Živali

Tri debele svinje
domače reje na prodaj. Čelofiga, posestnik, Bresternica pri Mariboru. 3293-27

Kanarčke
prvovrstne pevce, ter nekaj samic ugodno proda Josip Devetak, Ljubljana, Bleiweisova 40. 3432-27

Dva resasta foksterierja
mlada, krasna prodam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 3436-27

Svilene pinče
malteške, mlade, čistokrvne, krasne, odlikovanih staršev, ceno proda Kos, Tavčarjeva ul. 3-III 3475-27

Izgubljeno

Zapestno urico
zlato, z jermenčkom sem izgubila po Resljevi, Komenskega in Dalmatinovi ulici. Najditelja prosim, naj jo izroči proti nagradi v ogl. odd. Jutra. 3423-28

Prodaje

Dražba posestva
Kp Lipnica št. 20 obči Sv. Lancovo srez Radovljica dne 25. t. m. ob 9. uri pri okrajnem sodišču Radovljica hiša z gospodarskim poslopjem gozdovi travniki ter z najivami in pritiklinami cenjeno na 45.813.50 din najmanjši ponudek din 30.542.50. Vadij je položiti pri sodišču v znesku 4.581.50 din. Ugoden nakup. 2229-32

Dražba lesa
Začasna državna uprava razlaščenih gozdov v Ljubljani, Cesta 29. oktobra 24, I. nadstr. razpisuje na dan 22. marca 1939 pismeno dražbo 21.630 kub. m mehkega (iglastega) tehnično porabnega lesa z območja šumske uprave Kočevje. Razglas, pogoje, skiovine in pojasnila dobite pri gornji upravi v Ljubljani in pri šumski upravi v Kočevju. 3212-32

Informacije

Posredovanje
prodaje, nakupa ali zamenjave hiš itd. izvršuje pod najkulantnejšimi pogoji gospodarska pisarna Josip Tribuč v Ljubljani, Tržaška 42, telefon 26-05. 3396-31

Preklic!
Podpisani Preželj Štefan, delavec v tovarni KID na Jesenicah izjavljam s tem, da nisem plačnik za dolgove, katere bi naredila moja žena Zofija Preželj. 3447-31

Dopisi

Viš. drž. uradnik
ločenec, želi poznanstvo do 30letne dame. Prednost prvincialka. Cenj. dopise na ogl. odd. Jutra pod »Simpatija«. 3283-24

Inžinjer
v stalni službi želi poznanstvo 20 do 30letne simpatične, lepe in gmotno neodvisne dame.. — Ponudbe na ogl. oddel. Jutra pod »Harmonija« 3287-24

35 letna gospa
nesrečna v zakonu, želi poznanstva s starejšim gospodom, ki bi jo gmotno podpiral. Ponudbe na ogl. od. Jutra pod »Pomoč«. 2881-24

Gospodična
22 letna, z 200.000 din želi poročiti boljšega gospoda. Dopise pod »Sreča 22« na ogl. odd. Jutra. 3453-24

42 letna ločenka
po višjem uradniku s stanovanjem, dobra kuharica s trgovsko in hotelsko prakso išče istotakega starejšega prijatelja. Ponudbe na oglas. odd. Jutra pod »Duševno sorodstvo«. 3398-24

Samostojna gospodična
srednjih let z lastnim domom, želi znanja z boljšim gospodom lepega značaja. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Simpatija 36.« 3485-24

Ženitve

Gospod
z gotovino poroči gospodično katera poseduje lokal, lesno trgovino ali kaj sličnega ali malo posestvo. Cenj. dopise po možnosti s sliko na ogl. odd. Jutra pod »Dobra pomoč.« 3222-25

Pošten fant
z gotovino, išče zaradi ženitve samostojno dekle ali vdovo srednjih let. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Zvestoba«. 3248-25

Obrtnik
z dobrimi dohodki na prometnem kraju Slovenije poroči kuharico ali trgovko, 24 do 30 let staro s 50 do 60 tisoč din. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Tajno«. 3178-25

Mlad obrtnik
želi znanja z gospodično, ki bi imela nekaj gotovine. — Cenjene ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Značaj«. 3135-25

Uradnica 28 let
želi resnega znanja z drž. uradnikom do 40 let v svrho ženitve. Diskretne ponudbe po možnosti s sliko na ogl. odd. Jutra pod šifro »Značajna 999.« 3169-25

Vdovec 51 let
neodvisen vpokojenec, trezen in solidne preteklosti, išče sebi primerno damo gospodično ali vdovo od 35 do 45 let staro, čedne zunanjosti in dobrosrčno, zaradi razvedrila. Ločenke izključene. Poznejša ženitev mogoča. Cenje ponudbe s polnim naslovom in priloženo sliko, ki se vrne pod častno besedo na ogl. odd. Jutra pod »Spomlad 1940«. 31887-25

Gostilničar in posestnik
v centru Ljubljane star 32 let, osamljen, bi se takoj poročil z gospodično, staro 20 do 28 let z lepo doto. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Lepa bodočnost 77«. 3384-25

Razno

Žrebanje nagrad
za točne plačnike lista: Rejec malih živali, Ljubljana, Karunova ul. 10, bo 25. februarja 1939; (denar, kolo itd.) 3413-37

INSERIRAJTE V »JUTRU«!

Za smeh in kratek čas

Topla voda

Dreta ima slabo prebavo.

Zdravnik mu svetuje: »Popijte vsako jutro na tešče kozarec mlačne vode!«

»Toplo vodo pijem že precej let.«

»Res?«

»Da. Moja gospodinja jo imenuje kavo.«

Če bi imel

»Povej, Pavle, kaj bi storil, če bi imel zdajle ves denar, ki si ga doslej za vino zapravil?«

»Neumno vprašanje. Spet bi šel pit.«

Veseli bratci so sedeli pri pivu.
Tedaj je ura odbila deseto.
Ocvirek je vstal.
Domov moram.«
»Zakaj?«
»Ob desetih se zapro hišna vrata.«
»Ali nimaš hišnega ključa?«
»Prodal sem ga.«
»Prodal?«
Ocvirek zastoka:
»Da, za pol milijona, ko sem se oženil.«

Deček pride v trgovino in prosi, ali bi smel nekam telefonirati.

»Halo! Ali je tam firma Smola in Kurnik? Prejšnji teden ste v listih iskali učenca? Tako, imate ga že? Ali ste z njim zadovoljni, Ne, mislite torej menjati? Pa hvala!«

Položil je slušalo na vilice in lastnik trgovine mu je dejal:

»No, mladi mož, to pot pa niste imeli sreče.«

»Pač, jaz sam sem namreč tisti učenec. Hotel sem samo zvedeti, ali so z mano zadovoljni.«

Samo 1 Din

Vas stane posamezna številka »Jutra«, če si list naročite. Vrhu tega pa imate kot naročnik pravico do »Jutrovega« nezgodnega zavarovanja, po katerem izplača Zedinjena zavarovalnica v Ljubljani svojcem smrtno ponesrečenega naročnika

10.000 Din

Klobasa sedi s svojimi prijatelji dobro razpoložen v gostilni

»Vraga,« reče Klobasa, »ura je že polnoči.«

»Polnoči?« se začudi nekdo drug. »Več mora biti.«

»Ne, ne, pravkar je odbilo dvanajst udar cev.«

»Oh, ne,« meni tovariš, »moral si se ušteti.«

»Gospod profesor, čestitati vam moram. Pravkar ste dobili dvojčka.«

»Lepo. Ne pozabite tega povedati moji ženi!«

TEL. 2951
DRVA PREMOG
IV. SCHUMI
DOLENJSKA CESTA

BREZPLAČEN POUK V IGRANJU
KLAVIRSKE HARMONIKE — DIRIGENTI
ZAHTEVAJTE BREZPLAČEN KATALOG!
MEINEL-HEROLD
TOVARNE GLASBIL MARIBOR 101

»JUTRO« ZAVARUJE!

Upravi in delničarjem

GOSTILNIČARSKE PIVOVARNE d. d. Laško

Uprava GPL je objavila v tem dnevniku »Opozorilo«, v katerem trdi, da skušam pridobiti delničarje za prodajo delnic dr. Mayerju z razširjanjem neresničnih vesti. Vsled tega izjavljam, da dajem delničarjem le take informacije, ki odgovarjajo resnici. Ko so mi priporočali neki delničarji, ki so v ozkih stikih z upravo GPL oziroma pod njenim neposrednim vplivom, da naj pustim svojega delodajalca dr. Mayerja na cedilu in naj se raje udinjam upravi pivovarne, kakor da kot Slovenec sodelujem pri razdiralnem delu proti slovenskemu podjetju, sem jim odgovoril:

Bil sem vedno in sem tudi danes zaveden in prepričan slovenski nacijonalist. Uprava GPU je prostovoljno dovolila dr. Mayerju oziroma njegovemu strokovnemu zaupniku popoln vpogled v financijelno in tehnično stanje podjetja. Na podlagi ugotovitev tega vpogleda sem trdno prepričan, da drvi podjetje vsled že utrpelih težkih izgub in sedanjih obratovalnih deficitov v neizogibno pogubo. Zato sem tega naziranja, da bolje služim slovenskim interesom, ako priporočam delničarjem prodajo delnic, da še rešijo svoj težko pridobljeni denar, kakor pa oni gospodje, ki prikrivajo delničarjem resnično skrajno neugodno stanje in bodočnost pivovarne z zlorabo nacijonalnih idealov. Izjavil sem, da sem pripravljen takoj opustiti svoje sodelovanje v službi dr. Mayerja ter se event. staviti proti skromnemu honorarju na razpolago upravi GPL, ako se mi dokaže, da pivovarna sedaj v resnici vsaj ne obratuje z deficitom.

Dejstvo, da se mi je sedaj mesto tega dokaza napovedalo s strani uprave GPL sodno preganjanje, me utrjuje v mojem naziranju, da sem s svojim sedanjim delovanjem na pravi poti. Zato bom lahko dajal odgovor na sodišču.

CELJE, dne 17. februarja 1939.

IVO TREBAR

CONTINENTAL

mesečno po Din 200; za državne uslužbence po Din 100.—

Ivan Legat,
LJUBLJANA, Prešernova 44.
MARIBOR, Vetrinjska 30.

Od Vas je odvisno, da imate obleko vedno kot novo
zato jo pustite redno kemično čistiti ali barvati v tovarni
JOS. REICH
Ljubljana
Poljanski nasip 4-6
Pralnica — Svetlolikalnica

Oficirska zadruga v Beogradu potrebuje:

3000 m podloge za rokave 100 cm;
2000 m satina sivoolivnega 140 cm za podlogo bluz
600 m satina sivoolivnega 140 cm za podlogo vojaških plaščev;
2000 m platna za žepe za hlače 80 cm;
400 m platna za žepe za vojaške plašče 80 cm;
2000 m kroaze sivo 100 cm za žepe bluz;
3000 m platnene jadrenine 70 cm za fazono oblek;
500 m platnene jadrenine 90 cm za fazono vojaških plaščev;
1500 m vmesne podloge (Cvišengrau) 70 cm;
500 m gumiranega platna (štof za jopiče);
800 m plastike;
800 m žime;
500 m svilenega serža 140 cm za podlogo civilnih oblek;
500 m atlasina 140 cm za podlogo plaščev;
300 tuc. vate sive gumirane.

Naročila in plačilo v 3 partijah do novembra tega leta; dobava franco Zadruga ali franco vagon nakladalne postaje.

Interesenti se naprošajo, da pošljejo svoje ponudbe s cenami in vzorci do 25. februarja tega leta.

Ponudbe mora jo biti v zapečateni kuverti z navedbo: »Ponuda robe«.

ČAJ ZA ŽELODEC
Dr. HAVLIČKA
regulira prebavo, krvni pritisk, debelenje, pospešuje presnavljanje, izločevanje kvarnih sokov itd. Omot din 19.—. Poskusite takoj in pišite še danes na
GRADSKA LEKARNA, ZAGREB 5, Gornji grad
Ogl. S. br. 1990-1935

ZAHVALA

Ob težki nenadomestljivi izgubi, ki nas je zadela s smrtjo našega ljubljenega soproga, očeta, brata, svaka in strica, gospoda

FRANCA BERNARDA

POSESTNIKA IN DIMNIKARSKEGA MOJSTRA

smo bili v teh žalostnih dneh deležni vsestransko toliko sočutja, da si štejemo v dolžnost na tem mestu izraziti globoko zahvalo vsem in vsakomur za iskrene izraze sožalja, vsa dejanja, ki naj bi lajšala našo bol, za vse poklonjeno cvetje in krasne vence, kakor tudi številno spremstvo. Posebno zahvalo smo dolžni zdravniku dr. Milanu Ropasu za njegov trud in požrtvovalnost, g. častniku Guhovšcini, novomeški gasilski četi, zastopnikom novomeške mestne občine, Združenju dimnikarjev v Ljubljani, posebno še predsedniku g. Andreju Udoviču, zastopnikom društev in vojske, kakor tudi godbenemu društvu za ganljive koračnice in obema govornikoma, ki sta se od pokojnika poslovila v imenu gasilske čete in župe pri odprtem grobu.

NOVO MESTO, 18. februarja 1939.

GLOBOKO POTRTI OSTALI

ZAHVALA

Vsem, ki ste sočustvovali z menoj ob prebridki izgubi mojega najboljšega, nad vse ljubljenega soproga, gospoda

ing. VLADIMIRA VRTĚLA

ga spremljali na njegovi zadnji poti, mu darovali vence in cvetje, mene pa tolažili v teh bridkih dneh, vsem najlepša hvala. Posebej se zahvaljujem osobju katasterskega oddelenja iz Banja Luke za krasni venec, gg. Houžvicu in Osimbegoviću za častno spremstvo in iskrene tolažilne besede ob odprtem grobu. Lepa hvala tudi zastopnikom finančne direkcije v Ljubljani g. pomočniku Satlerju in fin. nadsvetniku g. Volčiču, kakor tudi gg. geodetom iz Ljubljane, Maribora, Kranja in dr. za prekrasni venec in spremstvo.

V LJUBLJANI, 18. februarja 1939.

LEOPOLDINA VRTĚL

Umrl nam je po kratkem trpljenju naš ljubljeni sin, brat, svak in stric, gospod

SAVA ŽUPANČIČ

SODNI URADNIK IN VOJNI PILOT V REZERVI

Pogreb bo v nedeljo 19. februarja ob 16. uri iz mrtvašnice splošne bolnice k Sv. Križu.

LJUBLJANA, dne 18. februarja 1939.

Rodbina JANEZA ŽUPANČIČA, šol. upr. v pokoju.

TAKO SO SE ŽENILI NAŠI STARI

Koliko veselja in upanja je delal in napravlja še dandanes predpustni čas mladini! Že v pozni jeseni so se začeli fantje in dekleta sestajati pri luščenju ali lička-nju in na preji, kjer je bilo mnogo prilike da so se bliže seznanjali. To shajanje je trajalo vso zimo in zbližalo marsikak mladi par. Ko sta se bodoči ženin in nevesta do kraja dogovorila sta še določila, kdo in kdaj bi smel priti snubit ali v ogledi. Najsrečnejši taki dnevi so bili sobota, nedelja in sreda.

Ogledniki ali prosci

Ženin je naprosil za to posredovanje navadno svojega botra ali kuma, ali pa kakega imovitega in zgovornega soseda. Ženin in naprošeni oglednik, ki je bil pozneje navadno ženitovanjski starešina, sta odšla že v mraku praznično oblečena na pot. Na Murskem polju je ženin vzel s seboj bel prt, privezal si je bel predpasnik ter si pripravil srebrn denar zádav imenovan namenjen nevesti v dar če bi se vse srečno izteklo. Na potu sta se oglednika izogibala da bi srečala žensko zlasti starejšo, tudi mačka jima ni smela križati pota, hodila sta navadno za vasjo ob meji, da nista prišla prezgodaj ljudem v zobe. Ko sta prišla oglednika do nevestine hiše, ta večer duri niso bile zaklenjene. Prvi je stopil v hišo oglednik, nato pa ženin, ki je sedel na klop pri vratih. Pogovor je potekal o letini gospodarstvu, živini in tržnih cenah. Domači gospodar je rad tožil, kako trda je za denar. Na Kranjskem po prišli ogledniki, ali kakor so se imenovali v Beli krajini, prosci, v hišo in eden od njih je rekel: »Kupci smo in popotni ljudje, pa smo prišli k vam, ker smo videli, da pri vas še luč gori in prosimo da nas prenočite« Hišni gospodar je nato odvrnil: »Če ste pa taki poštenjaki, pa le stopite v hišo«. V hiši je bila že pripravljena jed ki so jo pridno zamakali z dobro kapljico in s šalami. Ženin je sedel ves čas kakor na trnju. Po daljšem času šele je oglednik povedal pravi vzrok prihoda. Že po prvih besedah je domača hčerka prižgala trsko in odšla v kuhinjo kamor ji je sledil tudi ženin. Nevestinim staršem so morali ogledniki povedati vse razmere ženinovega gospodarstva. Če so bili starši zadovoljni, je šel oglednik po ženina, ki se je vrnil z nevesto v sobo. Če je bila tudi hčerka volina je podala roko ženinu, ki ji je izročil srebrne dvaisetice ali tolarje, zádav, kot poroštvo, da se ženitovanje ne more več razdreti. Tako je bila zaroka skleniena in dekle izprošeno. O takem snubljenju poje belokranjska narodna pesem:

»Dobro jutro, očka vi!
Al' nam date vašo hčer?«
»Moja volja bi že bila,
pa za mamco se ne ve.«
»Dobro jutro, mamca vi!
Al' nam date vašo hčer?«
»Moja volja bi že bila,
pa za Micko se ne ve.«
»Dobro jutro, Micka ti!
Al' bi tvoja volja bila,
da bi rekla pred oltarjem
trikrat: da?«

Nato so se začela pogajanja za nevestino doto. Oče je obljubil pol manj kakor je mislil dati. Prepirali so se v prijateljskem prerekanju: prva je ugovarjala mati, nato hčerka ter tudi ostali sorodniki in ogledniki. Pogosto pa je nastala resnica in že skoro popolnoma dogovorjeno ženitovanje se je razdrlo. Ob srečno končani pogodbi so se le še pogovorili, kdaj bodo šli pismo delat, kdaj v župnišče zaradi oklicev, in kdaj bo šla nevesta na rázgledi. Prihodnji dan se je raznesla novica po vsej vasi. O ženinu in nevesti so se raznašale od hiše do hiše vse dobre, zlasti pa še slabe lastnosti. Nevesta je odšla z materjo določen dan na ženinov dom na rázgledi. Pozneje so šli delat ženitno pismo k notarju in nato v župnišče. Pismo so naredili navadno tako da je ženin zapisal nevesti ravno toliko kakor ona njemu nevestin oče pa je plačal notarske pristojbine in za oklice. Nato so sledile zaročke. Nevestina mati je pripravila obed, pri katerem je bil izdelan natančen načrt gostivanja: katere hiše bodo povabljene, koliko mesa in vina se bo pripravilo, kdo bodo zavčini ali pozavčini, svatovci, muzikanti, kdo zastavnjak itd.

Priprave in bala

Odslej sta bila ženin in nevesta v zárokih. Na ženinovem in nevestinem domu so bile velike priprave. Šivilje, krojači in čevljarji so imeli polne roke dela: šivali so obleke, perilo in obutev. Gospodinje so pitale purane kapune gosi peteline itd. Pozavčina sta znosila skupaj boben, trobento, rog in razno orodje. Šla sta k nevesti, ki jih je lepo okrasila s svilenimi rutami, na glavi sta imela perjanico in v roki palico z zvončki. Tako našemljena sta se pomikala od hiše do hiše vseh povabljencev na gostijo, streljala in uganjala razne norčije. Povsod sta bila dobro pogoščena. Na Gorenjskem je vabil ženin v spremstvu svojega druga ali tovariša svoje sorodnike, nevesta pa se je vozila s svojo družico na okrašenem vozu okoli svojih ljudi. Šaljivi Belokranjci so vabili tako: »Mi smo došli vas vabit od najmanjšega do največjega na našo dobro volio, na zrelo vino pečen kruh, na pečene guske in purane, bomo imeli dosti hrane, bodo imele tri en cent, bomo imeli trohtament. Boste imeli mehko postlo, trdo klop, malo spanca, dosti tanca, dobre volje, hopsasa!« Ena najimenitnejših oseb pri ženitovanju je bila mater kuharica, ki je že najmanj tri dni pred poroko gospodinjila na nevestinem domu. Tu so se mesili in peki razni kolači, med njimi na Murskem polju znani, podolgovati bosmani, okrašeni s ptičicami. Sosedje so znašali mize, stole, krožnike, kupice, namizni pribor itd.

Običajni dan poroke je bila sreda. Prejšnji popoldan se je zbralo na nevestinem domu več svatov, ker je prišel ženin k nevesti po škrinjo ali balo. Nevestino balo so vozili s konji, če je bila iz druge vasi, če pa je bila domača pa z voli. Svatje so morali voz ali sami dobro spraviti in čuvati, zakaj domačini so pobrali, če so le mogli, vijake od koles da so se snela, ali pa so skušali odnesti voz na streho. Tega niso delali iz sovražnosti, temveč bolj iz nagajivosti pa tudi iz jeze, če je ženin odpeljal domače dekle v drugo vas. Po dobri pogostitvi so peljali balo ali baliž med veselim petjem in igranjem godcev na ženinov dom. Toda že čez nekaj korakov so se morali ustaviti: čez cesto je bila napravljena šranga in ženin se je moral odkupiti s primernim darilom. To je spomin na starodavni običaj, dekliško ótmico, ki pa je še dandanes v nekaterih južnih krajih v navadi.

Na poročni dan

Napočil je dan poroke. V vseh hišah, kjer so bili svatje, se je pripravljalo že od ranega jutra, zlasti ženske so se skrbno oblačile v pražnjo obleko. Na Gorenjskem je šla na poročni dan zjutraj družica z drugom in godbo k bližnjim povabljencem ter jih vodila do nevestine hiše. Tukaj je že čakal starešina s svojo ženo na Štajerskem posnehaljo, v Beli Krajini posnažnico imenovano ki je prinesla skoraj meter dolg bosman. Na nevestinem domu so bile duri zaklenjene. Brkati pisar je goste resno vprašal odkod so, kaj bi radi, ali imajo svoje potne liste v redu itd. Po povoljnih odgovorih so spustili družbo v hišo, kjer so ženinovi svatje vprašali po nevesti. Pozavčin je brž priveđel kako staro našemljeno žensko nato je prišla svatovca, družica potem šele prava nevesta, ki je prinesla na krožniku dva rožmarinova šopka, za ženina in zase. Ostali svatje so dobili šopke iz umetnih, pisanih cvetic ki so si jih dekleta pripela na prsi, moški pa na klobuke. Vsa družba je nato sedla k zajtrku na točno določene prostore. Nevesta

se je šla potem preobleč v poročno obleko, pa tudi ostale svatovce so še v kamro, kjer jim je spretna soseda zavezala peco, zakaj ni znala vsaka ženska pravilno uravnati visokega grebena in lepih gub čipkaste bele rute. V Beli Krajini so nosile neveste krasen náplet iz svilenih trakov, privezan okoli glave na glavi pa so imele visok venec.

Godci so zaigrali veselo koračnico in ženitovanjski sprevod se je začel pomikati v določenem redu proti cerkvi. Na Gorenjskem je jahal kot prvi šaljivec ki si je poveznil na glavo starinski klobuk in si nataknil na nos črna očala. Njemu so sledili vozovi starešine z ženo ženina z družico, neveste z drugom ter ostalih svatov. Zadnji je bil dolg lojtrski voz z veselo družbo, ki je glasno prepevala, ukala in vzklikala. Svatje so imeli razpete rdeče dežnike. Od poroke so se vračali v istem redu, le da se je zdaj vozil ženin skupaj s svojo mladoporočeno ženo. Po maši sta stopila ženin in nevesta, včasih je bilo tudi več parov, pred oltar da ju je duhovnik poročil. V nekaterih krajih je bila maša po poroki. Na Štajerskem je bila navada, da je župnik v cerkvi blagoslovil ženitovanjsko vino, hanžovec ali janževec, katerega so morali vsi svatje malo pokusiti, ostalo vino pa se je hranilo kot čudodelno zdravil za razne bolezni.

Na nevestinem domu

Nato je sledila na nevestinem domu ženitovanjska pojedina. Ko so prišli do hiše, je ženin prenesel novoporočeno ženo čez hišni prag, da bi ji nihče ne mogel storiti kaj žalega. V Beli Krajini je bila naloga posnažnice da je privedla nevesto pred svate ki so bili zbrani pred hišo. Nevesta je prinesla kozarec vina, pokrit z rdečim robcem. Ženin je vino hitro izpil in treščil kozarec ob steno da se je razletel na drobne kosce. Če bi ostal kozarec cel, bi bila to za ženina velika sramota. Nato so gostje posedli k mizi na svoje določene prostore. Prvo mesto je zavzel ženinov starešina stoloravnatelj, ki je nadzoroval in upravljal gostijo. Poleg njega je sedela posnehalja ali posnažnica, na drugi strani ženin in nevesta, drug in družica nato pa ostali svatje. Starešina se je pokrižal in glasno molil, potem pa so začeli prinašati jedi in pijačo, in sicer najprej vse bosmane, kolače, hkrati na mizo. Za dobro voljo je skrbel nalašč za to določeni in najeti šaljivec, ki je stal na klopi pri peči, uganjal razne neumnosti in razveseljeval ženitovanjsko družbo. Na svatbo so prišli za nekaj časa gostom v zabavo tudi našemljeni fantje, katerih so se morali odkrižati s kakim darilom. Svatje, ki so se veselili, gostili in plesali pozno v noč, so morali obdarovati tudi kuharico in godce in ponekod še nevesto. V imovitejših hišah se je nadaljevalo ženitovanjsko veselje na nevestinem domu še prihodnji dan.

Na novem domu

Končno je bilo le treba misliti na to, da bi odpeljali nevesto na ženinov dom. Tovariš je vzel vrtánj, velik hleb iz najboljše moke ki je pri svatbi visel nad nevesto, zadel si ga je na rame, nevesta pa je nesla malo manjši vrtanj v eni roki, v drugi pa svečnik z blagoslovljeno svečo. Na Štajerskem je nesla nevesta s seboj največji bosman. Pred odhodom iz domače hiše je milo zajokala in se poslavljala od brezskrbnega, veselega dekliškega stanu v pričakovanju težkega zakonskega bremena. Na ženinovem domu sta jo čakala oče in mati s kolačem kruha ki ga je morala na pragu prerezati v znamenje, da bo dobra in radodarna hišna mati. V veži je bil pripravljen stol nanj je sedla nevesta in vzela na kolena do tri leta staro moško dete iz ženinovega sorodstva, nakolenče. V tem običaju se je izražala želja da bi bil prvi otrok moškega spola. Temu otroku je podarila nevesta mali vrtanj in robec, ki je bil privezan. Nato so prinesli steklenico vina in dve kupici. Tašča je trčila z nevesto, ki je rekla: »Draga mati! Bodite mi odslej mati, a jaz vam bom pokorna hči. Daj Bog, da bi se z očmi gledali in v srcu ljubili!« S tem, da je nevesta tašči napila, je šele postala pravi član ženinove družine. Gostje so odšli v hišo, nevesta pa v kuhinjo, kjer je vrgla v škaf, ščavnjak, kak novec, da bi živina rada jedla in se dobro redila. Večerja in običaji so bili enaki kakor prejšnji večer. Nevesta je prišla na ženinov dom navadno v četrtek zvečer. In ko se je bližala na gostiji polnočna ura, je stopil v hišo neizprosni policaj — petek — ženitovanjska družba se je morala raziti.

Poročne navade in vraže

Ženin in nevesta sta morala v cerkvi stati tako tesno skupaj, da ni mogel nihče mednju, ker bi sicer vladala v zakonu sovraštvo in prepir. Tudi so pazili na to, kako je mežnar po poroki sveče pogasil; na kateri strani se je dalj časa kadilo, tisti je tudi dalje živel. Na poti k poroki so obdarovali otroke s kruhom, ki pa ga ni smela deliti niti nevesta niti kaka druga žena, zakaj če bi se ta kruh zavrgel psu ali mački, bi se ženin in nevesta prepirala v zakonu. Kolikor pšeničnih zrn si je nevesta dejala na potu k poroki v žep ali v čevelj, toliko let je še živela. Ženin in nevesta sta morala vzeti k poroki s seboj kako posebno vrsto denarja, n. pr. srebrn tolar, groš, staro peticó itd. sta imela srečo pri denarju in gospodarstvu. Ko sta šla k poroki je morala nevesta pogledati skrivaj ženina skozi prste, da bi jo ta bolj ljubil. Pred oltarjem je morala nevesta poklekniti na rob ženinove suknje da bi je v zakonu ne pretepal. Pri darovanju v cerkvi si je morala nevesta izprositi od ženina denar, da ji je potem vedno rade volje dajal. Ponekod je bila navada da je mlada nevesta pri darovanju med obhodom okoli oltarja krepko sunila svojega novoporočenega moža v hrbet v znamenje da hoče odslej sama vzeti vajeti v roke. Kdor je v poročni noči prej zaspal tisti je prvi umrl.

Rudolf Dostal

Vsem, ki želijo na Oplenac

Odbor šentpetrske CMD v Ljubljani, ki pripravlja za binkoštne praznike izlet v Beograd in na Oplenac je prejel v zadnjih dneh poleg novih prijav tudi nekaj vprašanj na katera naj tu sledi odgovor. Ponavljamo: vožnja v II razredu posebnega brzovlaka iz Ljubljane do Mladenovca ter avtobusna vožnja na Oplenac in celotna vožnja nazaj v Ljubljano stane 280 din, v III razredu pa 200 din. Prehrana, ki vsebuje dve večerji, zajtrk in kosilo, stane skupno 35 din. Prenočnina v Beogradu pa je od 15 do 50 din.

Iz Ljubljane odpelje posebni brzovlak v soboto, 27 maja ob 20.20. Ustavil se bo le na postajah, kjer bodo vstopili prijavljenci. V Zemun prispemo v nedeljo ob 6.45 zjutraj. Po kratkem postanku zavije vlak na topčidersko postajo in prispe v Mladenovac ob 8. S postaje se odpeljemo s Putnikovimi avtobusi v treh ali morda samo v dveh skupinah na Oplenac da bo zadnja skupina opoldne na cilju. Vsaka skupina bo imela vsaj tri ure časa za ogleditev in ogled. Takisto si bo lahko vsakdo ogledal Mladenovac. Nihče ne bo prikrajšan, naj se pelje s prvo ali zadnjo skupino. Vse bo šlo po vrstnem redu, vsaka skupina pojde zase v kripto, da se pokloni Viteškemu kralju in njegovim dedom. Iz Mladenovca krenemo predvidoma ob 17 in pridemo v Beograd ob 18. Večer bo svoboden. Na binkoštni ponedeljek si ogledamo Beograd in Avalo, močnejša deputacija pa se pokloni Nj. Vel. kralju Petru II. Zvečer med 22 in 23 uro se odpeljemo iz Beograda in dospemo v Ljubljano v torek dopoldne.

Vsi ki so že poslali prijave za izlet, se naprošajo da vsaj do konca tega meseca vplačajo prvi obrok. Plačujete lahko s poštno golico — kupite čekovno položnico na poštnem uradu in zapišete ime in številko našega računa »Sport. Ljubljana it. 14.355 za Oplenac« — ali pa pišete po položnico na naslov Albin Turk Ljubljana, Vidovdanska cesta. V Ljubljani sprejemajo vplačila in prijave gdčna Blagajnikarka v Bonačevi trgovini ga Nilka Počnikova in Angela Tomšetova v Slomškovi ulici 17 in 21, Minka Marčanova v Kotnikovi 17, Frici Zupanova na Bleiweisovi 17, Albin Turk na Vidovdanski cesti, Tone Čotar v Obirski ulici v Kranju, gdčna Saša Lesarjeva v tovarni Preseren, za Kamno gorico in Kropo Vinko Pirc tovarnar v Lipnici, za Podnart in okolico Tone Fister, Ovsiše, za Novo mesto predsednica CMD ga Vasičeva in trgovec Turk. Na nova vprašanja bomo odgovorili prihodnjo nedeljo v »Jutru«.

Po dveh letih pojasnjena tatvina dreves

Dolga in zapletena pot do obsodbe

Brežice, 18. februarja

Med 22. in 26. februarjem l. 1937. je nekdo ukradel g. Janežiču Ivanu mlajšemu v Stari vasi pri Bizeljskem iz njegovega sadovnjaka 34 mladih jablan ocenjenih po 100 din tako da je posestnik utrpel škode nad 3000 din. Oškodovanec je osebno in po bizeljskih orožnikih iskal tatove v bližni in daljni okolici, vendar jim ni mogel priti na sled. Zaradi tega je g. Janežič v juniju l. 1937. razglasil, da bo dal nagrade 1000 din onemu, ki mu bo kaj določenega povedal o tatovih.

Na razpis je prejel anonimno pismo, v katerem mu neznanec piše, da ga bo 25. junija čakal na cesti proti Klanjcu pri km 20 in mu povedal, kje so njegova ukradena drevesa. Navedenega dne je šel g. Janežič na določeno mesto. Tam je stopil predenj iz koruze neznanec ter mu zbegan v naglici povedal, da so njegove jablane zasajene na travniku posestnika Kasteljana v Kačkovcu, še preden pa se je neznanec določil za to odkritje, mu je moral g. Janežič zagotoviti, da njegovega imena ne izda nikomur, tudi oblastvom ne, ker bi ga sicer iz maščevanja ubil.

Nekaj dni zatem si je g. Janežič ta drevesa ogledal v navzočnosti bizeljskih orožnikov. Ugotovil je točno, da so v Kasteljanovem sadovnjaku zasajena drevesa 32 po številu, njegova. Takoj po tej ugotovitvi je uvedel g. Janežič kazensko postopanje pri sreskem sodišču v Brežicah zoper Kasteljana. Postopanje je bilo na predlog državnega tožilca ustavljeno, ker ni bilo dovolj dokazov za tatvino. Kot subsidiarni tožilec je nato g. Janežič po svojem zastopniku dr. Drnovšku Janku, odvetniku v Brežicah, nadaljeval kazenski pregon osumljenca Kasteljana Antona mlajšega in njegovo mater Ano. Obtoženca sta se zagovarjala, da sta drevesa kupila v drevesnicah v Zagrebu in Klanjcu. V smislu obtožnice je vodilo kazensko postopanje okrožno sodišče v Celju in 4. t. m. je bila razprava pred sodnikom poedincem. Zaradi nesrečnih dreves se je kazenski spis v dveh letih močno odebelil, a zdaj je konec pravdanja, ker sta bila Ana Kasteljanova in njen sin Anton obsojena ona na mesec dni, on pa na šest tednov zapora ter oba na plačilo denarne globe po 300 din. Vse to pa pogojno za tri leta.

Oškodovani g. Janežič je imel pri zasledovanju krivcev mnogo stroškov, vendar ima zdaj zadoščenje. Mnogo zaslug za uspeh predmetne kazenske zadeve ima zastopnik oškodovanca g. dr. Drnovšek Janko.

Lepote Bohorja se odkrivajo svetu

Rajhenburg, 17. februarja

Pred letom dni se je ustanovila v Rajhenburgu podružnica SPD z imenom »Bohor«, s katerim je že označen njen delokrog. Z novo podružnico se je združila že prej obstoječa podružnica SPD v Kozjem. Imela je isti namen kakor si ga je začrtala rajhenburška, niso ji pa bili dani pogoji za uspešen razvoj.

Nova podružnica v Rajhenburgu si je nadela nalogo, da do danes malo poznani a lepi Bohor seznani s široko javnostjo, še zlasti z ljubitelji planin. Vsi naravni pogoji so dani, samo storilo se do zadnje ga ni nič. V enem letu obstoja podružnice SPD v Rajhenburgu pa je bil napravljen velik korak v razvoju tujskega prometa v naših krajih. Izvršene so markacije iz Rajhenburga na Bohor v dveh smereh. Pod najvišjim vrhom Javornikom (1023 m) je podružnica lani zgradila zasilno kočo, da imajo izletniki in turisti zavetišče.

Za letos je podružnica osvojila nov na črt. Na vzhodni strani bohorskega pogorja je krasna planinska točka Oslica, ki nudi razvajenemu izletniku in pozimi tudi smučarju krasne užitke v nemalo večji meri kakor druge slavne planinske postojanke. Na tem mestu se bo letos gradila planinska koča, ki bo nudila tisto, kar je na razpolago po drugih krajih, ali pa še kaj več. Člani podružnice se dobro zavedajo, česa je treba, da bo naš Bohor postal tisto, česar je po svoji naravni lepoti vreden. V ta namen bo podružnica SPD »Bohor« v Rajhenburgu priredila letos 2. julija veliko tombolo. Zanaša se, da bodo akcijo vsi podprli. Čisti dobiček tombole se bo porabil za gradnjo nove koče. Saj je treba, da se vsi zavedamo, da so naši kraji enakovredni drugim in ni treba, da nas morajo šele tuji ljubitelji naših naravnih

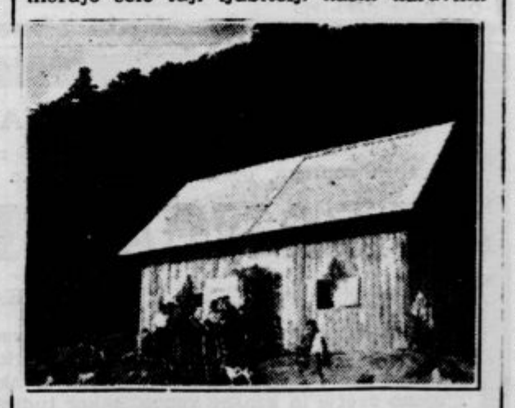

lepot opozarjati na vse, kar imamo. Naprošamo vse odločujoče gospode, da nam bodo naklonjeni in da pokažejo razumevanje za naše kraje, ki so vredni in potrebni napredka.

Že pred obstankom podružnice je bil Bohor znan zlasti Zagrebčanom. Čim se je zvedelo, da je ustanovljena podružnica SPD so začeli prihajati v množicah, ker so se nadejali, da je za izletnike in turiste pripravljeno drugače kakor je bilo prej. Kar je bilo mogoče za prvo silo napraviti, je napravljeno, vse drugo se pa bo dovršilo. Da uživa podružnica simpatije vseh, je pokazala tudi nedavna zabavna prireditev, katere so se udeležili vsi prijatelji naše podružnice. Drugo nedeljo 26. t. m. popoldne pa bo redni letni občni zbor pri Jugu. Ker je zaradi velikega načrta posebno važen, naj se udeleže vsi člani in pridejo naj tudi po članih vabljeni prijatelji planinstva.

Za nagrobnik dr. Ivanu Lahu

Odbor za postavitev nagrobnega spomenika dr. Ivanu Lahu v Ljubljani je prejel od 11. do vključno 17. t. m. sledeče prispevke:

din 200: banovinski odbor društva »Narodna svest« in Djinovski Ljubomir, Ljubljana.
din 100: dr. Andrejčič Anton, Gregorič K., ing. Hočevar Alojzij, dr. Kuhar Andrej in Šarabon Josip, Ljubljana; »Vintgar« d. z o. z., Gorje pri Bledu; ing. Biskupski Vitold, Trbovlje.
din 73: Ziegloser Jan, Praha.
din 52: Sedej Mary, Beech Grove Ind. USA.
din 50: Gašperin Rudolf, Neimenovani, dr. Plemelj Josip, dr. Spiller-Muys Fran in Strukelj Francè, Ljubljana.
din 30: Rus Srečko, Ljubljana.
din 25: Vehar Ignacij, Ljubljana.
din 24: Članstvo podružnice CMD, Stara cerkev pri Kočevju.
din 20: Fortič Ivan, Ljubljana; Petrič Ivan, Borovnica; Člani Sokola, Kočevje.

Vsem prisrčna hvala!

*

Vljudno prosimo še številne druge prijatelje, znance, stanovske tovariše in častilce pokojnega pisatelja, publicista in borca za svobodo in srečo Jugoslavije, njegove bivše učenke ter vse, ki so prejeli okrožnico, naj čimprej nakažejo svoj prispevek, da bo nagrobnik zaslužnemu dr. Ivanu Lahu tem lepše in veličastnejše znamenje narodove hvaležnosti za njegovo delo in trpljenje!

Odbor.

Tragična smrt Sava Zupančiča

Ljubljana, 18. februarja

Na kirurškem oddelku splošne bolnišnice je davi po kratkem trpljenju umrl g. Savo *Zupančič*, sodni uradnik iz Loža in rezervni pilot, sin uglednega nacionalnega delavca, upokojenega šolskega upravitelja Janeza Zupančiča in brat znanega alpinista Uroša.

Savo Zupančič, ki mu je bilo komaj 33 let, se je pred nekaj dnevi na še nepojasnjen način ponesrečil, da so ga morali nujno prepeljati v ljubljansko bolnišnico. Vsa skrb zdravnikov je ostala zaman. — davi je ranjenec podlegel poškodbam. Njegova smrt je globoko presunila številne prijatelje in znance, ki so ga cenili kot vestnega uradnika, vzornega družabnika in drznega pilota. Poleg globoko užaloščenega očeta in brata zapušča pokojnik tudi dve sestri, go. Vido Hribovškovo in Natašo, obe učiteljici. Sava Zupančiča bo mlada generacija ohranila v toplem spominu kot dobrega tovariša in zglednega nacionalista.

K večnemu počitku spremimo pokojnika v nedeljo ob 16. izpred mrtvašnice splošne bolnišnice. Bodi mu blag spomin, svojcem pa iskreno sožalje!

Pomladna dela v Slovenskih goricah

Ivanjkovci, 18. februarja.

Nenavadno milo vreme zadnjih tednov je po Slovenskih goricah že zvabilo vinogradnike, da so pričeli pretekli teden s rezjo. Tudi zrigolali so to zimo precej, tako da bomo imeli dosti novih nasadov. Sedanje lepo zimsko vreme je omogočilo, da smo opravili mnogo dela v različnih področjih. Toda če bo takšno vreme še nadalje trajalo utegne biti velika nevarnost, da bo vse prerano odgnalo, nakar se nam je bati pomladne slane.

Po vinu je letos živahnejše povpraševanje kakor običajno. Cene so srednje. Prav mnogo lanskega pridelka je že razprodanega. Zadnji čas se gibljejo cene od 4.50 din navzgor. Sortirana vina pa so od 6 din naprej. Letnik 1937 je skoraj popolnoma razprodan.

Naj navežemo še nekaj krajevnih novic. Sokolska četa je s pomočjo matičnega društva v Ormožu priredila akademijo. Telovadne in pevske točke so bile izvrstno izvedene. Tajnik matičnega društva brat Lipe Izlaker je imel lep nagovor. Akademija je bila kar častno obiskana. Sledil je občni zbor sokolske čete in je bila izvoljena v glavnem dosedanja uprava. Kmalu nato je zborovala tudi gasilska četa, ki šteje 34 članov. Lani si je nabavila motorko in voz, postavila je stolp in izpopolnila opremo. Obširna poročila so bila soglasno odobrena. Letos si nabavi četa prapor in bo blagoslovitev na Vidov dan, združena z župnim zletom. Prihodnjo nedeljo pa uprizoré igralci sokolske čete »Švejka« in pričakujejo številen obisk.

Lenau je bil graščakov sin in je prišel nekega večera zelo pozno domov. Vratar pa mu ni maral odpreti, češ da ne sme. Po dolgem pogajanju se je Lenau naposled odločil, da bo vratarja podkupil. Pod vrati mu je potisnil v vežo zlatnik. Takoj so se vrata odprla. Komaj pa je stopil pesnik v vežo, že se je spet obrnil čez prag in rekel, da je pozabil knjigo, ki jo je bral v soju svetilke na klopi pred gradom, preden so se vrata odprla. Uslužno je vratar skočil proti klopi, da bi mu jo prinesel. Medtem pa se je Lenau hitro splazil nazaj v vežo in zaklenil vrata. Ni jih odprl prej, dokler mu ni vratar zlatnika vrnil.

★

»Kakšna razlika je med opreznostjo in strahopetnostjo?«

»Kar se nam zdi pri nas samih opreznost, se nam zdi pri drugih strahopetnost.«

ZNIŽALI SMO CENE ČISTO SVILENIM NOGAVICAM

Kraljica

Vaše nožice imajo lepo linijo, toda ako obujete nanje slabe nogavice, jo boste izgubili. Naša »Kraljica« bo ohranila lepo linijo vaših nog, ker je izdelana z najmodernejšimi stroji in iz najboljšega materijala, tankega kot pajčevina.

prej 49.–

ZDAJ 39

Bata

POCENILI
smo znatno vsa zimska oblačila, površnike, Hubertuse, perilo itd.
Presker,
LJUBLJANA,
Sv. Petra c. 14

Klavirji pianini

Warbinek

so prvovrstne kvalitete vredne cene krasnih instrumentov. Konkurira jo vsem znanim inozemskim tvrdkam. Izredne tonske lastnosti in trajnosti, ki so plod dolgoetne izkušnje v izdelavi klavirjev, presenečajo. Izposojevanje po najugodnejših pogojih.

Warbinek
tovarna klavirjev
LJUBLJANA
Miklošičeva cesta št. 4 pri Frančiškanski cerkvi

Moški,
ki trpite na seksualni nevrasteniji odnosno
impotenci,
nezadostni funkciji spolnih žlez, duševni depresiji, poskusite
OKASA
100 tablet 220 din; 50 tablet 110 din.
ki so jih mnogi zdravniki preskusili in so kot hormonski preparat odobreni.
Lekarna Mr. Rožman, Beograd, Terazije br. 5
Reg. S. br. 3732-1934

INSERIRAJ V „JUTRU"!

Ž NJO NIKDO VEČ NE PLEŠE...!

ODKAR IMA OSIVELE LASE...

Ona je tako dražestna, srce in duša sta ji še tako mladi, toda zaradi nekoliko osivelih las nikdo več ne pride ponjo. Možje se obotavljajo vabiti na ples osivele dame. Ona je obsojena, da iz zakotja motri uživanje mladeži, da s starimi gospodi igra bridge in rummy...!

Povrnite se med mladino: barvanje las je vendar tako preprosto! Zahtevajte od svojega frizerja, da vrne prejšnjo barvo vašim lasem z aplikacijo **Imédie.**

Imédia daje najlepše in najbolj točne nijanse, z **Imédio** se popolnoma naravno vrača barva lasem. Uporaba je preprosta in nagla.

Imédia niti najmanj ne kvari las in dovoljuje trajno ondulacijo.

NA ZAHTEVO POŠLJEMO VSAKOMUR brezplačno knjižico »Tajna vaše sreče« z vsemi pojasnili o barvanju las

IMÉDIA

No 2
NARAVNA BARVA ZA LASE
Edina, ki je doslej odobrena od ministrstva nar. zdravja št. 20.902
L'Oréal, Zagreb, Smičiklasova ul. 23-C

TISOČE ZAHVAL PREJEMA

Takoj ustavi izpadanje las, odpravi prhljaj in vse kožne neprijetnosti. Jači in krepi koren, a lasje, porastejo tudi na plešastem mestu. — Dobi se v vseh odgovarjajočih trgovinah. — Pošiljamo po povzetju, cena veliki steklenici z omotom in poštnino vred din 50.—.
MORANA — SPLIT.

Ready
(beri Redi)

odpravi maščobo in nečistoče

pranje: jedilnega pribora, kuhinjske posode, kadi za kopanje, oken, steklenic za olje in vino, mastnih krp, keramičnih podov itd. itd.

brzo in lahko s pomočjo

Brezplačni vzorci pri Vašem trgovcu.

Otroški vozički najnovejših modelov

Dvokolesa, motorji, tricikiji

Šivalni stroji pogrezljivi

Po zelo nizki ceni! Ceniki franko!
»TRIBUNA« F. BATJEL, LJUBLJANA, Karlovška cesta 4.
Podružnica: Maribor, Aleksandrova cesta 26.

Najmodernejše električne in ročne bencinske sesalke

»H E F A«

Stabilne, polustabilne in prenosne bencinske sesalke

»R O C C O«

Bencinski rezervarji - armature - rezervni deli.

KOMPLETNE BENCINSKE POSTAJE IZDELUJE

AUTOTEHNA

MODERNE BENCINSKE SESALKE IN INSTALACIJE
ZAGREB — ILICA 89.
Zahtevajte prospekte!

Mali dvosedežni

AVTO BMW

v brezhibnem stanju ugodno prodam.
PODMILŠČAKOVA 1.

TRGOVSKI POTNIK

z lastnim novim avtom, mlad, agilen in dobro vpeljan, prevzame takoj
ZASTOPSTVO
dobro idočega podjetja. — Ponudbe na podr. »Jutra« v Celju pod: »30.000 kavcije«.

Tehniški risar

po možnosti absolvent srednje tehn. šole, z večletno prakso v strojnem risanju, dobi službo takoj.

Ponudbe z referencami na oglasni oddelek »Jutra« pod »Jelšingrad«.

čitajte in širite »J U T R O«

ZA VEČJO AVTO-DELAVNICO IŠČEM

MEHANIKA

ki je tudi v struženju in varenju popolnoma izvežban. Pismene ponudbe je poslati pod »Stalno mesto« na podr. »Jutra«, Maribor.

Izdajateljsko podjetje GEZA KON a. d., BEOGRAD, išče za Dravsko in Savsko banovine agilne

potnike in krajevne zastopnike

za prodajo knjig na obroke. — Ponudbe z referencami pismeno ali ustmeno vsak dan med 15.—17. uri poslati na zastopstvo Geza Kon a. d. za Savsko in Dravsko banovino Zagreb, Trg Kralja Petra 10.

SPOMLADANSKO BLAGO DOSPELO!

Pol delen 6 din, krep desen 8 din itd. pri **TRPINU, MARIBOR, Vetrinjska ul. 15.**

Izurjenega ravnalca

za pločevino sprejmemo
(Blechspanner)
za tovarno vagonov. — Ponudbe pod »1107« na »Propagando« a. d. prej Jug. Rudolf Mosse a. d. Beograd, poštni predal 409.

Prevzamem

kolesa in motorje do 200 cm
v komisijsko prodajo
Promet do 100.000 dinarjev.
Garancija zasigurana.

Pismene ponudbe na ogl. odd. »Jutra« pod »Dober promet«.

TVORNIŠKO SKLADIŠČE ČEŠKIH TEKSTILNIH IZDELKOV

IŠČE

ZASTOPNIKA ZA SLOVENIJO

V poštev pridejo samo gospodje iz stroke, z dolgoletno prakso, najbolje vpeljani v Sloveniji in s prvovrstnimi referencami. Bivališče mora biti v Ljubljani. — Pismene ponudbe pod šifro »Zastupnik« na Publicitas d. d., Zagreb, Ilica 9.

Točno plačuj »Jutru« naročnino, varuj svojcem zavarovalnino!

OSTATI ZDRAV JE VAŽNO!

Nikar ne čakajte, da bo telo izčrpano od prenapora in da postane sprejemljivo za bolezni. Oni, ki redno izpostavija svoje telo sončnemu obsevanju z zdravilnimi, milimi in toplimi žarki »Višinskega sonca« — original Hanau — dela telo odporno zoper obolenja. Že po nekoliko obsevanjih z »Višinskim soncem«, ki trajajo vsakokrat 3 do 5 minut, boste sami opazili, da se bolje počutite in da izvršujete delo z veliko lahkoto. Zahtevajte še danes brezplačno ilustrovano brošuro štev. 843-J in brezobvezno predvajanje pri eni niže navedenih tvrdk:

Jugoslovensko Siemens a. d. Beograd, Kralja Aleksandra 8, Zagreb Bogovićeva 1, Ljubljana Tyrševa cesta št. 1a. Jugoslovensko AEG, Beograd, Brankova ulica 30, AEG UNION, JUGOSLAVENSKO D. D., Zagreb, Karadžićeva 1, Ljubljana, Livarska ulica 6.

„Višinsko solnce" - Original Hanau -

NORMA

konzervni kozarec vodeč v kvaliteti in ceni!

SADJE, SOČIVJE, MESO — sveže v vsakem letnem času vkuhano v NORMA konzervni kozarec!

Nove znižane cene!

Zahtevajte že sedaj ponudbe!

Generalno NORMA skladišče za celo Dravsko banovino

KOVINA d. z o. z., KRANJ

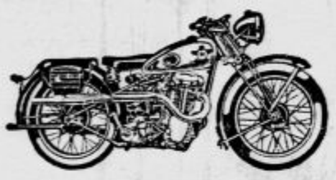

Prispela je nova pošiljka motornih koles prvovrstnih in svetovnoznanih

ARDIE in HOREX

tovarn. in to najnovejših tipov 1939. kakor sledi: Ardie 100 ccm 125 ccm. 200 ccm in 250 ccm. Horex 350 ccm., ki si jih lahko ogledate in nabavite — pri generalnemu zastopstvu teh motorjev

J. PRAPROTNIK

Domžale,

LJUBLJANSKA CESTA 108.

kjer dobite tudi vse nadomestne dele k tem motorjem. — Istotam imate veliko izbero raznih prvovrstnih damskih in moških dvokoles, šivalnih strojev in dobro ohranjenih malo rabljenih motornih koles raznih znamk.

ZAKAJ

samo biološka nega lepote od Schröder-Schenke?

Zato ker so to najstarejše naravne in zajamčene uspešne metode za nego lepote

• Nečista polt • Specijalna prehrana suhe kože • Odstranjevanje gub • • Nega mastnega obraza • Odstranjevanje razširjenih por, ogrcev in neprijetnih dlačic na obrazu •

ZAHTEVAJTE BREZPLAČNA NAVODILA IN NAŠE VELIKE ILUSTROVANE KATALOGE!

Parf. in kozmetika „OMNIA", oddelek I/2 Zagreb, Gundulićeva ul 8, polukat

TELEFON 97-67

ŽOLČNI KAMENČKI

Znani SALVAT ČAJ proti žolčnim kamenom in boleznim žolčnega mehurja se dobi pri glavnem zastopniku Lekarna pri Sv. Ivanu, Zagreb, Kaptol 17. — Zastonj pošljemo prospekte o zdravljenju.

O. z. S. br. 27870-1936 Rn 3487

Vsem, ki delajo,

trpežne in udobne čevlje

Bata

Za otroke

45322—646

Otroški čeveljčki iz gume, praktični za šolsko deco, ki mora daleč hoditi v šolo Za vežbo v šoli in izven nje. Podložene so s toplo flanelsko podlogo.

3223—68892

Otroški nizki čevlji iz močnega boksa z neraztrgljivim gumastim podplatom Za živahne otroke ni boljše in trpežnejše obutve.

6922—44609

Okusni in močni otroški čeveljčki, izdelani iz močnega boksa, z usnjenim podplatom in usnjeno peto. Štev. 35—38 din 79.—.

2861—63660

Zelo lepi in okusni otroški čeveljčki, izdelani iz laka, kombinirani s sivim boksom. Udobna oblika dopušča normalen razvitek nog.

8762—68801

Za šolo in vsak štrapac bodo najbolje služili dijakom ti čevlji na vezalke Izdelani so iz črne kravine, z močnim podplatom Od štev. 31—34 din 39.—, od 35—38 din 49.—.

Za mater

3925—68805

Čevlji za gospodinje iz močnega boksa s kapico, okrašeno z luknjicami, s trpežnim in nepremočljivim podplatom in nizko peto. Stanejo samo din 59.—.

2485—6610

Poluzaprti čeveljčki iz črnega diftina, z angleško peto in okrasnim jezikom Služili vam bodo dobro v vsakem primeru

2925—64648

Praktični ženski čevlji na vezalke, izdelani iz rujavega ali črnega boksa, z usnjenim podplatom in usnjeno peto.

2425—66121

Okusni čevlji na vezalke iz finega črnega boksa, z usnjenim podplatom in polu visoko peto Prilegajo se dobro vsaki nogi in se lahko nosijo k vsaki obleki in kostumu.

1875—66133

Lahki čeveljčki, izdelani iz dobrega laka. Na licu so okrašeni z obrobkom in vložkom iz kačje kože. Poluvisoka peta jih napravi udobne.

Za očeta

38397—6661

Lakirani nizki čevlji iz gume, odporni proti vodi in blatu Čistijo se z mokro krpo. Nadomeščajo popolnoma usnjene čevlje, a stanejo samo din 39.—.

1937—68822

Evo elegantnih čevljev, ki so dostopni vsakemu uradniku, trgovcu in obrtniku. Zelo trpežni Izdelani so iz boksa, z usnjenim notranjikom in neraztrgljivim podplatom Prodajamo jih črne in žolte po znižani ceni din 79.—.

6727—64627

Trpežni in udobni moški čevlji iz boksa, tubaste oblike z usnjenim kovanim podplatom in usnjeno peto.

8967—68822

Moški čevlji iz boksa s podlogo, usnjenim notranjikom in močnim gumastim podplatom, nepremočljivim in neraztrgljivim. Zaradi svoje trpežnosti prenesejo ti čevlji vsak štrapac a po svojem izgledu nadomeščajo čevlje za svečanosti.

Za delo

38325—611

Ženski nizki čevlji iz lakirane gume z gumastim podplatom in nizko peto. Nepremočljivi in trpežni. Nadomeščajo lahko usnjene čevlje, a stanejo samo din 29.—.

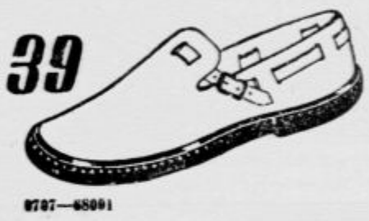

8787—68091

Usnjene opanke z močnim usnjenim jermenom in lahkimi gumastimi podplati, ki so ojačeni z gumastimi cveki. Dovolj široki in udobni. Ne žulijo ne noge, ne žepa.

27777—671

»KANADA« visoki čevlji, izdelani iz močne gume z naokoli všitim jezikom in močno podlogo, ojačeni na vrhu in robu s posebno gumasto plastjo. Ti čevlji so nenadomestljivi za ljudi, ki morajo daljše časa delati na vlažnem in mokrem terenu.

4767—68802

Udobne mestve (bakandže) za vsak štrapac, široke oblike, izdelane iz mastne kravine, z usnjeno podpetnico, in usnjenim notranjikom in močnimi gumastimi podplati, nepremočljivimi in neraztrgljivimi. — Stanejo po znižani ceni samo din 79.—.

Knjižna založba HRAM

je tudi za svoje deveto poslovno leto 1939/40 izbrala svojim cenj. naročnikom bogat in dragocen knjižni dar v obsegu šestih obsežnih knjig trajne umetniške vrednosti, katere bodo po svoji izbiri zadovoljile vse vrste čitajočega občinstva, tako po vsebini kakor po obsegu, ker bo vsaka knjiga obsegala 350 do 500 strani.

Za malenkostno vsoto po Din 25.— v 12 mesečnih obrokih dobite šest krasno v celo platno vezanih knjig. Poleg tega dobite kot nagrado še sedmo knjigo, katero si poljubno izberete iz zbirke naše Hramove knjižnice, kar je razvidno iz prospekta, katerega Vam na zahtevo pošljemo brezplačno.

Knjige bodo izhajale vsak drugi mesec pričenši s prvo knjigo meseca aprila 1939, in kot šesta in zadnja v tem programu meseca februarja 1940. Več v prospektu

Uprava Založbe Hram

Ljubljana, Florjanska ul. 14

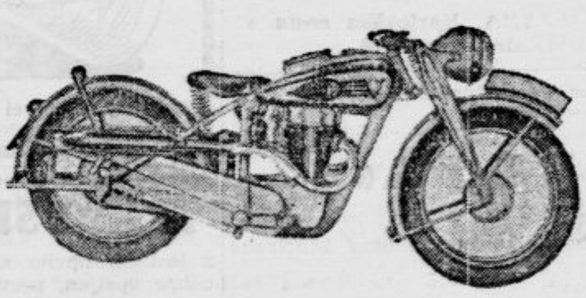

V predsezoni

200 ccm kompletno

Din 7.900.—

Zastopstvo:

J. HOJNIK

MARIBOR

Frančiškanska ulica 13

Bianchi - Victoria

TVRDKA

FRIC WABRA

ZALOGA ČEVLJEV

Ljubljana, Gosposvetska c. 13

se je preselila na Tyrševo cesto 47

Brzopopravljalnica čevljev, snežk in galoš. Zaradi preselitve znatno znižane cene. —

LIPSKI POMLADNI SEJEM 1939

ZAČETEK: 5. MARCA

60% POPUSTA NA NEMŠKIH ŽELEZNICAH, ZNATNI POPUSTI V DRUGIH DRŽAVAH.

Vsa pojasnila dajejo:

ZVANIČNI BIRO LAJPCIŠKOG SAJMA

Beograd — Knez Mihajlova 33-I.,

in častni zastopniki:

ING. G TONNIES, LJUBLJANA, Tyrševa 33. — Telefon 27-62 in

JOS BEZJAK — MARIBOR, Gosposka ulica 25. — Tel. 20-97.

Javite se čim preje radi posebnega vlaka, ki odhaja v petek, dne 3. marca Cena tja in nazaj Din 650.

Oglasi v „Jutru" imajo siguren uspeh!

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran. — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.